

İS
TAN
KÜ
TÜ
P
H
A
N
E
S
İ

T. C.

Millî Eğitim Bakanlığı
Köprübaşı Kütüphanesi
Başmeclurhğu

Sayı : _____

← 21

İt

الحمد لله الملك الأعز الأكرم والقادر الحكيم
الأعظم الذي علم الإنسان بالقلم ما لم يعلم
ثم الصلوات والسلام على رسول الثقلين
ونبي الحرمين الذي سار من المسجد الحرام إلى
قاب قوتين في الساعتين محمد المصطفى
الشفيع المشفع في الدارين وعلى آله العظام
وأصحابه الكرام إلى يوم البعث والقيام
أما بعد بوكتابك مصطفى وبورسانك مولاي

قليل العمل وكثير الأمل عبد الفقير ومذنب الخير
الحجاج إلى رحمة الله الملك العلي الكبير
الحاجي محي الدين محمد ابن الحاجي أبحه الكاتب
أصلح الله تعالى شأنهما عفو ان شأبدن
أوان شيخوخته ابر شيخه اشرف اغناندن
وأمر أعديواندن ازباب تكلو وأصحاب
رقرة أولز كامل وفاضل كستر له مضاجت
واخلاق ادوب مدت مديد و زمان بعيد
أنكر كخدمته اولب ترتيب حبابه و ترتيب
ارقامه كه قانون كليله و برنجه اوقات
ممارست ابتكلاه و بوعلو شريف ايجون وضع
اولن قانون كتابك دخی اكثر كورن
تبع ایدوب انكر دخی هر هرندن تمسع

أَيْلَمَكِلَه. بِقَدْرِ الْوُسْعِ وَالطَّافَةِ فِي الْجَمَلَةِ الْإِلَاحِ
أُولُنْدِي. أَمَّا أَوَّلُ مُعْتَبِرِنَا بَلَرُكُمْ بُو عَلِمِ حَيَاةِ
مُسْقَدِ مِينِ يَارِ مُشَارِدُنْ. أَنْدَرُكُمْ دَخِي بَعْضِي عَمِي
وَبَعْضِي فَارِسِي وَلَدُ عِي سَبَدَتْ مُبْتَدِي وَلَدُ
أَنْدَنِ اسْتِفَادَه اِيْدَه مَزَلْ. وَزُبَانِ تُرَكِيدَه دَخِي
بِرْ مُفِيدْ وَمُخْتَصِرْ كِتَابْ كُورْمَدُكُمْ مُبْتَدِي أَوَّلْ
قَزْدِ أَشَلْ. أَكَا مُطَالَعَه اِيْدُوبْ أَنْدَنِ مُشْفِدْ
أَوَّلَا لَه. وَهَمَرْ كُورْدُكُمْ بُو عَلِمِ حَيَاةِ دَخِي
عَايَتَه. كَرَكَلُو وَشَرِيفِ عِلْمِ أَوَّلُ دَخِي
أَجَلَدَن. أَرَبَانْدَتِ الْبَانْدَنِ أَكْثَرُ نَاسِ بُو عَلِمِ
مُحْتَاجِلَرْ وَمُتَرَاغِبِلَرْ دُرْ پَسِ بُو فَقِيرِ دَخِي
دَكْدُكُمْ عَمِي بِيْدَنِ وَفَارِسِيْدَنِ سُرْجَه اِدُوبْ
بُو عَلِمِ حَيَاةِ بَرِ رِسَالَه بُنْيَا اِيْدُكُمْ زَمَانَه

حَالِكَه مُنَاسِبِ أَوَّلْ. مَطْلُوبِ الْآرَبَانْدَتِ
وَمُحْبُوبِ الْآلِبَابِ أَوَّلَه. وَهَمَرْ بُو سَيَافَانِ
عَمِي بِيْدَنِ وَآرَقَا مَرْهِنْدُكُمْ دَخِي مُفَرْدَانِ
وَمَرْكَبَانِكُمْ صَحَاحِدَنِ وَكُورْدَنِ شُولْ
مُبْتَدِي وَلَكُنْ فَهْمِ اِدُوبْ اسْتِفَادَه اِيْدَه جَمَلِ
دَرَجَدَه أَوَّلُكُمْ بِيَا زَايِلِي. زِيَا بُو عَلِمِ
حَيَاةِ بَرِ نَحْوِ زَاخِرْدُكُمْ بُونُكُمْ دَر كِنْدَه
أَدْرَاكِ عُقُولِ عَاجِزِ. وَفَكْرِنْدَه أَفْكَارِ رُخُولِ
قَاصِرْدُرْ. پَسِ بُو قَلِيلِ الْبِضَاعَه ضَعِيفِ
دَخِي دُلْ أَوْنَدَه عَقْلِي شَمْعِ اِيْلُوبْ بَدَلِ
بُجْهَوْدِلَه اِهْتِمَامِ تَامَرِ اِيْدُوبْ خَلَاقِ
الْبَرَايَا وَمُعْطَى الْعَطَايَا. بُو شَرِيفِ عِلْمِنِ
بِنِ فَقِيرِنَه. عَطَا وَاحْسَانِ اِيْدُكُمْ مُمْكِنِ

أَوْلَدْنَاهُ زَيْنًا شَرِكِيهِ بِرِسَالَةِ
أَيْدُوبَ جَمْعُ الْقَوَائِدِ بِرِسَالَةِ
عِلْمِ حَيَاتِكَ كَلِمَاتُ تَدْنِي وَتُبِيدُ
تُؤَلِّكُ بَيْنَ النَّاسِ أَهْلَ طَالِبٍ وَأَتَمَّ مَا رِيدُ
أَنْلِي جَمْعُ أَيْدُوبَ وَاضِحٌ وَرُوشَنٌ وَمُخَضَّرٌ
وَمُعَيَّدٌ عَلَى وَجْهِ التَّفْصِيلِ بِرِسَالَةِ قَيْدِ
أَيْدُوبَ طُهُورُهُ كَتُورُ دُمُرِهِ تَارِكُهُ مُتَدِيلُهُ أَسَا
أُولَى مُؤَلِّفِ رِسَالَةِ خَيْرِ دُعَائِهِ يَأْتِيهِ
نِيرَانُ رِسَالَةِ خَيْرِ دُعَائِهِ يَأْتِيهِ
مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ بِرِسَالَةِ خَيْرِ دُعَائِهِ
أَظْهَارُ أَيْدُوبَ كَمَا أَلْيَمُ الدِّينَ دُعَائِهِ خَيْرُ
سَبَبِ أُولِهِ تَهْنِئَةُ أَظْهَارِ رِسَالَتِهِ أُولَهُ زِيَا
أَهْلُ فَضْلِ قَائِدِهِ بُونُوكِ بِرِسَالَتِكَ وَتَحَابُّكَ

أَوْلَدْنَاهُ زَيْنًا شَرِكِيهِ بِرِسَالَةِ
أَيْدُوبَ جَمْعُ الْقَوَائِدِ بِرِسَالَةِ
عِلْمِ حَيَاتِكَ كَلِمَاتُ تَدْنِي وَتُبِيدُ
تُؤَلِّكُ بَيْنَ النَّاسِ أَهْلَ طَالِبٍ وَأَتَمَّ مَا رِيدُ
أَنْلِي جَمْعُ أَيْدُوبَ وَاضِحٌ وَرُوشَنٌ وَمُخَضَّرٌ
وَمُعَيَّدٌ عَلَى وَجْهِ التَّفْصِيلِ بِرِسَالَةِ قَيْدِ
أَيْدُوبَ طُهُورُهُ كَتُورُ دُمُرِهِ تَارِكُهُ مُتَدِيلُهُ أَسَا
أُولَى مُؤَلِّفِ رِسَالَةِ خَيْرِ دُعَائِهِ يَأْتِيهِ
نِيرَانُ رِسَالَةِ خَيْرِ دُعَائِهِ يَأْتِيهِ
مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ بِرِسَالَةِ خَيْرِ دُعَائِهِ
أَظْهَارُ أَيْدُوبَ كَمَا أَلْيَمُ الدِّينَ دُعَائِهِ خَيْرُ
سَبَبِ أُولِهِ تَهْنِئَةُ أَظْهَارِ رِسَالَتِهِ أُولَهُ زِيَا
أَهْلُ فَضْلِ قَائِدِهِ بُونُوكِ بِرِسَالَتِكَ وَتَحَابُّكَ

ايدوت اتي دامن عفو له ستر ايدته ولفظان
 كذا كذا ايدته ايدته ايدته ايدته ايدته
 تاركه انلا ركله عيان كذا كذا كذا كذا كذا
 كذا وعيوبه قلة كذا كذا كذا كذا كذا
 وما توفيق الا بالله عليه توكلت واليه ائيب
 وكور ناله اوح شق ازره مبنو در شق اول
 بيان صحاحده در اولن الت فصل لده
الفصل الاول في بيان سياقات العز في
الفصل الثاني في بيان ارقام الهند
الفصل الثالث في بيان الجمع **الفصل**
الرابع في بيان ضرب العقود **الفصل**
الخامس في بيان ضرب غير العفود

الفصل السادس في بيان التضعيف
الفصل السابع في بيان التضعيف
الفصل الثامن في بيان التضعيف
الفصل التاسع في بيان التضعيف
 في بيان ميزان الجمع والضرب والتضعيف
 والتضعيف والتفرق والتقسيم **الفصل**
الحادي عشر في بيان تقسيم الغرماء **الفصل**
الثاني عشر في بيان التثليث والتربيع والتخمين
 لا غاية التعمير **الفصل الثالث عشر**
 في بيان استخراج الخارج **الفصل الرابع**
عشر في بيان قيمت الموارث **الفصل**
الخامس عشر في بيان اعداد اربعة المتساوية
الفصل السادس عشر في بيان الخطاين

بيان كسوراته دُرَّةً اُولَدِي
الفصل الاول في بيان
كسورات الحاصل **الفصل الثاني** في بيان ضرب
المشقال مع كسور المشقال يعني باشعير و قيراط
الفصل الثالث في بيان كسورات الدرهم
الفصل الرابع في بيان ضرب الكسور
مع الكسور **الفصل الخامس** في بيان ضرب
الصحيح مع الكسور **الفصل السادس** في بيان
تقدير الصحيح مع الكسور **الفصل السابع**
في بيان كسورات الذراع **الفصل الثامن**
في بيان ضرب الذراع مع كسور الذراع **الفصل**
التاسع في بيان كسورات الامداد **الفصل**
العاشر في بيان ضرب الامداد بالكسور يعني مع

الكيلجات **الفصل الحادي عشر** في بيان
كسورات القطار **الفصل الثاني عشر** في بيان
ضرب القطار بالكسور القطار يعني مع لدره
ولو دره و درهم **الفصل الثالث عشر**
في بيان كسورات لدره الحبر **الفصل الرابع**
عشر في بيان ضرب الدرهم مع كسورات الدرهم
الفصل الخامس عشر في بيان رسم الميزان
من الصحيح والكسور **الفصل السادس عشر**
في بيان جمع الكسور مع الكسور وشق ثالث دحي
كه مسانيل شقي بيان ننده دُرَّةً اُولَدِي فصل
واحد له بيان اول تشد دُرَّةً اُولَدِي بو ذكرا و لدره
دحي على وجه الترتيب والترتيب بقدر ما يوجب
لخاصين سلف وحلف طريق ازر و لدره اُولَدِي

زیرا اوت بیک بیک دیمک اوت بیک کز بیک
دیمکد و اوت بیک کز بیک دخی یوز کز یوز
بیک اولر پس اوت بیک کز بیک یوز کز یوز
بیک اولجی پکر مر بیک کز بیک دخی اکه یوز کز
یوز بیک اولر و اوت بیک کز بیک دخی اوج یوز
کز یوز بیک اولر و منزل دهمده که خانه الوف
مات الوفد یعنی بیک کز یوز بیک خاندرد
آنده دخی سیا قتله بوشکل یازمشدرد مالت الله
و بویوز بیک بیک دخی بیک کز یوز بیک اولر
نیرا یوز بیک بیک دیمک یوز بیک کز بیک دیمکد
و یوز بیک کز بیک دخی بیک کز یوز بیک اولر
پس یوز بیک کز بیک بیک کز یوز بیک اولجی
اکه یوز بیک کز بیک دخی اکی بیک کز یوز بیک

اولر و اوج یوز بیک کز بیک دخی اوج بیک کز
یوز بیک اولر و منزل دهمده دخی که خانه
عشرات الوف مات الوفد یعنی اوت بیک کز یوز
بیک خاندرد آنده دخی سیا قتله بوشکل
یازمشدرد مالت الله و بویوز بیک اوت
بیک دخی اوت بیک کز یوز بیک اولر زیر یوز
بیک اوت بیک دیمک یوز بیک کز اوت بیک
دیمکد و یوز بیک کز اوت بیک دخی اوت
بیک کز یوز بیک اولر پس یوز بیک کز
اوت بیک اوت بیک کز یوز بیک اولجی
اکه یوز بیک کز اوت بیک دخی پکر مر بیک کز یوز
بیک اولر و اوج یوز بیک کز اوت بیک دخی
اوت بیک کز یوز بیک اولر پس یوز بیک

عَمَّ بَيْنِكَ دَخِي مَثَرِلِ هَفْتُنْدَنْ تَا مَنَزِلِ دَهْمَه
وَارِنْجَه كِتَابْتَدَه وَ قَرَا اَنَدَه مَشْكُولَه وَ مُشْتَبِه
اُولُزْ اَشْكَالِيْكَ هَر مَثَرِلُنْدِنْ اَوْ جَرْ خَالِيْ سَر
وَجْه اَيِرْ لَغْيِيْر اُولُنْدِيْ وَ اَكْر بُوْنِيْ اَوْ شِيْ
مَنَزِلَنْ دَخِي زِيَادَه قَلْبِيْ اِسْتَكْلَر تَا مَرْتَبَه
نَهَا يَتَه وَ اَرِنْجَه بُوْتَرْتِيْب اَز رَه كِتَابْت اُولُزْ
وَبُوْتَرْتِيْب اَز رَه زِيَادَه اُولُزْ اَمَّا مُحَا سِيْبِيْن
خَلْفَنْ بَعْضِيْ فَاِضْلَكُرْ كُوْر مَشْلَكُرْ بُو سَيَافَات
عَمَّ بَيْنِكَ بُو وَ جِهْلَه كِتَابْتِيْ وَ قَرَاءَتِيْ هُوْ مُشَوْن
وَهْمُ عِيْرُ الْفَهْمْدُرْ اُولُ اَجْلَدَنْ وَ اَضَحْ وَ
رُوشَنْ اُولُ سُون اِيْچُون مَرَه عِيَارِ تِيْلَه قِيْد
اِتْمَشْلَكُرْ تَا كِه كِيْرُ الْفَهْم اُولُ بْ ضَبْطَه وَ رُطْبَه
قَا بِل اُولَه كِيْرْ چُون مَبْلَغْ طَقُوْر كَزْ يُوْزِيْ كِلْدَنْ

بَيَانِ پندَر باقی دخی بومو الحجه قیاس اوله
 و دخی بلیک کل که بوسیقات عه بینک
 احدى عشرت ازرنه و مافی احاد ازرنه
 و عشرت ازرنه و الوی دخی مالت ازرنه
 مقدمدز مثال . البراءه . زیرا بوندن
 خفت مطلوب اولدغی جلدن قواعدیک
 دخی بنیادی تحقیق ازرنه دز و هو بوسیقات
 عه بی دخی اعداد عرب ازره بوجمله کما
 اولس . اقتصا ایدز . و بوندن صکره بلیکل که
 اگر بوز بیک دخی بیک یعنی یوز بربیک مقدار
 مبلغ اولسه . اولدخی سیاقیله بجه یازلمو
 ککدزانی دخی بیان ایده لو . امدی اوله
 شویله یازلمو ککدز که صحیح اوله مثال

مالح وال . و بوسیقات عه بی دخی بقدر الوی
 والطاقة بوقدرده اختصار اولندی و باقی
 دخی علی هذا قیاس اولنه **الفصل**
الشانی فی بیان ارقام الهندی الکی فضل
 ارقام هندیک بیانده دز امدی بلیکل که
 بوارقام هندیک اعدادنک احاده
 سلف طرز صورت رسرا تمشکر دز بوجمله
 ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ اما قور
 عراق اکیه بوضو رقی وضع اتمشکر . ۲
 و اوجه دخی بوضو رقی وضع اتمشکر . ۳
 و بعضی کلدخی سکره بوضو رقی وضع اتمشکر
 ۴ . و بعضی کلدخی طقوز بوضو رقی وضع
 اتمشکر . ۵ . و بوندن صکره بلیکل که

بواعدا دل دخی مقدار لری مختلف اولر
 منازلی مختلف اولغله مثلا صورت الحاد
 منزلت اولکسار بویر عدد ایچون وضع
 اولن الف اگر منزل اولده واقع اولسه
 عددده برر بویر صورتده یازلر آ . و اگر
 بویر منزل ثانیده واقع اولسه عددده اولدر
 بویر صورتده یازلر ۱۰ . و اگر بویر منزل
 ثالثده واقع اولسه عددده یوزدر بویر صورتده
 یازلر ۱۰۰ . و اگر بویر منزل رابعده
 واقع اولسه عددده بیگذر بویر صورتده یازلر
 ۱۰۰۰ . و اگر بویر منزل خامسده واقع اولسه
 عددده اون بیگذر بویر صورتده یازلر ۱۰۰۰۰
 و اگر بویر منزل سادیده واقع اولسه عددده

یوز بیگذر بویر صورتده یازلر ۱۰۰۰۰۰
 و اگر بویر منزل سابعده واقع اولسه عددده
 اون کز یوز بیگذر بویر صورتده یازلر
 ۱۰۰۰۰۰۰ . و اگر بویر منزل ثانیده واقع
 اولسه عددده یوز کز یوز بیگذر بویر صورتده
 یازلر ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ . و اگر بویر منزل
 تاسعده واقع اولسه عددده بیگذر بویر
 بیگذر بویر صورتده یازلر ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
 و اگر بویر منزل عاشرده واقع اولسه عددده
 اون بیگذر بویر بیگذر بویر صورتده یازلر
 ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ . و بافتی دخی بوقیاس
 انزه زیاده اولر زیر منزل اولده عدد
 نقد اولرسه منزل ثانیده اون اولقدرا اولر

وَالِى غَيْرِ نَهَايَةِ بُرْقَاعِدَةٍ وَبُوتَرِ نَتِيبَا زَرَةٍ
 زِيَادَةٍ أُولَى. يَسْ جَتْنِ بُوَارَقَامِ هِنْدِيكَ
 دَخِي أَحْوَالِ مَنَازِلِي تَقْصِيْلِ أُولُتِبِ وَهَرِ
 مَنَزَلَةٍ أَعْدَادِ مَقْدَازِ أَوْلَدِ عَنِ بِلْدِ وَكَدَنِ
 صُكْرَةٍ أَشْكَالِي أَحْوَالِ زَخِي بَيَاكَانِ اَيِدَةٍ لَزِ

در بیان اشکال ارتقام هندی

احد روز عشرات اوتار

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

مات روز

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

الوف یک

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

عشرات الوف اوتار یک

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

مات الوف یوتار یک

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

عشرات مات الوف اوتار یک یوتار یک

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

مات مات الوف یوتار یک یوتار یک

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

مات مات الوف یوتار یک یوتار یک

الوف مات الوف - نك كز نوز نكل

..... ١ ٢ ٣

..... ٤ ٥ ٦

..... ٧ ٨ ٩

عشرات الوف مات الوف - اون نك كز نوز نكل

..... ١ ٢ ٣

..... ٤ ٥ ٦

..... ٧ ٨ ٩

بين لوازقا مهندي دخی منزل اولدت نامزل
عاشره كلججه وضع مقدمين ازره على الترتيب
والتركيب ذكر اولندي اما بوازقا مده دخی
مقدار مبلغ اوله كه بوردخی بواون منزل
هر خانه سن اشكاله مملو ايلسه اولدخی خجه

يا زله ونجه او قز بوسابقا اشكال يا قشده
ذكر اولمشده لا بد ذكره رقمده دخی بيان اوله

مثال ١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ ١٠

امدي بومبلغ دخی عددده الی طقوز نيك كز
يوز نيمش الت كز نوز نيك دخی الی دخت نيك
اوج يوز نيك مبر عدد اوله وبونك بوندن
دخی شان او قمشي اولد نكره بونك بيش
خانه سن افرا نايده سن وبعد الافرا نايده
خانه الحاد كن ابتدا ايدوب عدايده سن
واول افرا نايده كل خانه وارنجه اعداد
كلی مقدار اولسه انی يوز نيك عبارتيه
اذا ايدوه سن وياقسن دخی نيه عادت قدیر
ازره اوقيه سن مثلا بواشكال كه بشخانی

اَفَرَأَيْتَ اُولَئِیْنَ الَّذِیْنَ بَعْدَ الْاِزْاِ اَللّٰی طُفِقُوْا بِکَیْ
سَکَرِ یَوْمَ یُنْفِثُ اَلْکَ عَدَدَ بَاقِی قُلُوْبِکُمْ بُوْکَ
اَللّٰی طُفِقُوْا بِکَ سَکَرِ یَوْمَ یُنْفِثُ اَلْکَ کَ یَوْمَ یُنْفِثُ
دَمِکَ کَ کَ یَوْمَ یُنْفِثُ اَلْکَ اَوَّلَ اَلْکَ شَکْلُکَ دَرْدِی
خَانَدَ خَانَهٗ مَاتِ اَلْوَفْدُ یَعْنِ یَوْمَ یُنْفِثُ خَانَدَ
وَاَکَرِ یَوْمَ یُنْفِثُ دَخِی اَوْنِجِی مَنَزِلَکَ زَیَادَهٗ قُلُوْبِ
دِکَ یَوْمَ یُنْفِثُ زَرَهٗ مَقْدَارُ زَیَادَهٗ اَوَّلِ
زَیْرَ اَبُو دَخِی مَا لَا نَهَیْ دَرْدِی اَمَّا بُوْکَ تَرَ اَیْدِی
بِرْمَیْ تَبِیْهٖ وَارْکَ تَلَفْظُ اَیْدِیْکَ نَدِیْنِ بَرِ
نَقْدَ زَیْدِ وِکَ وَنَدِیْنِ اِیْدِیْنِ اِکْکَ
نَدِیْنِ اَوَّلِ دَخِی بَرِ اَوَّلِ مَرْتَبَیْهٖ وَارْکَ دَخِی
صُنْکَ مَحَاسِنِ سَلَفِ تَوَاقُلِ وَلَکَ یَوْمَ
دَمِشْکَ فَهْمَهٗ اَسَانِ اَوَّلِ وَتَوَاقُلِ مَرْدَدِ

عِبَارَتُکَ اَوَّلِ عَدَدِ یَوْمَ یُنْفِثُ دِیَارِ اَوَّلِ وَلَکَ
دَخِی مَرْدَدِ عِبَارَتُکَ اَوَّلِ عَدَدِ اَوَّلِ تَوَاقُلِ
قَدَرِ اَوَّلِ یَعْنِ اَوَّلِ کَ یَوْمَ یُنْفِثُ دِیَارِ اَوَّلِ
اَمَّا شَمِکَ خَالِدَهٗ فَضْلَی زَمَانِ وَفَتْحَی
دَوَاقِلِ کَ مَحَاسِنِ اَلْعِشْمَانِ اَبْقَاهُ
اَللّٰهُ لَعَنَ اِلَیْ اَلْیَوْمِ اَلْحَشْرِ وَاَلْحِسَابِ
چُونِ مَبْلَغِ زَیَادَهٗ اَوَّلِ مَسْجُورِ اَلْحَدِ اَوَّلِ
عَدَدِ کِیْهٖ وَصَرَهٗ یَا زَرَهٗ کِیْهٖ نَقْدِ دَرْدِی
اِسْتِحْمَالِ اَدْرَکِ وَصَرَهٗ فُلُوْرِیْدَهٗ وَعَادَتِ
کِیْهٖ دَرْدِی مَدَهٗ اَوَّلِ یَوْمَ یُنْفِثُ وَحَسَنَدَهٗ اَوَّلِ
بِیْکَرِ اَمَّا بَعْضِیْکَ حَسَنِ اَشْرَفِیْ وَافْجِیْ
سِکَ عِبَارَتِیْلَهٗ دَخِی قَیْدِ اَدْرَکِ بَرِ اَوَّلِ
عَلِی سَبِیْلِ اِلْخِصَارِ یَوْمَ یُنْفِثُ اَوَّلِ اَوَّلِ

بُوَازِقَامِ هِنْدِيَّتِكَ دَخِي مُفَرَّدًا تَنْدَنَ وَمُرَكَّبًا تَنْدَنَ
بَعْضِينَ ذَكَرَ ابْدَهُ لَمْ يَرَوْهُ جَبَّ

۱۱۰ ۱۰۰ ۹۰ ۸۰ ۷۰ ۶۰ ۵۰ ۴۰ ۳۰ ۲۰ ۱۰

۱۲۰ ۱۱۰ ۱۰۰ ۹۰ ۸۰ ۷۰ ۶۰ ۵۰ ۴۰ ۳۰ ۲۰ ۱۰

۲۴۰ ۲۳۰ ۲۲۰ ۲۱۰ ۲۰۰ ۱۹۰ ۱۸۰ ۱۷۰ ۱۶۰ ۱۵۰ ۱۴۰ ۱۳۰ ۱۲۰ ۱۱۰ ۱۰۰ ۹۰ ۸۰ ۷۰ ۶۰ ۵۰ ۴۰ ۳۰ ۲۰ ۱۰

۲۷۰ ۲۶۰ ۲۵۰ ۲۴۰ ۲۳۰ ۲۲۰ ۲۱۰ ۲۰۰ ۱۹۰ ۱۸۰ ۱۷۰ ۱۶۰ ۱۵۰ ۱۴۰ ۱۳۰ ۱۲۰ ۱۱۰ ۱۰۰ ۹۰ ۸۰ ۷۰ ۶۰ ۵۰ ۴۰ ۳۰ ۲۰ ۱۰

۳۰۰ ۲۹۰ ۲۸۰ ۲۷۰ ۲۶۰ ۲۵۰ ۲۴۰ ۲۳۰ ۲۲۰ ۲۱۰ ۲۰۰ ۱۹۰ ۱۸۰ ۱۷۰ ۱۶۰ ۱۵۰ ۱۴۰ ۱۳۰ ۱۲۰ ۱۱۰ ۱۰۰ ۹۰ ۸۰ ۷۰ ۶۰ ۵۰ ۴۰ ۳۰ ۲۰ ۱۰

۳۳۰ ۳۲۰ ۳۱۰ ۳۰۰ ۲۹۰ ۲۸۰ ۲۷۰ ۲۶۰ ۲۵۰ ۲۴۰ ۲۳۰ ۲۲۰ ۲۱۰ ۲۰۰ ۱۹۰ ۱۸۰ ۱۷۰ ۱۶۰ ۱۵۰ ۱۴۰ ۱۳۰ ۱۲۰ ۱۱۰ ۱۰۰ ۹۰ ۸۰ ۷۰ ۶۰ ۵۰ ۴۰ ۳۰ ۲۰ ۱۰

۳۶۰ ۳۵۰ ۳۴۰ ۳۳۰ ۳۲۰ ۳۱۰ ۳۰۰ ۲۹۰ ۲۸۰ ۲۷۰ ۲۶۰ ۲۵۰ ۲۴۰ ۲۳۰ ۲۲۰ ۲۱۰ ۲۰۰ ۱۹۰ ۱۸۰ ۱۷۰ ۱۶۰ ۱۵۰ ۱۴۰ ۱۳۰ ۱۲۰ ۱۱۰ ۱۰۰ ۹۰ ۸۰ ۷۰ ۶۰ ۵۰ ۴۰ ۳۰ ۲۰ ۱۰

وَبُوَازِقَامِ هِنْدِيَّتِكَ أَغْلَادِي دَخِي بِقَدَرِ الْوُسْعِ

وَالطَّاقَةِ بُوَقْدَرْدِهِ اخْتِصَارًا وَلِنْدِي وَلِأَقِي

دَخِي عَلَى هَذَا قِيَّاسًا وَلِنَه **الفصل**

الثالث في بيان الجمع أو جُحِي فصل جمع

أَتَمَكُوكَ بَيَانِنْدَه دُرُ وَبُوجَعِ أَتَمَكُوكَ دَخِي بِرَجِي
طَرِيقِي وَازْدُرُ أَمَّا أَنْزِدُنْ شُولِي مُخْتَصِرًا وَمُقَدَّرًا
وَمُخْتَارًا دُرُ أَنْزِدِي عَلَيَّ وَجْهَ التَّفْصِيلِ ذَكَرَ ابْدَهُ لَمْ يَرَوْهُ جَبَّ

أَمْدِي بِلْضِكَلْ كِه بُوَجَعِ أَتَمَكُوكَ دَخِي

طَرِيقِي بُوَدُرُ كِه أَكْرَبُ مَقْدَارِ مَبْلَغِي جَمْعِ أَمْتِكَ

دَلِيلِكَ كَرَكْدُرُ كِه أَوَّلُ مَبْلَغِي أَوَّلُ بَرِي

بَرِي تَحْتِنَه شَوِيلَه يَارَه سِنَ بَعْدَهُ بُوَاشْكَالِكَ

تَحْتِنَه بِرَمْدَرَادَه چَكُوبِ أَنْكَ تَحْتِنَه جَمْعِ ابْدَهُ سِنَ

مثال جمع

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

كَلُوبُ أَوَّلُ عَدَدٍ وَيَا يَكْرُمُ عَدَدٍ وَيَا أَوَّلُ
عَدَدٍ كُلُّهُ أَوَّلُ وَقْتُ رَاةً نَكُ تَحْتَهُ بِر
صِفَرٍ وَصَنَعَ اِبْدُوبُ وَعَشْرَاتُكَ هَرَاوُنْدَه بِر
اَلْكُوبُ قَاخِ عَدَدٍ اَوَّلُ رَسَه اَوَّلَقْدَرِ عَدَدٍ اَلدَّه
دِيرِ سَنَ وَيَا قِسْرَ دَخِي بُو وَجَهْلَه اِبْدَه سَن
اَمَّا اَلْخَزْنِدَه اَوَّلُ ضِلْعُكَ اَشْكَالِ نَ عَدَدٍ
اِبْدِجْكَ اَعْدَادُ هَرَنَه اَوَّلُ رَسَه بَتَمَامِه بِلَه يَارَه
وَاَكْرَبُ جَمْعُكَ بِرِ ضِلْعِي وَيَا اَلِه ضِلْعِي صِفَرٍ
كَلِي وَاقِعَ اَوَّلَه بِوَجْعَ مَذْكُورِكَ شَكْلُ ثَانِي
كِي وَاَوَّلُ صِفَرٍ كَلِي وَاقِعَ اَوَّلُ ضِلْعُكَ بِمَنْدَه
وَاقِعَ اَوَّلُ ضِلْعُكَ اَعْدَادِي اَكْرَهْ عَشْرَاتُكَ
تَا قِصْرُ كَلُوبُ اَلدَّه نَسَه اَوَّلَه اَوَّلُ وَقْتُ
اَوَّلُ صِفَرٍ كَلِي وَاقِعَ اَوَّلُ ضِلْعِ اِيچُونِ هَمَانِ

كَلُوبُ اَوَّلُ عَدَدٍ وَيَا يَكْرُمُ عَدَدٍ وَيَا أَوَّلُ
عَدَدٍ كُلُّهُ أَوَّلُ وَقْتُ رَاةً نَكُ تَحْتَهُ بِر
صِفَرٍ وَصَنَعَ اِبْدُوبُ وَعَشْرَاتُكَ هَرَاوُنْدَه بِر
اَلْكُوبُ قَاخِ عَدَدٍ اَوَّلُ رَسَه اَوَّلَقْدَرِ عَدَدٍ اَلدَّه
دِيرِ سَنَ وَيَا قِسْرَ دَخِي بُو وَجَهْلَه اِبْدَه سَن
اَمَّا اَلْخَزْنِدَه اَوَّلُ ضِلْعُكَ اَشْكَالِ نَ عَدَدٍ
اِبْدِجْكَ اَعْدَادُ هَرَنَه اَوَّلُ رَسَه بَتَمَامِه بِلَه يَارَه
وَاَكْرَبُ جَمْعُكَ بِرِ ضِلْعِي وَيَا اَلِه ضِلْعِي صِفَرٍ
كَلِي وَاقِعَ اَوَّلَه بِوَجْعَ مَذْكُورِكَ شَكْلُ ثَانِي
كِي وَاَوَّلُ صِفَرٍ كَلِي وَاقِعَ اَوَّلُ ضِلْعُكَ بِمَنْدَه
وَاقِعَ اَوَّلُ ضِلْعُكَ اَعْدَادِي اَكْرَهْ عَشْرَاتُكَ
تَا قِصْرُ كَلُوبُ اَلدَّه نَسَه اَوَّلَه اَوَّلُ وَقْتُ
اَوَّلُ صِفَرٍ كَلِي وَاقِعَ اَوَّلُ ضِلْعِ اِيچُونِ هَمَانِ

بِصِفْرِ وَضَعِ اِيْدِهٖ سِيْنٌ وَاَكْرَ عَشْرًا تَدْرُكُ رَا تِيْدِ
 كَلَوْبُ اَلْدِهٖ تَسْتَدِ وَاَرِسَهٗ بَرُوْا اِلَيْهِ عَدَدُ هَزْ
 نَبِيْهٖ اَوَّلُ صِفْرِ كُلِّ وَاقِعٍ اَوَّلُ ضَلْعُكَ تَحْتَهُ
 اِنِّىْ يَابَرَهٗ سِيْنٌ وَاَكْرَ ضِلْعٍ وَاَحَدُ هَزْ صِفْرِ
 وَهَمْ اَشْكَالٌ وَاَقِعٍ اَوَّلُهُ اَوَّلُ اَشْكَالٍ مَا بَيْنَهُ
 وَاَقِعٍ اَوَّلُ صِفْرِ لَزِيْلًا اَعْبَارُ دُرُودِ رِيْاضِ حَلَاةٍ
 اَعْتِبَارُ شَكْلِهِ دُوْنِ شَكْلِيْنِ اَوَّلُكَ تَعْبِيْرُ ثَمَامٍ
 اَوَّلُكَ شَكْلِيْنِ تَارِيْفِيْ دَخِيْ بَيِّنَاتٍ اِيْدِهٖ لَوْهٖ

٧	٦	٥	٤	٣	٢	١	٠	٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١	٠
١٠	٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣	٢	١	٠	٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣
٢٠	١٩	١٨	١٧	١٦	١٥	١٤	١٣	١٢	١١	١٠	٩	٨	٧	٦	٥	٤	٣
٣٠	٢٩	٢٨	٢٧	٢٦	٢٥	٢٤	٢٣	٢٢	٢١	٢٠	١٩	١٨	١٧	١٦	١٥	١٤	١٣
٤٠	٣٩	٣٨	٣٧	٣٦	٣٥	٣٤	٣٣	٣٢	٣١	٣٠	٢٩	٢٨	٢٧	٢٦	٢٥	٢٤	٢٣
٥٠	٤٩	٤٨	٤٧	٤٦	٤٥	٤٤	٤٣	٤٢	٤١	٤٠	٣٩	٣٨	٣٧	٣٦	٣٥	٣٤	٣٣
٦٠	٥٩	٥٨	٥٧	٥٦	٥٥	٥٤	٥٣	٥٢	٥١	٥٠	٤٩	٤٨	٤٧	٤٦	٤٥	٤٤	٤٣
٧٠	٦٩	٦٨	٦٧	٦٦	٦٥	٦٤	٦٣	٦٢	٦١	٦٠	٥٩	٥٨	٥٧	٥٦	٥٥	٥٤	٥٣
٨٠	٧٩	٧٨	٧٧	٧٦	٧٥	٧٤	٧٣	٧٢	٧١	٧٠	٦٩	٦٨	٦٧	٦٦	٦٥	٦٤	٦٣
٩٠	٨٩	٨٨	٨٧	٨٦	٨٥	٨٤	٨٣	٨٢	٨١	٨٠	٧٩	٧٨	٧٧	٧٦	٧٥	٧٤	٧٣
١٠٠	٩٩	٩٨	٩٧	٩٦	٩٥	٩٤	٩٣	٩٢	٩١	٩٠	٨٩	٨٨	٨٧	٨٦	٨٥	٨٤	٨٣

اَمْدِيْ بِلِكُلِّ كِهٖ بَعْضِيْ مَبْلَغٌ قَلِيْلٌ وَبَعْضِيْ مَبْلَغٌ

كَثِيْرٌ اَوَّلُهُ اِنِّىْ دَخِيْ بُوْوَ جِهْلِهٖ يَابَرُوْبُ ذِكْرُ
 اَوَّلُ قَاعِدَهٗ اَزْوَاجُ اَتَمَّكَ كَرْدَرُ وَهَمَانِ
 اَصْلًا عِنْدَهٗ وَاَعْدَادُ نَدَهٗ نَحْطًا وَنَحْطًا اَتَمَّكَ
 كَرَكْدَرُ كِهٖ صَحِيْحٌ اَوَّلُهُ وَاَبْضِيْكَ دَخِيْ
 بُوْجُوعُكَ بَرَزَادَهٗ تَحْتَهُ وِيْرَزَادَهٗ فَوْقَهٗ
 حَكْرُ لَوْ اَوَّلُ اَلْدِهٖ مَرْفُوعٌ اَوَّلُ اَعْدَادِ
 سَهْوًا وِلْمَا مَقْ اِيْجُوْنٌ وَجَمْعُ اَلْيَحْيَا ضِلْعِ
 اَلْحَاذِ دَنْ هَزْ وَاقِعٍ اَوَّلُهُ جَمْعُكَ تَحْتَهُ
 رَاَدَهٗ نَكْ تَحْتَهُ يَابَرُ لَوْ اَلْدِهٖ دِيْجَا اَعْدَادِ
 مَرْفُوعًا كِهٖ عَشْرًا تَدْرُكُ اِنِّىْ فَوْقَهٗ كِهٖ رَاَدَهٗ نَكْ
 فَوْقَهٗ يَابَرُ لَوْ تَا اَخِيْ اَوَّلُجِهٖ بُوْطَرُ اَزْوَاجِ
 يَابَرُ لَوْ وَبُوْجُوعُكَ بَرَزَادَهٗ سِيْ دَخِيْ بُوْزَرُ كِهٖ
 اَكْرَ مَبْلَغٌ سِيْ قَتْلَهٗ وَاَلْخُوْدُ رَقْمَلَهٗ وَاَلْجُوْدُ

نَزَّحِي يَازِلْشَ اُولَسَه اَنَلَر دَخِي دُرْدُغِي بَرْدَن
 جَمْع اُولَر بَعْنِي اَنَلَرِي بَرِي بَرِي تَحْتَه يَازْمَغَه
 اَحْتِيَاخ اُولَر اَنَلَر دَخِي بَحْجَه اُولُوز اَنَلَرِي
 دَخِي مِشَال لَر لَه بَيَان اَيْدَه لَر بَر مَوْجِب
 مَاحِر مَاحِر مَاحِر مَاحِر مَاحِر مَاحِر
 ۱۲۱ ۱۱۲ ۱۳۵ ۱۶۷ ۱۸۳
 يوز كرم بر يوز اول كه يوز اولين يوز قديمي يوز اولين
 پس بونك دَخِي طَرِيقِي بَاقَا بَسْطَاوَلَن قَوَاعِد
 اَنَزَه دَن زِيَل بُونَك دَخِي اَوَّل خَانَه اَخَادَن
 بُولُك جَمْع اَيْدُوب يَازُوب وَاَنَدَن صُكْرَه خَانَه
 عَشْرَاتَن بُولُك جَمْع اَيْدُوب يَازُوب وَاَنَدَن صُكْرَه
 خَانَه مَازَن بُولُك جَمْع اَيْدُوب يَازُوب كَرَكْدَن
 بُولُك دَخِي صَحِيح اُولَه پَس بَدَا اَحْوَال جَمْع دَخِي بُولُك

اَحْتِصَار اُولُنْدِي وَاَيَا فِتْحِي دَخِي عَلَي هَكَذَا
 قَيَاس اُولُنْدِي **الفصل الرابع**
 فِي بَيَانِ ضَرْبِ الْعُقُودِ دُرْدُغِي فَضْلُ ضَرْبِ
 عُقُودُك بَيَانْتَه دُرْدُغِي وَبَعْضِي لَر بُولُك
 عُقُودَه حُرُوف تَحْتِي اَرْقَام دُرْدُغِي مِشَال
 پَس اَمْدِي بُولَك دَخِي وَاضِعَا بَر بَحْجَه صُورَت
 تَصْوِير اَمْتِشَال اَمَّا اَنَلَر دَن اَوَّل صُورَت
 اَحْتِيَار اُولُوب اُولَك اَز رَن اَحْتِصَار اُولُنْدِي
 وَهَر كَر بُولُك صُورَت تَلَا ثَدَن بَر سَن حِفْظ وَحِفْظ
 اَيْدَر اُولَه ضَرْبَه مُتَعَلِق اُولَر اَمُور دَه اُول
 مَاحِر وَزَاخِر اُولُوب سَهْوَدَن وَخَطَا دَن تَمَام
 مُسْتَعْنِي اُولَه پَس اَمْدِي اُولُك اَحْتِيَار اُولَر
 صُورَتَلَرِي بَيَان اَيْدَه لَر اَمْدِي تَلَا كَل لَر بُولُك

عُقُودُكَ شَكْلُ اُولَئِكَ ضَرْبُ عُقُودِ مَرْتَبِ ذَرَرٍ وَكُلِّ
ثَانِيَةٍ ضَرْبُ عُقُودِ مِثْلِكَ ذَرَرٍ وَكُلِّ ثَانِيَةٍ ضَرْبُ عُقُودِ
مُجَرَّدٍ ذَرَرٍ

در بیان ضرب عقود مرتب

۱۱	۲۱	۳۱	۴۱	۵۱	۶۱	۷۱	۸۱
۹۱	۱۰۱	۱۱۱	۱۲۱	۱۳۱	۱۴۱	۱۵۱	۱۶۱
۱۷۱	۱۸۱	۱۹۱	۲۰۱	۲۱۱	۲۲۱	۲۳۱	۲۴۱
۲۵۱	۲۶۱	۲۷۱	۲۸۱	۲۹۱	۳۰۱	۳۱۱	۳۲۱
۳۳۱	۳۴۱	۳۵۱	۳۶۱	۳۷۱	۳۸۱	۳۹۱	۴۰۱
۴۱۱	۴۲۱	۴۳۱	۴۴۱	۴۵۱	۴۶۱	۴۷۱	۴۸۱
۴۹۱	۵۰۱	۵۱۱	۵۲۱	۵۳۱	۵۴۱	۵۵۱	۵۶۱
۵۷۱	۵۸۱	۵۹۱	۶۰۱	۶۱۱	۶۲۱	۶۳۱	۶۴۱
۶۵۱	۶۶۱	۶۷۱	۶۸۱	۶۹۱	۷۰۱	۷۱۱	۷۲۱

۴۳۹ ۸۸ ۱۶۸ ۲۶۸ ۳۲۸ ۴۰۸
۴۸۸ ۵۶۸ ۶۶۸ ۷۲۸ ۸۱۹ ۹۱۹ ۱۰۱۹ ۱۱۱۹
۱۲۱۹ ۱۳۱۹ ۱۴۱۹ ۱۵۱۹ ۱۶۱۹ ۱۷۱۹ ۱۸۱۹ ۱۹۱۹
پس بوضرب عقودك دخی شكل اولی که ضرب عقود
مرتبه ذرری علی الترتیب وضع اولی بیان اولندی
من بعد ضرب عقود مثلی و بعد اولی دخی بیان
ایده لمره امیدی بل کمال که بوضرب عقود مثلی
دخی گرچه کند و فوقیده و تحشده ذرر اولند
نوعندن یکیدنه اما آنکه انچه منجه اشکال
وز ذر که علی الترتیب اولسون ایچون آنکه مراراً
کتابت واقع اولشدنه و بوضرب مثلیه نکرار اولجن
اشکال تمامه مطر و خنده و شول اشکال که بوضرب
مایحتاجد همان آنکه کتابت اولمشدنه برین مثال

١١	٢١	٣١	٤١	٥١	٦١	٧١	٨١	٩١
٢٢	٣٢	٤٢	٥٢	٦٢	٧٢	٨٢	٩٢	١٠٢
٣٣	٤٣	٥٣	٦٣	٧٣	٨٣	٩٣	١٠٣	١١٣
٤٤	٥٤	٦٤	٧٤	٨٤	٩٤	١٠٤	١١٤	١٢٤
٥٥	٦٥	٧٥	٨٥	٩٥	١٠٥	١١٥	١٢٥	١٣٥
٦٦	٧٦	٨٦	٩٦	١٠٦	١١٦	١٢٦	١٣٦	١٤٦
٧٧	٨٧	٩٧	١٠٧	١١٧	١٢٧	١٣٧	١٤٧	١٥٧
٨٨	٩٨	١٠٨	١١٨	١٢٨	١٣٨	١٤٨	١٥٨	١٦٨
٩٩	١٠٩	١١٩	١٢٩	١٣٩	١٤٩	١٥٩	١٦٩	١٧٩
١٠١	١١١	١٢١	١٣١	١٤١	١٥١	١٦١	١٧١	١٨١

و مثال ضرب عقوق بد و بد و بد

بِنَ بُوَضْرِبِ عُقُودُكَ دَخِي أَنْوَاعِدَنْ شَوْلِي
 مُحْتَصِرٌ وَمُفِيدٌ وَمُهْمِدِي بُوَحْلَدَه اَنْدَه
 ذَكَرَ اُولُنْدِي وَنَا قِسِي دَخِي عَلِي هَذَا قِيَا سَ اُولُنْدِي
الفصل الخامس فِي بَيَانِ ضَرْبِ غَيْرِ
 الْعُقُودِ بِشَيْخِي فَصْلُ ضَرْبِ غَيْرِ عُقُودُكَ
 بَيَانُ نِدَه دُرُ وَضَرْبِ اَتَمَكِ دَخِي اصْطِلَاحَاتِ
 مُحَاسِنِيكَ مَا كَاذِرُ لَكِ اِكِهْ شَكْلِي بَرِي بَرِي
 ضَرْبِ يَدِه سِنِ مَثَلَا اِكِهْ بَارَه قُمَاشْ دُرُ دُرُ
 لَفْتِيَه وَيَاخُود دُرُتْ بَارَه قُمَاشْ اِكْثَرُ لَفْتِيَه
 نِي كَرُ دِيرِ سِنِ اِكْسِي دَخِي جَايزُ دُرُ مَثَلِ ضَرْبِ
 بِنَ وَبُوَضْرِبُكَ شَكْلِ اُولُنْدِي سَطْرِ
 اُولُكَ دُرُكَ وَشَكْلِ ثَانِي سَنَه سَطْرِ ثَانِي دُرُكَ
 وَرَادَه تَحْتِنْدَه اُولُكَ شَكْلِيَه كِه شَكْلِ ثَالِثُ دُرُ

سطر مال در لکه و بعضی در دخی بونک اول
شکلته مضروب در لکه و ثانی شکلته
مضروب قبه در لکه و آخر شکلته حاصل
ضرب در لکه و دخی بلی که بر عدد که
و در اول عدد دکل در اما جمیع اعداد که
مندی در زیر هر عددی هر قتی عدد ضرب
اتسک هماره اول قدر در مثلا بر کرد
دیک بیه درند و بر کرد بشر دیک بیه بشد
اما آیزو عدد درده اعداد البته زیاده اول
پس عدد آکا در لکه که حاشیه تینانی اول
بضفی اوله که بی مثلا اکل بمینده بر
عدد و کیارنده اوج عدد و در و اوجله
بر درت اوله و بود در دیک بضفی که اوله

پس مندی ضرب بیه در لک عشر و عدد نیکه
در لک عشر بونلر معلوم اولدی بوندن صکره
ضرب لک الحوالین دخی بیان ایدله لمه امیدی
بلی که بو ضرب لک دخی انواعی چو قدر
زیر بعضی ضرب اول که اعلا ی اذنا بر رت
ایدوب اندن ضرب انمکله استخراج اوله
مثلا عشر الحاده رت ایدوب ویا
ما فی الحاده رت ایدوب ویا الوفا الحاده
رت ایدوب اندن ضرب اتمک که و بعضی
ضرب اوله که اول یلار د اشکال رفتن
قلمله استخراج اوله و بجه بونلر که
امشالی ضرب لک دخی و در که متقدمین
ومتاخرین تصویر اتمش لک در پس انلر که

جميع على الانفراد ذكر اولموق خود محال
اما بومذکور لک هبر نو غندت برار واکثر
صورت تصویرایده لکمر آنک دخی مفید
و مختصر اوله امدی بکل که اگر آحادی
احاده ضرب ایدز اولسک بردن
تا طقوزه وارنجه بجه اولدوی معلومند
اما الحادی عشراته ضرب اید و بار شخراج
انتمکده طریق هون بود که اول عشراتی
احاده رد آیلنه سن و الحادی بنه احاده
ضرب ایده سن و بمقدار عدد اولنه آنک
هراون عددن یوز عدد فرض اید و بجای
ایده سن و هر بر عددن دخی اون عدد فرض
اید و حساب ایده سن مثلاً بش کره بیش

۴۶
تج اولنیک دلسک بیشی بیدی رد آیلنه دخی
بشی بیدی ضرب آیلنه که بیدی کزیش اولنیش
اوله اوچ کزاون حاصل اوله و بونک هر
اون عددن دن یوز عدد دال که اوچ یوز
اوله و هر بر عددن دن دخی و ن عدد دال که
اولدخی الی اوله و جمله اوچ یوز الی اوله
و اگر الحادی مائة ضرب ایتک دلسک
بنه مانی دخی احاده رد آیلنه و بنه الحادی
احاده ضرب آیلنه و بمقدار عدد اولنه
آنک هراون عددن دن بیک عدد دال و هر
بر عددن دن دخی یوز عدد ال مثلاً بیدی که
سکر یوز تج اولن بیک دلسک سکر یوزی
سکر رد آیلنه دخی بیدی سکر ضرب آیلنه که بیدی

سَكِرَ اللَّيْلِ أَوْلُوهُ بِشَرِّ كَزْ أَوْنٍ حَاصِلٍ أَوْلُوهُ
 وَبُؤْنُكَ هَرَاوْنٍ عَدَدُ نِدْنٍ بِنِكَ عَدَدُ آلِ كَرِ بِيْشِ
 بِنِكَ أَوْلُوهُ وَبُؤْنُكَ بَرَزْ عَدَدِي كَمِ اَلْتِ دُورْ
 اَنكَدَحِي هَرَبَرِ نَدْنِ يُوَزْ عَدَدُ آلِ كَهْ اَوْلَدَحِي اَلْتِ
 يُوَزْ أَوْلُوهُ وَحَبْسُ مَلَهْ بِشَرِّ بِنِكَ اَلْتِ يُوَزْ أَوْلُوهُ
 وَاَكْ كَزْ اَحَادِي اَلْوَقْدَ ضَرْبُ اَتَمِّكَ دَلِكْ
 اَلْوَقْدِي دَحِي نِيَهْ اَحَادَهْ رَدَّ اَيْلَهْ وَالْاَحَادِي
 نِيَهْ اَحَادَهْ ضَرْبُ اَيْلَهْ وَنَقْدَ اَزْ عَدَدُ اَوْلَزْسَهْ
 اَنكَ هَرَاوْنٍ عَدَدُ نِدْنِ اَوْنِ بِنِكَ عَدَدُ آلِ
 وَهَرَبَرِ عَدَدُ نِدْنِ دَحِي بِنِكَ عَدَدُ آلِ مَثَلَا اَوْجْ
 كَرَهْ طُقُقُوزْ بِنِكَ يَحْ اَوْلُوهُ بِلِمَكْ دَلِكْ طُقُقُوزْ
 بِيْكِ طُقُقُوزْ رَدَّ اَيْلَهْ دَحِي اَوْجِي طُقُقُوزْ ضَرْبُ اَيْلَهْ
 كِهْ اَوْجْ كَزْ طُقُقُوزْ يَكِرْمِيْدِي اَوْلُوهُ اَكِهْ كَزْ اَوْنِ

حَاصِلٍ اَوْلُوهُ وَبُؤْنُكَ هَرَاوْنٍ عَدَدُ نِدْنِ
 اَوْنِ بِنِكَ عَدَدُ الْحَقِّ بُوْكَرْمِ عَدَدُ يَكِرْمِيْكَ
 اَوْلُوهُ وَهَرَبَرِ عَدَدُ نِدْنِ دَحِي بِنِكَ عَدَدُ الْحَقِّ
 بُوْكَرْمِيْ عَكْدُ دَحِي بِنِكَ اَوْلُوهُ وَحَبْسُ مَلَهْ
 يَكِرْمِيْ بِنِكَ اَوْلُوهُ يَسْرُ بُوْضَرِ نَدْنِ دَحِي بُوْ
 قَدَرِ بِيْاَنِ اَتَمِّكَ كَافِيْدُزْ وَبَاقِيْ دَحِي بُوْضَرِ
 قِيَّاسُ اَوْلَنَهْ وَبُؤْنُكَ صَكْرَهْ شَوْلْ صَرَلَرْدَنِ دَحِي
 ذِكْرَا يَدَهْ لَوْ كَمِ اَنَدَلْكَ اَشْخَرَا جِي
 قَلَمِلَهْ وَرَقَمِلَهْ اَوْلُوهُ بِلَا رَقَمِ اَوْلُوهُ وَجِبْ

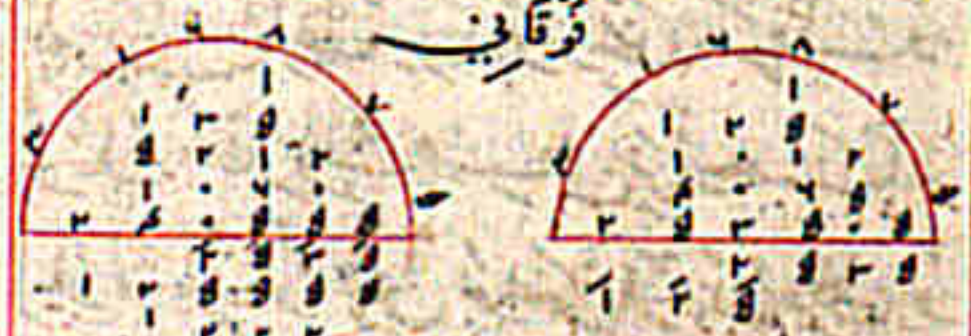
اَمْدِي بِلِكِلْ كِه بُو صَرْدِيك دَخِي قَاعِدِي
 بُو دَزِي كِه مَضْرُوب فِيْهَلْ اَشْكَالِي مَضْرُوبِي
 اُولْ اَشْكَالْ كَالْ فَرْدَا فَرْدَا صَرْب اِيْدُونْ وَهَر
 بَرِيْدَن نَحْاصِلْ اُولْ سَهْ مَضْرُوب فِيْهَلْ تَحْتِي
 بَرِيْدِي رَادِي چَكُوبْ وَاُولْ اَعْدَادْ صَرْفِي اَنُكْ
 تَحْتِي عَلِي التَّرْتِيْبِي يَارِي سِنْ وَتَمَامْ اُولُجُو
 اِنِي جَمْع اِيْدِي سِنْ وَنَحْاصِلْ اُولْ سَهْ حَاصِلْ
 صَرْب اُولْ دَزِي لِيْشْ بُو اِكِه صَرْب تَحْتِي اِنِي شَكْلِي كِه
 وَضَع اُولْ دَزِي اَنُكْ شَكْل اُولِي مَرْفُوعْ وَشَكْل
 تَاثِي سِي غَيْرِ مَرْفُوعْ وَشَكْل اُولُكْ قَاعِدِي
 بُو دَزِي كِه يَمِيْنِيْدَن يُوْرُوْشْ مَثَلْ لِيْشْ كَرْمْ لِيْشْ كَرْمْ
 اُولْ لِيْشْ رَادِي نُكْ تَحْتِي يَارِي سِنْ وَاِكِه اَلْدِي
 دِيْ سِنْ وَنِيْشْ لِيْشْ كَرْمْ اُولْ اُولْ اَلْدِي

اُولْ اِيْشْ دَخِي اَكَا صَمْر اِيْدِي سِنْ اُولْ اِكِه اُولْ
 نِيْشْ اِكِيْنْ رَادِي نُكْ تَحْتِي يَارِي سِنْ وَنِيْشْ اَلْدِي
 دِيْ سِنْ وَنِيْشْ لِيْشْ كَرْمْ لِيْشْ كَرْمْ لِيْشْ اُولْ
 اَلْدِي اُولْ لِيْشْ دَخِي اَكَا صَمْر اِيْدِي سِنْ بَكْرْمْ
 اَكْتِ اُولْ نِيْشْ اَلْتِ سِنْ رَادِي نُكْ تَحْتِي
 يُوْرُوْشْ وَاِكِه اَلْدِي دِيْ سِنْ وَنِيْشْ لِيْشْ كَرْمْ
 اُولْ اُولْ اَلْدِي اُولْ اِيْشْ دَخِي اَكَا صَمْر اِيْدِي سِنْ
 يِيْدِي اُولْ وَبُو يِيْدِي رَادِي نُكْ تَحْتِي تَمَامْ
 يَارِي سِنْ زِيْر اَلْدِي عَشْر اَتَدْتْ بَرِ عَدْدْ وَاِكِه عَدْدْ
 هَر نَر وَاَرِيْشْ اُولْ قَلْمْ تَمَامْ اُولُجُوْ هَبْ بِلِي
 يَارِيْشْ وَنِيْشْ بَعْد اَشْكَالِ بَاقِي دَخِي
 اَسْلُوْبْ لَزِي يُوْرُوْشْ سِنْ وَنَحْاصِلْ صَرْبِيْدَن
 هَر نَر وَاَقْع اُولْ سَهْ رَادِي نُكْ تَحْتِي يَارِي سِنْ

وَبُودَنُ خُشْكَ شَكْلِ ثَانِي دَخِي بِكَانِ اَيِدَه لَمَر
 مِثَالِ شَكْلِ ثَانِي
 وَبُوشَكْلِ ثَانِي كِه مَرْتَبِ
 بِخْتَانِي غَيْرِ مَرْفُوعِدُرُ
 بُونَكَدَه دَخِي قَاعِدَه سِي بُودَزَكِه يَسَارِنْدَن بُورُزُ
 اَمَّا بُونَدَه عَشْرَاَتِ تَوْعِنِدَن تَنَه وَاقِعِ اَوَّلَه
 اَوَّلِ مَرْفُوعِ دُوتَلِي اَلَدَه دِرِ نِلَزُ. اَلْحَاذِ دَن
 وَعَشْرَاَتَدَن فِي الْجُمْلَه هَرَنَه اَشْكَالِ وَاقِعِ اَوَّلَه
 تَمَامِ يَارِزُ. اَمَّا عَشْرَاَتَدَن اَوَّلِ اَشْكَالِ هَرَنَه
 اَوَّلَنَه. اَوَّلِ يَكَا رِنْدَن طَرَفَه بَرِخَانَه كِيرُويه يَارِزُ
 مَثَلِ بَرِكَرُوه. وَبَرِكَرُوه بَشِ وَبَرِكَرُوه اَلَه. وَنِيَه
 كَرُوه بَشِ بُونَدِي هَبِ عَلَيِ لَرْتَنِي رَاذَه نَكِ اَلْحَتَه
 يَارَه سِنِ وَقَلِمِ نَا نِيدَه كِه بَشِ كَرُوه بَشِدَن يَكِرْمِ بَشِ

عَدَدِ حَاصِلِ اَوَّلِهِ. اَوَّلِ بَشِ قَاعِدَه لَبِيَط
 اَزَرَه مَوْقَعِنْدَه يَارُوبُ. وَعَشْرَاَتَدَن اَوَّلِ
 اَلَه عَدَدِن يَسَارِنْدَن طَرَفَه بَرِخَانَه كِيرُويه
 يَارَه سِنِ وَهَسْمَانِ بُونَدَن اَلْحَتَانَا اَيِدَه سِنِ
 كِه بُونَحَلَدَه سَهْوَحَانَه اَمْتِنَا سِنِ
 تَا كِه ضَرْبُوكِه خَلَلِ كَلُوبِ نَقْصَانِ اَزَرَه
 اَوَّلِيَه. وَبَا قَبْلِ دَخِي بُو طَرَفِ اَزَرَه يورِدَه سِنِ
 مِثَالِ مَرْتَبِ
 قَوَائِي
 وَبُوشَكْلِ ثَانِي كِه مَرْتَبِ
 دَخِي غَيْرِ مَرْفُوعِدُرُ. وَبُونَدَن دَخِي قَاعِدَه

سابقا ذكر اول ضرب تختك غير مرفوع
 كبدن اما انما ضرب اولدجه مضروب
 فيه لزند برز شكي طرح اولزدي واولكل
 ضرب اولدجه بونك برز شكي مضروبن
 طرح اولزدي ودي بعد الطرح مضروب
 فيهم برزخانه يميندن طرفه ايلرو
 يازلر زيرا مضروب طرح اولجق مضروب
 فيهم شكل آخري مضروبك تحته كلز
 انكوزن تانها يتنه وارنجه هر قلده
 بونك مضروب فيهم برزخانه
 ايلرو يازلر بين بوضر بلردن دخی بو
 قدر بيان بسدز باقین دخی ذکر
 اید. لو مبرنوجبر

و بوضر بلردن دخی بو
 قدر بيان بسدز باقین دخی ذکر
 اید. لو مبرنوجبر

مربع ضرب قسیمی
 مربع ضرب مسموع

و بوضر بلردن دخی بو
 قدر بيان بسدز باقین دخی ذکر
 اید. لو مبرنوجبر

أَمَّا بُوْلَدُ مَرْفُوعَةٍ دُونَ بُوْلَدِكَ دَخِي الْكُتْرَى
سَمَاعَهُ مُحْتَاجُ دُونَ أَوَّلِ أَجْلَدَتِ بِقَدْرِ الْوَسْعِ
مُسْكِنِ أَوْلَدُ فَتَحَهُ عَلَى سَبِيلِ الْإِخْتِصَارِ ذَكَرَ الْإِدَّةَ

بِرَبِّهِ وَجْهَ

بَيَانُ مَرْفُوعَةٍ خَادَاتِ

١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠	١١	١٢
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠	١١	١٢

أَمْدِي بِلَيْكِي كَيْدُ بُوْضَرِبِ مُحَاذَاتِكَ دَخِي
طَرِيقِي بُوْدُزَكِي أَوَّلًا مَضْرُوبٍ فِيهِدَهُ أُولَى
حَسَانَةِ الْحَادِي يَنْدُ كَنْدُ وَحْدَانِيَّةِ أُولَى
خَانِدَةِ الْخَادَةِ ضَرْبِ أَيْدِي سِنْ وَتَرَحَا صِلِ أُولَى
تَحْتَنَدَهُ أُولَى رَادَّةً نَكِ تَحْتَنَدَهُ يَارَ سِنْ وَتَانِيَا يَنْدِ
مَضْرُوبِيكَ وَمَضْرُوبِي فِيهِدَكَ عَشْرًا تَلَرِيكَ أَيْدِي
بَلَهَ ضَرْبِ أَيْدِي سِنْ وَتُونَلَرْدَنِ دَخِي هَرَرُ خَاصِلِ

أُولَى سَهْ يَنْدِ رَادَّةً نَكِ تَحْتَنَدَهُ يَارَ سِنْ وَتَانِيَا
يَنْدِ مَضْرُوبِيكَ وَمَضْرُوبِي فِيهِدَكَ الْحَادِيكَ أُولَى
أَيْدِي دَخِي يَنْدِ مَضْرُوبِيكَ وَمَضْرُوبِي
فِيهِدَكَ يَانَلَرْنَكِ أَيْدِي بَلَهَ ضَرْبِ أَيْدِي سِنْ
أَمَّا الْحَادِي مَاتِي ضَرْبِ أَيْدِيكَ عَشْرًا دَخِي
يَنْدِ كَنْدُ وَنَكِ حَسَانَتِهِ أُولَى عَشْرًا
ضَرْبِ أَيْدِي سِنْ وَتُونَلَرْدَنِ دَخِي جُمْلَةً
تَرَحَا صِلِ أُولَى سَهْ يَنْدِ رَادَّةً نَكِ تَحْتَنَدَهُ يَارَ سِنْ
وَأُولَى وَقْتِ خَانِدَةِ الْحَادِي تَمَامُ أُولَى وَرَابِعًا
يَنْدِ مَضْرُوبِيكَ وَمَضْرُوبِي فِيهِدَكَ عَشْرًا تَلَرِيكَ
أَيْدِي دَخِي يَنْدِ مَضْرُوبِيكَ وَمَضْرُوبِي فِيهِدَكَ
يَانَلَرْنَكِ أَيْدِي بَلَهَ ضَرْبِ أَيْدِي سِنْ وَتُونَلَرْدَنِ
دَخِي تَرَحَا صِلِ أُولَى سَهْ يَنْدِ رَادَّةً نَكِ تَحْتَنَدَهُ

يَكْزَهُ سِنَّ وَأَوَّلَ وَقْتِ خَائِنَهُ عَشْرَاتِ دِي خِي كَمَامُ
 اُولُو وَخَا سَاهَمَانِ مَاتِي دِي بِيَه كَنْدُونَد
 حَسَدَ سِنْدَه اُولُو مَاتِي ضَرْبِ اَيده سِنَّ وَنَر
 حَا صِلِ اُولُو سِنْدَه بِيَه رَا دَه نُك تَحْتِه اَنِي تَمَامِ
 يَانَه سِنَّ وَبُونَدِي بَرِي بَرِي ضَرْبِ اَيْدِ زَكَن
 عَشْرَانْدَرَن مَرْفُوعِ دُوبِ اَلَدَه اُولُو
 اَعْدَادِي مَحَلَنْدَه ضَرَامَتَكْدَن عَافِلِ اُولِيَا سِنَّ
 زِيَا بُو ضَرْبِ مَحَا ذَاتِ دِي مَرْفُوعْدَن وَآر
 بُو ضَرْبِ مَحَا ذَاتِ شُومَلِي اُولُو نَسَنَكْ
 لَعَضَن دِي بِلَكْ دَرِ سَكْ بِلَكْ كِلْ كِه بُو
 اُوچِ نَوْغِ ضَرْبِ مَكْ كِه مَتَا شِلِي اَعْدَادِي بَرِي
 بَرِي مَحَا لَفِ وَبِهَارِي اَعْدَادِي دِي بَرِي
 مَغَا يَزْدَن اَكْر بُونَدَكْ حَبْلَه بَهَارِ نَبَرِ قَلَمَدَه

اِسْتِخْرَاجِ اَتَمَكْ دِلِ سَكْ كَرَكْ كَزَكْ بُو
 ضَرْبِ بَرِي بَهَا لَرِي لَه شُومَلَه يَانَه سِنَّ مَاتِي ضَرْبِ
 اُولُو ضَرْبِ مَحَا ذَاتِ
 طَرِيقِي اَز دَه اِسْتِخْرَاجِ اَيده سِنَّ زِيَا بُونَدِ
 عِيَرِي لَه بُو اِسْتِخْرَاجِ اُولُو مَسْعُودَرِ اَمَّا
 بُونَدَه جَطُّ وَخَطَّ اَدَن غَايِبِ لِحْتِ نَابِ
 اَيده سِنَّ كِه صَحْتِ اَز دَه اِسْتِخْرَاجِ اُولُو بِيَا
 بُونَدِ اَمَّا لِي نَسَنَكْ هَر جِيدِ كِه وَاقِعِ اُولُو
 بُو بَسَطِ اُولُو قَوَاعِدِ لَه عَامِلِ اُولُو سِنَّ
 لِيَن بُو ضَرْبِ مَحَا ذَاتِ دِي شَكْ اُولُو
 بُو قَدَرِ نَصْرِي كَا فِيدَرِ زِيَا اَكْر بُونَدِ هَر
 بَرِي جَزُو اَلْجَزُو اَلْعَبْدِي اُولُو اُولُو لَرِي

تطويل كلامه اوله. وهم بكونك اكثرى سماعه
 محتاج اولدى اجلدن قابل لقبير دكلدر
 پس ضربك دخی هر نوغندن تا ضرب لحاذانك
 نها يئنه وارنجكه بوجله نكه مايتاجيه
 ذكر اولندي ونا قی دخی على هذا قیاس اولنه
الفصل السادس في بيان التضعيف
 الشیخی فصل تضعیف اتمك بیا نده دود و
 تضعیف دخی بر شی اكه كند و قدر نجه اتمكه و
 اولدى ندر و بجهله اوله انلری دخی بیان ایدلر ندر

در بیان تضعیف
 مثال تضعیف
 مثال تضعیف
 مثال تضعیف
 امدی بلكل كه بوضعیف اتمك دخی اگر بونك

شکل اولای کجی جعله تضعیف اولنرسد
 جائز دن اما اول مطبوع دکلدر زیر ایا بید
 اول برقت کله ارتقندر و بوقواعد ار قانده
 هر کجا بت که واقع اوله اول بر قلز اکسك
 اولموت مرغوندر پس بوشکل ثانیك دخی
 قاعده یی بودر که تحینه بر اولقدراشكال
 دخی باز مدن هر شكله بر اولقدردخی صنم
 ایدوب ما حصلین ایا ز سن مثلا بوشکل
 ثانیك یمننده اولن بش عدد دخی صنم
 ایدو سن و هر نر اولنك جمع طریقی ازده عشران
 مرغوع دوتب راده نك تحینه یا ز سن و تیه
 اول الت عدد دخی صنم ایدو سن والدی
 مرغوع اولن بر عددی دخی اكا صنم ایدو سن

وَهَجْجَانِ اُولَدِخِي نِه اُولُوسَه اَنِي دَخِي رَاَدَه
 تَحْتِنَه يازَه سِن وَايَا قِي اَشْكَالِي دَخِي بُو جَهْلَه
 تَضْعِيف اِي دُوب وِبُو طَرِيق اَزَرَه يازَه سِن
 وَتَمَام اُولُجِي طَرِيق مَعْرُوف اَزَرَه اَلَدَه اُولُ
 مَرُفُوعَا قِي بِلَه يازَه سِن وِبُو شَكْل تَمَالِث كَه
 بُو كَه تَضْعِيف مَنكُوس دُرُورَه وِتَضْعِيف
 مُسْتَقِيم دَخِي دُرُورَه وِبُو غَيْر مَرُفُوع دُرُورَه وَهَمَر بُو
 يَمِينْدَن وِيَا رِندَن بَرِطَرِيقْلَه يُوُرَه اَمَّا
 بُونَك يَمِينِي طَرَفِندَن يُوُرِينِنَه تَضْعِيف مَنكُوس
 دُرُورَه وِيَا رِي طَرَفِندَن يُوُرِينِنَه تَضْعِيف مُسْتَقِيم
 بَرِين مِشْكَال
 ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
 ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
 وِبُو تَضْعِيف دَخِي كَرَجَه اَكَه
 طَرَفِندَن بَرِطَرِيقْلَه يُوُرَه اَمَّا هَسَر طَرَفِندَن يُوُرَكِه

دِرُورَه

اَشْكَال بَرِغَيْرِي صُورَت بَعْلَرَه بَرِين بُونَك
 طَرَف يَمِينْدَن يُوُرِينِنَه طَرِيقِي بُوُرَكِه طَقْسَن
 طَقْسَن اُولُ سَكِر اُولُ وِبُونَك اَحَاذ اُولُ
 سَكِر قِي طَقْسَن تَحْتِنَه يازُوب وِعَشْرَات اُولُ
 بَرِغَد دِنِي يِيَا رِندَن طَرِيق مَرُفُوعَا اِيلُورُ
 يازَه سِن وَتَمَام اُولُجَه بُو صُورَتْلَه يُوُرِدَه سِن
 وِبُونَك يِيَا رِندَن يُوُرِينِنَه طَرِيقِي دَخِي هَمَانَه
 بُونَك كِبُورَه مِثْلَا اَلِث اَلِث اُولُ اَكَه اُولُورَه
 وِبُونَك دَخِي اَحَاذ دِنِي اَلِث اَلِث تَحْتِنَه يازُوب
 وِعَشْرَات اَتِي نِيَه يِيَا رِندَن طَرِيق مَرُفُوعَا بَرِجَانَد كِرُورَه
 يازَه سِن وَايَا قِي دَخِي بُو طَرِيقْلَه اَتَمَام اِيْدَه سِن
 بَعْدَه تَحْتِنَه بَرِزَا دَه دَخِي چَكُوب اَشْكَالِي
 اَنَك تَحْتِنَه جَمْع اِيْدَه سِن بَرِين تَضْعِيف دَن دَخِي

شُولِكِي مَا يَحْتَا جِدِي ذِكْرًا وَلَنْدِي وَبُوشَكِل
 تَضَعِيَفَ ظَاهِرًا كَرِيحِي شِي قَلِيلَ كِبَرًا أَمَا بُونُكَ
 دَخِي بَرِيحِي حَيَاةَ شَمُولِي وَرَدُّ زَكَةِ أَنْدَرُكَ
 كِبِيرُكَ اسْتَخْرَاجِي بُونُشَرُ أُولُوكُمُ شَعْدِي
 مَثَلًا جَمَلَهُ دَنْ بَرِي بُو دُرُكِهِ زَيْدُكَ قَرَف
 اصْحَابِي أُولُنَهْ وَعَمْرُوهُ دِيَهْ كِهْ اصْحَابِ أُولَهْ
 وَارْتَكَا بَرِ اِجْتَهْ عَطَا اِنْتُونْ بَعْدَهْ بَاقِي
 دَخِي طَوَافِ اَيْلَهْ بَوَاصْحَابُكَ هَسَرِي اَلْوَكْدَهْ
 نَقْدَرُ مَبْلَغُ كُورُزِ سَهْ اِي مَضَاعِفِ اِنْتُونْ دَسَر
 پَسْ عَمْرُو دَخِي اصْحَابُكَ قَرْنَهْ وَارِيحِي بِحَابِي
 اُولُ مَبْلَغُ نَهْ قَدَرُ اُولُ دِيلُكَ وَايخُو ذَخَانِيَهْ
 شَطْرِيحُ كِهْ اَلْقَشَرُ دُرُتْ خَانَهْ دُرُزِي بِرِ خَانِيَهْ
 بَرِ اِجْتَهْ وَبَرِ خَانِيَهْ اِكِهْ اِجْتَهْ وَبَرِ خَانِيَهْ دُرُتْ

اِجْتَهْ وَضَعِ اِيْدُوبُ وَبُو تَرْتِيْبِ اَرْزَهْ جَمِيْعُ خَانَهْ
 مَبْلَغُهُ مَسْلُوْ اِيْتَهْ اُولُ مَبْلَغُ جَمَلَهْ نَقْدَرُ
 اُولُ دَسَرُ پَسْ بُونُكَ بِي شَنَدُكَ جَمِيْعِي
 تَضَعِيَفَلَهْ اُولُ وَكَرْ بُو ذِكْرُ اُولُنُكَ اسْتَخْرَاجِي
 نَهْ وَجَمَلَهْ اُولُ دُوْعِي لَعْبِي اُولُوكُو اُولُوكُسَهْ
 مَبَالِغَهْ كَلِمَاتِ وَاقِعْ اُولُ اَمَّا قَوَاعِدُ لِي
 مَعْلُوْمُ اُولُغِيُوْنُ عَلِي وَجِهْ اَلَاخِرِ صَانِيَهْ
 بَيَانِ اُولُنَهْ اُولُ حَسَابِي دُرُكِهِ بَاقِي دَخِي
 بُونُكَ مَعْلُوْمُ اُولُوكُو

۱	۱
۲	۲
۳	۳
۴	۴
۵	۵
۶	۶
۷	۷
۸	۸
۹	۹
۱۰	۱۰

پَسْ عَمْرُو اُولُ اصْحَابَهْ
 وَارِيحِي مَبْلَغُ نَقْدَرُ
 اُولُ دُوْعِي بُو اَشْكَالْدَنْ
 مَعْلُوْمُ اُولُ دِي وَفَهْرُ مُبْتَدِي اِيچُونْ دَخِي بُو قَدَرُ

صُورَتُ كَمَا فِئْدُرُهُ وَبَاقِي دَخِي أَصْحَابِ رُبْعِيْنِه
 وَارِجْه بُوَطِرْهُنْ اَزْه يَازْ لُوْرُهُ اَمَّا اَصْحَابِ رُبْعِيْنِه
 بُوَسْبَلْغَه بِرْ شَكْلِ وَاَقْعِ اُولُوكِه اَنْكُ نَمَقْدَارُ
 اِيْدُوْكِ كَرْجِي تَعْيِيْرُ اُولُوْرُهُ اَمَّا تَفْهِيْمَه اَكْنُ خَافِلُ
 اُولُوْرُهُ اَوَّلُ اَجْلَدَنْ اَنْجِي كَيْسَه تَقْصِيْلُ اِيْدُوْبُ
 بُوَقْدَرُ كَيْسَه اُولُوْرُ دُرْ لَرُ اَنْدَنْ فَهْمُ اُولُوْرُهُ
 وَاَوَّلُ مَبْلَغُ كَيْسَه نَدَ وَجْهَلَه تَقْصِيْلُ اُولُوْرُهُ
 اَوَّلُ اَشْغَلْ مَحَلْ تَقْصِيْمَانْدَه دُرْ اُولُوْمُ شُدْ وَجْهَلْ
 حَسَانَه شَطْرُ بَخِ بُوَقْدَرُ كَدَنْ دُرْ زِيْرُ اُولُوْرُهُ
 بُوَطِرْ بَقِيْلَه اِسْتِخْرَاجُ اُولُوْرُهُ اَمَّا اَكْا بُوَطِرْ
 اُخْرِي دَخِي وَرْدُ دُرْ كِه اَوَّلُ اَلْمَشْرِ دُرْتْ قَلْمِلَه
 اِسْتِخْرَاجُ اُولُوْرُهُ اَشْكَالُ دُرْتْ قَلْمِلَه تَمَامُ
 اُولُوْرُهُ اَمَّا اَنْكُ تَقْصِيْلِنْ بُوَحَلْ اِقْصَا اَتَمْدُكِ

اَجْلَدَنْ تَاْعُ خَيْرُ اُولُوْدِي زِيْرُ اَبُوْدَنْ مُرَادُ
 تَرْغِيْبُ تَضْعِيْفُ دُرْ اَنْكَارُ كَلَامُ دُكْلَدُ
 وَبَاقِي بُوْنُكْ اَمْثَالِي نَسْلُ هَرْ خِيْدَكِه وَاقِعُ
 اُولُوْرُهُ عَلٰى هَذَا قِيَاسُ اُولُوْرُهُ **الفصل**
السابع فِي بَيَانِ التَّضْعِيْفِ مِدْجِي مَضَلُ
 تَضْعِيْفُ اَتَمْكُ بَيَانْتَه دُرْ وَبُو تَضْعِيْفُ اَتَمْكُ
 دَخِي بِرْ مَقْدَارُ مَبْلَغِي هَمْدُ اَتَمْكِه دُرْ لَرُ
 اُولُوْدِي خِيْجَه اُولُوْرُهُ اَنْجِي دَخِي سَايَنْ اِيْدَه لُوْرُهُ وَجِبْ

در بیان تَضْعِيْفِ

مِثَالِ تَضْعِيْفِ	مِثَالِ تَضْعِيْفِ	مِثَالِ تَضْعِيْفِ مَكُوْرُوْ مَسْتَعْمِلُ
۱۱ ۸ ۳ ۷ ۹ ۲	۸ ۲ ۲ ۱ ۳ ۶ ۱	۸ ۲ ۲ ۱ ۳ ۶ ۱
۸ ۲ ۲ ۱ ۳ ۶ ۱	۴ ۷ ۹ ۸ ۶	۴ ۷ ۹ ۸ ۶
۸ ۷ ۷ ۴ ۸ ۹ ۶	۳ ۲ ۹ ۹ ۲	۳ ۲ ۹ ۹ ۲

اَمْدِي بِلِكُلْ كِه بُو تَضْعِيْفُكْ دَخِي كَمَلْ اُولُوْرُكُ

قَاعِدَه سِي هُونْدُر زِيَا اَنَكْ اَشْكَا اَلْبَقَا
 زَوْجْدُر وَهْمَر عَمِينْدَن وَايَا رَنْدَن بِر طَرَقَل
 بُوْرُر پَس هَر شَكْلُكْ بَصْفَن تَحْتِنْدَه كِي رَا دَه
 تَحْتِنْدَه تَا نَهَا يَتْنَه وَا رَنْجَه يَا زَه سِن هَمَان تَمَام
 اُولُر وَبُو شَكْل تَا نِي دَخِي هَمَر عَمِينْدَن وَهْمَر
 كِيَا رَنْدَن بُوْرُر وَبُوْنَكْ دَخِي عَمِينْدَن يُوْرِي
 طَرَقِي بُوْرُر كِه اَلْتِنَكْ بَصْفِي اَوْج اُولُر رَا دَه
 تَحْتِنْدَه يَا زَه سِن وَسَكْرَتْ دَخِي بَصْفِي كَرْجَه
 دُرْت اُولُر اَمَّا بُوْنْدَه قَاعِدَه كُلِّي بُوْرُر كِه
 بُوْنَكْ يَا رَنْدَن طَرَقْنْدَه بِر شَكْل اُولَه كِه اُول
 شَكْل زَوْج اُولَه وَرْد اُولَه لَيْعَن تَكْ اُولَه
 اُول وَرْد اُول شَكْل كُكْ بَرِ عَدَدِن رَفْع اَيْدُر
 وَبُو سَكْرَم اُول مَرْفُوع اُولر عَدَدِلَه اُولن سَكْر

دُرُر وَبُو اُولن سَكْرَتْ دَخِي بَصْفِي طَقْر اُولر
 اَنِي دَخِي رَا دَه تَكْ تَحْتِنْدَه يَا زَه سِن وَبِيْدِي دَخِي
 اَيْلَه اَيْدَه سِن اَمَّا يَا رَنْدَن طَرَقْنْدَه اُولر
 شَكْل وَرْد اُولَه اَنْدَن عَدَد اَلْمَزَلِر زِيَا
 وَرْد اُولنْدَن زَوْج اُولَه وَرْد اُولر اَمَّا زَوْج
 اُولنْدَن وَرْد اُولَه وَرْد اُولر وَنِيه بُو شَكْل
 تَا نِيكْ يَا رَنْدَن يُوْرِي طَرَقِي دَخِي بُوْرُر كِه
 اَلْتِنَكْ بَصْفِي اَوْج اُولُر رَا دَه تَكْ تَحْتِنْدَه
 يَا زَه سِن وَبِيْدِيكْ بَصْفِي دَخِي اَوْج سَبْجِي اُولر
 اَوْج رَا دَه تَكْ تَحْتِنْدَه يَا زَه سِن پَس بُوْنَكْ
 بَصْفِي تَحْتِنْدَه كِي عَدَدِنْدَه وَبَصْفِي دَخِي
 قَوْقْنْدَه كِي عَدَدِنْدَه بَا قِي قَلُر وَبُو اَكِه بَصْفِي
 بَر اَقْجَه اُولر اُول يَدِي عَدَد اَز رَنْدَه وَرْد اُولر

و بونك پميندن طرفده اولن طقوزده
 اول بر عدد له اولن طقوز دهر و بواون
 طقوزك دخی نصف طقوز بچق اولن ونیه
 اول طقوز از نه اكه باقی اولن نصفدن
 بر آنچه حاصل اولن بینه اولن آنچه طقوز
 از رنده فرض اولن ونیه بونك پميندن طرفده
 اولن سكر اولن بر عدد له اولن سكر
 دهر و باقی دخی بو طقوز از رنده در و مثال
 شكل ثالث كه اكا تنصیف منكوس درك
 و تنصیف مستقیم دخی درك
 و بود دخی اكه طرفندك
 ب طریق كه یوز و بونك دخی یعنی طرفندك
 یوز بینه تنصیف منكوس درك و یك یاری طرفندك

۱	۱	۸	۳	۷	۹	۲	
۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸
۲	۲	۱	۳	۶	۱		
۸	۷	۷	۶	۸	۹	۶	

یوز بینه تنصیف مستقیم درك و پميندنك
 یوز بون طقوز بقی بود درك كه مثلا اكاك یعنی
 بر اولر راده نك تحته یازده سن و طقوزك
 دخی نصفی درك بچق اولن دركی طقوز
 تحته یازده و نصفی دخی بونك شكلنده
 یازده و اول طقوز عددك تحته یازده
 درك عددك پميندن طرفد بر خانه كبر و
 یازده سن و باقی دخی بو ترندب از رنده اید
 و یك یازده دخی بونك یوز درك مثلا برك
 نصفی بچق اولن و بچق دخی بینه بونك شكلنده
 یازده و اما ابتدا شده اولن اول بر عددك
 تحته میازده و بونك انك پميندن طرفد
 بر خانه اید و یازده سن و بونك دخی

باقين بوترتيب از ره يازده سن و من بعد
مختصه بر راده دخی چکوب بواشکالی آنک
مختصه جمع ایده سن و بوترتيب دخی کرجه
اکه طرفدن بر طر يقله يوزن اما بود دخی
هر طرفدن يوزن و وجه اشکال بر غیر صورت
بغلر و بوترتيب بعضيه تقسيم
کوچک دراز زير اگر مقدار مبلغی
نصفه و یا ربعه و یا مثله تقسیم ائتلاو
اولسکه آنلری بود دخی استخراج ایدر مثلاً
اول مبلغ اگر نصف حاجت اولوزسه
تنصیف اولده نصف اوله و اگر ربعی
حاجت اولزه تنصیف ثابیده ربع اولوز
و اگر مشی حاجت تنصیف ثابیده مثلاً

اولزه

اولوز و اگر نصف مشی حاجت اولزه
تنصیف را بعده نصف مشی اولوز پس بو
تنصیف دخی مقتضای محله سويلیوب
بوقدرده اختصار اولندی و باقی دخی علی
هذا قیاس اولنده **الفصل الثامن**
فی بیان التفریق سکر بخی و فصل
تفریق اتمک بیاثیده دز و بوترتيب اتمک
دخی بر مقدار مبلغدن بعضی خرج اولسه
بعد الخرج باقی ندرقلوز انی استخراج
ایلمکدز و بود دخی اکه نوزده بر نوعی
بودر که بر مقدار مبلغک که بعضی
خرج اوله و بعضی باقی قله اول باقی قلن
مقدار دز انی بله سن و بر نوعی بودر که

بِرْمَقْدَار مَبْلَغِي بِرْمَقْدَار خَرَجِ اَنْتَكُجُونُ
 وَبِرْمَقْدَار سِنِّ وَاَوَّلَدَخِي بِرْمَقْدَارِ اَوَّلَقْدَرِ وَاَيَا اَكِه
 اَوَّلَقْدَرِ خَرَجِ اَشَدَّ اَوَّلِ خَرَجِ بِرْمَقْدَارِ دُرَانِي
 بَلَا سِنِّ وَاَوَّلَقْدَرِ كَرِ بِرْمَقْدَارِ دُرَانِي
 لَيْسَ بُو كَرِ بِرْمَقْدَارِ دُرَانِي اَكِه لَوِي بَلَا بِرْمَقْدَارِ
 اَوَّلَوْنَرِ وَبِرْمَقْدَارِ اَشَدَّ اَوَّلِ دُرَانِي بِرْمَقْدَارِ اَوَّلِ
 دُرَانِي تَفَرِيقِ وَكَرِ بِرْمَقْدَارِ

اَمْدِي بَلَا كَرِ كَرِ بُو تَفَرِيقِ دُرَانِي سَطَرِ اَوَّلِنَه

حَبْ مَلَهْ كَرِ دُرَانِي وَسَطَرِ ثَانِي سَهْ جَمْلَهْ
 صَغِيرَهْ دُرَانِي وَسَطَرِ ثَانِي سَهْ حَاصِلِ تَفَرِيقِ
 دُرَانِي وَبِعَضِيْلَهْ دُرَانِي بُوْنَكِ سَطَرِ اَوَّلِنَه
 مَفْرُقِ مِنْهُ دُرَانِي وَسَطَرِ ثَانِي سَهْ مَفْرُقِ
 دُرَانِي وَسَطَرِ ثَانِي سَهْ مَالِ بَايَقِ دُرَانِي وَبُو
 تَفَرِيقِ بَعْنِ كَرِ بِرْمَقْدَارِ دُرَانِي عَلِي سَبِيلِ التَّرْتِيبِ
 وَصَنَعِ اَوَّلِنَدِي اَمَّا بُوْنَدِ تَفَصِيلِ بِرْمَقْدَارِ
 بِرْمَقْدَارِ جُوْقْدَرِ اَنَارِ دُرَانِي لَعَضِيْلِ سَيَانِ
 اَتَمَكِ لَا زِمْدَرِ تَا كَرِ بُوْدَخِي مَبْدُورِ اَلثَانِ
 اَوَّلِ اَمْدِي بَلَا كَرِ اَوَّلِ مَفْرُقِ مِنْهُ اَوَّلِ
 اَشْكَالِي يَانِهْ سِنِّ وَاَنَكِ تَحْتِ مَفْرُقِ اَوَّلِ
 اَشْكَالِي يَانِهْ سِنِّ وَبُوْنَدِ تَحْتِ مَفْرُقِ بِرْمَقْدَارِ
 بَاقِي حِكْمَهْ سِنِّ وَحَاصِلِ تَفَرِيقِ نَرِ اَوَّلِنَهْ اَوَّلِ

مَدِّ بَاقِيكَ مَحْتَسِنَةً يَازَهُ سِنَّ لَيْسَ مَدِّ بَاقِيكَ
 شَكْلِ أَوَّلِكَ طَرِيقُ بَيَانِ أَيْدِهِ لَمْ يَزَلْ بُو
 شَكْلِ أَوَّلِكَ طَرِيقُ بَاقِيكَ السَّانِدُ
 لَيْسَ مُفَرَّقٌ مِنْهُ دَهْ أَوْلَى بِدُنْيِكَ بَشَى خَرَجَ
 أَوْلَجُ حَاصِلِ تَفَرُّقِ أَلَكِ عَدَدُ قَلُوزِ آتِي
 دَخَى أَوَّلِ مَدِّ بَاقِيكَ مَحْتَسِنَةً يَازَهُ سِنَّ وَبُوكِ
 بَاقِي سِنَّ دَخَى بُو قِيَاسِ أَرْزِهِ أَيْدِهِ سِنَّ وَبُوكِ
 صُكْرُ شَكْلِ ثَانِي بَيَانِ أَيْدِهِ لَمْ يَزَلْ شَكْلِ ثَانِي
 وَبُوكِ شَكْلِ ثَانِيكَ
 مُفَرَّقٌ مِنْهُ سِنَّ أَلَكِ
 عَدَدُ وَارْدُزِ وَبُوكِ قَدْ أَوْجَحَ عَدَدُ وَارْدُزِ أَلَكِ
 أَوْجَحَ خُودِ خَرَجَ أَوْلَى بِبُوكِ دَخَى طَرِيقِ
 بُودُزِ كِهْ يَسَارِ نَدَنَ طَرَفِدَهْ أَوْلَى دُرْتِ عَدَدُكَ

٢٩
 بِرِسْنِ الْوُتِّ أَلَكِ عَشْرَاتِهِ التُّوتِ كَا أَوَّلِ
 دَمِكَ كَرَكْدُزِ وَأَوَّلِ أَلَكِ دَنِ أَوْجَحَ خَرَجَ أَوْلَى
 طَقُوزِ بَالِيَةِ قَلُوزِ آتِي دَخَى أَوْلِ مَسِدِ
 بَاقِيكَ مَحْتَسِنَةً حَاصِلِ تَفَرُّقِ يَازَهُ سِنَّ
 وَأَوَّلِ أَلَكِ صِفَرِ كِهْ أَلَكِ مَا بَيِّنَدَهْ وَاقِعِ
 أَوْلَشْدُزِ أَوَّلِ وَتَتِ أَلَكِ طَقُوزِ فَرَصِ
 أَوْلَشْدُزِ زِيَرِ بُودُزِ عَدَدُكَ بِرِسْنِ
 قَلَدُ رُبِّ خَانَةِ عَشْرَاتِهِ التُّوتِ كَا أَوَّلِ
 دَخَشْدِي أَمْدِي بُودُزِ دَلِ بِرِسْنِ خُودِ خَانَةِ
 أَلَكِ قَلَقَشْدُزِ بُوكِ أَوَّلِ عَدَدِي
 خَرَجَ أَوْلَجُ طَقُوزِ يَوْزِ طَقُوزِ قَلُوزِ وَأَوَّلِ
 طَقُوزِ يَوْزِ طَقُوزِ دَخَى أَوَّلِ أَلَكِ صِفَرِ عَلَى
 التَّرْتِيبِ زَرَنَدَهْ كِبِدُزِ كِهْ بِرِصْفَرِ طَقُوزِ يَوْزِ

وَبَرِ صِفْرِ طُقُزْنِ اُولَهْ وَاُولِ اِلَهْ صِفْرِ اَنُكُجُونِ
طُقُزْنِ دُونِلَهْ پِسْ اُولِ تَقْدِيرِ حَهْ طُقُزْنِ خَرْجِ
اُولُجْنِ يَدِي بِلَايَهْ قَلَرُ وَنِيَهْ طُقُزْنِ اُوچِ خَرْجِ
اُولُجْنِ بِلَايَهْ قَلَرُ وَنِيَهْ طُقُزْنِ دَخِي اُولِ مَسَدِ
بَا قِيْنِكِ تَحْتِنْدَهْ حَا صِلِ تَفْرِيقِهْ يَا زَهْ سِنِ وَكِيَا رِنْدِ
طَرْفَهْ اُولُنِ بِلَايَهْ صِفْرِ لَرِي دَخِي هَبْ اَيْلَهْ اَيْدِهْ سِنِ
زِيَرِ بُونَكِ مَا يَشْنِدَهْ وَاقِعِ اُولُنِ دُرْتِ عَدْدُكِ
بِرِي بِمَشْنِدِنِ طَرْفَهْ اُولُنِ اِلَهْ عَدْدَهْ كِيْدِ جَكِ
اَنْدِنِ بِلَايَهْ اُوچِ قَلَرُ پِسْ بَرِ اَوْچِدِنِ دَخِي دُرْتِ
خَرْجِ اُولُنِ اَمْدِي بُونَكِ دَخِي يِيَا زِنْدَهْ اُولُنِ
دُرْدُكِ بَرِ اَسْخِي سِيَهْ بَرِ رُوْبِهْ يَعْنِي اُولِ اُوچِ عَدْدُكِ
مَحَلِ عَشْرَاتِنِهْ كَتُوْبِ اَكَا دَخِي اُولُنِ اُوچِ دِيْنِكِ
اَكْرَكْدُزْ وَنِيَهْ بُونَكِ مَا يَشْنِدَهْ اُولُنِ صِفْرِ لَهْ

دَخِي طُقُزْنِ اُولَهْ پِسْ بُوَطْرِيقِ اُولَهْ بُونَكِي
دَخِي اُولِ مَدِ بَا قِيْنِكِ تَحْتِنْدَهْ حَا صِلِ تَفْرِيقِهْ
عَلَى التَّرْتِيْبِ يَزَهْ سِنِ وَاَكْرُ بُوَكْرِ سَبْطَهْ
خَرْجِ حَا صِلْدِنِ زِيَا دَهْ اُولُوْرَسَهْ قَاعِدَهْ
كُلِي بُوَدْرُكِهْ يَشْتَرِ اُولَا رِنِ فَوْقِنِهْ يَعْنِي مُفْرَقِ
مِنْهُ سِرْ نَزِيْرَهْ سِنِ وَكَمْتَرِ اُولَا رِنِ اَنَكِ تَحْتِنِهْ
يَعْنِي مُفْرَقِ سِرْ نَزِيْرَهْ سِنِ تَا كِهْ تَفْرِيقِ اَنَكِ اَلَا
اُولَهْ اَمَّا يَشْتَرِ اُولُنِ اَشْكَالِ تَحْتِنْدَهْ اُولَسَهْ
وَكَمْتَرِ اُولُنِ اَشْكَالِ دَخِي اَنَكِ فَوْقِنِهْ
اُولَسَهْ اُولِ دَخِي جَكِ اِيْزْدُزْنِ بَرِ تَفْرِيقِ اِيْزْدُزْنِ
تَحْتِنْدَهْ اُولُنِ اَشْكَالِ يَشْتَرِي فَوْقِنِهْ فَرْضِ اَيْدِي
تَفْرِيقِ اَنَكِ دَخِي اُولَهْ وَبُوَخَرْجِ زَايِدِ اُولُنِ
تَقْرِيقْدِنِ دَخِي بَرِي بَرْنِدِنِ مُتَقَاوِنِ اِلَهْ صُوْرَتِ

تصویرا و لمشد ز که باقیته مقیاس اولیعه
 یرز و یر صورت تفریق دخی وضع اولشد که
 اشکال الیری زدن تقدز بعد اولسه
 انکدخی مایینده اولن صیغه لطف اولدی
 بلدر فوقنده ذکر اولن یکی پس بوقفرتیک
 دخی تفصیل بوقدر تعبیر له اختصار اولدی
 و باقی دخی علی هذا قیاس اولسه
الفصل التاسع فی بیان التقیید
 طفری فی فصل تقییمک بیانده دوققیید
 دیو بر مقدار مبلغی بریجه کشیره علی
 الشوری حصه امکه در لره و بوققییمک دخی
 طریقی بحد دز و آنک دخی بعضی سیر
 و بعضی سیر دز پس آنک فقهه حصه عا

اولجوق در جده اولانجار ندن بریجه صورت
 تصویرا بدوب علی سبیل الانفرادی
 مثال لریله تفصیل بدوب بیانیده لری برنوجب

در بیان تقسیم

امیدی بلکیل که بوققییمک دخی اصل
 مالتیه مقسوم و در لره و بوققییمک علی
 در لره و سها منه خارج قسمت در لره امیدی

بُونُكَ شَكْلَ اَوْلِيكَ قَاعِدَه سِي لُو دُرْ كِه بُو اَوْن
اِكِه بَنِيك يُو ز يَكِرِمِ اَحْيَه اَوْن بَرِ نَفَرَه تَقْسِيْم
ايدُر اَو لَسَاك بُو مَالِ مَقْسُوْمَه اَو لَن بَرِ عَدَدِي
اَوْن مَقْسُوْمَه عَلِيْه دَه اَو لَن بَرِ عَدَدَه وِيَرِي
دَخِي اَوْن مَالِ مَقْسُوْمَك يَمِيْنِدَن طَرَفَه
اَو لَن رَا دَه نَك يَمِيْنِدَن طَرَفَه اَوْن بَرِ عَدَدِي
يَا زِه سِي مَقْسُوْمَه عَلِيْهَك اَوْن قَلَمِنْدَه اَو لَن لَرَك
اَو لَكِي حِصَّه نَد اَلْوَر سَه باقِي دَخِي اَوْن
مَقْدَار اَلْوَر اَمَّا باقِي نَك اَلدُو غَن رَا دَه نَك
يَا نَه يَا زِمِيَا سِي زِيَا بُو تَقْسِيْمِدَن مَرَا د اَوْن
بُو اَوْن بَرِ نَفَرَك بَر سَه نَد دَكِرَه اَنِي بِلِمَك دُر
يَس اَوْن تَقْدِير حَه بَر سَه دَكْن حِصَّه رَا دَه نَك
يَا نَه يَا زُو ب وَ باقِي نَه دَكْن حِصَّه اَصْل مَالِه

نَقْص اِيْدِي وَ ب كِيْدَرَه سِي تَا كِه تَقْسِيْمَك صَحِيْح
اَز رَه اَو لَه يَكِرِم اَوْن بَرِ نَفَرَدَن باقِي اَو لَن
نَفَر لَرَك دَخِي هَر بَرِ اَوْن مَقْدَار وِر لَدَكْن
صَكْرَه يَعْنِي اَوْن مَقْسُوْمِدَن اَن لَرَك حِصَّه اِي
مَقْدَار نَقْص اَو لَدَقْدَن صَكْرَه اَكْرَا عَزَادَدَن
باقِي نَسَه قَلْوَر سَه اَنِي نِيَه مَالِ مَقْسُوْمَك
اَز رِنَه عَلِي اَلتَرْتِيْب يَز سِي يَعْنِي اَحْا دَن
اَلْحَا دَه وَعَشْر اَتْن عَشْر اَتْن يَا زِه سِي وَا كَر
اَعْدَا دَدَن باقِي نَسَه فَلَئِنْ نَسَه مَالِ مَقْسُوْمَك
اَز رِنَه نَسَه يَا زِمِيَا سِي وَ هَمَان مَقْسُوْمَه
عَلِي هِي يَمِيْنِدَن طَرَفَه بَر خَانَه اِيْلَر وَا يَزِه سِي
وِيْنَه اَز رِنْدَه اَو لَن اَشْكَا ل مَالِ مَقْسُوْمِدَن
نَد شَكْل بُو كَر نَك يَنَه مَقْسُوْمَه عَلِيْهَلَر

اَبْتَدَا سِنْدَتِ اَبْتَدَا اَيْدُوْبْتِ مَقْدَارُ وِرْلِي كَه
مُتَحَكِّمِلِ اَيَّهْ اَوَّلِ مَقْدَارُ وِرْلِي سِنْ وَاَلِي دَخِي
نِيَهْ رَا دَهْ نَكْ يَا زَنَهْ يَا زَهْ سِنْ وَاَكْرَ مَقْسُومُ عَلَيْكَ
شَكْلِ اَوَّلِيَهْ مَقْسُومَدَتِ بَرَزْ عَدَدُ وَا
اَكْثَرُ عَدَدُ دَكْمَهْ قَلَانِيَهْ دَخِي نَسْنَهْ وِرْلِي مَيَانِ
اَمَّا رَا دَهْ نَكْ يَانِيَهْ اَوَّلِ حَكَا نَهْ اِيْحُونِ بَر
صِفَرِ وَضَعِ اَيْدِي سِنْ وِيَهْ اَوَّلِ مَقْسُومُ عَلَيْكَ
اَوَّلِيَهْ اَشْكَالِي يَمِينِيَهْ طَرَفَهْ بَرْخَا نَهْ اَلِي وِرْ
يَا زَهْ سِنْ وِيَهْ بُوْرْتَقِيَهْ اَزْ دَهْ وِرْلِي سِنْ وَاَنْدَنْ
دَخِي مَقْدَارُ دَكْمَهْ اَيْنِي دَخِي رَا دَهْ نَكْ يَانِيَهْ
يَا زَهْ سِنْ وَاَلِي مَقْسُومُ مَتَامُ اَوَّلِيَهْ دَكْمَهْ
بُوْرْتَقِيَهْ اَيْدِي سِنْ وَاَلِي اَوَّلِيَهْ دَكْمَهْ خَارِجِ
قِسْمَتِيَهْ وَاَقْعِ اَوَّلِيَهْ هَرْفَرَكْ حِصَّهْ لِي

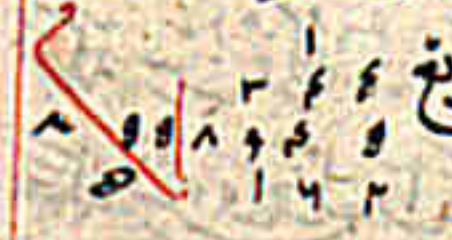
اَوَّلِيَهْ وَاَكْرَ بَعْدُ التَّقْسِيْمِ مَالِ مَقْسُومِكَ
اَزْ رَنْدَهْ يَعْغُوْرُ دَاخِلِ قِسْمَتِيَهْ اَعْدَادُ دَنْ
بَا قِي نَسْنَهْ قَلَانِيَهْ اَنْكَلُ دَخِي قَابِلِ قَلُوسْ اَوْلَانِ
قَلُوسِيَهْ وَاَقَابِلِ غَيْرِ قَلُوسْ اَوْلَانِ يَعْغِي قَابِلِ
اَجْزَا اَوْلَانِ اَجْزَا يِلَهْ تَعْبِيْرِ اَيْدِي سِنْ كَه بُوْرْتَقِيَهْ
قَاعِدَهْ مَقْدَامِيَهْ دَكْمَهْ بُوْرْتَقِيَهْ عَدَدُ دَكْمَهْ دَاخِلِ
قِسْمَتِيَهْ مَالِ مَقْسُومُ اَزْ رَنْدَهْ بَا قِي دَكْمَهْ يَعْغِي اَكْرَ
اَوَّلِ طَقْصَرِ لَفْجَهْ دَكْمَهْ اَمَّا اَجْزَا يِلَهْ تَعْبِيْرِ اَتَمَلُوْ
اَوَّلِيَهْ اَجْزَا يِلَهْ اَجْزَا اَوَّلِ بَرْخَا نَهْ دَكْمَهْ
جَزْ وُدْ زِيَرِ بُوْرْتَقِيَهْ قَاعِدَهْ كَلْمِيَهْ بُوْرْتَقِيَهْ
مَقْسُومُ عَلَيْكَ قَاچْ عَدَدُ اَوَّلِيَهْ اَوَّلِ بَا قِي
اَوَّلِيَهْ دَخِي وَاَلِي مَقْدَارِيَهْ لَفْجَهْ لَقْدَنْ جَزْ وَاَوَّلِ
بَرْخَا نَهْ بَرْخَا نَهْ بُوْرْتَقِيَهْ مَبْلَغَدَنْ يِيَكْ يُوْرْتَقِيَهْ

دِمَكْ اُولُ بَعْدَهُ بُوْمَالِ مَقْسُومُكَ بِرِخَانَه
 اِيْلَرُ وَبَعِيْنِدَه اُولُنْ شَكْلِنْ بِلَهْ تَدَكُرُ
 اِيْدَه سِنْ يَعْنِي اَلَلِي اُوْجْ دِيْسِنْ بِلَسْ اَلَلِي اُوْجْدِنْ
 اَلَلِي اِكِيَهْ دَكُرُ وَبُوْمَالِ اُوْجْدِنْ اَلَلِي اِكِيَهْ
 دَكْدُكِي مَعْلُومْ اُولْدُقْدَنْ صُنْكَرْمْ مَقْسُومْ عَلِيَهْ
 عَشْرَ اَيْلَهْ تَدَكُرُ اُولُقْ بَتَامْ اُولُ هَسْمَانْ
 بِيَهْ مَالِ مَقْسُومُكَ بَشْنِدَنْ اَيْتْدَا اِيْدُوبْ
 مَقْسُومْ عَلِيْهَكْ بَشْنَه بَرُوْرِيَه سِنْ دَحِي
 اُولْ مَالِ مَقْسُومُكَ بَشْرْ عَدْدِنْكَ تَحْتِنْدَه اُولُنْ
 صُنْفُرْكَ يَمِيْنِدَنْ طَرَفِنَه اُولْ بَرِي يَارَه سِنْ
 وَتَمَامْ اُولُجْيَهْ دَكُرْ بُوْرْتَرْتِيْ اَزْ رَه اِيْدَه سِنْ
 وَخَارِيْجْ قِسْمَتْ تَدْ وَاَقَعْ اُولُ شَهْ صَحِيْحِيْنْ
 صَحِيْحِلَهْ وَكُورُنْ اَجْرَا يِلَهْ لَعْبِيْدْ اِيْدَه سِنْ

مَثَلَا اَلَلِي اِكِيَهْ نَفْسَمْ بُوْقْدَرْ مَبْلَعْدَنْ يُوْرُنْ
 اِكْشَرْ اَفْجَهْ دَكُرُ وَدَحِي بَر اَفْجَنْكَ اَلَلِي اِكِيَهْ
 جَزُوْنِدَنْ سَكْرْ جَزُوْ دَكُرُ وَبُوْنِدَنْ صُنْكَرَه
 شَكْلِ تَالِي دَحِي بَيَانْ اِيْدَه لَمْ مَثَالِ
 لَقْسِيْمْ شَكْلِ تَاكَ $\frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2}$
 وَبُوْ شَكْلِ تَالِي تَاكَ دَحِي
 طَرِيْقِي بُوْدُرْ كِهْ بُوْجِي
 دَحِي بُوْرْتَرْتِيْ اَزْ رَه
 يَارَه سِنْ وَ مَالِ مَقْسُومُكَ تَحْتِنْدَه بَر رَاَدَه
 چَكِهْ سِنْ وَ اُنْكَ تَحْتِنْدَه دَحِي بَر رَاَدَه تَا فِ
 چَكِهْ سِنْ وَ اُولْ رَاَدَه تَا نِيْنِيْكَ تَحْتِنْدَه مَقْسُومْ
 عَلِيَهْ اُولُنْ اَلَلِي اِكِيَهْ عَدْدِي يَارَه سِنْ وَ بُوْكَ
 دَحِي مَالِ مَقْسُومُكَ بَشْنِدَنْ تَحْتِنْدَه اُولُنْ

مَقْسُومٌ عَلَيْكَ بَشْتَه بَرَز وِیَرَم سِن دَخِ
 مَقْسُومٌ عَلَيْكَ قَوْقَنْدَه اُولَن رَا دَه نَك قَوْقَنْدَه
 بُو مَقْسُومُكَ وَ مَقْسُومٌ عَلَيْكَ بِمِیْنَدَن طَرَفَه
 بَر خَا نَه ایلر و اُول بَر ی یازَه سِن وِیَرَم کُل
 تَمَام اُول دَقْدَن صُکْرَه بِنَه بُو مَقْسُومٌ عَلَیْکَه
 بِمِیْنَدَن طَرَفَه بَر خَا نَه ایلر و یازَه سِن و تَمَام
 اُول جَو سَابِقًا ذِکْر اُولَن قَوَاعِدَازَه بُو یَی
 دَخِ لَعْبِیَر ایدَه سِن و بُو تَقْسِیْمَه تَقْسِیْمِ عَرَبِی
 دَر لَرَه و بُو نَدَن صُکْرَه شِکْلِ رَابِعِی دَخِ بِلَاث
 ایدَه لَرَه مَثَالِ تَقْسِیْمِ شِکْلِ رَابِعِی
 و بُو شِکْلِ رَابِعِی دَخِ
 طَرَفِی بُو دَزْکَه بُو یَی دَخِ بُو تَر تَبِی اَز رَه یازَه سِن
 و بُو نَك رَا دَه سِن کِی سَارِی نَدَن طَرَفَه چَکَه سِن و مَقْسُومٌ

عَلَیْکَه اُولَن اَللّٰی لَش عَدَدِی دَخِ بِنَه یَسَارِی نَدَن
 طَرَفَه مَالِ مَقْسُومٌ بَر اَبَر نَدَه یازَه سِن
 و دَخِ بُو مَقْسُومٌ عَلَیْکَه اَللّٰی لَش عَدَدِی نَه
 بُو مَقْسُومَدَه اُولَن سَکَن طَقْسَر عَدَدِی دَن
 بَرَز وِیَرَم سِن و اُول بَر عَدَدِی مَالِ مَقْسُومُكَ
 بِمِیْنَدَن طَرَفَه بَر خَا نَه ایلر و یازَه سِن
 طَقْسَر بِمِیْنَدَن یازَه سِن و بُو سَکَن طَقْسَر اَللّٰی
 بِشِی کِی دِجَل اُول تَر دُرْت قَلْوَز و اُول و تَر
 دُرْدِی دَخِ بُو تَر تَبِی اَز رَه مَالِ مَقْسُومُكَ
 قَوْقَنْدَه بِمِیْنَدَن طَرَفَه بَر خَا نَه ایلر و یازَه سِن
 یَعْنِی بُو یَا بَقِی اُولَن اُول تَر عَدَدِی طَقْسَر اَز رَه
 یازَه سِن و دُرْدِی دَخِ دُرْت اَز رَه یازَه سِن
 لَکَن بُو تَقْدِیر حَه بُو یَا بَقِی اُول کَنده اُول حِی بُو زَرْق

دُرْت دِيه سِن اَمْدِي كَر بُو سَكَن طَفَرَك
آلِي بَشِي كِيد جَك بُوناي اولن اوتُر دُرْدَك
اوتُر سَكَن اُز رَنر و دُرْدَن دَخِي طَفَر
اُز رَنر ياز رَسَك اولدَخِي جَايز دُرْدَن اَمَا
بُو وَضَعَك طَرِيحِي بُوناي اَقْتِضَا اِيْمَن نِيرَا
بُو طَرِيْقِدَه چُونَكه خَارِج قِسْمَت مَال مَقْصُومَد
بِرْخَا نَدَا يار و يَر ياز لَر لا بَد دُرْدَك بُو دَخِي
بِرْخَا نَدَا يار و يَر ياز لَر و بُو مَحَلَدَه بُونَك
خَانَسِنَك وَاَعْلَا دِنَك جَسَا بِنْدَه سَهْوَدَن
عَايَتَدَه اَحْتِيَاظ اِيْدَه سِن پَس اَمْدِي بُو اُوچ
بُونَز قِشْر دُرْت عَدَدَكه مَال مَقْصُومَد دِيه
بُو مَقْصُوم عَلِيَه اولن آلِي بَشِي بُونَدَن بُو دَغِي
اَلِشْر و يَر سِن و بُو آلِي دَخِي بِنْدَه مَال مَقْصُومَك

مَحْتَنِدَه بُو تَرَنْدِيپ اُز رَه يازَه سِن و بُو اُوچ بُونَز
قِشْر دُرْدَك دَخِي اُوچ بُونَز اوتُرِي كِيد جَك
اوتُن دُرْت باقِي قَلُوز وَاُول اوتُن دُرْدِي
دَخِي بِنْدَه بُو ذَكِر اولن تَرَنْدِيپ اُز رَه مَال
مَقْصُومَك فَوْقِنْدَه يَمِينْدَن طَرَفِنْدَه بِرْخَا نَد
اِيْلَر و يازَه سِن يَعْنِي بُوناي اولن اوتُن
دُرْدَك اوتُن رَا كِه دُرْدَن شَكْلَنَك فَوْقِنْدَه
يازَه سِن و دُرْت عَدَدَن دَخِي مَال
مَقْصُومَك اَلْحَا ذِنْدَه اولن بَشِيك فَوْقِنْدَه
يازَه سِن پَس بُو باقِي اولن دَخِي بُو كَرَم بُونَز
قِشْر بَشِي دِير سِن و يَنْدَه بُو مَال مَقْصُوم اوتُن
بُونَز قِشْر بَشِي عَدَد دَن بُو مَقْصُوم عَلِيَه
اولن آلِي بَشِي اَلِشْر و يَر سِن و بُو اِي دَخِي

مَالِ مَقْسُومِكَ الْحَادِي تَحْتَهُ يَارَ سِنٍ وَبُو
 يُوَزُّ قَرْنٌ بِشِكِّ دَخِي يُوَزُّ أَوْ فِي زَكِيْدِ جَلِّ وَتَرْ
 بِشِي بَايَقَ قَلَرْ پَسْ بُو تَقْسِيمُكَ تَحْتَهُ بَرَا
 مَدَن چَكُوْب بُو أَوْ تَرْ بِشِي أَنْ تَحْتَهُ
 يَارَ سِنٍ وَبُو فِي دَخِي طَرِيقِ مَذْكُورِ أَرْزَه
 لَعْبِيرِ اِيْدَه سِنٍ وَبُو نَدَن صُكْرَه شِكْلِ خَامِسِي
 بَيَانِ اِيْدَه لَوْ. مِثَالِ تَقْسِيمِ شِكْلِ خَامِسِي
 وَبُو شِكْلِ خَامِسِي

$$\begin{array}{r} 8 \\ 9 \\ 4 \end{array} \bigg| \begin{array}{r} 3 \\ 2 \\ 2 \end{array} \begin{array}{r} 3 \\ 2 \\ 2 \end{array}$$
 دَخِي طَرِيقِ هِمَانِ
 فَوْقَهُ بَيَانِ أَوْلَى شِكْلِ رَابِعِ طَرِيقِ كِيْدَرِ اَمَّا
 بُو حَلْدَه تَصْوِيرِ اَوْلَمْسِنَه بَاعِثِ بُو دُرُكِه بُو
 لَوْ تَقْسِيمِ كَمَا أَنْكَرَ مَقْسُومٍ عَلَيْهِ لَزْدَه عَشْرَتِ
 اَوْلَسَه أَنْكَرَ مَقْسُومِيكَ قَنِي خَانَسِنْدَن اِبْتِدَا

اَمَّا أَنْكَرَ كَرْدَرِ اِنِّي بِلَه سِنٍ وَآكَرَ مَقْسُومٍ عَلَيْهِ
 لَزْدَه مِثَالِ اَوْلَسَه أَنْكَرَ مَقْسُومِيكَ قَنِي
 خَانَسِنْدَن اِبْتِدَا اَمَّا أَنْكَرَ كَرْدَرِ اِنِّي دَخِي بِلَه سِنٍ
 اَمْدِي بُو شِكْلِ خَامِسِي مَالِ مَقْسُومِيكَ تَحْتَهُ
 اِبْتِدَا اَتَمَلُو اَوَّلِي. يَمِينِنْدَن طَرَفِ اَكِه خَانَه
 اِيلِرُودَن اِبْتِدَا اَمَّا أَنْكَرَ كَرْدَرِ زِيْرِ اَبُو اَوْجِ
 تَقْسِيمَه. يَعْنِي. تَقْسِيمِ كَمَا لَزْدَه وَتَقْسِيمِ
 رَابِعَه وَتَقْسِيمِ خَامِسَه قَاعِدَه كُلِّي
 بُو دُرُكِه آكَرَ مَقْسُومٍ عَلَيْهِ عَشْرَتِ اَوْلَسَه
 أَنْكَرَ مَقْسُومِيكَ تَحْتَهُ اِبْتِدَا اِيْدِ جَلِّ
 يَمِينِنْدَن طَرَفِ خَانَه. وَبَا اَكِه خَانَه اِيلِرُودَن
 اِبْتِدَا اَوْلَسَه وَآكَرَ مَقْسُومٍ عَلَيْهِ مِثَالِ اَوْلَسَه
 اَوَّلِ وَقْتِ اَكِه خَانَه. وَبَا اَوْجِ خَانَه اِيلِرُودَن

ابتداء اولی. پس عشرانده برخانه ومانده اكه
 خانه ایلرودن ابتداء اولنار بیان اولندی
 من بعد عشرانده اكه خانه ومانده اوچ خانه
 ایلرودن اولناری دخی ذکر ایدیه لم مثال.

$$\begin{array}{c} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{array} \quad \begin{array}{c} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{array} \quad \begin{array}{c} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{array}$$

و بو تقسیمینه تصریح لازم دکل بونلر دخی
 باقیته قیاس اولنه و بو تقسیمک بر نوعی دخی
 و رد ذر که اول نسبتله اولی زیر بونست
 نوع قسمتند دزد مشله و نسبت دخی قدر
 منسوب بلمکد ز منسوب الیه دن مثلاً اگر مال
 مقسوم مقسوم علیه دن کمتر اولسه اگا نسبت
 درزه و اگر مال مقسوم مقسوم علیه دن بیشتر اولسه اگا

علیه دن

قسمت درزه مثال ه | ۴ پس بویکرم
 آنچه که مال مقسوم دزد بیشتر دزد مقسوم
 علیه دن زیر بویکرم دزدده تقسیم ایدر اول
 بشر آنچه ذکر و اگر بود دزدی بیکرمیه تقسیم ایدر
 اولسک اولی زیر بونک مال مقسوم مقسوم
 علیه دن کمتر دزدی زیر اول تقسیم حجه بوقابل فته
 دکل دزد بک که قابل نسبت دزد زیر بونک قسمته
 اولسند نسبتله اولی فقراتک اساند
 مثلاً اگر بود دزدی بیکرمیه نسبت ایدر اولسک
 بونک بیکرمیه نسبتی خصله اولی زیر بودر
 بیکرم نفرک هر هر نه بر دزد همنک خوی ذکر و نو
 قسمتک بر نوعی دخی و رد ذر که اگا تقسیم کیسه
 درزه مثلاً بر مقدار زیادیه مبلغ اولسه که انک

لَعْبِيرِي مَشْكُولٌ وَمُشْتَبِهٌ أُولَسَهُ لَعْبِيرِي أَنْكَ
تَذَكَّرِي تَقْنِيمَهُ قَابِلٌ أُولَسَهُ أَنْكَ كَيْسَهُ تَقْنِيمُهُ
أَبْدُونٌ بَعِيرٌ أَيْدِي رُو تَاكَه قَابِلٌ تَقْنِيمُهُ أُولَسَهُ تَقْنِيمُهُ

٨ ٢ ٤ ٦ ٨ ١٠ ١٢ ١٤ ١٦ ١٨ ٢٠ ٢٢ ٢٤ ٢٦ ٢٨ ٣٠ ٣٢ ٣٤ ٣٦ ٣٨ ٤٠ ٤٢ ٤٤ ٤٦ ٤٨ ٥٠ ٥٢ ٥٤ ٥٦ ٥٨ ٦٠ ٦٢ ٦٤ ٦٦ ٦٨ ٧٠ ٧٢ ٧٤ ٧٦ ٧٨ ٨٠ ٨٢ ٨٤ ٨٦ ٨٨ ٩٠ ٩٢ ٩٤ ٩٦ ٩٨ ١٠٠

أَمَّا بُونُكَ تَقْنِيمُكَ قَاعِدَهُ سَيُّ لُودُزَكِهِ أَكْرَكِيهِ
أَوْشَرُ زِيكَدَن أُولَسَهُ أُولُ وَفْتٌ بُوْمَبَلَحِي
أَوْجٌ عَدَدَهُ تَقْنِيمُهُ أَيْدِي سَيِّ وَأَكْرَكِيهِ
الَّتِي شَرُّ بِيكَدَن أُولَسَهُ أُولُ وَفْتٌ بُوْمَبَلَحِي
بِيش عَدَدَهُ تَقْنِيمُهُ أَيْدِي سَيِّ أَمَّا بُوْمَقُومُ عَلَيْكَ
أُولَسَهُ أَوْجٌ عَدَدِي وَبَا بِيش عَدَدِي عَشْرَاتِ الْوَقْدَن
بَحَاوُزَا أَيْدِي مَبَا سَيِّ زِيْرَا أُولُ أَوْجٌ عَدَدَدَن
مُرَادُ أَوْشَرُ بِيكَدَن وَبِيش عَدَدَدَن دَحِي مُرَادُ

الَّتِي بِيكَدَن زِيْرَا أَكْرَكِيهِ بُونُزَا صِفَرُ لَرِيْلَهُ بِلَهُ
كَيْتَا بَت أُولُ أُولَسَهُ عَشْرَاتِ الْوَقْدَن
تَا حَا نِيْدَا حَادَه كُلْجَه أُولُ صِفَرُ لَرُ
بِيْمَا مِ احَا طَه أَيْدِي رَا أُولُ أَجْلَدَن حَا نِيْدَا
عَشْرَاتِ الْوَقْدَن بَحَاوُزَا عَشْرَاتِ لَرُ لَرُ
أَمْدِي بُوْقَدَرُ مَبْلَغُ كِه هَرُ كَيْدَه أَوْشَرُ زِيْكَ
لُجَه أُولَسَهُ يُوْزَا دَرُشْ كَرَمُ يُوْزَا بِيْكَ دَحِي
أَلْتِ بِيْكَ أَلْتِ يُوْزَا بِيْكَ مَرِيْشْ كَيْدَه أُولُزَا
وَحَا رِجْ كَيْدَه دَحِي أَوْنُ سَكْرُ بِيْكَ دَرُشْ
يُوْزَا أَوْشَرُ بِيْشْ لُجَه قَلَرُ وَبُونُكَ دَحِي
أَوْنُ بِيْشْ بِيْكَ بَضْفُ كَيْدَه أُولُزَا وَبَا بِيْشْ
أَوْجٌ بِيْكَ دَرُشْ يُوْزَا أَوْشَرُ بِيْشْ لُجَه قَلَرُ
وَبُونُذَن صُكْرَمُ بِلْ كِلْ كِه بُوْتَقْنِيمُكَ

بِرْخَالِي دَخِي وَرْدُزْ وَوَقْتِ اُولُكْه مَالِ
مَقْسُومُكْ يَسَارِنْدَه اُولُنْ شِكْلِ اُولْتِ
يَنَه اَلْحَشِنْدَه اُولُنْ مَقْسُومْ عَلَيْهِكْ شِكْلِ اُولُنْدِ
كَمْتَرِ اُولُبْ قَابِلِ تَقْسِيمِ اُولُنْ اُولِ وَقْتِ
هَمَانْ مَقْسُومْ عَلَيْهِ يَمِينِدَنْ طَرَفِ
بِرْخَانَه اِيلِدْ وَايَا زُوبِ تَقْسِيمِ اَيِدَه سِنِ
مِثَالِ تَقْسِيمِ ۶۰ | ۶۰ ۶۰ ۶۰ ۶۰
تَقْسِيمُكْ دَخِي اَنَوَاعِنْدَنْ شُولِكِي قَابِلِ تَقْهِيمِدَرْ
لَقُوزِ اُولُبْ عَلَى سَبِيلِ اَلْاَجْمَالِ لَقُضِيلِ
اُولُنْدِي وَبَا مَتْنِي دَخِي عَلَى هَذَا قِيَاسِ اُولِنَه
الفصل العاشر فِي بَيَانِ مِيزَانِ
لِجَمِيعِ وَالضَّرْبِ وَالْتَضْعِيفِ وَالْتَضْعِيفِ
الْتَفْرِيقِ وَالْتَقْسِيمِ اُولُنْجِي وَفَضْلِ اُولُذِكْرِ

اُولُنْدُكْ مِيزَانِي بَيَانِنْدَه دَرْ وَمِيزَانِ دَخِي
شُولَكْ دِيرِ كَرْ كِه اُولْمَذْكُورْ كَرْكْ هَرَقْفِطْلَه
عَمَلِ اُولَسَه اُولُنْ اَشْكَالِ مَسْتَخْرَجِ زَايِدِ مِيزَانِ
بَا قِصِيدِزْ تَمَامِ مِيزَانِ اُولُكْه بِلْنَه اُولُنْ مِيزَانِ
سَابِقِ اَجْمَعْدَنْ وَصَرْنِدَنْ وَغَيْرِنْدَنْ
بُولُجَه اَشْكَالِ كِه وَضْعِ اُولْمَشْدَرْ فِي اَلْوَقْعِ
اَنَلَرِ صَحِيحِ مِيزَانِ سَقِيمِ مِيزَانِ اَنَلَرِ بِلْكَ بَرَه
لَا زِمِ وَلَا بَدَرْ اُولُنْ هَرَبَرِشِكْ بَقِيحِ اِيچُونِ
سَلَفِ وَخَلْفِ بَرِاِيحَه لَوْعِ مِيزَانِ وَضْعِ
اَنْمَشْكِرْ دَرْ كِه اُولُنْدُكْ صَحِيحِ وَسَقِيمِ
اَنْدَنْ مَعْلُومِ اُولُنْ اَنَلَرِ بَيَانِ اَيِدَه لَوْمِ
وَاَنَلَرْدَنْ دَخِي دَرَجَه اِسْتِفَادَه دَه اُولُنْدَنْ
ذِكْرِ اَيِدَه لَوْمِ اُولُنْ مِيزَانِ اُولُجَمْعُكْ مِيزَانِ

ذکر ایدہ لہ کہ کما بتدہ دخی اول مسوقدہ
 امیدی بلکہ کل کہ اگر جمعہ صبح مدد
 سقیم مدد نلیم کہ دیکس کز کہ اضلاع
 جمعہ اعدا دخی بتماہ الحاد فرض
 ایدوب تختندن فوقہ واریجہ ویاخود
 فوقندن تختنہ اینجہ حد ایدہ سن و
 بونری طقزر طقزر طرح ایدہ سن بردن
 تا طقزر واریجہ قج عدد بالیہ قلوز سہ
 اینی یازہ سن بعدہ جمعہ رادہ سی
 تختندہ اولن جملہ سن دخی بو ترتیب
 از رہ عدد ایدوب اینی دخی طقزر طقزر طرح
 ایدہ سن و بالیہ قلن عدد اگر بوفرو جمعند
 بالیہ قلن عددہ علی السویرہ اویرہ صحیحند

والا زاید ویا تا قرض کلوز سہ عدم صحیحہ
 دلیلند مثلا بوفرو جمعند باقی قلن
 اعدا دخی اولسہ و اشغہ جملہ دن بالیہ
 قلن اعدا دخی دخی دخی کز کہ صحیح
 اولہ مثال میزان جمع
 پس ثانیاً میزان ضربی
 دخی ذکر ایدہ لہ امیدی بوضوب میزانیک
 دخی قاعدہ سی بود کہ اول مضروبیک
 اشکارن احاد فرض ایدوب تمام عدد
 ایدہ سن و طقزر طقزر طرح ایدہ سن
 و بالیہ نہ قلوز سہ اینی یازہ سن و اندن صکرہ
 مضروب فیہک اشکارن دخی بو ترتیب
 از رہ عدد ایدوب اینی دخی طقزر طقزر

طرَح اِيْدِه سِنْ مَضْرُوْبْدَنْ وَمَضْرُوْب
 فِيْهْدَنْ بَاقِي قَلَرْ اَعْدَادِيْ بِرِيْ بِرِيْ ضَرْب
 اِيْدِه سِنْ وَحَاصِلِ ضَرْبِ كَرِ اَوَّلُ رَسَدِ اِنِيْ دَخِي
 طَقْزَر طَقْزَر طَرَح اِيْدِه سِنْ وَبَاقِي نَرِ قَلَرْ سَه
 اِنِيْ دَخِي يَازَه سِنْ بَعْدَه حَاصِلِ ضَرْبِ
 اَشْكَالِيْ دَخِي بُوْتَرْتِيْ اَزْ رَهْ عَدَا اِيْدُوْ
 اِنِيْ دَخِي طَقْزَر طَقْزَر طَرَح اِيْدِه سِنْ وَبَاقِي
 قَلَرْ اَعْدَادِ اَكْرَ مَضْرُوْبِلَه مَضْرُوْب فِيْهْدَنْ
 بَاقِي قَلَرْ اَعْدَادَه عَلَيِ السَّوِيَرِ اَوِيْرَسَه صَحِيْحْدَنْ
 وَالْاَوَّلُ مِثَالِ مِزَانِ ضَرْبِ $\frac{4}{3} \times \frac{2}{1} = \frac{8}{3}$
 بَيْنِ ثَالِثَا تَضْعِيْفُكَ مِزَانِ $\frac{8}{3} \times \frac{3}{2} = 4$
 دَخِي ذِكْر اِيْدِه لَمْ اَمْدِيْ بُوْتَضْعِيْفُ مِزَانِيْكَ
 دَخِي قَاعِدَه سِيْ بُوْدَرْ كِه بُوْنُكَ دَخِي اَصْلِ

مَبْلَغِيْكَ اَشْكَالِيْ اِلَى اَحَادِ فَرَضْ اِيْدُوْ بَعْدَ
 اِيْدِه سِنْ وَاِنِيْ دَخِي طَقْزَر طَقْزَر طَرَح اِيْدِه سِنْ
 وَبَاقِي نَرِ قَلَرْ سَه اِنِيْ بَيْنَه تَضْعِيْفُ اِيْدِه سِنْ
 وَاِنِيْ دَخِي طَقْزَر طَقْزَر طَرَح اِيْدِه سِنْ
 وَبَاقِي نَرِ قَلَرْ سَه اِنِيْ يَازَه سِنْ بَعْدَه اَسْحَتْ
 رَادَه دَه تَضْعِيْفُ حَاصِلِ اَوَّلِ مِثَالِ مَبْلَغِيْكَ
 اَشْكَالِيْ دَخِي بُوْتَرْتِيْ اَزْ رَهْ عَدَا اِيْدُوْ
 اِنِيْ دَخِي طَقْزَر طَقْزَر طَرَح اِيْدِه سِنْ اَمَّا
 اِنِيْ تَضْعِيْفُ اَمِّيَا سِنْ وَبَاقِي قَلَرْ عَدَدُ
 اَكْرَ تَضْعِيْفُ بَاقِي قَلَرْ عَدَدَه عَلَيِ السَّوِيَرِ
 اَوِيْرَسَه صَحِيْحْدَنْ وَالْاَوَّلُ مِثَالِ مِزَانِ بَضْعِيْفِ
 $\frac{4}{3} \times \frac{3}{2} = 2$ وَبُوْتَضْعِيْفُكَ مِزَانِيْكَ
 دَخِي بُوْدَرْ كِه اَوَّلِ تَضْعِيْفُ اَوَّلِ اَشْكَالِيْ

تَصْنِيفٌ بِدَرَاوِلْكَ نِيَهْ أَصْلُ اشْكَالِ مَالِ
تَصْنِيفٌ حَاصِلُ أَوَّلِهِ مِثَالِ مِيزَانِ دِيكَرِ
پس رَابِعًا تَصْنِيفُكَ مِيزَانِ دِخِي $\frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{5}{4}$
ذِكْرُ آيَةِ لُزَامِدِي بُو تَصْنِيفِ $\frac{6}{5} \frac{7}{6} \frac{8}{7}$
مِيزَانِيكَ دِخِي قَاعِدَهُ سِي بُودَرُكَه بُونَكْدِخِي أَصْلُ
مَبْلَغُكَ اشْكَالِي الْحَادِ فَرْضِ يَدِ عَدَايَةِ سِنِ
وَآيِ دِخِي طَقَرِ طَقَرِ طَرَحِ آيَةِ سِنِ وَبَاقِي تَقَرُّرِ
آيِ تَصْنِيفِ آيَةِ سِنِ وَأَوَّلُ بَعْدِ التَّصْنِيفِ أَوَّلُ
عَدَدِ قَاجِ أَوَّلُ سَهْ آيِ يَارِ سِنِ بَعْدُ تَحْتِ رَادَهُ
تَصْنِيفُكَ حَاصِلُ أَوَّلِي مَبْلَغُكَ اشْكَالِي دِخِي
بُو تَرْتِيبِ أَرْزِ عَدَايَةِ آيِ دِخِي طَقَرِ طَقَرِ
طَرَحِ آيَةِ سِنِ أَمَّا آيَةِ تَصْنِيفِ أَمَّا سِنِ وَبَاقِي قَلَنْ
عَدَدُ أَكَرِ تَصْنِيفُكَ بَاقِي قَلَنْ عَدَدَهُ عَلَى التَّوْبَةِ أَوَّلِهِ

صَحِيحٌ رُوَا لَا مِثَالِ مِيزَانِ تَصْنِيفِ $\frac{9}{8} \frac{10}{9} \frac{11}{10}$
أَمَّا بُو تَصْنِيفُكَ مِيزَانِي دِخِي بُودَرُكَه بُونَكْدِخِي
اِيْدِجَكْ أَكَرِ مَا بَيِّنَدَه كُورَانْدَنْ نَسَبَهُ وَقَعِ أَوَّلَهُ
بُصْنِ كِي وَرُبْعِ كِي وَخَمْسِ كِي أَوَّلُ وَقْتِ نَصْبِي
وَضَعْنَدَه يَارِ مِيزَانِ طَرِيقِ قُلُوبِ زَرَهُ يَارِ سِنِ
يَعْنِي بَصْنِ لِي شَكْلِنَدَه وَرُبْعِي كِي مِيزَانِ شَكْلِنَدَه
وَمِيزَانِ يُونِ كِي مِيزَانِ شَكْلِنَدَه يَارِ سِنِ
مِيزَانِ آيَةِ سِنِ كِه صَحِيحٌ أَوَّلَهُ وَبُو كُورَانْدَنْ
تَقْصِيبُ اشْغَدَه شَوْ ثَانِيْدَه حَلِ كُورَانْدَنْ
كِه اشْكَالِ قُلُوبِ سُدَرِ ذِكْرُ أَوَّلِ شُدَرِ وَبُونَكْ
أَمَّا حَلِ تَغْلِيظِ أَوَّلِ اشْكَالِ بُو عَلَامِ حَاقِبِ
كِي شَرِيقِ عَدَدِ بِي تَفَكُّرِ نَامِ كَرْدَرُ كِه كِشِي غَلْطَدَنْ
مُسْتَعْنِي أَوَّلِي بِلَهْ وَبُو تَصْنِيفُكَ مِيزَانِ دِخِي

بود در که اول تنصیف اول اشکال تنصیف اید
 اولک به اصل اشکال مال تنصیف حاصل اول
 مثال میزان دیگر $\frac{1}{2} \frac{2}{3} \frac{3}{4}$ پس خامسا
 تقریق میزان دخی ذکر اید و امیدی بود تقریق
 میزان نیک دخی قاعده سی بود در که بونک دخی اول
 جمله کبراشک که اکا مفرق منه در که اشکال
 احسا دفرض اید و ب عدا اید سن وانی دخی
 طفرز طفرز طرح اید سن وایقی نه قلر سه اتی
 یاز سن بعد جمله صغرانک که اکا مفرق در که
 انگ دخی اشکال بوترتیب از ر عدا اید و بانی
 دخی طفرز طفرز طرح اید سن وایقی نه قلر سه
 جمله کبرادن باقی قلندن بونی تقریق اید سن
 و بواله باقیدن یعنی جمله کبرایله و جمله صغرا

باقیدن حاصل تقریق اول سه اتی دخی یاز سن
 و بونندن صکره مد باقی تحتند اول حاصل
 حاصل تقریق اشکال دخی بوترتیب از ر عدا
 اید و بانی دخی طفرز طفرز طرح اید سن
 و باقی قلندن عدا اگر جمله کبرایله و جمله
 صغرانک باقیاری تقریقندن حاصل اول
 عدا علی التویر اویر سه صحیح در و الا فلا
 مثال میزان تقریق $\frac{1}{2} \frac{2}{3} \frac{3}{4}$ اما
 اگر جمله صغرانک میزان جمله کبرامیر شدن
 بیشتر واقع اول سه یعنی مفرق منه دن مفرق
 میزان زیاده کلسه اقلدن اکثر خود تقریق اول
 امیدی اول دخی یخه گر کدرانی دخی بیان امک
 لا بد در پس اول اقل اول میزان که مفرق منه

مِزَانِي دُرُ آفِي اَكْثَرُ فَرَضِ اَمَّا كَرْدُ يَعْنِي هَر
 بِرْتِ عَشْرَ اَمَّا فَرَضِ اَيْدُبْ اَنْدَن صُكْرُ وَا كَثُرُ
 اَقْلَن تَقْرِ اَمَّا كَر كَرْدُ مَثَلِ بَر تَقْرِ بُو
 اُولَسَه كِه اَنَك جُمْلَه كُر اَسْنَك مِزَانِي اَلِ
 عَدَدُ كَلَسَه وَجُمْلَه صُغَر سُنَك مِزَانِي طُقُرُ
 عَدَدُ كَلَسَه پَس بُو اَلِ عَدَدُ اُولَن مِزَانِي
 اَلْمَشْرِ فَرَضِ اَمَّا كَرْدُ بُو اَلْمَشْرِ طُقُرُ
 تَقْرِ بُو اَيْدُبْ كِيدِرْ جَك اَلِ بَر عَدَدُ وَكَلُورُ
 وَبُو اَلِ بَر عَدَدِي دَخِي طُقُرُ طُقُرُ طَرْحُ
 اَيْدُوبْ كِيدِرْ جَك اَلِ عَدَدُ وَحَاصِلُ تَقْرِ
 مِزَانِي دَخِي اَلِ دُرُ مَثَلِ مِزَانِ دِي كَر
 اُولَسَه اُولَسَه وَبُو تَقْرِ بِيَك بَر اَنْعَ مِزَانِ
 دَخِي بُو دُرُ كِه حَاصِلُ تَقْرِ بَقْلَه مُفَرَّقِي جَمْعِ اَيْدُرُ

اُولَسَك يَنْدَه اَصْلُ اشْكَالِ مَالِ مُفَرَّقِي مِثْلَه
 حَاصِلُ اُولَه مَثَلِ مِزَانِ دِي كَر **ا ا ا**
 پَس لَادِ سَا تَقْسِيمُك مِزَانِ دَخِي ذِكْرُ اَيْدِه لُورُ
 اَمْدِي بُو تَقْسِيمِ مِزَانِك دَخِي قَاعَدَه سِي
 بُو دُرُ كِه اُولَك مَقْشُوكِ اشْكَالِ احَادِ فَرَضِ
 اَيْدُبْ عَدَدُ اَيْدِه سِنِ وَا فِي دَخِي طُقُرُ طُقُرُ
 طَرْحِ اَيْدِه سِنِ وَبَاقِي نَرَقْلُورْسَه اِنِي يَارَه سِنِ
 كِه اُولَك بَاقِي اَصْلِ مِزَانِ اَنْدُرُ وَاَنْدَن صُكْرَه
 مَقْشُومُ عَلَيْكَ اشْكَالِ دَخِي بُو تَرْتِيبُ اَزْدَه
 عَدَدُ اَيْدِه سِنِ وَا فِي دَخِي طُقُرُ طُقُرُ طَرْحِ
 اَيْدِه سِنِ وَبَاقِي نَرَقْلُورْسَه اِنِي دَخِي يَارَه سِنِ
 وَبَر اَبْجَدِ خَارِجِ قِسْمَتِك اشْكَالِ دَخِي بُو
 تَرْتِيبُ اَزْدَه عَدَدُ اَيْدُوبْ اِنِي دَخِي طُقُرُ طُقُرُ

طرح اید سن و باقی ندر قلعه مقسوم علیها
 باقیه بونی ضرب اید سن و حاصل ضرب
 نه اولی که آنی حیح طقز طقز طرح اید سن
 و باقی نه قلعه اگر مقسومك باقی اولی
 اعداد نه علی السویه و نیزه صحیح و الا
 فلا مثال میزان تقسیم ۲۰ | ۱۱ | ۴ | ۵
 اما بعضی وقت اولوز کرد داخل قسمته یعنی
 مقسومك از رنده تقسیمه دخول اعمار اعداد
 زاید و کلوز آمدی که بود ذکر اید کمر تقسیمه
 اعداد میزان بری برتر موافق کلوز سه خوش
 فيها و نغمه اول تقسیم صحیح اولی و اول
 وقت اول مقسوم از رنده اولی اعداد مقید
 اولی سن زیرا اول طرفین میزان راست کلجک

بومقسوم از رنده باقی اولی اعداد دخی
 هب طقز ز اولی مثال میزان دیگر
 ۱۰ | ۱۱ | ۲۲ | ۳۳ | ۴۴ | ۵۵ | ۶۶ | ۷۷ | ۸۸ | ۹۹ | ۱۰۰ |
 او نیزه که داخل قسمته محتاج اولیه
 اول وقت بود داخل قسمت اعداد دن یا خالی
 کک و یا بود داخل قسمته بولنا اعداد
 طقز ز کک که بود عمل صحیح اولی و الا
 اگر اعداد میزان بری برتره مخالف کلوت
 زاید و یا ناقص کلوز سه اولی وقت بومقسوم
 علیها ایله خارج قسمتن باقی قلعه
 اعداد اول مقسومك از رنده تقسیمه دخول
 انیم اعداد زایدی حکای از ره ضم اید
 انی دخی طقز طقز طرح اید سن و باقی

وَبُو تَقْتَبِدُ عَنْ مَا نَكَ دَخِي أَشْكَالِي بُو وَضَعُ أَرْزُ
نَكَ بَشَاوُلُ. وَبُو نَكَ مَالِ مَذْيُونِ أُولُ بُلْغَنِي
أَصْلُ مَالِ دِرْلُ. وَبُو زُجَلَرِ نَرْدِي. ثَابِتِ دِرْلُ
أَمْدِي بِلْ كِلْ كِه بَرَكِيَتِه مَذْيُونِ أُولُ
زَيْدِه. سَكِرْ بُو زُ يَكِرْمِ رَافْتِه. وَعَمْرُو يَدِي بُو زُ
أُولُ رَافْتِه. وَبَكْرَمِ أَلْتِ بُو زُ أَلْمِ رَافْتِه. وَخَالِدِه
طَقَرِ بُو زُ رَافْتِه. دِي نِي أُولُ كِه جُمْلَه اِيخِ بِيكِ
سَكِرْ رَافْتِه أُولُ. وَآكِه بِيكِ رَافْتِه تَقْدِي
أُولُ. وَدَا نِي لَرِي دِلْ كِه بُو بُلْغَدَنِ بِجَابِه
كَنْدُولُ رَه حِصَّه نَرْدَكِرْدِه آلا. يِنِ مَذْيُونِ أُولُ
أَصْلُ مَالِ يَزْمِ سِنِ وَدِي نِي ثَابِتِ دَخِي أَصْلُ مَالِ كِ
تَحْتِه عَلِي الْأَنْفَرَادِ يَارِه سِنِ وَأُولُ مَقْرَدِ أَنْكَ
تَحْتِه نِيرَادِه يَكُونُ حَكُوبِ دِي نِي ثَابِتِ أَنْكَ

٥٩
تَحْتِه جَمْعِ اِيْدِه سِنِ وَأَنْدَن صُنْكَمِ دِي نِي ثَابِتِ أَنْكَ
هَرِ سِنِ أَصْلُ مَالِه فَرْدِ أَفَرْدِ أَصْرَبِ اِيْدِه سِنِ
وَهَرِ نَرْدِي حَاصِلِ صَرَبِ نَه وَاقِعِ أُولُ رَه
أَنْدَرِي يِنِ أَنْكَ جُمْلَه سِنِه عَلِي الْأَنْفَرَادِ
تَقْتَبِدُ اِيْدِه سِنِ وَهَرِ نَرْدِي خَاجِ قِشْتِ
نَه وَاقِعِ أُولُ رَه هَرِ شَخْصِ حِصَّه لَرِي أُولُ
يِنِ مَعْلُومِ أُولُ دِي كِه بُو تَقْدِيرِ رَه زَيْدِه يِنِ
بُو زُ أُولُ كِه رَافْتِه. وَعَمْرُو دُرْتِ بُو زُ الْقِشْتِ
بَرِ رَافْتِه. وَبَكْرَمِ دُرْتِ بُو زُ يَكِرْمِ كِه رَافْتِه
وَخَالِدِه بَشِ بُو زُ سَكِرْ دُرْتِ رَافْتِه حِصَّه
دَكِرْ. وَآكِرْ بُو سِهَامِي دَخِي جُمْلَه اِيْدَرِ أُولُ كِ
بِيكِ طَقَرِ بُو زُ طَقَرِ طَقَرِ. طَقَرِ أُولُ. وَأَصْلُ
مَالِدَنِ بَرِ رَافْتِه نَافِضِ كَلُورْ. وَآكِرْ أُولُ لَافِي

اولن بىراختيه دى قنده در بلىك دلىك
كر كدر كه داخل تقسيمده واقع اولن
باقى لرى جمع ايدوب كوردن اگر دين
تا بىك جمله سى قدر وارسه بىراختيه
اولن و اگر اكه اولقدر اولر نه اكه لچه اولن
واكر اوچ اولقدر اولر نه اوچ لچه
اولن پس بود كر اولن باقى لرى جمع ايدوب
اولسك اوچ بىك سكر عدد اولن
دين تا بىك جمله سه راست كلور پس
معلوم اولديك بونا قى اولن بىراختيه بوقسيم
باقى لرى بيشن اما ساير تقسيمانده اولن
قواعد بو كا مخالف بكي در بىراختيه
اولور كه انده همان اعزاز مقسوم عليه

نقدرا اولور سه اولقدرى بىراختيه اولور
واول سابقا مذكور دن اما بوقسيم
غرماده جمله دين ثابت نقدرا اولر نه
اولقدرى بىراختيه اولور و قسيمت موراك دى
بوتلر مغاير در بىراختيه اعزاز مخارج
نقدرا اولر نه اولقدرى بىراختيه اولور و اگر اولن
نيچون ايله اولوب و بويچون بويلا اولدى
لغير اولر نه اولر نه تطويل كلام اولور بىرا
بوتلر لغيرى كثر كلامه مخاجد و پس
بوتلر همان شرط واضع ازده ضبط ايدوب
تبع املك كر كدر كه انلر نيچون ايله اولدى
مع زياده فتح اوله و بوقسيم غرمانك بىراختيه
وردر كم اول بود كر اولنك غير بىراختيه

قَبْلَ التَّقْسِيمِ مَدْرُ وَتَوْنَدَه بَعْدَ التَّقْسِيمِ مَدْرُ وَأَنْدَه مَقْسُومٌ
 أَوْ لَنْ حَاصِلِ صَرْفِ مَدْرُ وَتَوْنَدَه مَقْسُومٌ أَوْ لَنْ أَصْلُ مَا لَدُنْ
 أَمْدِي أَوْ لَنْ مَدْرُ يُونُكَ سَكْرُ يُونُكَ أَلِي بِشِ أَفْجَه نَقْدِي أَوْ
 وَشِيكَ دَرْتِ يُونُكَ يَكْرُ مَرِ بِشِ أَفْجَه دِيْنِي أَوْ لَنْ سَهْ بُوْدُكَ رَاوِي
 طَرِيقُ نَزْدِ بُوْنِي دِيْنِي بِحْجَه أَمَّا كَرَكْدَنْ كَدِ أَوَّلِ دَانِيَا
 بُوْمَبَاغْدَنْ أَلْمَلَرْنَه كُورَه يَعْنِي بِحْجَه بِدِ حَصَّه لَرِي كَهْ
 أَمْدِي كَرَكْدَنْ كَهْ بُوْ أَشْكَالِي شُوْنِلَه بَايَزْ سِنْ

اصْل مَدْرُ يُونُكَ

زَنْبِيَه	عَمْرِيَه	بَكْرِيَه	خَالِدِيَه
800	300	200	200
حَصَّه	حَصَّه	حَصَّه	حَصَّه
180	200	200	130
300	400	400	400
180	180	300	200
جمع	جمع	جمع	جمع
130	400	400	400

وَتَوْنَدَتْ صُنُكْرَمْ نَبِكَلْ كَدِ بُوْنُكَ قَاعِدَه سِي سَابِقَا
 بَسْطُ أَوْ لَنْ قَوَاعِدُ كِي دَكْ كَدْرُ بِيْسِ بُوْنُكَ
 قَاعِدَه سِي دِيْنِي بُوْدُكَ كَرُ بُوْ أَصْلُ مَا لَدُنْ سَكْرُ
 يُونُكَ أَلِي بِشِ جُمْلَه دِيْنِي تَابِتْ أَوْ لَنْ بِيْكَ
 دَرْتِ يُونُكَ يَكْرُ مَرِ بِشِ تَقْسِيْمِ اِيْدَه سِنْ أَمَّا
 رَاوِي كَلْمُ زِيْرَادِيْنِي تَابِتْ أَصْلُ مَا لَدُنْ
 بِرِ حَتَانَه زِيَادَه دُرُ بِيْسِ أَوَّلِ أَجَلْدَنْ أَصْلُ
 مَا لَدُنْ مَدْرُ يُونُكَ صِفْرُ زَايِدْ وَضَعِ اِيْدُوْبْ
 أَنْدَنْ نَقْسِيْمِ اِيْدَه سِنْ وَخَارِجِ قِسْمَتِ نَهْ
 وَاقِعْ أَوْ لَنْ سَهْ اِيْنِي زِيْنَه دِيْنِي تَابِتْ هَرِيْرَنْ
 فَرْدِ اِفْرَدَا صَرْفِ اِيْدَه سِنْ وَتَوْنَلْ هَرِيْرَنْ
 حَاصِلِ صَرْفِ نَهْ وَاقِعْ أَوْ لَنْ أَصْلُ مَا لَدُنْ
 أَوْ لَنْ صِفْرُ زَايِدْ بِحْجَه نَلْكَ بِرِ رُخَانَه لَنْ

طرح ایدہ سن و بعد الطرح باقی نہ قلوز سکہ
هر کسک حصہ سی اولدز اما بو تقسیم غرمانک
بو طریقی غایت عمیق و مشوشدز زیر اگر اولدز
تقسیمندہ و خارج قسمندہ کوراندن باقی
نسنہ قلوز اولسه اول وقتانی و آنک
امثال اولسلی صحت ازده تلخیص اتمک
مستغذ رجدا الا مکر که کدله کوشش ایدوب
اول واقع اولن کوری بهر حال خارج قسمته
چقره سن که استخر اجل صحت ازده اولسه
و اگر بو نوع تقسیمانده باقی نسنہ قالمیوب
و خارج قسمندہ دخی کوراندن نسنہ
اولسه یعنی بو ما بینده اشکال اولیوب
همان صغر از واقع اولسه اول وقت اسان اولدز

و بو تقسیم غرمانک دخی بونک کی بجه
صورتلری واردز که فهمه قریب اولدووی
اجلدن قضا اولدزی و بو تقسیم غرمانک
بزحکای دخی بودز که بجه کندونک
امثالی نسنلرم و غیری نسنلره دخی شولیتی
وردز اگر آنک جمیع ذکر اولدز سکه
تطویل کلام اولن زیر بو رسالده هر
نوع نسنه که ذکر اولمشدز اول نوعن اول
شی مستحق باشندز اما تصدیق بیان ایون
گاه کاه محل دوشد بجه آنک بکی لردن
دخی فی الجمله اشعار اتمک لازمیدز بس جمله
شدن بری بودز که مثلاً بر سبیکه اولسه که
آنک یدی مثقالی ذهب ویش مثقالی فضله

وَالْثَّالِثُ مُشْقَالِي مُحَاسِنُ أُولَئِكَ كَمَا بُوْنَدَ جَلَدِ أَوْنِ
 سَكْرُ مُشْقَالِ أُولَئِكَ وَبُوْأَوْنِ سَكْرُ مُشْقَالِ أُولَئِكَ
 سَبِيكَةً دَنْ بَرَحَسَا نَزْدَ سَكْرَةٍ أُولَئِكَ خَا نَزْدَ
 سَكْرُ مُشْقَالِ أُولَئِكَ بَسْ بُوْنَدَ سَكْرَةٍ هَرُ نَوْعِدَنْ
 أُولَئِكَ خَا نَمَدَه نَمَقْدَارِ وَارْدُ دَنْ بِلْمَكِ مَشْمَتِ
 عَزَ مَا يَلَهُ أُولَئِكَ أَمَا بُوْنَدَ سَكْرَةٍ خَا نَمَدَه كُورِ
 مُشْقَالِ كَلَسَه كَرَكَنَ دُوْأَوْنِ مَحَلِّ مَحَلِّ حَا حَا
 أُولَئِكَ مَحَلِّ كُورَاتِ أُولَئِكَ أُولَئِكَ بُوْنَدَ
 بِيَا نِي تَا وَخِيْرَا أُولَئِكَ بَسْ بُوْشْمَتِ عَزَ مَا يَلَهُ
 دَخِي بُوْأَوْنِ بُوْأَوْنِ وَبُوْأَوْنِ بُوْأَوْنِ وَبُوْأَوْنِ
 دَخِي عَلَيَّ هَذَا قِيَا سَأُولَهُ **الفصل**
الثاني في بيان التثنية والتثنية والتثنية
 في غايَةِ التثنية أُولَئِكَ بُوْأَوْنِ فَضْلُ تَلِيْثِ وَتَرْبِيعِ

وَتَرْبِيعِ دَخِي بَرَحَسَا نَزْدَ سَكْرَةٍ أُولَئِكَ خَا نَزْدَ
 سَكْرُ مُشْقَالِ أُولَئِكَ وَبُوْأَوْنِ سَكْرُ مُشْقَالِ أُولَئِكَ
 سَبِيكَةً دَنْ بَرَحَسَا نَزْدَ سَكْرَةٍ أُولَئِكَ خَا نَزْدَ
 سَكْرُ مُشْقَالِ أُولَئِكَ بَسْ بُوْنَدَ سَكْرَةٍ هَرُ نَوْعِدَنْ
 أُولَئِكَ خَا نَمَدَه نَمَقْدَارِ وَارْدُ دَنْ بِلْمَكِ مَشْمَتِ
 عَزَ مَا يَلَهُ أُولَئِكَ أَمَا بُوْنَدَ سَكْرَةٍ خَا نَمَدَه كُورِ
 مُشْقَالِ كَلَسَه كَرَكَنَ دُوْأَوْنِ مَحَلِّ مَحَلِّ حَا حَا
 أُولَئِكَ مَحَلِّ كُورَاتِ أُولَئِكَ أُولَئِكَ بُوْنَدَ
 بِيَا نِي تَا وَخِيْرَا أُولَئِكَ بَسْ بُوْشْمَتِ عَزَ مَا يَلَهُ
 دَخِي بُوْأَوْنِ بُوْأَوْنِ وَبُوْأَوْنِ بُوْأَوْنِ وَبُوْأَوْنِ
 دَخِي عَلَيَّ هَذَا قِيَا سَأُولَهُ **الفصل**
الثاني في بيان التثنية والتثنية والتثنية
 في غايَةِ التثنية أُولَئِكَ بُوْأَوْنِ فَضْلُ تَلِيْثِ وَتَرْبِيعِ

جب

رَادَّة نَكَ تَحْتِنَه يَارَه سِن لِس بُو تَقْدِير جِه
دُرْت يُو ز اَلِي اُوچ اَلچَنك ثَلثِي يُو ز اَلِي
بِر اُولُو ز مَنَار تَر بِيچ ٤ ٣ ٢ ١ وَالْكَرْبُونِ
يُو ز مَر قُرْت اَلچَنك دَخِي رُبْعِي مُرَاد اُولُسْتَه
بُوشِك دُر ز نِدَن رُبْعِي بِر اُولُو ز رَادَّة نَكَ
تَحْتِنَه يَارَه سِن وَ بَاقِي قَلَر بِر عَدَدَه طَرَفِ
يَمِينِنْدَه اُولُو ز دُرْت عَدَدِلَه اُولُو ز دُرْت دِيرِ سِن
وَبُو اُولُو ز دُرْت دَك دَخِي اُولُو ز اَكْسِينك رُبْعِي اُوچ
اُولُو ز اَلخِرِينَه رَادَّة نَكَ تَحْتِنَه يَارَه سِن وَ بَاقِي
قَلَر اَلَكِه عَدَدَه بَيْنَه طَرَفِ يَمِينِنْدَه اُولُو ز دُرْت
عَدَدِلَه يَكُر مَر دُرْت دِيرِ سِن وَ بُو يَكُر مَر دُرْت
دَخِي رُبْعِي اَلِكِ اُولُو ز اَلِي دَخِي رَادَّة نَكَ
تَحْتِنَه يَارَه سِن لِس بُو تَقْدِير جِه بِر اُولُو ز قُرْت

درست آنچه که در بی یوز از تو زالت اولور
و باقی خجی بصریح اتمک لازم دکلر
بیرا آنده دخی بو طریق از ره دُر اما اگر
اصل مالک شکلا اولکدن مراد اولن
چقمه یعنی ثلث و ربع و خمس کبی انی
بنیه پیمندن طرفه بیر خانه ایلا رویه ضد
اتمک کرک تسیع کبی مثال تسیع ۱۰ و ۲۰
ولوا که یوز طقس بی اچده تسیع ایدر
اولسک یعنی طقس ده برن اخراج ایدر
اولسک بوا که عدد دن یعنی عدد اولدن
شع حاصل اولن پس اول که عددی طرف
پیمنده اولن طقس عدد کم ایدوب یکرم
طقس دیمک کرک دُر و بویکرم طقس دخی

يَكْرِ مَرِيدِي شَدَن اَوْجِ عَدَدُ لَشَع حَاصِل
 اُولُو رَا دَه نَك مَحْتَنَه يَارَه سِن وَبَاقِي قَلَن
 اَكِه عَدَدَه بِنَه طَرَفَت يَمِينَنده اُولَن يَدِي عَدَدَكِه
 يَكْرِ مَرِيدِي دِير سِن وَبُور يَكْرِ مَرِيدِي نِيك دَحِي
 لَشَع بِنَه اَوْجِ اُولُو رَا دَه نَك مَحْتَنَه
 يَارَه سِن بِسَن بُو تَقْدِير جِه اَكِه يُولُو طَفَتَن
 يَدِي اَلْتَن لَشَع اُولُو اَوْجِ اُولُو وَلَقِيشِي
 دَحِي بُو نِيلَه اَيِدَه سِن اَمَّا لَعَشِيرَك بُونَدَن
 اَلْسَان بَر طَرَفَت دَحِي وَرْدُو كَر مَحْتَنَه رَا دَه
 حَكُوب اَشْكَال يَارَمَغَه اَحْتِيَا جِ اُولُكَز
 مَثَلَا بِر مَقْدَار مَبْلَغ اُولُسَه كِه اَنَدَن اَشْخَرَا جِ
 عَشْرُ رَا دَه اُولُسَه اُول مَبْلَغَك هَمَا ن
 خَا نِدَه اَحْصَا دَن طَرَح اَيِدَه سِن وَاُول مَبْلَغ

٢٦
 مَعَ اَلْاَحْصَا دَن تَقْدَر مَبْلَغَنَه بَغِيرِ اَلْحَادِ اُولَن
 اَعْدَا اُول مَقْدَار مَبْلَغَك عَشْرِي اُولُو
 مَثَال لَعَشِير دِيكِر ١٠ ٣ ٢ ٤ ٦ ٨ ١٠
 تَقْدِير جِه بُو مَرْتَقِ اَلْتَن بَنِيك اَكِه يُولُو اُولُو
 اَلْتَن عَشْرِي دَرْتَن بَنِيك اَلْتَن يُولُو يَكْرِ مَرِيدِي
 اَوْجِ اَلْتَن اُولُو وَبُو اَشْخَرَا جِ عَشْرِي
 بَر نَوْعِي دَحِي بُو دَرْتَن خَا نِدَه اَلْحَادِي سَبْلَا
 طَرَح اَشْخَرَا جِ اُولُسَه مَثَلَا اُول مَبْلَغ اُولُو
 عَدَدَه تَقْدِير اَيِدَه سِن وَخَا جِ قِسْمَتَنَه
 وَاقِع اُولُسَه اُول مَبْلَغَك عَشْرِي اُولُو
 مَثَال لَعَشِير دِيكِر ١٠ ٣ ٢ ٤ ٦ ٨ ١٠
 وَاَكِر مَضِيف عَشْر حَاجَت اُولُسَه اُول دَحِي
 بِنَه اَشْخَرَا جِ اُولُو اَلْتَن دَحِي بَيَان اَيِدَه لَو

امدي بلكل كه بهر مبلغك كه خانه
 احادین طرح اید سن بایه قله اشکالی
 عشر تمام اوله و اول اشکال عشر نایه تصیف
 اید سن كه اول نصف عشر اوله مثال نصف
 عشر **۲۶** و یا خود خانه احادین
 طرح اید اول مبلغی بکرمه تقسیم اید سن
 و خارج قسمت نه واقع اوله اوله نصف
 عشر اوله مثال بقتیر نصف عشر
۲۷ و یا خود خانه احادین
 طرح اید کدن صکره تصیف اید سن
 اوله عدد ضرب اید و ب و نیه بکرم عدد
 تقسیم اید سن و خارج قسمت نه واقع
 اوله اوله اوله نصف عشر اوله و ب و نیه

و تر بعدن دخی الحایه العشره تقصیل
 اوله دخی و یا منی دخی علی هذا قیاس اوله
الفصل الثالث عشر فی بیان استخراج
 الحایه او ن او چینی فصل خارج
 استخراج اتمك بیاشده دنا مدي بلكل كه
 بو معرفت خارج دخی جملیه مهماندند
 زیر بر کمنه كه بو استخراج مخارجی کماله
 تتبع اید بت مخارجك صحیح و کسور
 کما هی استخراج اتمك قادر اوله اول
 شخص بو کسور انده شولقد جزیاته دخول
 اید و ب یقین حاصل اید كه قابل تغییر
 د کلد و لیر بونك دخی انواعی چوقدر کمنه
 اعداد متداخله دراز و کمنه اعداد متوافقه

دیر لکه و کینه اعداد متباینه دیر لکه بولک بولکلده
مرا د د ک ک ل زیر اکر بولک جزو انجزوا
کما بت اولک او اوله حد اختصار د ک
مختار و ز اوله اما شول که مشهور و مختار
و مفید بآفتینه مقیاس اولغه برید اندری
مقتضای محله تفصیل ایدوب تعبیر ایدوب
امدی بلک که مخرج نصف اکر دز
و مخرج ثلث اوچدز و مخرج ربع دز تدز
و مخرج خمس بشدز و مخرج سدس
الکدز و مخرج سبع یدیدز و مخرج ثمن
سکر دز و مخرج ثمن طقر دز و مخرج عشر
اوندز پس هر محله که نصف و ثلث اولسه
آنک مخرجی الش اولوز و اکر نصف و ثلث

و ربع اولسه آنک مخرجی اون اکر اولوز
و اکر نصف و ثلث و ربع و خمس اولسه
آنک مخرجی الثمن اولوز و اکر نصف و ثلث
و ربع و خمس و سدس اولسه آنک مخرجی
یوز سکر اولوز و باقی دخی بوطر نوازده
پس هر نوع مخرج که حاجت اوله بر عدد
بولوب کر کدز که اول حاجت اولن ش
نصف مدز ثلث مدز ربع مدز آنک اجده
بولنه مثلا اکر نصفه ثلثه مخرج حاجت
اولسه آنک مخرجی الکدز زیر النده هر
نصف و هر ثلث و اکر نصفه و ثلثه
و ربعه مخرج حاجت اولسه آنک دخی مخرجی
اون الکدز زیر اون اکر دخی هر نصف و هم

ثَلَاثٌ وَهَمَزٌ رُبْعٌ وَازٍ أَمَّا بُوْحَا رُبْعٌ كَذِكْرٍ
 أُولُنْدِي بُوْنْدِي تَفَكُّرٌ وَتَا مَثَلٌ أَيْدِي بُوْبُ كَيْدِي
 بُوْلُوْهُ أَمْرٌ عَسِيْمٌ دُرْ لَيْسَ بُوْنَتٌ بَرَقَاعِدِي
 دَخِي وَرَدْنُوْكَ ضَرْبِي بُوْلُوْزٍ وَأَوَّلُ جَبِيْعِيْنَ
 السَّانِ مَرْدُوْزٍ مَثَلًا أَكْرَ نَصْفِيْلَه ثَلَاثُ مَخْرَجِي
 مَرَادُ أُولُنْه نَصِيفٌ أَكْرَ عَدَدُ أُولُوْزٍ زِيْرَاطِي
 مُحَاسِبِيْنَ قَاعِدِي كُلِّي بُوْدُوْكَ كَفِيْظِي
 أَعْدَادِي تَصَوِيْرِيْ أَيْدِي أُولُسَلْ أَكْرَ عَدَدِيْ أَرْزِي
 لَيْسَ نَصِيفٌ أَكْرَ عَدَدُ أُولُجُوْ ثَلَاثُ دَخِي أُوْجِ
 عَدَدُ دُرْ أَكْرَ كَرِهٍ أُوْجِ أَلِثْ أُولُوْزٍ وَبُوْأَلِثْ
 نَصْفِيْلَه ثَلَاثَه مَخْرَجُوْزٍ وَأَكْرَ نَصْفِيْلَه ثَلَاثَه
 رُبْعَه مَخْرَجٌ مَرَادُ أُولُنْه بُوْدُوْجِي ذِكْرُ أُولُوْزٍ
 كَبِيْرِيْ مَرْدُوْزٍ ضَرْبِيْ يَدِي مَثَلًا أَكْرَ كَرِهٍ أُوْجِ

٦٩
 أَلِثْ أُولُوْزٍ وَأَلِثْ كَرِهٍ دُرْ يَكْرَمِيْ دُرْ
 أُولُوْزٍ وَبُوْ يَكْرَمِيْ دُرْ دَخِي نَصْفِيْلَه ثَلَاثَه
 رُبْعَه مَخْرَجُوْزٍ وَأَكْرَ مَخْرَجِ نَصْفِيْلَه ثَلَاثَه
 رُبْعَه خَمْسَه حَاجَتِ أُولُسَه أَلِي دَخِي بُوْ أُولُوْزٍ
 أَرْزِيْ أَيْدِي سِنٍ مَثَلًا يَدِي أَكْرَ كَرِهٍ أُوْجِ أَلِثْ
 أُولُوْزٍ وَأَلِثْ كَرِهٍ دُرْ دَخِي يَكْرَمِيْ دُرْ
 أُولُوْزٍ وَيَكْرَمِيْ دُرْ كَرَمِيْ يَشِي دَخِي بُوْزٍ يَكْرَمِيْ
 أُولُوْزٍ وَبُوْ يَكْرَمِيْ عَدَدُ دَخِي نَصْفِيْلَه ثَلَاثَه
 رُبْعَه خَمْسَه مَخْرَجُوْزٍ أَمْدِي بُوْزِيْ أُولُوْزٍ
 مَخْرَجِي رَجُلِي هَرْنِي عَمَلِي أَكْرَ أُولُنْه أُولُوْزٍ رَاسُ
 وَصَحِيْحِي أُولُوْزٍ أَمَّا مُحَاسِبِيْ بَعْضُ بُوْ مَحَلَّةِ
 كَثَرَتِ كِتَابَتِ أُولُسُوْنِ أَيْحُوْزٍ خَفَتِ مَرَادُ
 أَيْدِي بُوْبُ بُوْحَا رُبْعِي تَضْيِيفٌ أَيْدِي بُوْبُ قَلِيلَه

عَلَّامُ الْغُيُوبِ مَثَلًا نَصْفُكَ وَتِلْكَ وَرُبْعُكَ كِه
مَخْرَجِي يَكْرَمُ دُرْدَرُ تَنْصِيفِ اِيْدَتِ اَوْنِ اِكِه اَتْمَلَكُ
زِيْرَا كُوْرُ مَثَلَكِه نَصْفُ ثَلْثُ رُبْعُ اَوْنِ اِكِه دَخِي
مَوْجُوْدُ دُرْدَرُ بُوْرُوْكَلِه عَامِلِ اَوْلَمَثَلَكِه پِيْنِ نَصْفُكَ
وَتِلْكَ وَرُبْعُكَ وَخُمْسُكَ دَخِي مَخْرَجِي كِه يُوْز
يَكْرَمُ دُرْدَرُ اِيْ دَخِي تَنْصِيفِ اِيْدَه سِنِ اَلْمَثَلِ اَوْلُوْز
وَبُوْ اَلْمَثَلِ دَخِي نَصْفُ ثَلْثُ رُبْعُ خُمْسُ مَوْجُوْدُ
بُوْرُوْكَلِه عَامِلِ اَوْلَا سِنِ اَمَّا نِجْمَه مَخْرَجِ اَوْلُوْز كِه
بُرْكَمُ تَنْصِيفِ اَتْمَلَكِه اَقْلِي بُوْلَمَثَلَكِه بَعْضِيْكَ اَقْلِي
تَنْصِيفِ اَوْلَدَه بُوْلُوْز وَبَعْضِيْكَ تَنْصِيفِ تَايِيْدَه
بُوْلُوْز وَبَعْضِيْكَ تَنْصِيفِ تَايِيْدَه بُوْلُوْز وَبَايْجُوْدُ
دَخِي زِيَادَه بُوْلُوْز مَثَلًا بِرْمَحَلَدَه كِه نَصْفُ وَتِلْثُ
وَرُبْعُ وَخُمْسُ وَسُدُسُ اَوْلَه بُوْرُوْكَلِ مَخْرَجِي بُوْرُوْز

اَزَرُوْ يَدِي يَكْرَمُ اَوْلُوْز اَمْدِي بُوْرُوْز يَكْرَمُ
نَصْفِي اَوْبُحُ يُوْز اَلْمَثَلِ اَوْلُوْز وَبُوْ اَوْبُحُ يُوْز
اَلْمَثَلِ دَخِي اَوْلُ مَخْرَجُكَ اَقْلِي دَكْلَدُ زِيْرَا
اَقْلِي اَكَا دُرْدَرُ اَكْرَمُ اَنْدَنُ مَا دُوْنِ اَوْلَانْدَه
اَوْلُ مَرَادُ اَوْلُوْز اَعْلَا دُ مَوْجُوْدُ اَوْلَمِيَه يَعْنِي
نَصْفُ بُوْلُوْز سَه ثَلْثُ بُوْلَمَثَلَكِه وَبَايْجُوْدُ بُوْرُوْز
بُوْلُوْز سَه رُبْعُ بُوْلَمَثَلَكِه پِيْنِ اَوْبُحُ يُوْز اَلْمَثَلِ
دَخِي نَصْفُ يُوْز سَكْسَنُ اَوْلُوْز وَبُوْرُوْز سَكْسَنُ
بُوْرُوْز جَاكُ اَقْلِيْدُرُ بُوْرُوْكَلِه عَامِلِ اَوْلَا سِنِ
وَاَكْرَه بُوْرُوْز دَخِي تَنْصِيفِ اِيْدَرَا اَوْلَا سِنِ طَفْسِ
اَوْلُوْز وَبُوْرُوْز اَنْدَه رُبْعُ صَحِيْحُ يُوْقْدُرُ اَوْلُ اَجَلَدُ
بُوْرُوْز قَابِلِ مَخْرَجِ دَكْلَدُ وَبُوْرُوْز مَخْرَجِ اَحْمَارِ
مُتَعَلِقُ بَعْضِيْ كَلِمَاتِ دَخِي وَارِدِي كِه اَنْكُ

٧٨
تفصيلي اهم ايدى اما بوحل آي. اقتصا ايتوب
فتمت موارثه مثال ريله تغير اولمى اليوت
كوز لذي سيدن اول محله تاو خير اولدى
بن بوا شخراچ نخا رجه دخی بوقدر تغير
بكدن بافتي دخی على هذا قياس اوليه
الفصل الرابع عشر في بيان قيم الموارث
اوقد در دخی فصل فتمت موارث بيا نده در
وقسمت موارث دخی بر تقسيمه در لوكه
بر مقدار مبلغ بزنجه ورتله بحسب الشرع
الشریف تقسیم اولنه امدي بلکل که بود دخی
اگه نودد بر نذی اصل مال دن بغير عول صحت
ازره انشخراچ اولنوب تقسیم اولوز و بر نذی
دخی عوله تحت اجدر و اول نوع که عوله

محتاجدر اگر وصیت و اگر میراثدر اول
بلا عول اولمى مستعددر امدي بوقسمت
موارثك دخی عوله محتاج اولن تقسیمدر
وبغير عول اولن تقسیمدر انلردن برار
صورت تصوير ايدوب على طریق الاجال
تفصيل ايدى لوكه اما اول بلا عول اولمى در
ايدى لوكه اول باقیدن فهمه آسان هر در
پس بوبلا عول اولن دخی اگه بوقدر بری
ما بقیه لودر و بری ما بقیه سردر انلردن
دخی بر صورت تصوير ايدوب بغير
ايدى لوكه امدي اول ما بقیه لوكه اول بلا عول
اولنلردن بر تقسیم ايدى لوكه بر بونك
امثالی بر قضیه حضرت علی زمانده واقع

۷۴
اُولَشْدُرْ وَاُولَحْكَايَتِ عَرَبِيَّةٌ نَدَنَ بُوْمَحْكَلْدَه
تَدَكْرِي اِسْتِفَادَه دَن حَالِ اُولَدُ عِي اَجْلَدَن
نَقْصِيْلِي لَازِمَرْ كَلْدِي پَسَن بِلْجَلْ كِه حَضَرَت
عَلِيَه كَرَّمَ اللهُ وَجْهَه خِلَافَتِي زَمَانِنْدَه
بَرِخَا تُوَرْ كَلُوْبْ اَتِيْدِي كِه يَا اَمِيْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ
بِرْ قَرْنِدَا شَرَوْفَات اَنْدِي اَلْتِ بُوَرْد دِيَارِي
قَلْدِي قَسَامَا رُ بُو اَلْتِ بُوَرْد دِيَار دَن
بَن ضَعِيْفِيَه هَمَان بَرْدِيَار وِيَرْدِرْدِيْدِي
پَسَن حَضَرَت عَلِي دَخِي رَضِي اللهُ عَنْهُ نُوَر
وَلَا يَتِيْلَه بِلُوْبْ بُوخَا تُوَرْد اَتِيْدِي كِر بِلْجَا تُوَر
اَوَّل وِفَات اِيْدَن قَرْنِدَا تَكَلُّ اَلْتِي وَرِيْدَر
دِيْدِي بُوخَا تُوَر لَعْمَر دِيْدِي وَغَوْرِي
دَخِي وَرِيْدَر دِيْدِي بُوخَا تُوَر لَعْمَر دِيْدِي

۷۵
وَ اِكِه قَرِي دَخِي وَرْمِدَر دِيْدِي بُوخَا تُوَر
لَعْمَر دِيْدِي وَ اَوْن اِكِه اَرْ قَرْنِدَا سِي دَخِي
وَ رْمِدَر بُوخَا تُوَر لَعْمَر دِيْدِي حَضَرَت
عَلِي اَتِيْدِي سَكَا اَنْدَن هَمَان بَرْدِيَار
دَكْر دِيْدِي پَسَن اُم وَرْ وَجْه وَ بِنَات
بُوْنْدَر صَاحِب مَرْضَلَرْدَر وَ اَخَوَانِلَه اَحْت
بُوْنْدَر عَصْبَه دَر اَمْدِي بُوْمَا لَك اَمْر دَن
اَلُوَر وَرْ وَجْه شَمْن اَلُوَر وَ بِنَات تُلُشَان
اَلُوَر وَ مَا بَقِيَه سِن دَخِي اَخَوَانِلَه اَحْت
لَلْدَكْر مِثْل حَسَطِ الْاُنْثِيْنَ اَزَر اَلُوَر
وَ بُوْمَحْكَلْدَه دَخِي كَلِمَات چُوْقَدَر زِيْرَا
بُوْنْدَك كِي خُصُوْصْلَرْدَه وَغَيْرِنْدَه صَاحِب
فَرَض اُولَشْدَر اَرْدَن وَغَوْرَتَدَن كَمَلَرْدَر

وَفَتَايَ طَائِفَهُ دُرُودِ دَخِي رُؤُوسُ نَرْدُ
 وَسَهَامُ نَدُّ وَتُورُ وَسَلَهَ سَهَامُكَ بَرِي
 بِرِ سَلَهَ ضَرْبِي أَحْوَالِي نَدُّ كِهْ عَلَى سَبِيلِ
 الْفَرَايِضِ بِلَا كِسْرَا شُخْرَاجِ اُولِنَهْ اَمْدِي
 اَكْر بُونْدَهْ عَلَى اَلَا نَفَرَا دُ شَرْحِ اُولُ كَلُو
 اُولُور سَهْ بُو خُصُوصُ بَحْثِ فَرَايِضَهْ مُوَدِي
 اُولُ بَلْ بُو مَصَالِحِ قَلُورُ بِنِ بُونْدَنِ مُرَا دُ
 اُولُنِ حُودُ فَرَايِضِ بَحْثِ دَكْلَدَنِ بَلَكِهْ هَمَانِ
 طَرِيقِ مُحَاسِنِ اَزَرَهْ بَرِ قَاعِدَهْ كَلِي بَيَانِ
 اَتَمَكْدَنِ كِهْ عَوْلَهْ مُخْتَاَجِ اُولُنِ قَتَقِيدَنِ وَتَهْ
 وَجْهَلَهْ عَوْلِ اُولُورْ وَبَغِيرِ عَوْلِ اُولُنَاكَ دَخِي
 مَا بَقِيَهْ لَوْحِي بَحْثِ اُولُورْ وَمَا بَقِيَهْ سَرِي دَخِي
 بَحْثِ اُولُورْ اِنْ بِلَا بِنِ مِثَالِ شَمْتِ مَوَارِثِ

اصْل مَرْدَهْ يُو دُرُودِ
 اَنَهْ عَوِيَتْ اِكِهْ قِرَارْ اُونَا كِهْ اَرَقَرْنَدَانِ بَرَقَرْنَدَانِ
 حَصَّ اَمْدِي حَصَّ دَوْنِ حَصَّ بِنِ حَصَّ اَخْرَا تَهْ حَصَّ اَخْتَهْ
 سُدُسْ عَمْنِ ثَلَاثَانِ
 بِنِ بَوَاكْتِ يُو زَدِنِيَارْكَ وَبَا حُودُ الْاَلِثِ يُو ز
 اَفْتَحْكَ سُدُسِي يُو زَدِنِيَارْ اُولُورْ اُمَهْ وَبِرْمِنِ
 وَتَمْنِي بَمِشْ بَشَرِ دِنِيَارْ اُولُورْ وَوَجِيَهْ وَبِرْمِنِ
 وَتَلْشَانِ دُرُودِ يُو زَدِنِيَارْ اُولُورْ بَنَاتَهْ وَبِرْمِنِ
 وَبُونْدَنِ مَا بَقِيَهْ يَكْرِمِ بَشَرِ دِنِيَارْ فَتَكَلُورْ
 وَبُو يَكْرِمِ بَشَرِ دِنِيَارْ دَنِ دَخِي اُونَا كِهْ اَخْرَا تَهْ
 اَكْشَرِ دِنِيَارْ دَكْرَهْ وَاَخْتَهْ بَرِ دِنِيَارْ دَكْرَهْ بِنِ
 شَوْلِ تَقْتِيمَلَرْ كِهْ مَا بَقِيَهْ لُو دُرُودِ وَعَوْلَهْ مُخْتَاَجِ

دكلدز. بونك بكيكردز. زيرا بونك ندعو له
وندر ضرره ونه تقسيمه محتاجا جلدز دهمان
بونك كبد طرقي بوردز كه بواسطه مالي كه
الت يوز دنيا ردز. تدريس ايد سن و ثمين
ايد سن و ثلثان ايد سن و هر هر ناولته
بحسب الشرع صاحبو صاحبه وير سن و ما
بقية سنك دخي صاحبو كمالا ايه انكرو دخي
برذكر اولن طرقي از ره حصه لن وير سن
و بارقين دخي بومنونان از ره قياس ايد سن
و شول تقسيم كه عوله محتاج دكل و هم
ما بقية سزدن اني دخي بيان ايد له. امدي
بلكل كه برار و قات اتدي اكه زوجه سن
قودي و الت جد سن قودي و اون بنا سن قدي

و دي عتوسن قودي پس زوجه سن بونك
و جك دات سدس الكور و نبات ثلثان الكور
نيرا بونك دخي صاحب فرصدردز و انعام عصبه
و انعام دخي ثلث ثمن الكور و بومسيله
يكرد مردنندز. زيرا اير مسيله ده كه ثمن اوله
اول مسيله يكرد مردن اوله و بويكرد مردن
ثمن اوج اوله. كه حصه زوجه سن دزد و سدي
دخي دردت اولوز كه حصه جدات دزد و
ثلثان دخي و ن الشاوله كه حصه
بنا تدرا مدي بويكرد مردن ايتني اوج و
سدي دردت و ثلثان او ن الت اوج
حمله يكرد اوج اولوز بزر عدد باقي
قاوره و بوبايه اولوز بزر عدد دخي بويكرد

دُرْدُكُ شُتُكُ ثَلَاثِي أُولُو زَكَاةٍ أُولَدِ حِصَّةُ
 أَعْمَامُ مَدْرُزُ وَبُرْتُو زِيْعَاتُ كِهْ ذِكْرُ أُولُو زَكَاةٍ
 بُو هَكَمَانُ مَسِيْلَهْ يَكْرِمُ دُرْدُكُ أُولُو زَكَاةٍ
 بِلْدُ رُزَامِدِي بُو مَسِيْلَهْ يَكْرِمُ دُرْدُكُ أُولُو زَكَاةٍ
 بِلْدُ كَذُ صُكْرُمُ بُو نَلَرُ بُو مَقْدَارُ مَبْلَغْدَنُ بَحَابِ
 الشَّرِيعِ الشَّرِيفِ نَرْدُكُو أَنْلَرِي دَخِي مَثَالُ لَرِي
 بَسِيَانُ اِيْدَهْ لَوُ مَثَالُ شَمِتْ مَوَارِثْ دِيكُو

اَصْلُ مَالِ مُرْدُوهُ . . .

اَكْلُ عَوْرَتِ	اَلشَّابَّةُ	اَوْنُ قَزْ	يَدِي عَمِي	جَمْعُ سَهَامِ
۴۳۰	۸۶۰	۳۳۴۰	۲۱۰	۵۰۴۰
حَصْرُ عَيْنِ	حَصْرُ شَاةٍ	حَصْرُ ثَابِتِ	حَصْرُ اَعْلَامِ	
۴۳۰	۸۶۰	۳۳۴۰	۲۱۰	۵۰۴۰

يَسْ بُو زَوْجَتَيْنِ وَجَدَاتُ وَنَبَاتُ وَاعْمَامُ كِهْ

وَارْ ثَلَاثُ دُرْدُ بُو ذِكْرُ أُولُو زَكَاةٍ مَالِ مُرْدُوهُ بُو نَسْلَمُ
 نَقْشِيرُ اِيْدُزُ أُولُو زَكَاةٍ أَوْ لَا اَصْلُ مَالِي تَحِيْنُ
 اِيْدُ وَبُ زَوْجَتَيْنِ وَبُرْتُو سِنُ وَنَا نِيَا نِيَهْ بُو
 حُجْمَلَهْ دَنُ شَدِيْسُ اِيْدُ وَبُ جَدَا تَهْ وَبُرْتُو سِنُ
 وَنَا لَثَانِيَهْ بُو حُجْمَلَهْ دَنُ تَلِيْسَيْنِ اِيْدُ وَبُ
 اَوَّلُ ثَلَاثَانِي بِنَا تَهْ وَبُرْتُو سِنُ وَرَا بَعَا نِيَهْ بُو
 حُجْمَلَهْ نَكْ شُتُكُ ثَلَاثِي اَخْرَاجُ اِيْدُ وَبُ
 أَعْمَامُ وَبُرْتُو سِنُ بَعْدَهْ رِيَهْ بُو سَهَامِي جَمْعُ
 اِيْدَهْ سِنُ اَكْرُ اَصْلُ مَالِ مُرْدُوهُ كَا صِلُ أُولُو زَكَاةٍ
 صَحِيْحُ دُرْدُ وَالاَوَّلُ بَسْ بُو بِلَا عَوْلُ وَكُنْدُكُ
 مَا بَقِيَهْ سُرْنُ دَخِي بُو قَدْرُ لَقْصُو بُو وَبُو قَدْرُ نَصِيْحُ
 كَا فِيدُزُ وَشَمِدِي دَنُ صُكْرَهْ لَعَوْلُ أُولُو زَكَاةٍ دَخِي
 بَسِيَانُ اِيْدَهْ لَوُ اَمْدِي بِلْجَلُ كِهْ بُرْ عَوْرَتُ

وَقَاتِ اَنْدِي زَوْجِي فُورِي وَاِب فُورِي
وَاَمِر فُورِي وَاَلْت بَنَاتِي قُدِي پَس اَمِدِي
زَوْجِي رُبْع الْوَرْد وَاَب سُدْس الْوَرْد وَاَم دَخِي
سُدْس الْوَرْد وَبَنَات ثَلَاثَان الْوَرْد وَبَنَات دَخِي
هَب صَاحِب فَرْضَكَ دُر پَس بُولِي عُولِ اُولَن
دَخِي طَرِيقِي مُخَارِجِي زَرْعِي بَحْجِي عُولِ اُولُون
اِنِي بَيَان اَيِدِه لَمِه اَمِدِي يَلِكَلِي كِه شَمِدِي بَرِه
بِر مَخْرَج بُولُون كَر كَر كَر كَر كَر كَر كَر كَر
وَهْمَر سُدْس اُولِه وَهْمَر ثَلَاثَان اُولِه اُولَن اَلْت
بِكِي وَبِر مَخْرَج اُولَن اُولَن اَلْت عَدَد نَدَوَجِي
بُولُون وَبِر مَسْلِكِه اُولَن نَدَوَجِي مَخْرَج اُولَن
بِر زَانْدِي دَخِي بَيَان اَيِدِه لَمِه اَمِدِي بُولَن دَخِي
طَرِيقِي سَابِقَا اِسْتِخْرَاجِي مُخَارِجِي مَذْكُور دُر اَمَّا

۷۶
اَلْاَلَا عِ كَام حَاصِلِ اُولِي خُون بُولِي حَلَدِه مِرَا رَا
ذِكْر اُولَن دِي پَس رُبْع كِه حِصَّة زَوْجِي دُر
اِنِي سُدْسَه ضَرْب اَيِدِه سِن كِه حِصَّة اَب دُر
اَمَّا بُولِي اِسْتِخْرَاجِي مُخَارِجِي سُدْسَان وَثَلَاثَان
بِنِه هَكِي اَمَّا سُدْسَان وَثَلَاثَان دَوْتَلِي ضَرْب
اُولُون اَمَّا اَصْل مَخْرَج بُولَن دُر قَدَن صُكْرِه
اُول مَخْرَجِي رُبْعِي وَسُدْسِي كِه مَقْسُومِ عَلَيْهِ
اُولَسَه كَر كَر دُر اُول وَفَت سُدْسَان سُدْسَان
دَوْتَلِي وَثَلَاثَان دَخِي ثَلَاثَان دَوْتَلِي اَمِدِي
بُولِي رُبْعِي كِه حِصَّة زَوْجِي دُر سُدْسَه ضَرْب
اَيِلَه كِه حِصَّة اَب وَاَم دُر پَس دُر دُر كَر
اَلْت بِيَكِي مِر دُر دُر اُولُون وَبُولِي مِر دُر دُر
بِنِه ثَلَاثَه ضَرْب اَيِلَه كِه حِصَّة بَنَات دُر

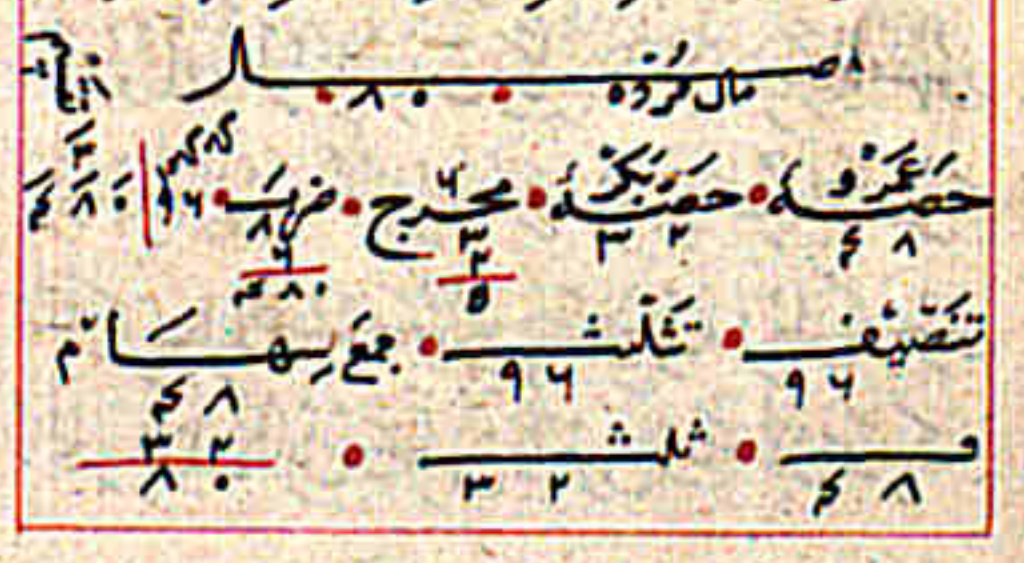
۷۷
پس بیکم مرد دُرْت کَرِه اَوُج دَخی بَیْمَش اِکِه اُولوز
و بونک دَخی اِکِه عَدَد دَخی مَحْجَر تَامَدَز و اُولوز
دَخی عَمَل جَا یَز دَز اَمَّا کَثَرَت کَا بَت اُولوز
پس بونک دَخی اَقْلَن اَخْد اَمک گَر کَدَز یَعْنی
بُون دَخی تَنْصِیْف اَمک گَر کَدَز کِه اَوُتَر اَلِی
اُوله وَا کَر بُو اَوُتَر اَلِی دَخی اَقْل اُولوز
دِیُو بُو اَوُتَر اَلِی دَخی تَنْصِیْف اِیْدَز اُولوز
اَوُن سَکَر اُولوز و بُو اَوُن سَکَر دَز رُبَع صَحِیْح
یُو قَدَر پَس لَاز مَر کَلَدی کَر بُو مَسِیْلَه نَلَن مَحْجَر
اَوُتَر اَلِی اُوله زِیْر اَوُتَر اَلِی هَم رُبَع
و هَم سَدَن و هَم سَدَسَان و هَم ثَلَاث و هَم
ثَلَاثَان و اَر دَز پَس بُو اَوُتَر اَلِی رُبَع طَمِش
اُوله و سَدَسی اَلِی و سَدَسَانی اَوُن اِکِه اُولوز

و ثَلَاثی اَوُن اِکِه و ثَلَاثانی بیکم مرد دُرْت اُولوز
و بونک دَخی جَمْع اِیْدَز اُولوز یَعْنی بُو اَوُتَر
اَلِی رُبَع و سَدَسَان و ثَلَاثَان بُونک
وَقْتُ بَش عَدَد اُولوز و بُو مَرَق بَش عَدَد
حَا صِل مَحْجَر جَدَز کِه مَقْشُوم عَلَیْکِه اُوله
کَر کَدَز پس بُون دَخی صَنکَر اَصْل
مَحْجَر کِه اَوُتَر اَلِی مَالِ مَر دِیْر ضَرْب
اِیْدَه سِن کِه سَکَر یُو ز دَز و حَا صِل ضَرْب
نَد و اَقَع اُولوز سَه اَوُل مَقْشُوم اُوله و اَوُل
حَا صِل مَحْجَر اَوُلن وَقْتُ بَش عَدَدی بُو
مَقْشُوم اَوُلن حَا صِل ضَرْب مَقْشُوم عَلَیْکِه
اِیْد و ب تَقْصِیْم اِیْدَه سِن و خَارِج قِیَمَت
نَد و اَقَع اُولوز سَه اَوُل وَقْتُ اَصْل مَال اَوُل

بوجع سهامده کهیدی یوز طقسان طقز حاصل
 اولمشدز. فاکه سدسه بر نلشاندن دخی بر
 اچته حاصل اولوز. انی دخی اول جمعه
 صمرا بدجک تمام اولوز. واکر نوهوله خناج
 اولوز. ببلغ میراث اولیوب وصیت دخی
 اولوزسه. اولدخی نوهوله اولوز. مثلاً
 زید مالک نصف عرق. وثلاثین بکره وصیت
 ایکسه بعد الوفا زیدک سکسن اچشی
 ظاهر اولسه بوبلغدن صاحب نصفه نقد
 وصاحب ثلثه نقد. کرک دیکر کدز که
 بوند دخی قاعده بسط از ره برخرج بولین
 که انده هر نصف و هر ثلث اوله الت کی
 زیل بوالنک نصفه اوج وثلاثین اکه اولوز و بول

ایکله اوج بیش اولوز. و بولش عدد که حاصل
 مخرجدز مقسوم علیه دز پس اندی اصل
 مخرج که التدز بواصل مال اولن سکسن اچیه
 ضرب ایدیه سن و حاصل ضرب نه اولوزسه
 اول مقسوم اولوز. و اول حاصل مخرج اولن
 بش عددی بومقسوم اولن حاصل ضربیه
 مقسوم علیه ایدوب تقسیم ایدیه سن
 و خارج قسمت نر واقع اولوزسه آنک نصفین صا
 نصفه ویره سن وثلاثین دخی صاحب ثلثه ویره سن مثال قسمت

مورث.

پَسِ بُودَخِ مَعْلُومِ اُولَدِي كِه بُوقَدَر مَبْلُغَدَن
 صَاحِبِ نَصْفَه مَرَق سَكِرَ اَنَجَه وَصَاحِبِ ثَلَاثَه اَوَرَن
 اَكِه اَنَجَه دَكِر مَشَن نَاكَر بُونَكَدَخِ صَحْتَن بِلَاك دَرَك
 كَرَكَدَز كِه بُوَسَهَاي دَخِي جَمْع اِيَد سِن اَكِر بُوجَمْعَدَن
 اَصْل مَالِ مُرَدَه اَوَلَن هَشَاد حَاصِل اُولُورَسَه صَحْحَد
 وَاِلَا فَلَا پَسِ بُوقَسَمَت مَوَارِثَدَن دَخِي بُوقَدَر
 كَلِمَات بَسَدَر زِيَر اَشُولَكِه اَهَمَر مَطَالِبِدِي بَرَا
 وَجَه اَيَسَر تَعْبِير اُولَدِي اَمَّا فَضْلَاي اَلْبَابَد
 وَفَضْحَاي اَعْرَابَدَن بَر قَاضِل وَكَامِل كَسَنَه نِيَه
 كَدُونَاك مَوَلَا ثَنَدَن كَاِب كَاِي دِيَمَكِه مَشْهُور
 كَا بُنْدَه مِرْاَنَجَه اَبْيَات عَرَبِيَه بَر مَسْأَلَه مَنظُومَه
 تَرْكِيِب اِيَدُوَب مَضْمُون شَرِيفِنْدَه دَمَش كِه عِيَر
 كَا مِلْمَك ثَلَاثَن وَحَمْسَن وَبُيْعَن وَنِيَه ثَلَاثَن وَنِيَه

ثَلَاثَن سُبْعَن بَر كَمَنِيَه هِبَه اَتَدُمَر بَاكِه دَخِي
 يَكِر مَرِيَل عُمَر قَلَدِي بَنَدَخِي اَنُوكِه عِيَن اَتَدُمَر
 دَمَش وَرَمَن بَعْد نِيَه بِيُور مَش كِه اَكِر سِن مَرَت
 حَا سَبْدَه اَدِيَب وَلِيَب اِيَنَاك بُوَعَر جُمْلَه
 نَقَدَر عَامَدَر بِلَه سِن دَمَش اَمَّا جَوَابِن بَلَد يَار
 پَسِ بُوَفَقِير دَخِي دَلَد مَرَكِه بُوكِه اِطْلَاع كُلِيَت
 حَا صِل اِيَد مَر بَهَر حَا اَل اِهْتِمَام بَلِيغَلَه
 تَتَبِع اِيَدُوَب كُور دُم كِه بُونَاك اِشْتِخَارِاجِي
 قَسَمَت مَوَارِثَلَه اُولُور مَش اَمَّا بُونَاك بَعِيرِي
 كَثَرَت كَلَامَه مُحْتَاج اُولَدِي سَبَدَن صُورَت
 اِشْتِخَارِاج بُوَحَلَدَه ذَكِر اُولَمَدِي زِيَر اَقْسَمَت
 مَوَارِثَلَه اِشْتِخَارِاج اُولَدِي مَعْلُوم اُولَدَن
 صُكْرَه تَكَرَّر تَفْصِيلَه نَد اِحْتِاج اُولَه اَمَّا اَكِر

مامش

مُبْتَدِي قَرْنِدَا شَلَر بُونَك اِسْتِخْرَاجِي مَسْرَافِ
اِيْدِي نُوْر كَرَسَه قَاعِدَه كُلِّي خُوْد سَابِقَا قِسْمَتِ
مَوَارِثَه مَشْرُوْحَدَا وُل طَرِيقُوْرَه اِسْتِخْرَاجِ اِيْدِي
اَمَّا بَرَكَا تَيْمِنَا اَوَّل بِنَايَتِ عَرَايِي مُحَلَّدَه دَر اَوَّل كُنْدِي
.. مَسْئَلَه فِي الْحِسَابِ الْمَنْظُومَةِ ..

شعر

وَهَبْتُ لَكَ ثُلُثًا مِنَ الْعُمْرِ كَامِلًا . وَخُجَاءَ وَبَعَاثُمْ ثُلُثًا فَاَعْرَضْنَا
وَقَالَ قَلِيلٌ قُلْتُ غَدِي رِيَادَةً . فَرَدْتُ لَهُ ثُلُثِي سِجِّ الَّذِي مَضَا
وَأَبْقَيْتُ لِي عَشْرَ نِيَامًا أُغِيْرُهُ . رَدَاكَ قَلِيلٌ لِنَفْقَى أَنْ تَمُرَ مَضَا
فَكَمْ كَانَ هَذَا الْعُمْرُ إِنْ كُنْتَ حَلِيْبًا . اِدْبَابُ الْبَيِّنَاتِ عَالِمًا مُتَقَضًّا
وَبَاقِي بُونَك اَمَثَالِي تَسْلُوْهُرْ حَيْدَكِه وَاقِعِ اَوَّلَه
عَلَى هَذَا قَلِيْلًا اَوْلَنَه **الفصل الحادي عشر**
فِي بَيَانِ اَعْدَادِ اَرْبَعَةِ الْمُنَاسِبَةِ اَوْنِ اِلْتِمَاحِي

فَصْلُ اَعْدَادِ اَرْبَعَةٍ مُنَاسِبَةٍ نَكِّ بَيَا شَدَه دُرْ
وَبُو اَعْدَادِ اَرْبَعَةٍ مُنَاسِبَةٍ دَخِي اُوْجِ نُوْعَدُرْ
نُوْعِ اَوَّلِي اَوَّلُ دُرْ كَرَسَه بُو قَدَرُ مَن كُنْشَه بُو قَدَرُ
اَلْحَيَّةِ اَوَّلَسَه بُو قَدَرُ مَن رَجَحَا بِرِ شَلَر اِنِّي
بَلَه سَن وَنُوْعِ ثَانِي سِي دَخِي اَوَّلُ دُرْ كَرَسَه بُو قَدَرُ مَن
كُنْشَه بُو قَدَرُ اَلْحَيَّةِ اَوَّلَسَه بُو قَدَرُ اَلْحَيَّةِ رَجَحَا
اَنْدَتِ نَمَقْدَارِ كَلُوْر اِنِّي بَلَه سَن وَنُوْعِ ثَالِثِي
دَخِي اَوَّلُ دُرْ كَرَسَه اَوَّلِ نَسْبَتِلَه اَوَّلُوْر بَعِيْ اَوَّلِ بِلَا
ضَرْبٍ وَبِلَا تَقْسِيْمٍ اَوَّلُوْر اِنِّي بَلَه سَن اَمْدِي بِلَكَلِ
حُبْمَلَه اَنْوَاعِ مُعَا مِلَاتِ بِرِ مَسْئَلِكِه مَبْنُوْ
دُرْ كَرَسَه اَكَا اَرْبَعَةٍ مُنَاسِبَةٍ دُرْ كَرَسَه بُو نَدَرُ رِي
بِرِ سَنَه ثَانِي اَوَّلُوْر اَجَلْدَن پَسِ مُتَقَدِّ مَبْنُوْ
بَعْضِ بُوْنِي مُجْدُوْلِ اِيْدِي وَبِ تَسْكِلِ صَلِيْبِي اَزَرَه

وضع المثلثين مثال
 وكونك خانة اول سيلة
 خانة ثالثة مقدمين
 درك وخانة ثانی سيلة
 خانة رابعة تالین
 درك وبعضك دخی بونك خانة اول سيلة خانة
 رابعة طرفین درك وخانة ثانی سيلة خانة
 تالین واسطین درك وبعضك دخی بونك
 خانة اول سيلة خانة مسعر درك وخانة ثانی
 خانة مسعر درك وخانة تالین خانة مسعر
 درك وخانة رابعة خانة مجهول درك
 امدي بلكل که بون خانة اول وخانة ثانی
 وخانة تالین بونك معلوم واما خانة رابع

جمله	جمله
خانة اول	خانة اول
ده من	ده من
خانة ثانی	خانة ثانی
سيلة	سيلة
جمله	جمله
جمله	جمله

مجهول درك زیرا اول خالی عن الاشكال درك
 پس بونك خانة مسيلة دن دخی مراد اول خانة
 مجهولك الحال بلیمك دن امدي ولا بونك
 نوع اولن بیان ایدہ لہ پک اوون من لستک
 طفر یوز اقیسہ اولسہ انک اوچ موی بجا
 نیلہ انی بلیمک دلک کرکد زکہ اول
 واسطین بری بری ضرب ایدہ سن یعنی بون
 اوچ من کہ خانہ تالین شدہ موجود دز یونی
 خانہ تالین خانہ مسعر اولن خانہ
 تالین عن طفر یوز ضرب ایدہ سن وحاصل
 ضرب نہ واقع اولوزسہ انی طرفیل خانہ
 اول سیدہ اولوزدہ منہ نقیلم ایدہ سن
 وخارج قسمت نرواقع اولوزسہ انی اول

اُولَى خَانِهْ اُولادِ دِخِي اَوْنِ عَدَدَهْ كِهْ عَدَدِ
 مَنْدُرْ ضَرْبِ اَيده سِنِ وَحَاصِلِ ضَرْبِ تَهْ
 وَاقِعِ اُولُو زَسَهْ اِلَي واسِطَتَيْنِكَ خَانِهْ
 ثَانِي سِنْدَهْ اُولُنْ طَقْرُ يُوْرَهْ تَقْسِيْمِ اَيده سِنِ
 وَخَارِجِ قِسْمَتِ نَرِ وَاقِعِ اُولُو زَسَهْ اُولِ حَكَائِهْ
 مَحْمُولَهْ يَارَهْ سِنِ كِهْ اُولِ صُوْرِلِنْ لَشْدَنِ
 اِكِهْ يُوْرَ يَمِشِ اَحْيَهْ اُولَقْدَرِ لَشْنَهْ كَلُوْرِ مِثَالِ
 ضَرْبِ $\frac{10}{2}$ وَبُوْحَاصِلِ ضَرْبِ دِخِي
 مَقْسُوْمْدُرْ وَواسِطَتَيْنِكَ خَانِهْ ثَانِي سِنْدَهْ
 مَوْجُوْدِ اُولُنْ طَقْرُ يُوْرَ بُوْحَاصِلِ ضَرْبِ
 مَقْسُوْمِ عَلَيْهِ اُولُو مِثَالِ تَقْسِيْمِ $\frac{10}{2}$ يَبْقَى
 پَسِ بُوْدِخِي مَعْلُوْمِ اُولَدِ كِهْ اَوْنِ مَنْ لَشْنَهْ طَقْرُ
 يُوْرَ اَحْيَهْ اُولَسَهْ اِكِهْ يُوْرَ يَمِشِ اَحْيَهْ بِحَسَابِ

اُوْجِ مَنْ كَلَرِ مِشِ وَنَوْعِ ثَالِثِ دِخِي كِرْ اَوْلِ
 لَشْبَتِلَهْ اُولُبْ ضَرْبِ وَتَقْسِيْمَهْ مَحْتَاجِ اُولَرِ
 اَنَكْدِخِي قَاعِدَهْ سِي بُوْدِرْ كِهْ اَكِرْ اُوْجِ رُوْسِ
 عَنَمِ اَوْنِ اِكِهْ اَحْيَهْ اُولَسَهْ بِحَسَابِ اُوْجِ
 يُوْرَ اَحْيَهْ قَاجِ رُوْسِ عَنَمِ كَلُوْرِ دِلْسِلَرِ
 بُوْدِخِي سَابِقَا ذِكْرِ اَتَدِ كَمُرْ يَكِي مَعْلُوْمْدُرْ
 زِيْرَا بُوْنَكْدِخِي خَانِهْ ثَانِي اِلَي مَحْمُولْدُرْ اَمَّا
 بُوْحَلْدَهْ ضَرْبِ وَتَقْسِيْمِ حَاجَتِ اُولَرِ
 هَسْمَانِ لَشْبَتِ اَتَدِرْ مَكْ كَرْدُرْ مَشْكَلا
 طَرَفَيْنِكَ خَانِهْ اُولَا سِنْدَهْ يَارِلِنْ اُوْجِ عَدَدِ كِهْ
 عَدَدِ رُوْسِ اَعْنَا مَدُرْ وَواسِطَتَيْنِكَ دِخِي
 خَانِهْ ثَانِي سِنْدَهْ يَارِلِنْ اَوْنِ اِكِهْ عَدَدِ كِهْ
 اَوْلِ اُوْجِ اَعْنَا مَكْ بَهَا سَدُرْ اِلَي بُوْكِهْ لَشْبَتِ

ائندره سن یعنی اول اوچ عدد بواون اکر
 عددک نسی اولر. آری یله سن پس اول اوچ
 عدد بواون اکر عددک ربی اولر. زیرا اون
 اکر عدد درت کر اوچ اولر. پس بودی معلوم
 اولدی که بواوچ عددک اول اون اکیه
 نسبتی ربیله ایتمش. و بوندن صکره
 طرفینک خاند را بعنده اولن اوچ یوز لقی
 دخی تر بیع ایده سن کور و سن آنک دخی ربی نقد
 اولورسه اول صورکن عنمک رؤسینک
 عددی اولقدرا اولر. مثال تر بیع ۳۰۰
 زیرا طرفینک خاند اولاسیده اوکر اعدادک
 نسبتی اکر ربیله اولورسه اچنک دخی ربی
 مراد دوز و اکر نصفله اولورسه اچنک دخی

نصفی مراد دوز و اکر ثنله اولورسه اچنک
 دخی یعنی مراد دوز میسه کمال دیگر
 پس بودی معلوم
 اولدی که اوچ
 رؤس عنمک اون
 اکر لقیه اولسه
 بحساب اوچ یوز اقیه. بیتمش بش رؤس
 عنم کلور مش و اکر درنک که بو اکر
 شکک دخی خاند را بعن مجهول
 ایده سن اولدخی جک بزدرا اما اول وقت
 واسطتینک خاند تا لشدن اولر. اکر یوز
 بیتمش نیه فوقنده طرفینک خاند اولاسیده
 اولر. عددی منه ضرب ایده سن و حاصل

خانه اول	خانه ثانی
۳	۲
خانه ثالث	خانه رابع
۷	۱

و بکن
 و بکن

ضَرْبُ تَهْ وَاتَّعِ اُولُو زَسَهْ اِنِّي يَنْتَهْ وَاسْطَتْنِيَا
 خَا نَزْ تَا نِي سِنْدَهْ اُولُو كَرْ طَقَرْ يُو زَهْ تَقْسِيمِ اِيْدَهْ
 كِهْ صَحِيحْ اُولَهْ مِثَالِ ضَرْبِ ٢٧: ٢٧٠ وَهُوَ
 حَاصِلِ ضَرْبِ دَخِي مَقْسُومُ دُرُو وَاسْطَتْنِيَا
 حَا نَزْ تَا نِي سِنْدَهْ اُولُو طَقَرْ يُو زِي
 بُو كَا مَقْسُومٌ عَلَيْهِ اِيْدُو بْ تَقْسِيمِ اِيْدَهْ تَرْتِ
 مِثَالِ دِيْكَرْ
 لِيْنِ بُو دَخِي مَعْلُو
 اُولُو دِيْ كِهْ بُو
 شَكْلِيْنُكَ خَا نَهْ
 رَا بَعْدِيْنِ دَخِي مَجْهُولِ اَتْمَاكْ جَا يَنْ اُولُو رِيْنِ
 اَمَّا هَمَانِ قَنْتِيْ خَا نَهْ قَنْتِيْ خَا نِيَهْ ضَرْبِ اُولُو دُرُو
 وَقَنْتِيْ خَا نِيَهْ تَقْسِيمِ اُولُو دُرُو اَنْدَرِيْ ضَبْطِ

خَا نَهْ اُولُو	خَا نَهْ تَا نِي
دَهْ مَن	٩٠٠
خَا نَهْ تَا نِي	مَجْهُولِ
٢٧٠	دَهْ مَن

اَتْمَاكْ كَرْ كَشِشْ لِيْنِ بُو نُو عْ نَسِبَتْ دَخِي غَا يَتْ
 دَقِيقْدُرْ زِيْرَا بُو طَرِيقْ نَسِبَتْ دَهْ اَكْرَا عَدَاد
 تَا يْدِ وَيَا نَا فِضْرْ كَلُو زَسَهْ اُنْكَ رَا يْدِي
 زَا يَادَهْ سِيْلَهْ وَنَا فِضْرُو دَخِي تَقْصِيْلَهْ
 نَسِبَتْ اَنْدُرْمَاكْ خِيْلَهْ اَمْرُو دُرُو لِيْنِ بُو
 مَحَلْدَهْ بُو نُو كْ كُورَا تَنِيْكَ تَقْصِيْلَهْ قَا بِلِ
 بِيَا نِ اُولُو دَعِيْ اَجَلْدَنْ قَصْرَا وُلْنْدِيْ زِيْرَا
 بُو كَا بِيْجَهْ تَمْثِيْلَاتْ وَبِيْجَهْ تَقْصِيْلَاتْ
 كَرْ كَدُرْ كِهْ اِيْنِ الْجُمْلَهْ بُو شَرْحْ اُولُو نَهْ اِيْدِي
 بُو لُشْخَدَنْ خُوْدْ مُرَا ذَا اِعْلَامْ قَوَاعِدُ دُرُو
 لِيْنِ اُولُو تَقْدِيْرَجَهْ بُو اَرْبَعَهْ مُتَنَاسِبَهْ نُو كْ
 دَخِي اَوْجْ نُو عِنَهْ بُو قَدْرْ تَقْصِيْرَجَهْ لِيْسْ دُرُو بِيَا
 دَخِي عَلِيْ هَا نْ ذَا قِيَاسْ اُولُو نَهْ وَالا اَكْرَبُو

اَرْبَعُهُ مَتْنًا سَبَّحَ عَلَى سَبِيلِ الْاِنْفِرَادِ تَقْصِيْبِل
 اَوَّلَهُ اَوَّلُ رُسَدِ بُوْمُتَجَاوَزُ لِحَدِّ اَوَّلُوْر
 زِيْر اِهِيْجِ بَرِ حِسَابِ اَوَّلِيْهِ كَبُرُ اَوَّلِ اَرْبَعَةِ
 مَتْنًا سَبَّحَ اَكَا تَدَاخُلِ اَتْمِيْهِ مَثَلًا بَرِ مَدْعَلِ
 بَرِ مَقْدَارِ بَهَائِهِ اَوَّلِسَهُ اَوْحِ كَيْلَجَه سِي
 نِيْلَرُ وَاِذَا خُوْدُ يُوْرُ دَرِ هَمِ اَبَرِ شَمِ بَرِ مَقْدَارِ
 بَهَائِهِ اَوَّلِسَهُ بَرِ بِيْجَه دَرِ هِي نِيْلَرُ وَاِذَا خُوْدُ
 بَرِ دِرَاعِ قُمَاشِ بَرِ مَقْدَارِ بَهَائِهِ اَوَّلِسَهُ نَصْفِ
 دِرَاعِ وَبَرِ كَرِ هِي نِيْلَرُ وَاِذَا خُوْدُ بَرِ مَقْدَارِ
 ذَهَبِ بَرِ مَقْدَارِ بَهَائِهِ اَوَّلِسَهُ نَصْفِ مَقَالِ
 وَاِكِه قِرَاطِي نِيْلَرُ وَبِيْجَه بُوْنُكِ اَمْشَالِي
 نَسَكِرُ دَخِي وَرْدُ زَكِه اَلْبَتَّه بُوْكِه مُتَجَاوِزُ
 اَمَّا اَنَّا بُوْمُحَلَّدَه ذَكَرُ اَوَّلْمَدْعِي بُوْمُحَكَل

اَنْدَرِي اِقْتِضَا اَتْمَدْعِي سَبَبْدَنْدُرُ اَمْدِي
 بُوْنُكِرُ دَخِي هَمِ بَرِي مُقْتَضَايِ مُحَلِّ وَاشِع
 اَوَّلْدُجَه مَثَلًا بَرِي وَتَقْصِيْلًا بَرِي دُكِرُ
 اَوَّلْمَشْدُرُ **الفصل السادس عشر**
 فِي بَيَانِ الْخَطَايَا اَوْنِ الشَّيْخِ وَصَل
 خَطَايَا بِيْشَا شَدَه دُرُ وَخَطَايَا بَرِ دَقِكِ
 دَخِي اَكِه حَك طَا دَقِكِ اَوَّلُوْرُ وَبُوْمُحَطَا
 دَخِي بَرِ التَّدْرِكِ نَقْدَرُ مَجْهُوْلَاتِ وَرَسِه
 بُوْنُكَلِ اَسْخِرَا جِ اَوَّلُوْرُ اَعْدَادِ اَمْوَالِ
 مَجْهُوْلِ كَبِيْ وَاعْدَادِ اَتْلَاثِ اَمْوَالِ مَجْهُوْلِ
 كَبِيْ وَدَخِي بُوْنُكِ اَمْشَالِ نَسَكِرُ اَوَّلِ
 جَمِيْعِي بُوْنُكَلِ اَسْخِرَا جِ اَوَّلُوْرُ اَمَّا
 بُوْمُحَطَا بِيْشَدَه دَخِي لَبْعُوْ مَسِيْلَه اَوَّلُوْرُ

يَيْن

خَطَايَ وَاحِدَةٍ اسْتِخْرَاجِ اُولُوْزٍ وَبَعْضِي
 مَسِيْلَةٍ اُولَئِكَ حَسَطَايِيْنَ اَيْلَهُ اسْتِخْرَاجِ
 اُولُوْزٍ بِيْنِ خَطَايَ وَاحِدَةٍ اسْتِخْرَاجِ اُولَئِكَ
 وَخَطَايِيْنَ اَيْلَهُ اسْتِخْرَاجِ اُولَئِكَ بِرِصُوْتِ
 تَصَوُّرِ اَيْدِيْ وَبِ لَقْبِيْرِ اَيْدِيْ لَوْ لِيْ اَيْدِي
 شَوْلِكِهِ خَطَايَ وَاحِدَةٍ اسْتِخْرَاجِ اُولَئِكَ
 اُولَئِكَ اَنْتَ طَرِيْقِيْنَ بَيَانِ اَيْدِيْ لَوْ مَثَلًا بِرِ
 اَعْلَادِيْ مَجْهُوْلٍ مَالٍ اُولَئِكَ وَاَوَّلُ سَالٍ
 مَجْهُوْلُكَ ثَلَاثُ مَجْهُوْلِيْنَ وَبَيْعِ مَجْهُوْلِيْنَ
 جَمْعِ اَيْدِيْ اُولَئِكَ اَوْنِ دِرْهَمٍ اُولَئِكَ اُولَئِكَ
 سَالٍ مَجْهُوْلُكَ عَدَدِيْ اَصْلَدَةٍ مَقْشَدَارْدَن
 بَلِيْكَ دِيْكَ كَرْدَنَ اُولَئِكَ اُولَئِكَ مَالٍ مَجْهُوْلُكَ
 عَدَدِيْنَ اَيْدِيْ فَرْصَنِ اَيْدِيْ سَنَ كِهْ بُوْدِيْ بِرِ مَالٍ

مَقْرُوْضٍ دِرْهَمٍ وَتُوْمَالٍ مَقْرُوْضٍ اُولَئِكَ
 جُمْعِيْ بَرْدِ دِرْهَمٍ اُولَئِكَ وَثَلَاثِيْ اَيْلَهُ دِرْهَمٍ
 وَثَلَاثِيْ دِرْهَمٍ اُولَئِكَ وَبُوْدِيْ جَمْعِ اَيْدِيْكَ
 بُوْنْدَنِ اَوْخِ دِرْهَمٍ وَثَلَاثِيْ دِرْهَمٍ حَاصِلِ
 اُولَئِكَ وَبُوْدِيْ خَطَايَ وَاحِدَةٍ دِرْهَمٍ زِيْرَا
 اُولَئِكَ مَرَادِ اُولَئِكَ اَوْنِ دِرْهَمٍ بُوْنْدَنِ حَاصِلِ
 وَبُوْدِيْ اَوْخِ دِرْهَمٍ وَثَلَاثِيْ دِرْهَمٍ نَتِيْجَةُ
 مَالٍ مَقْرُوْضٍ دِرْهَمٍ وَبُوْدِيْ نَتِيْجَةُ مَالِ
 مَقْرُوْضٍ مَقْشُوْمٍ عَلَيْكَ اُولَئِكَ كَرْدَنِ
 بِرِ اُولَئِكَ اَيْدِيْ عَدَدِيْ اُولَئِكَ اُولَئِكَ مَالٍ مَقْرُوْضِ
 اُولَئِكَ ثَلَاثِيْ مَجْهُوْلِيْ بَيْعِ مَجْهُوْلِيْ
 جَمْعِيْنَ حَاصِلِ اُولَئِكَ اُولَئِكَ دِرْهَمٍ
 ضَرْبِ اَيْدِيْ سَنَ وَبُوْدِيْ اَوْنِ دِرْهَمٍ نَتِيْجَةُ

مَدِي

مَالِ مَطْلُوبٍ دَرَكٍ وَتَوَدُّنَ حَاصِلِ ضَرْبِ
 نَدَوَاقِعِ اُولَئِكَ بُوْمَقْسُومِ اُولَئِكَ وَاَوَّلُ
 مَقْسُومٍ عَلَيْهِ اُولَئِكَ كَرَكٌ دِيدُ وَكُمُورُ
 اَوْجِ دِرْهَمٍ وَثَلَاثُ دِرْهَمٍ كِه نَتِيجَةُ مَالِ
 مَقْرُوضِ دَرِ اِلَى بُوْحَاصِلِ ضَرْبِ مَقْسُومِ
 عَلَيْهِ اِيْدُوبِ تَقْسِيمِ اِيْدِ سِنِ وَخَارِجِ
 قِسْمَتِ نَدَوَاقِعِ اُولَئِكَ اَعْدَادِ مَالِ مَطْلُوبِ
 اُولَئِكَ مِثَالِ عَدَدِ مَالِ مَقْرُوضِ بُودُ ۷
 وَبُوكِ ثَلَاثُ سَبْعِيْنِ حَاصِلِ اُولَئِكَ
 نَتِيجَةُ مَالِ مَقْرُوضِ بُودُ ۳ وَثَلَاثُ
 وَبَعْدَ التَّقْسِيمِ مَالِ مَطْلُوبِ بُودُ ۲۱
 وَبُوكِ مِثَرِ عَدَدِ دَخِي نَتِيجَةُ مَالِ
 مَطْلُوبِ بُودُ ۲۰ لَيْسَ بُوْدِي عَدَدِ كِه

۸۹
 مَالِ مَقْرُوضِ دَرَكٍ بُوْدِي نَتِيجَةُ مَالِ مَطْلُوبِ كِه
 اَوْنَدُ ضَرْبِ اِيْدِ سِنِ بُوْحَاصِلِ اُولُورُ ۵
 وَبُوْحَاصِلِ ضَرْبِ اُولَئِكَ بِمِثَرِ عَدَدِ نَتِيجَةُ مَالِ
 مَقْرُوضِ كِه اَوْجِ دِرْهَمِ وَثَلَاثُ دِرْهَمِ دَرِ اَكَا
 تَقْسِيمِ اِيْدِ سِنِ اَمْدِي بُوْمَقْسُومِ عَدَدِ اُولِ اَوْجِ
 دِرْهَمِ وَثَلَاثُ دِرْهَمِ تَقْسِيمِ اُولَئِكَ زِيْرَامِعِ
 اَلْكُورُ دَرِ لَيْسَ بُوْدِي مَحْشَرِ اَتَمَكِ كَرَكُورُ
 تَا كِه قَابِلِ تَقْسِيمِ اُولَئِكَ يَعْنِي بُوْمَقْسُومِ
 عَلَيْهِ اُولَئِكَ نَتِيجَةُ مَالِ مَقْرُوضِ كِه اَوْجِ دِرْهَمِ
 وَثَلَاثُ دِرْهَمِ دَرِ ثَلَاثُ اِيْدِ سِنِ كِه اَوْجِ
 كَرَمِ اَوْجِ طَقْطَقِ اُولُورُ وَاَوَّلِ ثَلَاثِ دَخِي اَكَا
 صَمْرَا يَدِ جَاكِ اَوْنِ كَرَمِ ثَلَاثُ اُولُورُ وَبُوْحَاصِلِ
 ضَرْبِ دَخِي كَذَلِكَ مَحْشَرِ اِيْدِ سِنِ يَعْنِي بُوْدِي دَخِي

بِئَامِهِ ثَلَاثًا يَدُهُ سِتْرٌ كَرِيمٌ ثَلَاثٌ أَلِفٌ يُونُ
أَوْ ثَلَاثٌ أُولُؤْ وَبُؤْ أَلِفٌ يُونُ ثَلَاثٌ
مَقْصُومٌ أَيْدُوبُ وَأُولُؤْ أُولُؤْ ثَلَاثٌ أُولُؤْ
بُؤْ كَا مَقْصُومٌ عَلَيْهِ أَيْدُوبُ تَقْسِيمٌ أَيْدُوبُ
وَحَاجِبٌ قَسَمَتْ تَوَاقِعُ أُولُؤْ أَغْذَادِ كَالِ
مَقْصُومٌ أُولُؤْ مِثَالِ تَقْسِيمِ ثَلَاثٌ ٢١ | ٢٠ | ٢١ | ٢٠ | ٢١ | ٢٠ |
يَسْ بُؤْ ثَلَاثٌ مَعْلُومٌ أُولُؤْ كَرِيمٌ أُولُؤْ ثَلَاثٌ
مَجْهُولٌ بَيْنَهُ سِتْرٌ مَجْهُولٌ جَمْعُ أُولُؤْ أُولُؤْ
أُولُؤْ مَالِ مَجْهُولِ أَصْلُهُ يَكْرِمُ مَرَّةً مَرَّةً
زَيْلُ يَكْرِمُ مَرَّةً ثَلَاثٌ يَدِي وَسِتْرٌ أُولُؤْ
حُبْمَلُهُ أُولُؤْ أُولُؤْ أَمَّا بُوْ حُصُوفٌ مَرَّةً
دَخِي أُولُؤْ أُولُؤْ أُولُؤْ أُولُؤْ كَرِيمٌ أُولُؤْ
أَهْوَنُ أُولُؤْ مِثَالِ أُولُؤْ بُوْ مَحْلَدُهُ ثَلَاثٌ وَسِتْرٌ

بَاذِ أُولُؤْ كَرِيمٌ أُولُؤْ سِتْرٌ مَرَّةً مَرَّةً بُوْ
أُولُؤْ دَخِي ثَلَاثٌ وَسِتْرٌ أُولُؤْ يَكْرِمُ مَرَّةً
مَالِ مَجْهُولِ يَكْرِمُ مَرَّةً مَرَّةً مَرَّةً مَرَّةً
دَخِي ثَلَاثٌ يَدِي وَسِتْرٌ أُولُؤْ جَمْلُهُ أُولُؤْ
أَمَّا بُوْ قَضِيَّةً بُوْ مَحْلَدُهُ بُوْ جَمْلُهُ لَعْبَرُ أُولُؤْ
بَاذِ خَطَايَيْنِ إِلَهُ لَعْبَرُ أُولُؤْ غَنَّهُ بَاعِثُ
أُولُؤْ بُوْ مَحْلَدُهُ إِلَهُ أَقْضَا أُولُؤْ سَكَاةً
خَطَايَيْنِ مَعْلُومٌ أُولُؤْ زَيْلُ أُولُؤْ مِثَالِ
مَجْهُولَاتٍ وَرَدُّهُ بُوْ طَرِيقُهُ مَحْضًا
طَرِيقُ أَخْرَلَهُ أُولُؤْ أُولُؤْ بُوْ سَوْلُهُ خَطَا
وَاحِدُهُ أُولُؤْ أُولُؤْ أُولُؤْ أُولُؤْ
وَسَوْلُهُ خَطَايَيْنِ إِلَهُ أُولُؤْ أُولُؤْ
دَخِي بِيكَانِ أُولُؤْ أُولُؤْ أُولُؤْ أُولُؤْ

خای دکلد ز که آنکدخی خطایری بازاید
 وایا ناقص اوله. و اگر خطایک ایکی بله زاید
 اولجق اولوزسه کوره سن بواکه خطای زاید
 اگر بری برندن زباده سی وارسه آنک
 کمتر مقداری بیشترندن تفریق ایدوب
 کیدره سن و باقی نه قلرسه اول باقیه
 باقی اول دزره. و بواقی اول مقسوم
 علیه اوله کرکد ز پس خطای مال مغروض
 اول نیکه انی عین مال مغروض کمانیه ضرب
 ایده سن. و خطای مال مغروض نانی دخی
 نیکه انی دخی عین مال مغروض اوله ضرب
 ایده سن واکه شدن حاصل ضرب نه واقع اوله
 انی دخی کوره سن یعنی اگر آنکدخی بری برندن

زباده سی وارسه آنکدخی کمتری مقدارین
 بیشترندن تفریق ایدوب کیدره سن و باقی نه
 قلرزه. بواقیه باقی ثانی دزره. و بواقی
 ثانی مقسوم اوله کرکد ز پس اول اوله
 خطای زایدک تفریقندن حاصل اولن
 باقی اولی بواکه حاصل ضربک تفریقندن
 حاصل اولن باقی ثانیه مقسوم علیه ایدوب
 تقسیم ایده سن و خارج قسمت نه واقع
 اولوزسه اعداد مال مطلوب اولد ز مثلاً
 اگر بریده بر مقدار اعدادی مجهول مال اوله
 زید و زسه اول مال مجهوله بر کند و مثلی
 قدر مال دخی ضم ایدوب اچندن اوج لجه
 حط ایشه و عمرو دخی وارسه اول مال

مجهول كند و مثلي قدر مال دخی ضم ایدوب
اولدخی اجندن اون آچه سن خطا ایتسه
و بگردخی و رسته اول مال مجهول و بگرد
مثلي قدر مال دخی ضم ایدوب اولدخی
اجندن بیدی آچه سن خطا ایتسه من بعد
اول مال مجهول طفر آچه قالسه اول مال
مجهول اصلده قاج آچه در بلمك ديلمك
كر كدر كه اول مال مجهول عددن اول
سكن فرضا ایدیه سن و بوسكن مال مفروض
اول درك پس بوسكنك از رسته هشت ديك
دخی ضم ایدیه سن اون الت اولوز و بواون
التك اوچن نقص ایدجك اون اوچ قلوز
و بواون اوچه اون اوچ دخی ضم ایدیه سن

۹۶
يكر مر الت اولوز و بويكر التك دخی اون
نقص ایدجك اون الت قلوز و بواون
التیه اون الت دخی ضم ایدیه سن او
لكه اولوز و بواون ترا كسك دخی بیدی
نقص ایدجك يكر مر بش قلوز پس بوطفر
قلوز كركد بلكه صحيح اولیدی امدي
بونده اون الت عدد خطای زاید واقع
اولدی و بوطای زاید اولن اون الت
عدد خطای زاید مال مفروض اول درك
پس امدي ثانيا اول مال مجهول عددن
بیدی فرض ایدیه سن و بويدير مال مفروض
ثاني درك پس بويدير تك از رسته هفت ديك
دخی ضم ایدیه سن اون درك اولوز و بوي

اَوْن دُرْدُك. اَوْحَن نَقْصَر اِيْدَحْكَ اَوْن بَر
فَلُوْر. وَنُو اَوْن بَر اَوْن بَر دَحِي ضَم
اِيْدَه سَن پَكْر مَر اَكِه اُولُوْر. وَبُو پَكْر مَر اَكْنَك
دَحِي اَوْن نَقْصَر اِيْدَحْكَ اَوْن اَكِه فَلُوْر.
وَبُو اَوْن اَكِه اَوْن اَكِي دَحِي ضَم اِيْدَه سَن
پَكْر مَر دُرْت اُولُوْر. وَبُو پَكْر مَر دُرْدُك دَحِي
بِي سَن نَقْصَر اِيْدَحْكَ اَوْن بِي مَلُوْر.
پَس بُو دَحِي طَفْشَر قَلُوْر كَر كِي كِه حَيَّح
اُولِيْدِي اَمْدِي بُوْنْدَه دَحِي مَكْر عَكْد
خَطَاي زَايْد وَاَقْع اُولِيْدِي دَبُوْخَطَاي
زَايْد اُولُن سَكْر عَدَدَه دَحِي خَطَاي زَايْد
مَال مَقْرُوْض تَا فِي دُرْدُك. پَس اَمْدِي بُوْخَطَاي
تَا فِي دَحِي طَرِيْق بَسِيْط اَز رُوْخَطَاي اَوْلَدَن

تَغْرِيق اِيْدُوْب كِبْدَرَه سَن صُوْرَتِ خَطَاي مَال
مَقْرُوْض اَوْن بُوْدُر. ١٧. وَصُوْرَتِ خَطَاي
زَايْد مَال مَقْرُوْض تَا فِي بُوْدُر. ٨. وَصُوْرَتِ
تَغْرِيقِ خَطَايِن اَوْن بُوْدُر. ١٨.
اَمْدِي بِي كَل كِه بُو تَغْرِيقْدَه بَا قِي اُولُن سَكْر عَدَد
بُوْنَك قَوْقِيْدَه اَوْن بَا قِي اَوْن دِيْدُوْ كَمْر دُرْدُك
مَقْصُوْم عَلِيْه اُولَه كَر كِه دَمَشْدُر. پَس اَمْدِي
بُوْخَطَاي مَال مَقْرُوْض اَوْن كِه اَوْن اَلْت عَدَد
الْحِي بُوْ مَال مَقْرُوْض تَا فِيْنَك عَيْنَه ضَرْب
اِيْدَه سَن كِه عَيْن مَال مَقْرُوْض تَا فِي يَدِيْدُوْ
ضَرْبُو. ١٩. پَس بُوْنَدَن صَكْرَه خَطَاي
مَال مَقْرُوْض تَا فِي دَحِي سَكْر عَدَد دُرْدُك اِيْدِي
بُوْ مَال مَقْرُوْض اَوْن اُولَك عَيْنَه ضَرْب اِيْدَه سَن

عَيْنِ مَالٍ مَفْرُوضٍ أَوَّلَ دَخِي سَكِرْ عَدَدُ دُرِّ صُورَتِ
ضَرْبِ اَوْ م هـ - پَسْ بُو خَطَايِ مَالِ مَفْرُوضِ
أَوَّلَكَ ضَرَبْتَن حَاصِلِ أُولَى أَعْدَادِ بِشْتَرْدَنْ
وَحَطَايِ مَالِ مَفْرُوضِ ثَانِيكَ ضَرَبْتَن حَاصِلِ
أُولَى أَعْدَادِ كَمْتَرْدَنْ پَسْ بُو خَطَايِ ثَانِيكَ
ضَرَبْتَن حَاصِلِ أُولَى أَعْدَادِ كَمْتَرِي دَخِي أَوَّلِ
حَطَايِ أَوَّلَكَ ضَرَبْتَن حَاصِلِ أُولَى
أَعْدَادِ بِشْتَرْدَنْ تَقْرِيقِ اِيْدُو بُ كِيدَرِه سِتْ
صُورَتِ تَقْرِيقِ خَطَايِيَّتِ ثَانِي هُوْدُو ب م
اِمْدِي بُو تَقْرِيقِدَنْ بَاقِيَ أُولَى وَرَقِ سَكِرْ عَدَدُ
دَخِي بُونِكَ قَوْقِدَه أَوْلِ بَلَقَةِ ثَانِي دِيْدِكُزْدَنْ كِه
مَقْسُومِ اُولَكِه كَرَكْ دَغَشْتَدَنْ پَسْ بُو بَاقِي نَائِي
أُولَى وَرَقِ سَكِرْ عَدَدِي أَوْلِ بَاقِي أَوْلِ أُولَى سَكِرْ

عَدَدَهُ تَقْدِيرُ أَيَّدَهُ مِنْ وَخَارِجِ قِسْمَتِ نَسَبِهِ
وَأَقْعَ أَوْلَئِكَ أَغْدَادَ مَالِ مَطْلُوبِ أَوْلَادِهِ
صَوْرَتِ تَقْدِيرِ أَوْ ٦ | ٨ بَاقِي ذَلِكَ
مَعْلُومُ أَوْلَادِكِهِ أَوْ مَالِ الْجَهْلُولِ أَصْلُهُ
أَلَيْتَ عَدَدِ مَنْ زَيْرُ بَوَالْتِيهِ أَلْفِي دَخِي ضَمُّ
أَيْدِجِكْ أَوْ أَلِكْ أَوْلُ أَوْجِي كِيدِجِكْ
طَقْرُ قَلُوزْ وَبُوطَقْرُ طَقْرُ دَخِي ضَمُّ أَيْدِجِكْ
أَوْ سَكْرُ أَوْلُ أَوْيْ كِيدِجِكْ سَكْرُ قَلُوزْ
وَبُوسَكْرُ سَكْرُ دَخِي ضَمُّ أَيْدِجِكْ أَوْ
أَلَيْتَ أَوْلُ يَدِي كِيدِجِكْ طَقْرُ قَلُوزْ كِهْ أَوْلُ
مَالِ مَسْطُوبِ دُرْ لَيْسَ خَطَايِيْنَلَهْ اِسْتِخْرَاجِ
أَوْلُ بَوَالْتِيهِ خَطَايِي دَخِي زَايِدْ أَوْلُ بُوْدُرْ
أَمَّا شَوْلُ كِهْ يَنْهْ خَطَايِيْنَلَهْ اِسْتِخْرَاجِ أَوْلَنَهْ

أَمَّا أَنْتَ خَطَا لِرُتْبِكَ بَرِي زَائِدَ وَبَرِي
نَافِضَ أَوْلَدَ أَوْلَدِ دَخِي نَيْبَهُ أَوْلَدَ أَلِي دَخِي
بَيَا زَائِدَ لَمْ أَمْدِي بَلْ كَلَّ كَلَّ أَكْثَرُ
خَطَا نِكَ بَرِي زَائِدَ وَبَرِي نَافِضَ أَوْلَدَ
لَيْسَ خَطَايَ زَائِدَ نَيْبَهُ وَخَطَايَ نَافِضَ
دَخِي نَيْبَهُ هَمَانِ حَالِي أَزْرَهُ جَمْعَ أَيْدِي سِنِ
وَبُوجْمَعَهُ مَجْمُوعَ أَوَّلَ ذَرَكَهُ كَلَّ بُوَجْمُوعَ
أَوَّلَ مَقْسُومَ عَلَيْهِ أَوْلَدَ كَرَكْدَزِي سِنِ
بُونَدَنَ صُكْرَهُ نَيْبَهُ سَابِقًا ذَكَرَ أَوَّلَنَ كِي خَطَايَ
مَالِ مَقْرُوضِ أَوَّلِي نَيْبَهُ عَيْنِ مَالِ مَقْرُوضِ
ثَانِيَهُ ضَرْبَ أَيْدِي سِنِ وَخَطَايَ مَالِ مَقْرُوضِ
ثَانِي دَخِي نَيْبَهُ أَلِي دَخِي عَيْنِ مَالِ مَقْرُوضِ
أَوْلَدَ ضَرْبَ أَيْدِي سِنِ وَبُوَجْمَعَهُ نَيْبِكَ حَاصِلِ

ضَرْبَ لَرِنِ جَمْعَ أَيْدِي سِنِ وَبُوَجْمَعَهُ مَجْمُوعَ
ثَانِي دَرَزَكَ كَلَّ بُوَجْمُوعَ ثَانِي مَقْسُومَ أَوْلَدَ
كَكَ كَدَزِي سِنِ أَمْدِي أَوَّلَ مَجْمُوعَ أَوَّلِي بُوَجْمُوعَ
مَجْمُوعَ ثَانِيَهُ مَقْسُومَ عَلَيْهِ أَيْدِي سِنِ
تَقْسِيمَ أَيْدِي سِنِ وَخَارِجَ قِسْمَتِ نَهْ وَاقِعَ
أَوَّلُورَسَدَ أَعْدَادِ مَالِ مَطْلُوبِ أَوْلَدَ ذَرَكَهُ
مَثَلًا أَكْثَرُ بَرِي زَائِدَ بَرِي مَقْدَارَ عَدَدِي مَجْمُوعَ
مَالِ أَوْلَدَ زَائِدَ وَازَسَدَ أَوَّلَ مَالِ مَجْمُوعَ
بَشَرِ أَفْجَهَ ضَمَّ أَيْدِي سِنِ أَجْنَدَنَ بَرِافْجَهَ
حَطَّ أَتَشَهُ وَعَمْرُودِ دَخِي وَازَسَدَ أَوَّلَ مَالِ
مَجْمُوعَ أَلَتِ أَفْجَهَ ضَمَّ أَيْدِي سِنِ أَجْنَدَنَ
أَكْثَرُ أَفْجَهَ حَطَّ أَتَشَهُ وَبَكْرَ دَخِي وَازَسَدَ أَوَّلَ
مَالِ مَجْمُوعَ أَيْدِي أَفْجَهَ ضَمَّ أَيْدِي سِنِ أَجْنَدَنَ

اُون اِكده اَلْحَقَّ حَظَّ اَنَسَه مِنْ بَعْدِ اَوَّلِ مَالِ مَجْهُوْل
مُضَاعَفْ اَوَّلَسَه يَعْني اِكده اَوَّلِكِي قَدَر قَلَسَه
اَوَّلِ مَجْهُوْل اَصْلَه قَاج اَلْحَقَّ زَبْلَمَاك
دَلِيك كَر كَذَرِكِه اَوَّلِ مَالِ مَجْهُوْلَك عَدَدَن
اَوَّلَا بِرِ فَرَضَن اَيِدَه سِن وَ بُو بِرِ عَدَدَه دَخِي مَالِ
مَقْرُوضِ اَوَّلِ دَرَك وَ بُو بِرَك اَرِ نَرِش دَخِي
ضَمَر اَيِدَه سِن اَلت اَوَّلَه وَ بُو اَلتِك بِرِن
نَقْص اِيْدِيك بِش قَلَه وَ بُو بِه اَلت دَخِي
ضَمَر اَيِدَه سِن اَوْن بِر اَوَّلَه وَ بُو اَوْن بِرَك
دَخِي اَكِن نَقْص اِيْدِيك طَقْرَقَلَه وَ بُو طَقْرَقَه
يَدِي دَخِي ضَمَر اَيِدَه سِن اَوْن اَلت اَوَّلَه وَ بُو اَوْن
اَلتِك اَوْن اَكِن نَقْص اِيْدِيك دَرَت قَلَه
كِن بُو اِكده قَلَمُو كَر كَرِي كِه صِيح اَوَّلِيْدِي زِيَر

مَالِ مَقْرُوضِ بِرِ عَدَدِ اَيِدِي اَمِيْدِي بُوْنْدَه اِكده
عَدَدِ حَظَّ طَي زَايِدِ وَاَقِعْ اَوَّلِي وَ بُو كِه
دَخِي خَطَاي زَايِدِ مَالِ مَقْرُوضِ اَوَّلِ دَرَك
كِن تَا نِيَا اَوَّلِ مَالِ مَجْهُوْلَك عَدَدِن دَرَت
فَرَضَن اَيِدَه سِن وَ بُو دَرَدَه دَخِي مَالِ مَقْرُوضِ
تَا نِيَا دَرَك وَ بُو دَرَك اَرِ نَرِش دَخِي ضَمَر
اَيِدَه سِن طَقْرَقَلَه وَ بُو طَقْرَقَه بِرِن نَقْص
اِيْدِيك سَكَن قَلَه وَ بُو سَكَن اَلت دَخِي ضَمَر
اَيِدَه سِن اَوْن دَرَت اَوَّلَه وَ بُو اَوْن دَرَك
دَخِي اَكِن نَقْص اِيْدِيك اَوْن اِكده قَلَه وَ بُو
اَوْن اَكِيه يَدِي دَخِي ضَمَر اَيِدَه سِن اَوْن طَقْرَقَه
اَوَّلَه وَ بُو اَوْن طَقْرَقَه دَخِي اَوْن اَكِن نَقْص
اِيْدِيك يَدِي قَلَه بِش بُو دَخِي سَكَن قَلَمُو كَر كَرِي

که صحیح اولیدی زیرا بونده مال مفروض ثانی
درست آیدی پس بونده دخی هر عدد
حاصل طای ناقص واقع اولدی و لو که دخی
خطای ناقص مال مفروض ثانی در آن پس
امدی بوا که عدد خطای زایدی و هر عدد
دخی خطای ناقصی جمع آیده سن اوج
اوله و بوا اوج عدد بونک فوقه اول
مجموع اول دید که در آن مقسوم علیه
اوله که در آن پس بوندن صکره بینه
سابقا ذکر اولن کی خطای زاید مال
مفروض اولی که اگر عدد درانی عین مال
مفروض ثانیه ضرب آیده سن که درست عدد
صورت ضرب او ۱۰۰ من بعد بخطای

۹۷
ناقص مال مفروض ثانی دخی هر عدد در بونک
دخی عین مال مفروض اوله ضرب آیده سن
که اولدخی هر عدد در صورت ضرب او ۱۰۰
پس بونک خطای دخی حاصل صکره جمع
آیده سن صورت جمع او ۱۰۰ و بونک عدد
دخی بونک فوقه اول مجموع ثانی
دید که در آن مقسوم اوله که در آن
امدی بونک عدد که مقسوم در اول مجموع
اول دید که اوج عددی بونک مقسوم علیه
آید تقسیم آیده سن و خارج قسمت نه
واقع اوله که اغداد مال مطلوب اولد در
صورت تقسیم او ۱۰۰ ۱۳ ۹۰ پس بونک
معلوم اولدی که اول مال مجهول اصله

اَوْجِ عَدَدِ مَشْرِ نِيرَا اَوْجِ عَدَدِ بَشِ دَخِي ضَمِ
 اَيْدِجْكَ سَكْرَ اَوْلَرِ بَرِي كَيْدِجْكَ يَدِي قَلْوَرِ
 وَبُيْ يَدِ بِيْرَا لَتِ دَخِي ضَمِ اَدِجْكَ اَوْجِ اَوْجِ
 اَوْلَرِ اَوْجِ اَكْسِي كَيْدِجْكَ اَلْتِ قَلْوَرِ كِهْ اَصْلِ
 مَرَاذِ اَوْلَرِ اَعْدَاذِ مَالِ مَطْلُوْبِ دَخِي اَوْلَرِ
 بِيْنِ اَمْدِي اَوْلَاخِ طَايِ وَاحِدِلِهْ اَسْتِخْرَاجِ
 اَوْلَرِ وَتَا بِيَا خَطَايِيْنِ زَايِدِ نِيْلِهْ اَسْتِخْرَاجِ
 اَوْلَرِ وَتَا لَشَا خَطَايِيْنِ زَايِدِ وَتَا فِضْلِهْ
 اَسْتِخْرَاجِ اَوْلَرِ دَخِي اَعْلَامِ قَوَاعِدِ اِيْچُونِ
 عَلِي وَجْهِ الْحَقِيْقِ بَيَانِ اَوْلَرِ اَمْسَا
 عَقْلَايِ اَشْرَافِدُنِ وَطَرَفَايِ اَعْجَا مَدُنِ
 بَرِ عَا قِلِ كَا مِلِ كِمْنَهْ دَخِي بَرِ بِيْجِهْ اَبْيَاتِ فَا رِيْ
 بَرِ مَسْكَرِ مَنظُومَهْ بِيْدَا اَيْدُوْبِ دَمِشْ كِهْ

اَكْسِي كَيْدِجْكَ اَوْلَرِ بَرِي
 اَيْدِجْكَ اَوْلَرِ سَكْرَ اَوْلَرِ

بَرِ كِمْنَهْ نَكِ اَوْجِ پَارِهْ جَوَهَرِي اَوْلَرِ اَوْلَرِ
 جَمْلَهْ اَكِهْ بِيْكَ اَكِهْ بُوْرِ دَنِيَارِهْ اَوْلَرِ اَمَّا
 هَرِ بَرِيْكَ بَهَا سِيْ بِيْكَ دَنِيَارِدُنِ بَرِي بَرِنْدِكِ
 مَتَقَاوِنِ اَكْسِي كِهْ اَوْلَرِ مَثَلَا بَرِ سَكْرِ
 بَهَا سِيْكَ بَضِيْعِ قَدَرِ بَرِي اَكْسِي اَوْلَرِ وَبَرِنْدِكِ
 دَخِي بَهَا سِيْكَ ثَلَاثُ قَدَرِ بَرِي اَكْسِي اَوْلَرِ
 وَبَرِنْدِكِ دَخِي بَهَا سِيْكَ بَعْدُ قَدَرِ بَرِي اَكْسِي
 اَوْلَرِ پَرِ اَوْلَرِ جَوَاهِرِ هَرِ بَرِيْكَ بَحَا بَرِ بَهَا
 نَمَقْدَارِ اَوْلَرِ دَمِشْ وَبَرِنْدِكِ بَعْدِ نِيْهْ بُوْرِ مَشْرِ
 بُوْنِكِ هَرِ بَرِنْدِكِ بَهَا سِيْ نَمَقْدَارِ اَيْدُوْبِ كِهْ
 بَلُوْرِ سَهْ اَكَا لَا بُوْ اَوْلَرِ مَحَا سَبِ بَادِ بَرِ دَمِكِ
 دَمِشْ اَمَّا بُوْنِكِ دَخِي جَوَابِنِ بِلَهْ يَارِ نَامَشْرِ
 بِيْنِ بُوْفَقِيرِ دَخِي دَلْدَمِزْ كِهْ بُوْ كِهْ اَطْلَاعِ كُلِّي

۹۸

حاصل ایدم بهر حال بونی دخی اهر تمام باقله
 تتبع ایدوب کوزد فکره بونک استخراج خطایه
 اولور مشر اما بودخی نجه تفصیلاته و تمثیلاته
 محتاج اولدوغی سبدن صورت استخراج
 بومحله ذکر اولمدی زیر خطایندله استخراج
 اولندوغی معلوم اولدقدن صکر خطایه
 خود اشتباه واقع اولجون اشکالندن بر نجه
 صورتلر بصویر اولون تغییر اولمشدر بئ
 مراراً بعیر نه احتیاج اوله و اگر مبتدی
 قرند اشکال بونکدخی استخراج مراد اید نور
 سابقا خطایندله قاعد و کلی که مذکور
 و مشر و حد و اول طر نو از ره استخراج اما اول بایک
 فارسی بومحله بر کاتینا ذکر اولمدی صورت بایک

ایده

شعر

ناجوی را بود از جوهر سپید پاری طیر خوب تابان دستور لایق ثناء
 بود الماسی و یاقوتی و لعلی باشن قیشتش کردند جوهریان دایه
 مریگی را از هزار باقلوری گرانگیزه از بهای مریخی نین شکهاد لیدر
 نصف یاقوتش با کردند بر لعلی نایا نلک الماس بهایا قوت را نر
 هر تها الماس را کم ربع لعل استی جوا اینچنین دانش سرا باشد باو لادور
 جمع میگردد از روی حیابان جدره از فلوری و هزار آمد دوت ایست
 هر که اود اندک هر یک را چه مقدار من می خورد اورا سرالکس غایب باقی
 و نایق بونک امثالی نکلر هر چند که واقع اوله
 علی هذا قیاس اولنه و نوباب خطایندی دخی
 مر حور سعید و مغفور شهید کزیده از باب قلم
 و پسندیده اصحاب رقد مستغرق رحمت قدیر
 خیر الدین بک بن ابرهیم اشکنه الله تعالی

دے بجوئے الحان و توجہ با تحلیل المغیرة
والبکة یحلل الرضوان ینہ کند و مولف اشادت
رسالة مفتاح الکوزندة و من صباح رموزندة
کتور رب بوزکر اولن خصوصاتی بیان بوزمشد
اما اولدخی هم فکازی و هم مشهور محاسین
ایچون علی سبیل الاجمال ذکر اتمشلسر
پس بوفقی دخی اول حصه مشیله دن مبتدی
قرنداشلر دخی حصه عاید اولسون ایچون
فهم ایدیه بلد و کمر قدر بومحلی مبتدی فهم
ایدهک درجده اوکر کمالمانله مثال
واضح و تعبیر روشن ایله بیان آیلد و دخی
بوعلم حاکمه هم ساینل که واقع اوله آنک
اشخراجه بهر حال طریق واضح اولمق اولمق

اما قنق منیلہ قنقی طریقہ اشخراج اولمور
انری بلمک عیند دز پس کمر کدز که اول امر دن
تفکر و تا مل اید و ب کور سن کر هم منیلہ
بوتفصیل اولن قواعدک قنقیله اشخراج
قابل ایسه اولکله غامیل اولب اشخراج ایدیه
واکر عمل کده جخط و خطا واقع اولسه
طریقده سهر اتمش اولرسن غافل اولیاسن
پس بوزشالہ مجمع القواعدک دخی شوت
اولم که بکیان صحاحدی اون الت فضلده عون
قدیمله اثنا مہ بتشدی اما صحاح حاکم دخی
همان بوقدره مختصر دکلده هراک بونک بخیر
دخی و کدز بلکه لا یخصی ولا یعدد زیرا ب
صحاحک دخی مبتدیله فهم اید و ب استفا ده

۱۰۱
ایده جگرری در جده اولیٰ ندرین شوکی بو
محلده ما یختا جدی مخا سبین کلف و خلعت
طریحیخه اندر تفصیل اولوب تعیر اولندی
پس بوندن صکره شوقنا نینه ابتدا ایدوب
انده کورات حیاتی بیان ایده له اورن اکت
فصله . **الفصل الاول**
فی بیان کورات المثقال اولکی فصل کورات
مثقال بیانده دزد و بوشغاله دخی دیار دراز
پس امیدی اولاک کورات دیاری یعنی مثقال
بیان ایده له و بوکورات مثقالی دخی بلیک
مخا سبینه اهدد زیرا نقد موزونات و ارشد
بوکورات مثقال اندرک جمیع کورانته داخل
واندن صکره بوجمل کورانده واقع اولن شکال

دخی شولکه صحاح مع الکوز دزدانک حسانه
صحاحده موجود اولن اشکالی قمر یله کتابت
اولوب و شول اشکال کد خانه کوزده
موجود دزد علامت کوز ایچون اول سرخله
کتابت اولمشد و شول اشکال که کوز
مع الکوز دزدانک کبیر دخی تمامیه سرخله
کتابت اولمشد که اشفهای مبتدیه آسان
اولب غلطدن مستغوی اولکر امیدی بکل که
بوشغال باضطلاح اهل دیوان عبارتند اکت
دانکدن و بواکت دانک دخی بکرم درت
قیراطدزد و بویکرم درت قیراط دخی طقس اکت
شعر دزد زهرایر دزد درت دانک اولوز
وهره دانک درت قیراط اولوز وهره قیراط درت

طَرِيقُ مُحَاسِنِ سَكَنٍ أَرْزَهُ عَلَى التَّرْتِيبِ وَالْزَّيْلِ
 تَقْصِيبُ الْيَدِ لَمْ يَكُنْ فَهَمَّهُ السَّانِ وَلَهُ وَالْأَلَا
 أَكْرَ يُؤْمَقِصِّلُ أَوْ يَلِيُوبُ عَلَى وَجْهِ الْأَجْمَالِ
 لَعْنَةُ أُولُوزْ سَهْ بُونْدَن لَسَنَهُ أَخَذَ أُولُومَنَ
 زِيرِ بُونْدَه مَشْكُوكَ وَمُشْكَبَه كَسَنَدَ وَارْدَكَ
 أَنَدَه سَمَاعَه مُخَنَاجُزَ أَفْدَى بَلْكَلْ كِهْ بِرِ
 آرِيكِه شَعِيرِ دَرِ لَه شُونِلَه يَارِ لُوزْ **س** **وَالِه**
 آرِيكِه شَعِيرِ دَرِ لَه شُونِلَه يَارِ لُوزْ **س**
 وَأَوْجِ آرِيكِه شَعِيرَاتِ دَرِ لَه شُونِلَه يَارِ لُوزْ
س وَدُرْتِ آرِيكِه أَوْجِ بَحْرِ دَرِ لَه يَارِ لُوزْ
 أَكَا قِرَاطِ دَرِ لَه وَطَسُوجِ دَخِي دَرِ لَه شُونِلَه
 يَارِ لُوزْ **ط** وَأَكْرَ اِكِه قِرَاطِ أُولُوزْ سَهْ شُونِلَه يَارِ لُوزْ
ط وَبُوشَكَلَه لَضِيفِ سُدُسِ دَرِ لَه زِيرِ لَه شَقَالِ

كِه يَكْرِمِ دُرْتِ قِرَاطِ دَرِ لَه لَسَدِيسِ اِيْدَرِ أُولُوزْ
 دُرْتِ قِرَاطِ أُولُوزْ وَبُوشَكَلَه قِرَاطِ لَضِيفِ
 اِكِه قِرَاطِ أُولُوزْ أُولُ سَبَبَدَن بُو كِه لَضِيفِ سُدُسِ
 دَرِ لَه وَأَكْرَ أَوْجِ قِرَاطِ أُولُوزْ سَهْ شُونِلَه يَارِ لُوزْ
س وَبُوشَكَلَه شُرُ دَرِ لَه زِيرِ اِيْكِرِمِ دُرْتِ
 قِرَاطِ تَحْمِينِ اِيْدَرِ أُولُوزْ أَوْجِ قِرَاطِ أُولُوزْ
 وَأَكْرَ دُرْتِ قِرَاطِ أُولُوزْ سَهْ شُونِلَه يَارِ لُوزْ
س وَبُوشَكَلَه سُدُسِ دَرِ لَه زِيرِ اِيْكِرِمِ
 دُرْتِ قِرَاطِ لَسَدِيسِ اِيْدَرِ أُولُوزْ دُرْتِ
 قِرَاطِ أُولُوزْ وَأَكْرَ لَشِ قِرَاطِ أُولُوزْ سَهْ شُونِلَه
 يَارِ لُوزْ **ط** وَبُوشَكَلَه سُدُسِ وَطَسُوجِ
 دَرِ لَه زِيرِ اِيْكِرِمِ دُرْتِ قِرَاطِ سُدُسِ دُرْتِ
 قِرَاطِ أُولُوزْ وَطَسُوجِ دَخِي بَرِ قِرَاطِ دَرِ لَه

قِراط اولوزسه شونيله يازلوز **ج** ۱۱
 ربع وسدس دزله زيرايكر مردرت قيراطك
 ربع الكت قيراط اولوزسه وسدسي دحي درت
 قيراطد زجبممله اون قيراط اولوزسه واكر اون
 ربع قيراط اولوزسه شونيله يازلوز **د** ۱۲
 وبوشكله ربع و طسوح دزله زيرايكر مردرت
 درت قيراطك ربع الكت قيراط اولوزسه واكر
 سكر قيراط اولوزسه شونيله يازلوز **ه** ۱۳
 وبوشكله ثلث دزله زيرايكر مردرت قيراطي
 ثلث ايدز اولسك سكر قيراط اولوزسه واكر
 طق قيراط اولوزسه شونيله يازلوز **و** ۱۴
 وبوشكله ثلث و طسوح دزله زيرايكر مردرت
 قيراطك ثلثي سكر قيراط اولوزسه و طسوح دحي
 قيراطد زجبممله طق قيراط اولوزسه واكر اون

و طسوح دزله زيرايكر مردرت قيراطي
 ثلث ايدز اولسك سكر قيراط اولوزسه واكر

قِراط اولوزسه شونيله يازلوز **ج** ۱۱
 ربع وسدس دزله زيرايكر مردرت قيراطك
 ربع الكت قيراط اولوزسه وسدسي دحي درت
 قيراطد زجبممله اون قيراط اولوزسه واكر اون
 ربع قيراط اولوزسه شونيله يازلوز **د** ۱۲
 وبوشكله ثلث و طسوح دزله زيرايكر مردرت
 درت قيراطك ربع الكت قيراط اولوزسه واكر
 سكر قيراط اولوزسه شونيله يازلوز **ه** ۱۳
 وبوشكله ربع و طسوح دزله زيرايكر مردرت
 قيراطك ربع الكت قيراط اولوزسه واكر
 طق قيراط اولوزسه شونيله يازلوز **و** ۱۴
 وبوشكله ثلث و طسوح دزله زيرايكر مردرت
 قيراطك ثلثي سكر قيراط اولوزسه و طسوح دحي
 قيراطد زجبممله طق قيراط اولوزسه واكر اون

يازلر **يع** ط وبوشكله ربعين وطبوح درلر
 زيرايكر مردرت قيراطك ربعيني اون اكه قيراط
 اولوز وطبوح دحي بر قيراطدز جمله اون ايج
 قيراط اولوز واكر اون درت قيراط اولرسه
 شويله يازلوز **يع** ط وبوشكله ثلث وربع
 درلر زيرايكر مردرت قيراطك ثلثي سكر
 قيراط اولوز وربعي دحي اليت قيراطدز جمله
 اون درت قيراط اولوز واكر اون بش قيراط
 اولوزسه شويله يازلوز **يع** ط وبوشكله
 ربعين ومثله درلر زيرايكر مردرت قيراطك
 ربعيني اون اكه قيراط اولوز ومعني دحي ايج
 قيراطدز جمله اون بش قيراط اولوز واكر اون
 اليت قيراط اولوزسه شويله يازلوز **يع** ط

وبوشكله ثلثين درلر زيرايكر مردرت
 قيراطك ثلثي سكر قيراط اولوز وثلثيني
 اون اليت قيراط اولوز واكر اون يدي
 قيراط اولوزسه شويله يازلوز **يع** ط وبوشكله
 ثلثين وطبوح درلر زيرايكر مردرت
 قيراطك ثلثيني اون اليت قيراط اولوز
 وطبوح دحي بر قيراطدز جمله اون يدي
 قيراط اولوز واكر اون سكر قيراط اولرسه
 شويله يازلوز **يع** ط وبوشكله ربعين
 وربع درلر زيرايكر مردرت قيراطك ربعيني
 اون اكه قيراط اولوز وربعي دحي اليت قيراطدز
 جمله اون سكر قيراط اولوز واكر اون
 طقير قيراط اولرسه شويله يازلوز **يع** ط

وَبُوشَكَلَه تُلُتَيْنِ وَتَمَرُ دُرُكْ زِيَرَا يَكْرِمِ دُرُتْ
قِرَاطُكْ تُلُتَيْنِ اُونِ اَلْتِ قِرَاطِ اُولُو زَوَشْتِي
دَحِي اُوچ قِرَاطُ دُرُجُمَلَه اُونِ طَمُشْتِي
قِرَاطِ اُولُو وَاكْر يَكْرِمِ قِرَاطِ اُولُوسْكَ شُونَلَه
يَا زِلُو ز **بسم** وَبُوشَكَلَه تُلُتَيْنِ وَتَمَرُ
دُرُكْ زِيَرَا يَكْرِمِ دُرُتْ قِرَاطُكْ تُلُتَيْنِ
اُونِ اَلْتِ قِرَاطِ اُولُو وَتَمَرُ دَحِي دُرُتْ
قِرَاطُ دُرُجُمَلَه يَكْرِمِ قِرَاطِ اُولُو وَاكْر يَكْرِمِ
بِرِ قِرَاطِ اُولُو زَسْكَ شُونَلَه يَا زِلُو ز **ط**
وَبُوشَكَلَه تُلُتَيْنِ وَتَمَرُ دَحِي وَتَمَرُ دُرُكْ
زِيَرَا يَكْرِمِ دُرُتْ قِرَاطُكْ تُلُتَيْنِ اُونِ اَلْتِ
قِرَاطِ اُولُو وَتَمَرُ دَحِي دُرُتْ قِرَاطُ دُرُجُمَلَه
يَكْرِمِ قِرَاطِ اُولُو وَاكْر يَكْرِمِ قِرَاطِ اُولُو زَسْكَ
شُونَلَه يَا زِلُو ز **ط**

106
اُولُو وَاكْر يَكْرِمِ اَكْر قِرَاطِ اُولُو زَسْكَ شُونَلَه
يَا زِلُو ز **بسم** وَبُوشَكَلَه تُلُتَيْنِ
وَتَمَرُ دُرُكْ زِيَرَا يَكْرِمِ دُرُتْ قِرَاطُكْ تُلُتَيْنِ
اُونِ اَلْتِ قِرَاطِ اُولُو وَتَمَرُ دَحِي اَلْتِ
قِرَاطُ دُرُجُمَلَه يَكْرِمِ اَكْر قِرَاطِ اُولُو وَاكْر
يَكْرِمِ اُوچ قِرَاطِ اُولُو زَسْكَ شُونَلَه يَا زِلُو ز
بسم وَتَمَرُ دَحِي وَتَمَرُ دُرُكْ زِيَرَا يَكْرِمِ
دُرُتْ قِرَاطُكْ تُلُتَيْنِ
اُونِ اَلْتِ قِرَاطِ اُولُو وَتَمَرُ دَحِي اَلْتِ قِرَاطِ
اُولُو وَتَمَرُ دَحِي قِرَاطُ دُرُجُمَلَه يَكْرِمِ
اُوچ قِرَاطِ اُولُو وَتَمَرُ دَحِي قِرَاطِ اُولُو
دَحِي ضَمَرَا وُجُو يَكْرِمِ دُرُتْ قِرَاطِ اُولُو
مَشَقَالِ تَامِ اُولُو بِنِ بُو كُورَاتِ مَشَقَالِ

عَلَى التَّرْتِيبِ وَالتَّرْكِيبِ تَفْصِيلًا أُولُنْدِي أَمَّا
 بُو مُحَلَّدَه كَثَرَتْ كَلَامُ مَدَنِ اجْتِنَابِ انْمِیُوتِ
 بُونَكِ أَشْكَالِی جَزْوَ الْفَجْرُ وَالْأَنْجُوتِ
 لَعْبِیْرَانْدَكِ كِه مُبْتَدِی اُولُنْ قَرْنِدَاشْ كِه
 بُو خُصُوصِ كُنْهِيْلَه مَعْلُومِ اُولَهْ وَالْأَلْكَرُ
 وَجَهْلَه وَاضَحِ وَرُوشَنِ لَعْبِیْر اُولُنْ كِه هَرَكُنْ
 بُو فِیْ عَلِی سَبِیْلِ الْاِنْخِطَاقِ اِذْ عَانَ اِیْدِغَكِ
 مُیْسَرْدِ كَلْدِی زِیْرَ بُونَكِ أَشْكَالِی بِرِی
 بِرِیْئَه مُغَايِرْدُزْ قَابِلِ اِذْ رَاكُ وَ قَابِلِ قِیَاسِ
 دَكَلْدُزْ اُولِ سَبِیْدَنِ عَلِی سَبِیْلِ الْاِنْفِرَادِ بَيَانِ
 اُولُنْدِي **الفصل الثاني** فَوْجِیَانِ
 ضَرْبِ الْمَثَقَالِ بِالْكُورِ لَعْبِیْرَ شَعِيرِ وَفَرِاطِ
 اِكْنِی وَضَلْ مَثَقَالُكَ مَعَ الْكُورِ اُولُنْ

١٠٧
 ضَرْبِ بِلَرِیْنِ بَيَانِ اِیْدِزْ كِه بِاِشْعِيرِ وَفَرِاطِ اُولَهْ
 لَیْسَ بُو كُورَاتِ مَثَقَالِی دَحِیْ بِلْدِ كَدَنِ صَكْرَهْ
 بُونَكِ بِرِوَسَاعِدِیْ دَحِیْ وَرْدُزْ كِرْمَتِ
 مَثَقَالِ مَعَ شَعِيرِ وَفَرِاطِ اِشْخَرَاچِ اُولُونْ
 اَمَّا اَنْكَلْدِخِیْ لَعْبِیْرَ صَفِرْ زَايِدِلَهْ وَبَعْضِیْ بِلْدِ
 صَفِرِ اِشْخَرَاچِ اُولُونْ اَنْدِیْ دَحِیْ بَيَانِ اِیْدَهْ لَمِ
 اَمْدِیْ بِلْكَسَلِ كِه بِرِاچْتَهْ يُوْزْ فُلُوسِ
 فَرَضِ اُولُجُوتِ بِرْدِزْ هَمْدُزْ دَحِیْ يُوْزْ شَعِيرِ
 فَرَضِ اُولُونْ اَزْ مَدُزْ لَیْسَ مَثَقَالِ كِه بِرْدِزْ هَمْدُزْ
 وَبَضِیْفِ دِزْ هَمْدُزْ بُو اَغْتَبَارِ اَزْزَهْ يُوْزْ
 اَلْكَلِیْ شَعِيرِ اُولُونْ اَمْدِیْ بُو يُوْزْ اَلْكَلِیْ شَعِيرِ
 بِرِ مَثَقَالِ اُولُجُوتِ بِرِ قَرِاطِ كِه مَثَقَالُكَ يَكْرِمِ
 دَرِ كَشْجَرُوندَنِ دَرِ جَزْوَ دُزْ اُولْدِخِیْ نَقْدُزْ

اكه قيراط دخی شونله ياز لوز [۱۲۰] ۳
 و اوچ مشقال اوچ قيراط دخی شونله ياز لوز
[۷۵] [۴۸] م واکر بو اوچ قيراط ازره
 بر قيراط دخی ضم اولور سه که درت قيراط
 اوله اول وقت بو عبارت قيراط بوندن رفع
 اولت بو که سدس مشقال در که زير ابوسدس
 مشقال اوله وکتا بنده دخی بکر بيش
 مشکل ياز ز که واندن صکر بونکرک
 جمعندن دخی غافل اوليه سن يعنى بر
 قيراطي اكه قيراطله ويا اوچ قيراطله ويا درت
 قيراطله جمع ايدز اولک کر کدر که شعير
 شعير تحينه يازوب وکسور شعير دخی شه
 شعيرک کسوري تحينه يازوب آندن جمع ايدن

که صحیح اوله مشال جمع قيراط [۱۲۰]
 پس بونکري دخی متا مرنلد کدن صکر
 بونکرک کسور انله اولن ضربدری احوال دخی
 بکيا ز ايدک لوز امدي بک کد بر مشقال
 ذهب ويا مزاريد ويا غير بهر حال مشقالله
 وزن اولوز نکر دن اولسه واکنک مشقال
 بکر مرد زده اولسه بر مشقال و بر قيراط ذهب
 بحال بر نيلن افر بليک ديلک بر طرف
 بودن که اربعه متا سبه طر يقجه بله سن
 که آنک قاعده سي سابقا مذکور ذر اما
 کمال ادراک اولدز کيمر بو طرفي فخر
 ايدوب بونک امشال نکر ي بو طرفي
 ازره استخراج ايدن سن پس امدي بر مشقال

قَبْرِ قِرَاطِي شُتْلِي يَانَه سِن ۱۸۴ ۱۲۸
 وَ بُونِي يَكْرِمِ دُرْدَه ضَرْبِ اَيِدِه سِن بُو حَاصِل
 اُولُز ۱۰۰ ۳۷ وَ بُو حَاصِلِ ضَرْبِ
 ثُلُثِ تَقْرِيقِ اَيِدِي كِيدَرِه سِن بُو شَكْل
 بَا قِي قَلُوز ۱۰۰ ۲۹ وَ بُونِي دُرْدَه
 خَانَرِ سِن لِاجْلِ لَكُوزِ طَرَحِ اَيِدِه سِن زِيَرِ اِيچ
 خَانِه كُوزِ قِرَاطِدِه وَ دُرْدَه وَ بُو خَانِه كُوزِ
 دَخِي مَشَقَالِدِه وَ دُرْدَه كِه اِلِي شَعِيرِ دُرْدَه سِن بُو
 مَعْلُومِ اُولَدِي كِه بُو مَشَقَالِ ذَهَبِ يَكْرِمِ دُرْدَه
 اُولُسَه بُو مَشَقَالِ وَ بُو قِرَاطِي يَكْرِمِ لِي شِخَه
 اَيِلَرِ مِش وَ اَكْرَا كِه مَشَقَالِ وَ اِكِه قِرَاطِ ذَهَبِ
 دَخِي هَر مَشَقَالِي يَكْرِمِ دُرْدَه اُولُسَه اُولَدِي
 بِحَسَابِ نِيلَرِ اِنِي دَخِي بِلْمَكِ دِلْسَكِ كَرْدَرِه

بُو اِكِه مَشَقَالِ وَ اِكِه قِرَاطِي دَخِي شُتْلِي يَانَه سِن
 ۱۸۴ ۱۲۸ ۳۷ وَ بُونِي دُرْدَه ضَرْبِ
 اَيِدِه سِن بُو حَاصِلِ اُولُز ۱۰۰ ۳۷ وَ بُو
 حَاصِلِ ضَرْبِ دَخِي نِيلَه ثُلُثِ تَقْرِيقِ اَيِدِي
 كِيدَرِه سِن بُو شَكْلِ بَا قِي قَلُوز ۱۰۰ ۲۹
 وَ بُونِي دُرْدَه خَانَرِ سِن لِاجْلِ لَكُوزِ طَرَحِ
 اَيِدِه سِن لِي بُو دَخِي مَعْلُومِ اُولَدِي كِه اِكِه
 مَشَقَالِ وَ اِكِه قِرَاطِ ذَهَبِ يَكْرِمِ دُرْدَه اُولُسَه
 اَيِلَرِ مِش وَ اَكْرَا مِش مَشَقَالِ وَ اِيچ قِرَاطِ
 ذَهَبِ دَخِي مَشَقَالِي يَكْرِمِ دُرْدَه اُولُسَه
 اُولَدِي بِحَسَابِ نِيلَرِ اِنِي دَخِي بِلْمَكِ دِلْسَكِ
 كَرْدَرِه بُو اِيچ مَشَقَالِ وَ اِيچ قِرَاطِي دَخِي
 شُتْلِي يَانَه سِن ۱۸۴ ۱۲۸ ۳۷ وَ بُونِي

اُولُسَه

دخی پکر مرد دزد که ضرب ایده سن بو حاصل
 اولوز ۱۱۲۰۰۰ [۵۰۰] و نو حاصل ضربك
 دخی بینه ثلث تقریب ایدیوب کیده سن بو
 شك كل بلیه قلو ۷۵۱۰۰۰ و بونلخی
 درشت خانه سن لاجل لکوز طرح ایده سن
 پس بودخی معلوم اولدی که اوچ شقال
 و اوچ قراط ذهب پکر مرد دزد که بیشش
 الحیه ایلدیش پس بونلری یعنی اعداد شعله
 ضرب اولنلری دخی بلیه کدن صکره اول
 صغیر زاید استخراج اولنلری و بلیه صغیر
 استخراج اولنلری دخی بلیه کدن صکره اول
 آنکه قاعد دیگر که استخراج اولوز امدی
 بلکل که بر شقال ذهب الی الی الی الی

اولسه الی شقال و بر قراط ذهب بلیه
 یکر الی دخی بلیه دلیک امدی بونلخی
 قاعدی بود که بوالی شقال ذهبك
 نصف بینه کند و ازرنه ضم ایده سن مشلا
 الی شقال لک نصفی اوچ شقال اولوز اول
 اوچ شقال بوالی الی ازرنه ضم ایدجک
 طغر اولوز و بو طغری یاز سن و خانه
 عشر فی خالی قومیت میکنند طرفه
 بر صغیر زاید وضع ایده سن و آندن صکره
 الی شعی و ربع شعی که بر قراط ذرا الی
 دخی اول صغیر ما زاده نل میکنند طرفه
 شویله یاز سن ۴۵۱۰۰۰ و بونی
 الی الی ضرب ایده سن بو حاصل اولوز

۹۰۷ | ۹۰۰ و بوحاصل ضربان درخی نیه ثلث
 تفریق ایدت کیده سن بوشکل باقی قارون
^{نیم درص} ۳۳۸ | ۳۳ و بونکدخی درنت
 خانه سن لاجل الکسوز طرح ایده سن پین
 بودخی معلوم اولدی که طعنه مشقال و بر قیاط
 ذهب الی التشره اویج یوز اوز سکر لجه
 و ثلث درهم ایلر بخش و اگر بولاجیل
 الکسوز طرح اولن اشکال ثلث درهم
 اولدغی ندن معلوم اولدانی درخی بلمک
 دیک بلیک کل که اگر بوطرح اولن
 خانه کسوز بر خانه اولسه یعنی خانه الحاد
 طرح اولسه اول وقت خانه عشرت موجود
 اولب اون عدد بر اقیه اعتباری ازرنه

۱۱۲
 اولوز پس بونقدیرجه اویج عدد و ثلث عدد
 ثلث درهم اولوز و اگر طرح اولن خانه
 کسوز اگر خانه اولسه اول وقت خانه مات
 موجود اولب یوز عدد بر اقیه اعتباری
 ازرنه اولب اویج عدد و ثلث عدد
 نیه ثلث درهم اولوز و اگر طرح اولن
 خانه کسوز اویج خانه اولسه اول وقت
 خانه الوف موجود اولب بیک اقیه بر اقیه
 اعتباری ازرنه اولب اویج یوز اوز اویج
 عدد و ثلث عدد نیه ثلث درهم اولوز
 و اگر طرح اولن خانه کسوز درنت خانه
 اولسه اول وقت خانه عشرت الوف موجود
 اولب اون بیک عدد بر اقیه اعتباری ازرنه

۱۱۲
اُولَئِكَ اَوْجَحُ بَيْنِكَ اَوْجَحُ يُوْزَا اَوْثَرُ اَوْجَحُ عَدَدُ
وَتَلْتِ عَدَدُ بَيْنَهُ تَلْتِ دِرْهَمُ اُولُوْزُ وَاكَرُ
بِرْ مِثْقَالُ ذَهَبِ التَّمِشِ الْحَتِيَه اُولَسَه يَكْرِ
دُرْتِ مِثْقَالُ وِسْدُسِ مِثْقَالُ ذَهَبِ بِحَسَابِ
بَيْلِكَ اِنِّي دَخِي بَيْلِكَ دِلْسِكَ كَرَكْدَرْ كَه بُو
يَكْرِ دُرْتِ مِثْقَالُكَ دَخِي لَضِيفَنْ بِنَه كَنْدُو
اَزَرْ نَه صَمْرَايْدَه سِنْ اَوْثَرُ اَلْتِ اُولُوْزُ
اِنِّي يَا زُوْبُ وَيَكْرِ مِشْرِ عَدَدُ كَه سُدُسِ
مِثْقَالُ لَدَرْ اِنِّي دَخِي اَتْلُكَ بِمِثْنِدَنْ طَرَفِنَه
شَوْبِلَه يَا زَه سِنْ ۳۶۱۲۵ وَاوْنَدَه صَفَرْ
زَايْدِ وَصَعِ اَمْتِيَه سِنْ وَاوْنِي اَلْتَشَه ضَرْبِ
اَيْدَه سِنْ بُو خَا صِلِ اُولُوْزُ ۲۱۷۵ وَاوْنُو
وَاوْنُو خَا صِلِ صَرْبِكَ دَخِي بَيْنَه تَلْتِنْ تَقَرُّوْ اَدْبِ

كَيْدَرَه سِنْ بُو شَكْلِ اِيَا قِي قَلَرْ ۱۰۹۰۹۰
وَبُو نَكْدَخِي اَكَه خَا نَرْ سِنْ لِاجَلِ الْكُسُوْزِ
طَرَحِ اَيْدَه سِنْ لَيْسَ بُو دَخِي مَعْلُوْمُ اُولَدِي
كَه يَكْرِ مِرْدُرْتِ مِثْقَالُ وِسْدُسِ مِثْقَالُ ذَهَبِ
اَلْقَشَرَه بَلِكْ دُرْتِ يُوْزَا اَلْوَلْفَه اَيْلَرْ مِشْرِ
وَاكَرُ بِرْ مِثْقَالُ ذَهَبِ اَلْوَلْفَه دُرْتِ دِرْهَمِكَه
وَسِيَه بُرْعِ دِرْهَمَه اُولَسَه دُرْتِ مِثْقَالُ
وَتَلْتِ مِثْقَالُ ذَهَبِ بِحَسَابِ بَيْلِكَ اِنِّي دَخِي
بَيْلِكَ دِلْسِكَ كَرَكْدَرْ كَه بُو دُرْتِ مِثْقَالُكَ
دَخِي لَضِيفَنْ بِنَه كَنْدُو اَزَرْ نَه صَمْرَايْدَه سِنْ
اَلْتِ اُولُوْزَا اِنِّي يَزَمْ سِنْ وَاوْنِي اَلْوَلْفَه عَدَدُ كَه
تَلْتِ مِثْقَالُ لَدَرْ اِنِّي دَخِي بُو اَلْتَشَه بِمِثْنِدَنْ
طَرَفِنَه شَوْبِلَه يَا زَه سِنْ وَاوْنَدَه دَخِي صَفَرْ زَايْدِ

وَصَنَعَ اَتَمِّيَةً سِن ٨٠ | ٨٧ | ٨٨ | ٨٩ | ٩٠ وَبُوْنِي دَخِي
 اَللّٰهُ دَرْت دَرَهْمَه وَسِه رُبْع دَرَهْمَه ضَرْب
 اَيْدَه سِن بُوحَا صِل اُولُوْر ٨٠ | ٨٧ | ٨٨ | ٨٩ | ٩٠
 وَبُوْحَا صِل ضَرْبِك دَخِي سِنه ثَلَاثِن تَفْرِيق اَيْدَه
 كِيْدَرَه سِن بُوشَكْل بَايَقَ قَلُوْر ٨٠ | ٨٧ | ٨٨ | ٨٩ | ٩٠
 وَبُوْنَك دَخِي دَرْت خَا نَر سِن لِاجِل الْكُسُوْر
 طَرَح اَيْدَه سِن كِه اِكِه خَا لِسِي مُشَقَالُك ثَلَاث
 كُسُوْر يَدُوْر وَ اِكِه خَا لِسِي دَخِي سِه رُبْع دَرَهْمَك
 كُسُوْر يَدُوْر لِسِي بُودَخِي مَعْلُوْم اُولَدِي كِه دَرْت
 مُشَقَال وَ ثَلَاث مُشَقَال ذَهَب اَللّٰهُ دَرْت دَرَهْمَه
 وَ سِه رُبْع دَرَهْمَه اِكِه يُوْر نَاوُز يَدِي دَرَهْمَه
 وَ رُبْع دَرَهْمَه اَيْلَر مَش وَ اَكُر مُشَقَال ذَهَب
 سِنه اَللّٰهُ دَرْت دَرَهْمَه وَ سِه رُبْع دَرَهْمَه اُولَه

طَقْز قِرَاط ذَهَب بِحَسَابِ رَنْبَر اِنِي دَخِي نَلَك
 دَلِيك كَرَكَنْدَز كِه بُو اَللّٰهُ اَلْت عَدَدِي
 وَ رُبْع عَدَدِي كِه طَقْز قِرَاط دَر شُوَيْلَه نَاوُز سِن
 وَ بُوْنَدَه دَخِي صَنْغَر زَايِد وَ صَنَعَ اَتَمِّيَةً سِن
 ٨٠ | ٨٧ | ٨٨ | ٨٩ | ٩٠ وَ بُوْنِي دَخِي اَللّٰهُ دَرْت دَرَهْمَه
 وَ سِه رُبْع دَرَهْمَه ضَرْب اَيْدَه سِن بُوحَا صِل
 اُولُوْر ٨٠ | ٨٧ | ٨٨ | ٨٩ | ٩٠ وَ بُوْحَا صِل
 ضَرْبِك دَخِي سِنه ثَلَاثِن تَفْرِيق اَيْدَه سِن
 بُوشَكْل بَايَقَ قَلُوْر ٨٠ | ٨٧ | ٨٨ | ٨٩ | ٩٠
 وَ بُوْنَك دَخِي اَلْت خَا نَر سِن لِاجِل الْكُسُوْر طَرَح
 اَيْدَه سِن زِيْر دَرْت خَا لِسِي طَقْز قِرَاطك
 كُسُوْر يَدُوْر وَ اِكِه خَا لِسِي دَخِي سِه رُبْع دَرَهْمَك
 كُسُوْر يَدُوْر لِسِي بُودَخِي مَعْلُوْم اُولَدِي كِه

دَهْبُكَ مِثْقَالِي إِلَى دُرَّتِ ذِرْهَمَهُ وَهَرِ رُبْعِ
 ذِرْهَمِهِ أُولَسَه أَنْكَ طَقْرُ قِرَاطِي بِحَسَابِ بَكْرِمِ
 ذِرْهَمِ وَنُصْفِ ذِرْهَمِ وَرُبْعِ مِثْقَالِ ذِرْهَمِ أُولَسَه
 وَأَكْرَبُ بَكْرِمِ ذِرْهَمِ وَنُصْفِ ذِرْهَمِ ذَرِيدِ
 مِثْقَالِ رُوحِ أُولَسَه أَوْشَرُ بَرَبِيكِ أَكْرَبُ رُوحِ أَلْفِي
 عَدَدِ نَرُوجِ هَلَه رُبْعِ مِثْقَالِ أُولَسَه دِخِي بِلَكِ
 دِلَسَكِ كَرَكْزَكِ شَكْلِ مِشْنِي نَرُوجِ مِشْنِي
 طَرَفِنَه أَوْشَحِ صِفَرِ زَايِدِ وَضَعِ اِيْدُوبِ دُرَّتِ عَدَدِ
 تَقْصِيرِ اِيْدِ مِثْقَالِ تَقْصِيرِ ٣١٢٩ | ١٠ ١٠ ١٠ ١٠ ١٠
 پَسِ بُوَامَا رَا نَدَن بُو دِخِي مَعْلُومِ اُولَدِي كِه بُو
 قَدَرِ اَعْدَادِ كُورِ رُبْعِ مِثْقَالِ اُولُورِ مِشْنِي پَسِ بُو مِثْقَالِ
 دِخِي مَعَ شَعِيرِ قِرَاطِي اُولَسَه صَرَبَلَرِ نَدَن كِه
 مَحَا سِينَه اَهَمِ اُولَسَه وَبَاقِيَه دِخِي مِثْقَالِ اُولَسَه

١١٥
 يَرَبِيه أَنْكَ رَدَن بَرَبِيكِ صُورَتِ لَصُورِ اُولُورِ
 مِثْقَالِ فَهَرِ اِيْدِ جَكَلَرِي دَرَجَدَه اُولَسَه
 كَلِمَا نِلَه وَاصْحَ وَرُوشَن تَقْصِيرِ اُولَسَه
 وَبَاقِيَه دِخِي عَلَى هَذَا قِيَاسِ اُولَسَه اَمَّا بُو نَدَه
 بَعْضِي صُورَتِ ذَرَا اُولَسَه كِه أَنْكَ صِفَرِ زَايِدِ
 وَضَعِ اُولَسَه وَنُصْفِ زَايِدِ دِخِي صَمَرِ اُولَسَه
 هَمَانِ ثَلَاثِن تَقْصِيرِ اُولَسَه صَحِيحِ اُولَسَه
 وَبَعْضِي صُورَتِ دِخِي ذَرَا اُولَسَه كِه
 اَكَا صِفَرِ زَايِدِ وَضَعِ اِيْدِ وَنُصْفِ زَايِدِ
 صَمَرِ اُولَسَه ثَلَاثِن تَقْصِيرِ اُولَسَه
 صَحِيحِ اُولَسَه وَبَعْضِي صُورَتِ دِخِي ذَرَا
 اُولَسَه كِه أَنْكَ صِفَرِ زَايِدِ وَضَعِ اُولَسَه
 هَمَانِ نُصْفِ زَايِدِ صَمَرِ اُولَسَه ثَلَاثِن تَقْصِيرِ

أَمَّا أَهْلُ الْبَيْتِ أُولُو الْأَرْوَاحِ
وَبُيُوتُهُمْ بُيُوتُهُمْ دَرَجَاتُهُمْ وَجِهَاتُهُمْ
أُولُو الْأَرْوَاحِ بَاعِثُ الْأَرْوَاحِ سَائِقُ الْبُغَا
حَسَابُكَ مُتَبَدِّلُ فَهْمِ الْبَدِيَّةِ جَعَلِي دَرَجَةً
أُولُو الْأَرْوَاحِ بَيَانُ أَمَّا مَشْرُوطُهُ أُولُو
أَجَلُهُ بُوْقَدْرُهُ اخْتِصَارُ أُولُو
بَيْنُ سُنْدِ بُوْنَلَرِي هَمَانُ وَضَعُ لَرِي أَرْزُ
حَفِظُ وَصَبْطُ أَمَّا لَرِي كَرَكْسُ كَرَبَاتِي
دَخِي إِطْلَاعُ كُلِّي حَاصِلُ أَيْدِي الْقَلِيمِ
غَيْرُهُ مُحْتَاجُ أُولِي الْأَرْوَاحِ **الفصل**
الثالث فِي بَيَانِ كُورَاتِ الدَّرَجَاتِ
أَوْ جَعْلِي مَضَلِ كُورَاتِ دَرَجَاتِ بَيَانُهُ دَرَجَاتُ
بَعْنِي أَحْوَالِ فُلُوسِ بَيَانِ يَدْرُو أَوْ أَحْوَالِ

116
فُلُوسِي دَخِي بَلَمَكُ مُحَاسِبِيهِ جَعْلُهُ مَهْمَانُهُ
زِيرُ بُوْكُورَاتِ دَرَجَاتِهِ دَخِي تُولَقْدَرُ
عَمِيَّتُ حَالَتُهُ وَدَرَجَاتُهُ دَرَجَاتُهُ مُحَاسِبُ
بُرْمَسِيْلَهُ سِنُ تَلْخِيصِ الْبَدِيَّةِ مَرَامِي
بَلْخَلِ كَلِمَةُ دَرَجَاتِهِ بَعْنِي بَرِ الْخِيَّةِ يُوْرُ لَشِيرُ
بَعْنِي يُوْرُ فُلُوسِ أُولُو وَبُوْرُ يُوْرُ لَشِيرُ
هَرَبِي يُوْرُ شَعِيرُ أُولُو وَبُوْرُ يُوْرُ شَعِيرُ
دَخِي هَرَبِي يُوْرُ خَرْدَلُ أُولُو وَبُوْرُ
خَرْدَلُ دَخِي هَرَبِي يُوْرُ دَرَجَاتُ أُولُو وَبُوْرُ
دَرَجَاتُ دَخِي هَرَبِي يُوْرُ حَشَوُ أُولُو بَيْنُ
بُوْمَعْنِيْدَتِ لَازِمُ كَلَذِيْلِهِ مَرْتَبَةُ دَرَجَاتِ
أُولُو لَشِيرُ وَاللَّيْ شَعِيرُ أُولُو وَدَرَجَاتُ دَرَجَاتِ
يَكْرُمُ بَيْنُ لَشِيرُ أُولُو وَسِيْدُ بَيْنُ دَرَجَاتِ دَخِي

اوتر يدي پشيز اوله. واللى شعير اوله. ونصف
درهم دخي اللي پشيز اوله. وپنج من درهم
دخي الكمش الكه پشيز واللى شعير اوله. و
ربع درهم دخي نيمش ليش پشيز اوله. و هفت
من درهم دخي تكسن يدي پشيز واللى
شعير اوله. پس بوتر نيب دخي بلدن صكره
بو ذكرا اولنلر حالت كيتابنده نجحه
ياز لون انلري دخي بيان ايدو. امدي
بل ككل كه صورت من درهم بودر.
٨٠ | ١٢ | وصورت ربع درهم بودر ٢٨
وصورت سه من درهم بودر. ٨٠ | ٣٧ | وصورت
نصف درهم بودر. ٨٠ | وصورت پنج
من درهم بودر. ٨٠ | ٤٢ | وصورت سه ربع

درهم بودر. ٨٠ | ٧ | وصورت هفت من
درهم بودر. ٨٠ | ٨٧ | واكر بو هفت منكه
من ديكر دخي ضمرا اولوزسه. بر افجه اولو.
پس بواحوال فلوس. دخي من البشير الي
الحشور. على سبيل التحقيق بيان اولندي.
ومشدن دخي تا هفت منكه وارنجحه
نروجهله. كجا بت اولمق كرك. اولدخي
بيان اولندي. پس بولري دخي بلدن
صكرم بوكسورات درهمي بر يركه جمع
ايدو اولسك. اني دخي نجحه اتمك كركدو
انلك دخي مشكوك ومشيتنه اولسك نردو
برنجحه سن بيان ايدو. لو كمر بافتي
السان اوله. زير بوكسورات درهمك.

بعضی که خانه و بعضی درخت خانه در بوی
نه و جمله یار و جمع ائمه که کدنگه صحیح
اوله انی دخی بلمک که کدنگه امیدی بکمال که
مثله ربعی جمع ایدر اولسک شویله یاز و سن
زیر بومش اون که پیش و الی
شعیر دزد و الی شعیر دخی یوز پیشین بر پیش
نصفی اوله ایلد اولجش بومش اون که بچو پیش
اولوز بین اوانا که پیش اعداد صحیح د
و کصیف پیش که الی شکسته یاز شد اول
کسور پیش دزد و ربع دخی که یکم پیش پیش د
اولدخ اعداد صحیح دزد امیدی بوجعه اعداد
صحیح اعداد صحیح خسته یعنی پیشی پیش
مختنه کور و کورانی که شعیر دخی انی طرح

دو شرمک که کسن که جمعک صحت از ره اوله
والا اولمز پس امیدی بومشله ربعک جمعیدن
دخی سه یمن در همن کا صل اوله واکر دزد
خانه لوسن دخی بین دزد خانه لوسله
جمع ایدر اولسک یعنی مثله سه یمن کی ویا
سه مثله پیش یمن کی ویا پنج مثله هفت
یمن کی پس اندک دخی پیشین پیش خسته
و شعیرن شعیر خسته یمن سن که اولدخ صحیح
اوله مثلاً یمن در همن سه یمن در همن
جمع ایدر اولسک شویله یاز و سن
پس بولش بیک عدد دخی همان نصف
در همن کا صل اوله زیر که خانه کسور
منده واکر خانه کسور دخی سه منده وزد د

امدی بوش بیک عددک دخی دوت خاسن
لاجل الکسور طرح ایدجک بوش عددخانه
کسورده واقع اولب نصف درهما اولر و بونک
یکی محلله صفر اعتبار اولم زیرا عدد
اگر بش بکدر و اگر بش یوزد و اگر بش
همان ینه نصف درهما اولر و اگر سه مثله
پنج شنی دخی جمع ایدر اولسک بونی دخی
شونله یازده سن **باب ۲۱** پس بواو بیک
عدد دن دخی همان پراچه حاصل اولر
پس بونک دخی دوت خاسن لاجل الکسور طرح
ایدجک بر عدد قلو و اول بر عدد خانه صحاحه
واقع اولدنی اجلدن پراچه اولر و اگر پنج
مثله هفت شنی دخی جمع ایدر اولسک بونی

دخی شونله یازده سن **باب ۲۲** پس بواو
اون بش بیک عدد دن دخی همان بر درم
ونصف درهما حاصل اولر پس بونک دخی دوت
خاسن لاجل الکسور طرح ایدجک خانه
صحاحه واقع اولر بر عدد پراچه در خانه
کسورده واقع اولر بش عدد دخی نصف
درهما اولر که تقصیلی سابقا مذکور دخی
بوسورات در همک دخی بری بری جمع
قواعدن بوقدر بیلد کن صکر باقشی دخی
بوکه قیاس ایده سن **الفصل الرابع**
فی بیان ضرب الکسور مع الکسور در دخی
فضل بوسورات در همک ضرب بیا شده در
که ینه مع الکسور اوله امدی بوسورات

در همتی دخی بری بر یک ضرب ایدر اولدیکجه
 انک کرکدر آنلری دخی بیان ایدر لور پس آنلری
 اولدین دهرمدن بعینین بر اولدن ابتدا
 ایدر لور زیر آنلر ایشلر بر یولی بکین
 بر یوله دکر دیشلر امدی بلکل که عین
 دهر کتر عین دهر دخی قاج
 اولر بلیمک دیک کرکدر که بوشکل عینینه
 بنفیه ضرب ایدر سن شولیه اولر
 و بوجا صیل ضربک یسارندن طرفه بر صغیر
 زاید وضع ایدوب آندن طرح ایدر سن ریزه
 بونده کور مضروب و مضروب فیه الی خانه دز
 و بو طرح اولن حاصل ضرب دخی الی خانه
 کرکدر پس بوعین دهر دخی و آن الیه بچویش

ایدوکی معلوم اولدقدن ضلکم کترت نکا بت
 اولسون ایچون بوشکل نصف بلا صغیر یاز لور
 زیر اعلایم نصفه لیش شکی هر حله اکیفا ایدر ایدر
 بواون لیش بیک الی یوز یکم لیش اعدا ذکده حاصل
 ضربدر بوشکل عین اولور اما بوشکل شلک
 عین ایدوکنه یقین ندن حاصل اولر الی دخی
 بلیمک دیک کرکدر که شکل عین بکر عده
 نادر کینجه تقسیم ایدر سن یعنی اوج صغیر زاید
 وضع ایدوب آندن تقسیم ایدر سن مثال تقسیم
 ۱۵۶۳۸ | ۸۸۸۸۸۸۸۸ | پس لور امار آندن بو
 دخی معلوم اولدیکجه عین دهر کره عین دهر
 دخی شلک عین اولور سن و اگر ربع دهر کره
 ربع دهر دخی و کاج اولر الی دخی بلیمک

ديك كركد زكه آني دخی شونكه يازو ب ضرب
 ايد سن و نو حاصل ضرب دخی بر صفت ز ايد
 وضع ايد سن كه بونكه دخی كسوري درت خانه
 اوله $\frac{10}{2} \frac{4}{2} \frac{1}{2}$ پس نواك يوز يكر مریش
 اعداد كه حاصل ضرب دخی نصف مئن در هم اولوز
 زیرا مئن اون كه پشيز و نصف پشيز پس اون
 كه بچق پشيزك دخی نصف اکت پشيز و ربع
 پشيز اولوز كه اول نصف مئن در هم اولوز
 بود دخی معلوم اولدي كه ربع گرم ربع در هم
 دخی نصف مئن در هم اولوز مش اما بونصف
 مئنك شكلي دخی پشيز مئن در هم شكليه
 مشاير شكله ز پس بونحل تغليط در و بونكه
 وجهله مئز اولوز اني دخی بليك كرسن كه

بوشكل بر محله واقع اولسه بونصف مئن
 در هم مئز و يابنج مئن در هم مئز بله سن
 امدي بليك كركد بوشكل نصف مئن در هم
 بر محله واقع اولسه كه پنج مئز مئز مئز
 اولسه يعنى نصف مئن در هم مئز اولسه
 اول وقت بوشكل نصف مئن در هم اولوز
 اما بر محله واقع اولسا كه نصف مئز
 ز يايده اولسه يعنى پنج مئن در هم مئز اولسه
 اول وقت بوشكل پنج مئن در هم اولوز مشلا
 مئن در هم گرم پنج مئن در هم ضرب و بچق
 قاچ عدد اولسه مئن در هم گرم نصف مئن
 در هم دخی اولقدرا اولوز مثال ضرب $\frac{10}{2} \frac{4}{2} \frac{1}{2}$
 و بونك حاصل ضرب نوا اولوز $\frac{10}{2} \frac{4}{2} \frac{1}{2}$

وَبُحَا حِصْلِ ضَرْبِكَ دَخِي مَعَ الْخَصْفِ الْكَتِّ خَالِشٍ
بَتْمَا مِدْ طَرَحِ اِيْدِه سَنَ پَسْ اَمْدِي بُوَأَشْكَالْدَن
اَكْرُ مُرَادُ مَثْنُ دَرْهَمِ كَرَمِ پَسِجِ مَثْنُ دَرْهَمِ
اُولُو زَسَدِ بُوَأَشْكَالِ بَضْفِ مَثْنُ دَرْهَمِ دَخِي مَثْنُ
دَرْهَمِ اُولُو زَسَدِ زِيْرَا بُوَيْدِي عَدَدُ كُوزْدَن
بَضْفِ مَثْنُ دَرْهَمِ حَاصِلِ اُولُو زَسَدِ وَابَا فِي قَلْبِ
اَوْنِ بَشِ بِيَكِ الْكَتِّ يُوْزِ بِكْرِ مَرْتَبِ عَدَدِ دَخِي
مَثْنُ مَثْنُ اُولُو زَسَدِ وَاَكْرُ بُوَأَشْكَالِ ضَرْبِ مَرَادُ
مَثْنُ دَرْهَمِ كَرَمِ بَضْفِ مَثْنُ دَرْهَمِ اُولُو زَسَدِ
اَوَّلِ وَقْتِ بُوَأَشْكَالِ حَاصِلِ ضَرْبِ مَثْنُ مَثْنُ
بَضْفِ اُولُو زَسَدِ وَاَكْرُ بُوَأَشْكَالِ عَدَدِ دَخِي نَدَن
مَثْنُ مَثْنُ بَضْفِ اُولُو زَسَدِ دَخِي بِلْمَكِ دَلِيْلُ
كَرْدَزِ كِه مَثْنُ مَثْنُ تَنْصِيْفِ اِيْدِه سَنَ كِه مَعْلُوْمُ

122
اَوَّلِ مَثَالِ تَنْصِيْفِ مَثْنُ مَثْنُ
پَسْ بُوَأَشْكَالِ مَعْلُوْمُ اُولُو زَسَدِ كِه بُوَأَشْكَالِ اَعْدَادِ
كُوزْدَن مَثْنُ مَثْنُ مَثْنُ بَضْفِ اُولُو زَسَدِ پَسْ هَر
چَنْدِ كِه بُوَأَشْكَالِ اَمَثَالِ كُوزْدَن اَوَّلِ وَقْتِ اَوَّلِ
اَنْدَرِ بُوَأَشْكَالِ اَوَّلِ اَمَامِ اِذَا كِه اِيْدُوْبِ
مُقْتَضَايِ حَكْمِ تَعْبِيْرِ اِيْدِه سَنَ وَاَكْرُ سِه
مَثْنُ كَرَمِ سِه مَثْنُ دَخِي مَثْنُ اُولُو زَسَدِ دَخِي
بِلْمَكِ دَلِيْلُ كِه كَرْدَزِ كِه اِيْدِي دَخِي مَثْنُ اُولُو زَسَدِ
ضَرْبِ اِيْدِه سَنَ ۱۰ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ وَبُوَأَشْكَالِ حَاصِلِ
ضَرْبِ اُولُو زَسَدِ ۱۰ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ وَبُوَأَشْكَالِ
ضَرْبِ مَثْنُ مَثْنُ مَثْنُ حَاصِلِ دَخِي لَاجِلِ الْكُوزِ
طَرَحِ اِيْدِه سَنَ زِيْرَا اَوْجِ خَا نَدِ كُوزِ مَضْرُوْبِ
وَرْدُ وَاَوْجِ خَا نَدِ كُوزِ دَخِي مَضْرُوْبِ فِيْهِ

وَرْدُ دُرِّ اَمْدِي بُونَك اِكْلِهْ خَانِهْ وَاوَلَا سِنْدَن كِه
 خَانِهْ پَشِيرِ دُرِّ مَشْنُ دِرْ هَمَزَا خَذَانَك كِرْ كَلْدَهْ
 زِيرِ اَبُو قَدَرِ عَدَدِ هَمَانِ مَشْنُ دِرْ هَمَهْ سَحْلَدَرِ
 مَشْلَا بُو اَوْنِ دُرْتِ عَدَدَك اَوْنِ اِكْلِهْ بَجُوتِ
 پَشِيرِ مَشْنُ دِرْ هَمَزَا وُلُوزِ وُ بُو اَوْنِ دُرْتِ
 عَدَدِ دَنِ بَرِ بَجُوتِ عَدَدِ بِلَا قَلُوزِ وُ بُو بَرِ بَجُوتِ
 عَدَدِ دِي دَخِي عَادَتِ اَزْ رَهْ حَاصِلِ صَرْبِلِ بَحْتَهْ
 يَارَهْ سِنِ يَعْنِي بَرِ عَدَدِ دَنِ دُرْتِ بَحْتَهْ وَتَضِيفِ
 عَدَدِ دَنِ دَخِي صِفَرِ بَحْتَهْ يَارَهْ سِنِ جَمْعِ اَيِدِهْ سِنِ
 وُ بُو اَوْنِ بَشِيرِ بِيكِ اَلِكِ يُوَزِ يَكِرِ مَرِ بَشِيرِ عَدَدِ دَخِي
 مَشْنُكِ مَشْنُ اَوْلَرِ پَسِ بُو دَخِي مَعْلُومِ اَوْلَدِيكِهْ
 سِهْ مَشْنُ دِرْ هَمَزَا كَرَمَهْ سِهْ مَشْنُ دِرْ هَمَزَا دَخِي مَشْنُ
 دِرْ هَمَزَا دَخِي مَشْنُكِ مَشْنُ اَوْلَرِ مَشْنُ وَاَكْرِ تَضِيفِ

دِرْ هَمَزَا كَرَمَهْ تَضِيفِ دِرْ هَمَزَا دَخِي قَاجِ اَوْلَرِ اِنِي
 دَخِي بِلَمَكِ دِلَسَكِ كِرْ كَلْدَرِ كِه اِنِي دَخِي
 شُونَكِهْ يَارِ وُ بَرِ صَرْبِ اَيِدِهْ سِنِ : ۹۴ وُ بُونَكِ
 حَاصِلِ صَرْبِ بُو اَوْلَرِ ۱۰۰ ۹۴ ۱۲ وُ بُو حَاصِلِ
 صَرْبِكِ دَخِي دُرْتِ خَانِسِنِ بَقَامِهْ لَاجِلِ
 اَلَكْسُورِ طَرَحِ اَيِدِهْ سِنِ پَسِ بُونَدَنِ دَخِي
 هَمَانِ رُبْعِ دِرْ هَمَزَا حَاصِلِ اَوْلَرِ زِيرِ اَبُو
 كُورَانَكِ بُونَكِ بِي مَحَلِ كِرِنْدَهْ وَاقِعِ اَوْنِ
 صِفَرِ كِرِنْدَهْ اَوْلَرِ بِلَا عَمَلِ اَوْلَدِ قَلَرِ سَابِقَا
 مَذْ كُورْدَنِ اَمْدِي بُو دَخِي مَعْلُومِ اَوْلَدِيكِهْ
 تَضِيفِ دِرْ هَمَزَا كَرَمَهْ تَضِيفِ دِرْ هَمَزَا دَخِي رُبْعِ
 دِرْ هَمَزَا وُ بَرِ مَشْنُ پَسِ بُونَدَنِ صَنْكِهْ بِلَكِلِ كِه
 بُو قَلُوسَكِ بَرِ حَالِي دَخِي وَرْدُ دُرِّ كِه بُو ذِكْرِ

اُولَئِكَ دَن اُولَ غِرْدُز وَ هَمُ سَايِرُهُ نَسَبَت
 بُونُك قَاعِدَه سِي آسَان مَرْتَر دُز اَمْدِي بُونُ دُخِي
 بِيَا نَايِدَه لَمُ مَشَا لَمُ مَرْتَر كَمَنَه اَشْكَالِ فُلُون
 نَدُر بِلَمَنَه وَ فُلُونُك ضَرْبِ اَحْوَالِ دُخِي
 بِلَمَنَه وَ مَعَ الْكُورِ اُولُك اَشْكَالِ ضَرْبِ دَن
 اَشْخَرَجِ فُلُونُك دُخِي قَا دُر اُولُك سَه اُول
 كَمَنَه عَمُن دُر هَمُ كَرَمُ عَمُن دُر هَمُ وَ رُبْعِ دُر هَمُ
 كَرَمُ رُبْعِ دُر هَمُ فَتَا جِ اُولُك بِلَمَنَك دَلِيلَه
 اُولُ مَحْجَه اَتَمَك كَرْدُك بُونُك لَمُ اَشْخَرَجِ اَيِدَه
 بِلَه اَمْدِي بِلَمَنَك كِل كِه بَر اَفْجَه كِه هَشْت نَمُزْد
 بُو هَشْت نَمُزْد بِنَفْسَه شَوِيلَه ضَرْبِ اَيِدَه سَن
 $\frac{8}{4}$ وَ بُو حَا صِلِ ضَرْبِ اَتَمَك دُرْت عَدَدُ
 سَكَا مِيرَان اُولُ بُونُ صَبْطِ اَيِدَه سَن بَعْدَه

عَمُن دُر هَمُ كَرَمُ عَمُن دُر هَمُ فَتَا جِ اَيِدَه سَن
 طَرِيقِ اَز رَه اَشْخَرَجِ اَيِدَه اُولُك مَحْجَه كَرْدَه
 اِنِي دُخِي بِيَا نَايِدَه لَمُ مَشَا لَمُ مَرْتَر كَمَنَه اَشْكَالِ فُلُون
 كِه بَر اَفْجَه كِه هَشْت نَمُزْد بُونُك ضَرْبِ اَحْوَالِ دُخِي
 بِلَمَنَه وَ فُلُونُك ضَرْبِ اَحْوَالِ دُخِي
 بِلَمَنَه وَ مَعَ الْكُورِ اُولُك اَشْكَالِ ضَرْبِ دَن
 اَشْخَرَجِ فُلُونُك دُخِي قَا دُر اُولُك سَه اُول
 كَمَنَه عَمُن دُر هَمُ كَرَمُ عَمُن دُر هَمُ وَ رُبْعِ دُر هَمُ
 كَرَمُ رُبْعِ دُر هَمُ فَتَا جِ اُولُك بِلَمَنَك دَلِيلَه
 اُولُ مَحْجَه اَتَمَك كَرْدُك بُونُك لَمُ اَشْخَرَجِ اَيِدَه
 بِلَه اَمْدِي بِلَمَنَك كِل كِه بَر اَفْجَه كِه هَشْت نَمُزْد
 بُو هَشْت نَمُزْد بِنَفْسَه شَوِيلَه ضَرْبِ اَيِدَه سَن
 $\frac{8}{4}$ وَ بُو حَا صِلِ ضَرْبِ اَتَمَك دُرْت عَدَدُ
 سَكَا مِيرَان اُولُ بُونُ صَبْطِ اَيِدَه سَن بَعْدَه

دخی تیز دزه گره تهن دزه هم دخی بیه تهنك
 مشنی اولوزمیش واکر بیع دزه هم گره بیع دزه
 دخی متاچ اولر آیه دخی بلمك دلسك
 پس بوز بیع دزه هم دخی قاج اولر آیه دخی
 بلمك دلسك پس بوز بیع دزه هم دخی اول سكر
 جزو ك اكه جزوی اولدی سبیدن بوکا
 اكه گره اكه دیوبن ضرب ایده سن مثال
 پس اكه گره اكه دخی درت اولر امدی
 بودرت عدد دخی اول سكه میران اولر
 التشر درت عددك لشی اولر اخی دخی بلمك
 گرسن كه برنی دخی اكا قیاسل ایده بله سن
 پس امدی اول التشر درت سكر عددی
 تیز دزه هم اولر دزدی دخی بصف تهن دزه

اولوز امدی بودخی معلوم اولدی كه
 بو طریقه دخی بیع دزه هم گره بیع دزه هم
 دخی بصف تهن دزه هم اولر مش واکر بصف
 دزه هم گره بصف دزه هم دخی قاج اولر آیه
 دخی بلمك دلسك پس بوز بیع دزه هم
 دخی اول سكر جزو ك درت جزوی اولدی
 سبیدن بوکا درت گره درت دیوبن ضرب
 ایه سن مثال پس بودرت گره درت
 دخی اولر الت اولوز امدی بو اولر الت
 عدد دخی اول سكا میران اولر التشر درت
 عددك لشی اولر آیه دخی بلمك گرسن
 بونی دخی اكا قیاسل ایده بله سن پس
 امدی اول التشر درت سكر عددی تهن

دَرِ هَمَرِ اُولُجُش اَوْنِ اَلِشِه دَخِي بُيَعِ دَرِ هَمَرِ اُولُزْ
 اَمْدِي بُودِ دَخِي مَعْلُومِ اُولْدِي كِه بُو قَاعِدَه اَزْ رَه
 دَخِي بَصِيفِ دَرِ هَمَرِ كَرَمِ بَصِيفِ دَرِ هَمَرِ دَخِي بُيَعِ دَرِ
 اُولُزْ مِشِ اَمْدِي بُو كِه دَخِي بُو قَدَرِ تَصْرِيفِ بِلَدِ
 بَا قِشِي دَخِي بُو مِثْوَالِ اَزْ رَه دَرِ يَعْنِي اَكْر
 سِه مِشِ دَرِ هَمَرِ كَرَمِ سِه مِشِ دَرِ وَاكْرِ بِنِجِ مِشِ دَرِ
 كَرَمِ پَنِجِ مِشِ دَرِ بَمَرِ حَاكِ اَلِ نِيسِه وَاوَلِ سَكْرَه
 پَنِجِ عَدَدِ اُولُزْ سِه بُو طَرِيقِ مَذْكُورِ اَزْ رَه بِرِي بِرِنِه
 ضَرْبِ اَيْدِه مِشِ وَحَا صِلِ ضَرْبِ لَرِ كُورَه مِشِ
 كِه اَوَلِ سَكَا مِيزَانِ اُولُزْ اَلِ تَمِشِ دَرِ عَدَدِ
 نِشِ اُولُزْ سِه اَكَا كُورَه تَعْبِيرِ اَيْدِه مِشِ بَعْضِي
 دَخِي اَشْكَالِ فُلُوسِ اَصْلَه قَادِرِ اُولُزْ مِشِ اَيچُون
 بُو فُلُوسَه بِرِ عِلَالِيمِ دَخِي وَضْعِ اِتْمِشِ كِه اَكَا عِلَالِيمِ

فُلُوسِ دَرِ كَرَمِ اُولْدِ دَخِي مِجْدِه اُولُزْ اَلِ دَخِي بِيَانِ
 اَيْدِه لَرِ مِشِ اَلِ عِلَالِيمِ فُلُوسِ
 اَمْدِي بِلِ سَكَلِ كِه بُو عِلَالِيمِ فُلُوسِ ضَرْبِ رَغْبَتِ
 هِيچِ وَجْهَلَه شُمُوعِي بُو قَدَرِ اَمَّا جَمْعَه دُخُولِ
 اِشْتِه اُولُزْ زِيَرِ اَجْمَعِ اُولُجُش بُو دَخِي بِلِه جَمْعِ
 اُولُزْ اَصْلِ اُولُزْ مَبْلَغَه صَوْرِ اُولُزْ اُولُزْ مِثْوَالِ
 عِلَالِيمِ فُلُوسِ ^{وَاوَلِ} پِشِ بُو كُورِ اَنَكِ دَخِي
 بِرِي بِرِلِه ضَرْبِ بِرِي قَوَاعِدِ بُو قَدَرِ بِلَدِ كَدَنِ
 بَا قِشِي دَخِي عَلِي هَذَا قِيَاسِ اَيْدِه مِشِ **الفصل**
الخامس فِي بَيَانِ ضَرْبِ الصَّحَاحِ مَعَ الكُتُوبِ
 بِشِخِي فَصْلِ بُو كُورِ اَنَكِ ضَرْبِ بِيَا نِدَه دَرِ
 كِه صَحَاحِ مَعَ الكُتُوبِ اُولَه يَعْنِي بُو كُورِ اَتِ دَرِ

صحاح بزرگه معاصرت ایدر اولسک بجه
 اتمک کرکدر اندر دت شولکی اهر وایسر دز
 اندری بجان ایده لفر کمر بونلری دخی بلمک
 محاسبینه جملک کوازمیندن دز زیر بونلر
 دخی اصول حساب فرادندز امدی بکل که
 اوج دز هر بزر داتک فقره نک هر دزهی
 اکثر در همه وربع در همه اولسه بحساب
 نیلر بلمک دلسک کرکدر که شولکی یازوب
 ضرب ایده سن ۸۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰
 واقع اولن یکرمیش عدد بزر داتک اولوز
 زیر بزر دز دت داتک اولج بزر داتکی
 ربع دز هر اولر و بوضو ص کنهله سابقا
 احوال مشفاله مذکور دز و بوضو بیهده

واقع اولن یکرمیش عدد دخی ربع دز هر دز
 و بونک حاصل ضرب بزر اولوز ۸۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰
 امدی بوضو حاصل ضرب بزر دخی دت خاشن
 لاجل الکسور طرح ایده سن زیر الکه خانه
 کسور مضروبید و الکه خانه کسور دخی
 مضروب فیته واز دز و بود دت خانه
 کسوری بوضو حاصل ضرب بزر طرح ایدجک
 اول خانه خاشده واقع اولن بیدی شکی
 خانه دز هر دت واقع اولن بیدی دز هر
 اولر و بونک یکننده واقع اولن و بزر
 عدد خانه پیشنده دز و اولن و بزر عدد
 دخی یکننده واقع اولن یکرمیش عدد خانه
 شغیره دز پس امدی اول خانه پیشندن

قلوئس استخراج اتمك گر كسز كه بونك بمان
 بمقدار ايد وكي سكا معلوم اوله امدي بو
 اوتر بزيشيزك يكر مریش پشيزي ربع درهم
 اولوز واکت عدد بلیقه قلوز كه الكشيز
 و خانیه شجیره دخی يكر مریش شجیره و زردكه
 اولدخی ربع پشيز اولوز پس بودخی معلوم
 اولدیکه اوچ درهم بر داتك نقره نك هر
 درهمی کشر درهمه و ربع درهمه اولسه
 جمله يدي درهم و ربع درهم و نصفين
 درهم ایلر مش واکر اوچ درهم و نصف
 درهم نقره نك دخی هر درهمی نيه الكشر
 درهمه و ربع درهمه اولسه بحساب ديكر
 انی دخی بلمك دلك گر كدز كه بونی دخی

شولیه یاز و ب ضرب اید سن ۸۰ | ۷ | ۱۰
 پس بو مضروبیده واقع اولن الكش عدد
 دخی نصف درهم اولوز و مضروب فینده
 واقع اولن يكر مریش عدد دخی ربع درهم
 اولدی خود معلومدز و بونك دخی حاصل
 ضرب بو اولوز ۸۰ | ۷ | ۱۰ امدي بو حاصل
 ضربك دخی درت خاتسز لاجل الكسور
 طرح اید سن و بونك دخی خانه خامنده
 واقع اولن يدي شكلی يدي درهمدز و بو
 يديك میینده واقع اولن سکن يدي پشيز
 و نصف پشيز دخی هفت عشر درهمدز و بیا
 سکن يدي پشيز و الكش شجیره هفت عشر
 درهم اولوز پس بودخی معلوم اولدی كه

اَوِج دَر هَمَز وَنَصِيف دَر هَمَز نُقَرَم نَك دَر خِي هَمَز
 دَر هَمَز اَكْشَر دَر هَمَز وَرَبْع دَر هَمَز اُولَسَه
 حَبْمَلَه بَدِي دَر هَمَز وَهَفْت مَثْن دَر هَمَز
 اَيْلَر مَثْن وَاكْر اَوِج دَر هَمَز وَاوِج دَا نَك نُقَرَم
 دَر خِي هَمَز دَر هَمَز بِنَه اَكْشَر دَر هَمَز وَرَبْع دَر هَمَز
 اُولَسَه بِحَسَابِه نِيْلَه اِي دَر خِي بِلِمَك دَلِك
 كَرَك دَر كِه بُوْنِي دَر خِي سَوِيلَه يَار وَب
 ضَرْب اَيْدَه مَثْن $\begin{matrix} 8 & 7 & 6 \\ 4 & 3 & 2 \end{matrix}$ پَس بُوْنَك مَضْرُوب
 وَاقِع اُولَن مَثْن بَشَر عَدَد دَر خِي اَوِج دَا نَك اُولَه
 وَمَضْرُوب فَيَهْدَه وَاقِع اُولَن يَكْر مَثْن عَدَد
 خُوْد رُبْع دَر بُوْنَك دَر خِي حَاصِل مَضْرُوب بُو اُولَه
 $\begin{matrix} 8 & 7 & 6 \\ 4 & 3 & 2 \end{matrix}$ اَمْدِي بُو حَاصِل مَضْرُوب دَر خِي دَر دَر
 خَا كَسَن لَاجِل اَلْكُور طَرَح اَيْدَه مَثْن وَبُوْنَك

دَر خِي خَا مَسْنَدَه وَاقِع اُولَن سَكْر شَكْلِي سَكْر
 دَر هَمَز دَر بُو سَكْر لَك مَيَسْنَدَه وَاقِع اُولَن
 مَرَق اَوِج پَشِيرَك دَر خِي اُولَن بَدِي بِحَسَابِي
 سِه مَثْن دَر هَمَز اُولَه وَبَا لَقِش پَشِير
 وَنَصِيف پَشِير قَا لُوْر اِي دَر خِي عَادَت بَسِط
 اَز رَه مَيَسْنَدَن طَرَفَه يَار وَب جَمْع اَيْدَه مَثْن كَر
 اَلَك پَشِير وَرَبْع پَشِير اُولَه اُولَد خِي نَصِيف
 مَثْن دَر هَمَز اُولَه پَس بُو دَر خِي مَعْلُوم اُولَد بَكِه
 اَوِج دَر هَمَز وَاوِج دَا نَك نُقَرَم نَك هَمَز دَر هَمَز
 اَكْشَر دَر هَمَز وَرَبْع دَر هَمَز اُولَسَه جَمْلَه سَكْر
 دَر هَمَز وَب مَثْن دَر هَمَز وَنَصِيف مَثْن دَر هَمَز
 اَيْلَر مَثْن پَس بُو صَحَاح مَعَ اَلْكُور اُولَن مَضْرُوب
 دَر خِي بُو قَدَر اَشْكَال بَصُوْر اِيْدَوْت وَبُو قَدَر

تَضْرِبُ اَتَمَكَ اَلْكُفَا اِيْدُرْ نِيْزَا بُوْذَكِرْ اُوْلُكْ
اَتَمَكَ اَلْكُفَا هَزَرْ سِنْدَه اِيْجَه حَا لَتَلَوْ رَدَرْ
تَفَكْرُوْا تَا مَلْ بَرَلَه تَتَبِعْ اِيْدُرْ اُوْلَسْكَ اِيْمَتِي
دَخِي وَتَسَحْ اُوْلُوْزْ وَبُوْ مَحَلْدَه ذَكْرُ اُوْلَجُوْ
بِرَبُوْغْ ضَرْبِ دَخِي وَرَدَرْ ذَكْرُ اُوْلَدَخِي صَحَاخْ
مَعَ اَلْكُفُوْزْ دُرْ اَمَّا اُوْلُ ضَرْبِ لَيْقِيْلَه وَفُلُوْ
اُوْلُوْزْ مَثَلَا اُوْجْ دِرْ هَمَرْ وَرُبْعْ دِرْ هَمَرْ كَرَمْ اِكْه
دِرْ هَمَرْ وَرُبْعْ دِرْ هَمَرْ وَتَاچْ اُوْلُوْزْ وَبَاخُوْد
اُوْجْ دِرْ هَمَرْ وَنَصِيفْ دِرْ هَمَرْ كَرَمْ اِكْه دِرْ هَمَرْ
وَرُبْعْ دِرْ هَمَرْ وَتَاچْ اُوْلُوْزْ وَبَاخُوْد اُوْجْ دِرْ هَمَرْ
وَسِدْ رُبْعْ دِرْ هَمَرْ كَرَمْ اِكْه دِرْ هَمَرْ وَرُبْعْ دِرْ هَمَرْ
وَتَاچْ اُوْلُوْزْ بُوْ نَلَرْ كُفُوْزْ اِيْتَلَه ضَرْبِ اِيْدُوْبْ
نَقْدَرَا اُوْلُوْغْزْ بِلِمَاكْ كِيْ اَمَّا بُوْزِيْ بُوْ مَحَلْدَه

130

فَقَضَّ اَيْدِيَّوَبَ بَيَّازٍ اِغْدُ كُوْرَهٗ بَاعَتْ وَلَدَ كُوْرَهٗ
سَابِقًا ذَكَرْتُ اَيْدِيَّ كُوْرَهٗ نَقَرَمَ خُصُوْصِنْدَهٗ بُوْنُكَ
اَحْوَالِي وَاَمْنَالِي وَاَشْكَالِي بِتَمَامِهٖ مُنْدَرِجٌ ذَر
بُوْنَدِي اَنْدَرْدَنَ وَنَشْخِ اَيْتَمَن مُمْكِنْدَر
مَثَلًا نَقَرَمَدَهٗ اَوْحَ دَرِ هَمَزِ دَا نَكْدِ بِجَنَكْ
مَحَلَّدَهٗ اَوْحَ اَلْفَجَهٗ رُبْعَ كَرَمٍ اِكَلَهٗ اَلْفَجَهٗ رُبْعَ قَاجِ
اُولُوْرَهٗ دَمِيْكَ كَبِيْ وَيَا خُورْدَ اَوْحَ دَرِ هَمَزِ اَوْحِ
دَانَكْ دِ بِجَنَكْ مَحَلَّدَهٗ اَوْحَ اَلْفَجَهٗ وَسِهٖ رُبْعَ كَرَمٍ
اِكَلَهٗ اَلْفَجَهٗ رُبْعَ قَاجِ اُولُوْرَهٗ دَمِيْكَ كَبِيْ . بَسَن
سَابِقًا ذَكَرْتُ اُولُوْشَكَرَكَ حَاصِلَ ضَرْبِلَرْدَنَ
هَمَزَهٗ حَاصِلَ اُولُوْرَهٗ سِهٖ . بُوْنَدَرْدَنَ دَخِيْ هَمَانِ
اُولُقَدَرُ حَاصِلَ اُولُوْرَهٗ . وَاَنْدَرْدَنَ دَخِيْ هَمَزَهٗ
وَسَجْهَلَهٗ لَغَبِيْرٍ اُولُنْدِيْ سِيَّهٗ . بُوْنَدَرْدَنَ دَخِيْ كَذَلِكَ .

هَمَان. اُول وَجْهَلَه تَعْبِير اُولُز. اُول سَبْدَن
 حَرَارَا تَعْبِير اَحْتِیَاج اُولْمَدِي. اَمَّا بَرِیْجَه
 خُصُوصَلَه دَخِي وَرْدَر کَر سَمَاعَه مُتَحَادَه
 قَابِل قِیَاس دَسْکَلَز پِن اَنَلَر کُ تَذْکَرِي
 بُو مَحَلَه لَا بُدُز. زِيَرَا اَنَلَر کُ اِسْتِمَاعِدَن
 دَخِي اِسْتِخْرَاج کُ سُوْرَه قُدْرَتِ تَامَر حَاصِل
 اُولُز. اَمْدِي اَنَلَر دَن دَخِي بَرِیْ صُوْرَتِ مَقْصُور
 اَيْدَه لَمَر کَمَر بَا قِسْمَه مَقِیَاس اُولْمَغَه يَرِيَه
 اَمْدِي بَلِکَل کِه اَکَر اَيْکِه دَر هَمَز وَتَر دَر هَمَز
 کَره اُوْج دَر هَمَز وَتَر دَر هَمَز وَتَر اُولْمَه
 اَنِي دَخِي بَلِکَل دِلِکَل کَر کَلَز کِه اَيْکِه اَقْجَه
 عَشْرِي شُوْیَلَه يَازَه سِن. ۱۲۴۵ و بُوْی
 اُوْج دَر هَمَه وَتَر دَر هَمَه وَتَر اَيْدَه سِن بُوْجَا صَل

اُولُز ۱۲۴۵ ۷۱۴۱ پِن بُوْجَا مَعْلُوم
 اُولْدِي کِه يَدِي دَر هَمَز وَتَر هَمَز وَتَر دَر هَمَز وَتَر
 رُبْع عَشْر دَر هَمَز اُولُز مَش زِيَرَا بُوْجَا نَهَاي
 مَسْطَر وَحْک خَا نَه وَتَر پَشْتَر نَه وَاقِع اُولُز طَقْسَن
 اَلْتِ عَدَدُک سَکْسَن يَدِي بَجْجِي هَمَز وَتَر دَر هَمَز
 اَيْچُون اَفْرَا زَا وُلْجَر بَلِیْقِي اَعْدَاد بُوْجَا قَلُز
 ۱۲۴۵ و بُوْجَا شُکَا اَلْاَعْدَادِ بَاوِي
 دَخِي سِه رُبْع عَشْر دَر هَمَز اُولُز. اَمَّا کَمَال
 اِقْتِدَار اُولُز کِه بُوْجَا شُکَا لُک سِه رُبْع عَشْر
 دَر هَمَز اُولُز عَن نَدَن مَعْلُوم دَر وَتَر نَدَن مَاءُ خُوْز
 اَنِي بَلِکَل سِن اَمْدِي کَمَر کَلَز کِه بُوْجَا شُکَا لُک عَشْر
 تَقْسِيْم اَيْک سِن وَتَر اَج قِسْمَتِ تَه وَاقِع اُولُز
 اَشْکَلَه عَامِل اُولُز لَکِن مَثَال تَقْسِيْم ۱۲۴۵ ۷۱۴۱

امیدی بویتمش بش عدد که خارج قسمند
 اگر بوشکل درهم صحیحده واقع اولسه
 سه ربع درهم اولور دی شمدی نیز درهمده
 واقعده لا بدد که سه ربع من درهم اوله
 و اگر بواشکالک بوجمله تغییر اولمشک
 صحته یقین نامندن حاصلدز آنی دخی
 بلمک دیکر که کدز که من درهمه اگر
 ناید وضع ایدوب دخی درت عدد تقسیم
 اید سن و خارج قسمته واقع اولسه
 مشک ربع اوله و اول ربع من مضاعف
 اید و با پنج اولقدرا اید سن زیرا سه ربع
 کدز مثال تقسیم ۳۱۲۵ | ۴۸۴۸۴۸
 و بوجارج قسمتی دخی اوج کند و قدر ایدر اولسه

علی سبیل المراد اولبت بنیه طفر بنیک اوج یوز
 بتمش بش عدد اولور پس بوضرب صحاح مع
 الکسوره دخی بوقدر نصریج بسد زه ایا فی
 دخی علی هذاقیاس اولسه **الفصل**
السادس فی بیان تقسیم الصحاح مع الکسور
 التیجی فصل بکسور انک تقسیم بیاشده دز
 که صحاح مع الکسور اوله پس بکسورات درمی
 بکه تقسیم ایدوب و خارج قسمتی مع الکسور
 استخراج اتمک بنجه اولور انک دخی
 بنجه صورت تصویر ایدوب تغییر ایدله
 امیدی بکمال که بکسورات درهمه تقسیم
 اتمک دخی قاعده سی بود ذکر اول محله کسور
 درهمدن هر نه واقع اولور سه آنی صحاحک

يَمْسُكُونَ طَرَفَيْهِ يَأْزُوبُ بَعْدَهُ تَقْسِيمُ آيَةٍ مِنْ
مَثَلِ يَدِي نِيكَ سَكْرِيُوزْ أَوْ نِيَدِي آفِجَه وَهَقَتْ
عَمْرُ دِرْهَمِي أَلِهْ يُوْزْ يَكْرِيُوزْ تَقْسِيمُ آيَةٍ
أَوَّلُ سَكْرِيُوزْ يَأْزُوبُ تَقْسِيمُ آيَةٍ مِنْ
وَحَايِجِ قِسْمَتِهِ كُوزْ دَنْ وَصَحَا حَدَنْ
هَرَنْ وَاقِعْ أَوَّلُ زَسَهْ هَرْ كَسَكْ حِصَّتِهِ سِي أَوَّلُ زَسَهْ
وَصُورَتْ تَقْسِيمُ مَعَ الْكُوزِ بُودْ زَسَهْ

وَلَوْ كُنَّا فِي
مَقْصُودٍ

اُوجِ خَانِهٖ كُورِي وَرْدُو پَسِ خَارِجِ قِسْمَتِنْدِهٖ
وَأَقَعَ أَوْلَاهُ أَشْكَارَ لِنَاكَ دِخَا اُوجِ خَا لِسِن لَاجِلِ
الْكُورِ طَرِخِ اِيْدَهٗ مِّنْ پَسِ بُزْدَتِ مَعْلُومِ اَوْلَاهُ

133

بُوَقْدَر مَبْلَعَدَن بُوَقْدَر نَفَرَم اَوْشَر لَشْرَافَتَه
وَسَه عَنْ دَرِهَم دَكْرِش وَاکَر اَکَم بِنَدِ طَفَر
يُوز طَفَر سَكْر لَفَتَه وَمِنْ دَرِهَمِي دَخِي يُون
يَكْرِم اَوْج نَفَرَم تَقْسِيم اَيْدَر اُولَسْكَ نَوِيلَه
يَا زُوْب تَقْسِيم اَيْدَه مِنْ مِثَال تَقْسِيم مَعَ الْكُوز
وَبُونَكْدَخِي

و بن کدری
مقننه

اَوْجِ حَاثَرِ كُورِي وَزَدِ زِيْنِ حَارِجِ فِتَنِ مَشْدِهِ
وَاقِعِ اُولَى اَشْكَالِنِكَ دَخِي اَوْجِ خَايِنِ لَاجِلِ
اَلْكُوزِ طَرَحِ اِيكِ مَنِ لَيْسَ لُبِ دَخِي مَعْلُوفِ
اُولَدِي كِه بُو قَدَرِ مَبْلَغَدَن بُو قَدَرِ نَقَرِ دَخِي بِكْرِ
دَر دَر اَلْحَقَّة وَ سَدِ مَنِ دَر رَهَرِ دَر مَنِ وَا كَرِ اَوْجِ
بِيَكِ بِيَمِشِ بِي اَلْحَقَّة وَ مَنِ دَر رَهِي وَ نَصِيفِ مَنِ

در همتی دخی که یوزاوتن اویج نفرم تقسیم اید
 اولسک این دخی شویله یازوت تقسیم اید
 مثال تقسیم
 مع الکسوز $\frac{1}{2} \frac{1}{3} \frac{1}{4} \frac{1}{5} \frac{1}{6} \frac{1}{7} \frac{1}{8} \frac{1}{9} \frac{1}{10}$ و بونک

مقسومند خانه کوز درتد زین ایش در همت
 و نصف ایش در همت دخی جسم اویج اوتن سکر
 عدد و سه ربع عدد یکی اولوز و گنا بده دخی
 بیات سکر یوز بیشتیش عدد یکی یازوز و بویک
 سکر یوز بیشتیش عدد درت خانه اولوز پس
 بونک دخی خارج قسمند و اقع اولن اشکالیک
 درت خانه این لاجل الکسوز طرح ایدین پس
 صحاحک عینند و اقع اولن فرق اویج عدد که خانه

پیشنده دوز آنک اوتن پیدی بچق عددی سه
 عین در همت اولوز و باقی که بچق عدد قلووز
 این دخی عادت معروف از ره کسوز آنک
 تحتند یازوت جمع ایدین که اولدخی نصف
 عین در همت اولوز پس بودخی معلوم اولدی که
 بود در مبلغدن بود در نفرم اوز در دلچیه
 و سه عین در همت و نصف عین در همت دگر من
 و اگر بش نیک بیشتیش اچق دخی که یوز نفرم
 تقسیم اتمک دلسک اما بشرط آنکه تقسیمدن
 بایق قلز اعداد اجرا یله تعبیر محتاج اولمیک
 یعنی بونکره شندن و بعدن هر نه ذکر سه
 آنک دخی خارج قسمند و اقع اوله پس
 بونک دخی بومحکله بیان اولمنی سابقا تقسیم

صحاحده دخی مذکور در دخی امیدی بودی دخی
 شویله یا زه سن و نونک مقسومه لاجل
 الفلوس اوج صفر زانید وضع ایدوب اندن
 تقسیم ایدیه سن و خارج قسمت هریه واقع
 اولزه هر شخصك حصه سی اولدزه و نونک
 اشکال اصلیه شده گرچه اشکال فلوس بقدر
 اما اول اوج صفر زانید که وضع اولمشد اول
 خانه کور ایچون موضوع در مثال تقسیم
 مع الکسور $\frac{7}{9} \frac{3}{9} \frac{2}{9} \frac{1}{9} \frac{1}{9}$ و نونک دخی

مقسومه اوج خانه کوری ولدی اجلدن
 خارج قسمتک دخی اوج خاتین کاجل الکسور
 طرح ایدیه سن پس بودی معلوم اولدی که بودد

مبلعدن بودد نغم یکم بشر الفجه و سه عین
 در هم دکر مش و اگر کور در همی دخی بغیر
 صحاح تقسیم اتمک دلسک اولدخی لجه کردد
 انی دخی بیکان ایدیه لزه امیدی اگر هفت عین
 در همی دخی اید نغم تقسیم اید ز اولسک
 انی دخی شویله یا زوب تقسیم ایدیه سن
 مثال تقسیم $\frac{8}{9} \frac{7}{9} \frac{6}{9} \frac{5}{9} \frac{4}{9} \frac{3}{9} \frac{2}{9} \frac{1}{9}$ پس بوند
 دخی هر نغم سه عین در هم و نصف عین
 در هم دکر مش زیر اسیه ثنله نصف ثنک
 اعدا دن جمع اید ز اولسک درت بیک اوج
 یوزیمش بش اولوز مثال جمع $\frac{3}{9} \frac{4}{9} \frac{5}{9} \frac{6}{9} \frac{7}{9} \frac{8}{9}$
 و بود اشکال دخی حالت جمعه تقدیم تا خیر
 یا زلدوغنه سبب سابقا جمع کور انده مذکور در

وَاكَرُّ رُبْعٍ ذَرْهَبِي دَرِّحِي دَرِّشِ نَقْمِ تَقْسِيمِ اِيْدَرِ
 اُولَسَاكَ اِنِّي دَرِّحِي شَوْبِلَه يَارُوْبَتِ تَقْسِيمِ
 اِيْدَه سِنِ مَثَالِ تَقْسِيمِ ٩ ١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩ ٢٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤ ٢٥ ٢٦ ٢٧ ٢٨ ٢٩ ٣٠ ٣١ ٣٢ ٣٣ ٣٤ ٣٥ ٣٦ ٣٧ ٣٨ ٣٩ ٤٠ ٤١ ٤٢ ٤٣ ٤٤ ٤٥ ٤٦ ٤٧ ٤٨ ٤٩ ٥٠ ٥١ ٥٢ ٥٣ ٥٤ ٥٥ ٥٦ ٥٧ ٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠
 بُوْنَدَن دَرِّحِي هَر نَقْمِ نَصِيفِ بُوْنِ دَرِّهَر دَكْرَمِشِ
 پَسِ بُوْمَعِ الْكُوزِ اُولِنِ تَقْسِيمِ اَتَدَن دَرِّحِي
 شَوْلَكِه مَا تَحْتَاجِ اِيْدِي بُوْمَحْلَدَه اَنَلَرِ تَقْصِيلِ
 اُولُنْدِي وَبَا فِتِي دَرِّحِي عَلٰی هَذَا قِيَاسِ اُولَسَاكَ
 وَبُوْحُصُوْصَه كَرِّحِي دَرِّحِي تَقْصِيْلَاتِ وَتَمَثِيْلَاتِ
 وَتَعْيِيْرَاتِ جُوْقَدَرِ اَمَّا اَنَلَرِ بَرِ دَرَجَه عَمِيْقِ
 وَشَوْشْدَرِ كِه قَابِلِ تَقْوِيْمِ دَكُلِ يَكِيْدَرِ پَسِ شَوْلِ
 مُشْدِي قَرْنِدَا شَاكِرِ كِه قَرْنِ حُكْمِ سَبْدَن عَاَرِي
 دَرِّزَكِرِ اَنَلَرِ كِي مَشْكُوْكِ وَمُشْتَبِه شَكْلِي
 كُنْهِيَكِه صَبْطِ وَرَنْطِ اِيْدِي وَبِ اَنَدَن اِسْتِعَاْدَه اِيْدِي

اُولِ سَبْدَن بُوْقَدَرِ اَخْتِصَارِ اُولُنْدِي اَمَّا
 هَر كَسِي كِه بُوْنَكِ بُوْدَكِرِ اُولُحْجَلِي بِي كَمَا هِي
 مُشْعَدَا وِلَا اُمِيْدِ دَرِ كِه اُولِ تَقْسِيمِ عَمِيْرَه
 مُحْتَاجِ اُولَدَن سَابِرِي دَرِّحِي اَطْلَاعِ كُلِي
 حَا صِلِ اِيْدَه **الفصل السابع**
 فِي بَيَانِ كُوزَاتِ اِلْذِرَاعِ بِدَرِّحِي مُضَلِ كُوزِ
 ذِرَاعِ بَيَانِ اِيْدَرِ وَبُو كُوزَاتِ ذِرَاعِ دَرِّحِي
 بِلِمَكِ مُحَاسِبِيَه لَوْحِ مَهْمَاتِ تَدْنَدَن زِيْرِ اُولُوْدِرِ
 دَرِّحِي بَيْنِ النَّاسِ كَثِيْرٍ اِلَا شِعْمَالِدَرِ اَمْدِي
 بِلَا كِلِ كِه كُوزَاتِ ذَرْهَمَه بَرِ اَلْفِجَه
 يُوْزِ يَشِيْرِ فَرَضِ اُولَدِي كِي وَكُوزَاتِ مُثْقَالَه
 دَرِّحِي بَرِ ذَرْهَمِ يُوْزِ شَعِيْرِ فَرَضِ اُولَدِي كِي بُو
 كُوزَاتِ ذِرَاعَه دَرِّحِي بَرِ ذِرَاعِ يُوْزِ اَنَلَرِ

فرمن اولر و بویوز انگشتنک دخی هنری
 یوز رسته اولوز و بویوز رشتنک دخی
 هنری یوز نار غنکوت اولوز پس نومعین
 لازم گلوز که بزکرة اوج انگشت و اون اکه
 رسته و الکی نار غنکوت اوله و ربع چاریک
 دخی الت انگشت و یکم ریش رسته اوله و نیم
 چاریک دخی اون اکه انگشت و الی رسته
 اوله و یک چاریک دخی یکم ریش انگشت
 اوله و نیم ذراع دخی الی انگشت اوله و سه
 چاریک دخی پیش نش انگشت اوله پس یوزلری
 دخی بلند کدن صکره بوزکر اولسکر حالت کاتبه
 منجه یاز لوز و آنلری دخی بیان ایده لوز امدی
 بلیکل که صورت یک کره بودز [۲] [۱] [۳]

و صورت ربع چاریک بودز [۲] [۱] [۳] و صورت
 نیم چاریک بودز [۲] [۱] [۳] و صورت یک
 چاریک بودز [۲] [۱] [۳] و صورت نیم ذراع بودز
 [۲] [۱] [۳] و صورت سه چاریک بودز [۲] [۱] [۳]
 و اگر بوز چاریکه چاریک دیگر دخی ضم اولونه
 بودخی ذراع تا مرا اوله و اگر محل کاتبه
 کره پنجرن چاریک از رینه مقدم اولدی
 الی دخی بلمک دیک بلکل که بکسوزا
 ذراع عدا اتملوا اولسکر اول کره هدر
 ابتدا اوله اول سبدن کاتبه دخی کره
 تقدیم اولوز پس بوزراعک دخی کره
 و ربع چاریکی و نیم چاریکی و یک چاریکی
 و نیم ذراع و سه چاریکی دخی قاعن محاسبین

اُزَرَه نَر وَجْهَلَه نَحَا بَت اُولَمَق كَر كَر
 عَلَي سَبِيلِ التَّحْقِيقِ نَضْرِيح اُولَدِي اَمَّا يُولَدِي
 دَخِي كُسُورَاتِ بِلَه جَمْع اَتَمَكْدَن غَا فِل اُولِيَه سِن
 كِه اُولَدِي حَيْسِل اَمَر دُر زِيَر اُولَدِي دَخِي
 كِنَا بَتَدَه تَقْدِيم تَاو خَيْر يَارِ لِسِي وَار دُر
 مَسْكَلا كَرَمِي رُبْع چَار بِيَكَلَه وَابَار بَع چَار بِيَكِي
 نِيَم چَار بِيَكَلَه وَتَا يَك چَار بِيَك نِيَم ذِرَاعِلَه
 حَب مَع اَيِد زَاوَلَسَك بُونَكْدَخِي قَاعِدِي
 سَابِقَا كُسُورَاتِ دِرْهَمَدَه وَكُسُورَاتِ مِثْقَالَدَه
 ذِكْر اُولَسَلَر بُو كَر كَر دُر زِيَر اُولَدِي دَخِي اَنكَشْتِي
 اَنكَشْتِ لَحْشَنَه وَرَشْتَه سِي دَخِي رَشْتَه لَحْشَنَه
 وَتَار عَنكَبُورَتِي دَخِي تَار عَنكَبُورَتِ لَحْشَنَه يَارُونَه
 اَنَدَن جَمْع اَتَمَك كَر كَر كَر كَر صَحِيح اُولَه وَالَا كَر

هَر اَتَمَك اَل مَوْفَعِنْدَه وَاقِع اُولَسَه بُونَك دَخِي
 صَحْتِ اُزَرَه اُولِيُونَب نَقْصَانِ اُزَرَه اُولُونَه
 وَهَر جَمْع كِه نَقْصَانِ اُزَرَه اُولَه اَنَك
 ضَرْبِي وَنَقْشِي دَخِي نَقْصَانِ دَن مُسْتَعْمِل اُولُونَه
 لِيَسَل مَدِي بُونَك بِي خُصُوصِلَر دَه كَر كِي كِي
 اَهْتِمَام كَر كَر كَر هَر عَمَلَك صَحْتِ اُزَرَه
 اُولَب نَقْصَانِ دَن خَالِي اُولَه بِيَن بُو كُسُورَاتِ
 ذِرَاعِدَه دَخِي بُو قَدَر صُورَتِ تَصْوِيرِ اُولُونَه
 وَبُو قَدَر بَيَانِ اُولَمَق اَكْتِفَا اَيِدَر وَبَا
 دَخِي عَلَا هَذَا قِيَامِ اُولِيَه **الفصل**
الثامن فِي بَيَانِ ضَرْبِ الذَّرَاعِ مَعَ كُسُورَاتِ
 الذَّرَاعِ سَكْرِي بِي فَصْل ذِرَاعَك كُسُورَاتِ
 اُولَن صَرْفَلَر بِي بَيَانِ اَيِدَر وَبُو ضَرْبِ ذِرَاعَك

دخی بعضی صغیر زاید له استخراج اولوز و
 بعضی صغیر زایده محتاج اولوز بلا صغیر
 استخراج اولوز آنلری دخی بیان ایدیه لوز
 پس بونوع حالات ضرب کسور امداد ده و
 ضرب کسور قسطا زده دخی موجود دز اما
 بونده و آنلر ده بعضی بیچون با صغیر استخراج
 اولوز و بعضی دخی بیچون بلا صغیر استخراج
 اولوز آنلر دلیل تمام ذکر اولمندی نصرا انکار
 کلام لازم مگر کوز و همز بوز سالدن
 دخی مراذ بیان دلائل دکلر بل که اعلام
 قواعید حسابند ز اول اجلدن تصرا اولندی
 امیدی بکل که بر ذراع قماش اوثر اکه اچیه
 اولسه بش ذراع و بر کرم قماش بحسابر نیله

بلمک دلیسک بونکدخی قاعده سی بود ز که
 بولیش ذراع عی بزم سن و بونک پیمندن
 طرفه بر صغیر زاید وضع ایدیه سن و بر کرم که
 بحساب ذراع اوچ انگشت و اون اکه
 بچو رسته دز الی دخی اول اما زاده صغیر
 پیمندن طرفه شولیکه یارده سن ۲۰ ۳۰ ۴۰
 و بون اوثر اکیه ضرب ایدیه سن
 بوحاصل اولوز ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ و
 حاصل ضرب یکدخی بش خانه سن لاجل
 الکسور طرح ایدیه سن پس معلوم اولدیکه
 بر ذراع قماش اوثر اکی اچیه اولسه بش
 ذراع و بر کرم قماش بحسابر بود التمش بر
 اچیه ایلدیش و اگر بر ذراع قماش اوثر

اَلتَّ اُحْتِيَهْ اُولَسَهْ اَلتَّ ذِرَاعٌ وَرُبْعٌ چَارِيك
 قُمَاش دَخِي بِحَسَابِ نِيلَر اِنِي دَخِي بِلْمَك
 دَلِسَك كَرَكْ كَزَكِهْ بُو اَلتَّ ذِرَاعِي
 دَخِي يَزَهْ سِن وَ بُونَك دَخِي نِيَهْ يَمِينْدَن طَرْفَه
 بَر صِفَر زَايِد وَضَع اَيِدَه سِن وَ بُو رُبْع چَارِيك
 دَخِي كَه بِحَسَابِ ذِرَاعِ اَلتَّ اَنكَشْت
 وَاكِر مَر لِيش رَشْتَه دُر اِنِي دَخِي اَوَّل مَارَا دَه
 صِفَر ك يَمِينْدَن طَرْفَه شَوِيلَه يَزَه سِن
 ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ وَ بُو اَوْن اَلِيَهْ ضَرْب اَيِدَه
 بُو حَاصِل اَوَّل ۸۰۰۰۰ ۹۷ وَ بُو حَاصِل ضَرْب
 دُرْت كَا نَد سِن لَاجِل اَلكُور طَرَح اَيِدَه سِن
 پَس بُو دَخِي مَعْلُوم اَوَّل يَكِهْ بَر ذِرَاع قُمَاش
 اَوْن اَلتَّ اُحْتِيَهْ اُولَسَهْ اَلتَّ ذِرَاعٌ وَ رُبْع

چَارِيك قُمَاش دَخِي بِحَسَابِ طَقْسَن بِي دِي اُحْتِيَه
 اَيَلَر مَشْن وَاكِر دُرْت ذِرَاعٌ وَ رُبْع چَارِيك
 وَاكِر قُمَاش ك دَخِي هَر ذِرَاعِي اَوْتَر اَكْشَر
 اُحْتِيَه اُولَسَهْ اَوَّل دَخِي بِحَسَابِ نِيلَر اِنِي
 دَخِي بِلْمَك دَلِسَك كَزَكِهْ بُو دُرْت ذِرَاعِي
 دَخِي يَزَه سِن وَ بُونَك دَخِي يَمِينْدَن طَرْفَه
 بَر صِفَر زَايِد وَضَع اَيِدَه سِن وَ بُو رُبْع چَارِيك
 دَخِي كَر هَلَهْ جَمْع اَيِدَه سِن كَه بُونَك دَخِي
 بِحَسَابِ ذِرَاعِ طَقْسَن اَنكَشْت وَاوْتَر بِي دِي
 بِجُو رَشْتَه اَوَّل وَ بُو اِنِي دَخِي اَوَّل مَارَا دَه
 صِفَر ك يَمِينْدَن شَوِيلَه يَزَه سِن ۸۰۰۰۰ ۹۷
 وَ بُو اَوْن اَلِيَهْ ضَرْب اَيِدَه سِن بُو حَاصِل
 اَوَّل ۸۰۰۰۰ ۱۳۱ وَ بُو حَاصِل ضَرْب ك

دخی بش خا نشن لاجل الکسور طرح اید سن
 پس بود دخی معلوم اولدی که اوچ ذراع و نیم
 چارنیک قماش دخی سکر زانچیه بکر مریش افجه
 ایلر مشن واکر بکر مریش ذراع و نیم چارنیک
 وکر قماشک دخی هر ذراعی او تر اکثر
 افجه یوزا تو زبیر افجه ایلر مشن واکر
 اوچ ذراع و نیم چارنیک قماشک دخی
 هر ذراعی سکر زانچیه اوله اولدخی بحساب
 نیلر ایله دخی بلمک دلیک کر کدز که بواج
 ذراعی دخی یزم سن و بوکه صفر زاید وضع
 انیمیه سن و بو نیم چارنیک دخی که بحساب
 ذراع او ناکه بچو آنکشت درانی دخی
 بواج ذراعک یمنیدن طرفه شوکله یاز سن
 ۳۴۱ و بونی دخی سکر ضرب اید سن
 بو حاصل اولور ۲۵۱۰۰ و بو حاصل ضربک

دخی اوچ خا نشن لاجل الکسور طرح اید سن
 پس بود دخی معلوم اولدی که اوچ ذراع و نیم
 چارنیک قماش دخی سکر زانچیه بکر مریش افجه
 ایلر مشن واکر بکر مریش ذراع و نیم چارنیک
 وکر قماشک دخی هر ذراعی او تر اکثر
 افجه اوله اولدخی بحساب نیلر ایله دخی
 بلمک دلیک کر کدز که بواج ذراعی
 دخی یزم سن و بوکه دخی صفر زاید وضع
 انیمیه سن و بو نیم چارنیک دخی که بحساب
 اید سن که بونلر دخی بحساب ذراع او ناکه
 آنکشت و آنکشت بچو رسته اولور و بونی
 دخی اول بکر مریش ذراعک یمنیدن طرفه
 شوکله یاز سن ۳۴۱ و بونی دخی سکر ضرب اید سن
 ۲۵۱۰۰ و بو حاصل ضربک

دخی او تر اکیه ضرب ایدہ سن بو حاصل
 اولوز ۶۷۷۱۰۰۰۰ و بو حاصل ضربک
 دخی بش خائین لاجل الکسوز طرح ایدہ سن
 کین بودخی معلوم اولدی که بکر مر ذراع و
 نیم چاریک و کر قماش دخی او تر اکثر
 آفتیه الت یوز بتمشیدی فچه ایلر مش
 واکر او زاکه ذراع و نیک چاریک و ربع چاریک
 قماشک دخی هر ذراعی و نالتشر در همه
 و نصف در همه اولسه اولدی دخی بجایه نیکه
 الی دخی یلمک دیک کرگذر که بو او زاکه
 ذراعی دخی یازہ سن و نو که دخی صنف زانید
 وضع انتیه سن و بویک چاریکه ربع چاریکی
 دخی جمع ایدہ سن که بونل دخی بحساب ذراع

او تر بزرگشت و بکر مرش رشته اولوز
 و بون دخی اول او زاکه ذراعک بمیندن
 طرفنر شوبله یازہ سن ۱۲۱۳۱۴۱۵
 و بون دخی اون الت در همه و نصف
 در همه ضرب ایدہ سن بو حاصل اولوز
 ۱۶۲۱۹۲۱۰۰۰۰ و بو حاصل ضربک
 دخی بش خائین لاجل الکسوز طرح ایدہ سن
 کین بودخی معلوم اولدی که او زاکه ذراع
 و نیک چاریک و ربع چاریک قماش دخی
 او نالتشر در همه و نصف در همه اولوز
 اوچ آفتیه و عین در همه و ربع عین در همه
 ایلر مش واکر بون در همه و ربع عین در همه
 دخی بوسورات مطر و حدن نه وجه که

ما و خود در این دخی بملک دکر سک بو
خصوصاً بقا احوال فلو شده که کورات
در همد ز بکاز اولمشد ز اما بر محله که
بر شنی کثرت استفا ده و چون تکرار اولند
اول محله آنک مراراً تفصیلی دخی جائز
کور مشکر در افدی بکل که بو خانر پیشرد
اولن اون بش شکل اون اکه عددی و
نصف عددی متن در هر اولوز و اکه بحق
عدد بایه قلوز و اول اکه بحق عددی دخی
عادت بسط از ره یاز سن یعنی اول که عدد
پشیری خانر پیشر تحنه و نصف پشیری دخی
خانر شعیر تحنه یازوب فو قنده اولن اشکال
جمع این سن که جمله اوج بیک یوز بکر

۱۴۳
بش عدد اولوز و بوا عدد مذکور دخی ربع
متن در هر اولوز و بواقی هر چند که بونک
امثال اشکال مشتبه واقع اوله بومنون
از ره قیاس اولند یعنی بر محله که خانر کوز
بمکامه طرح اوله و بعد الطرح اندن
بایه قلوز خانر قح خانیه اندر خانر در همد
و خانر در همد دخی میسندن طرفنده اولن
ا که خانر خانر پیشر در و خانر پیشر دخی
میسندن طرفنده اولن ا که خانر خانر شعیر
و خانر شعیر دخی میسندن طرفنده اولن
ا که خانر خانر خرد لدر و خانر خرد لک دخی
میسندن طرفنده اولن ا که خانر خانر در و خانر
در و نل دخی میسندن طرفنده اولن ا که خانر خانر خود

یوز حَکَمَه اُولوز لیس بومعیندن لازم
 کلوز که ربع کیلجه که ممالک رومده آکا
 شیک دراز اونی که گاسه واللی حَکَمَه
 اوله ونیم کیلجه دخی یکمیش گاسه اوله
 وسه ربع کیلجه دخی اوثنیدی گاسه
 واللی حَکَمَه اوله لیس بونلرک بو شرتی
 دخی نلیدکن صکره بودکر اولن اشکان
 حالت گنا بتده یخه یازلوزانی دخی بکان
 اید که امدی بلکل که صورت ربع کیلجه
 که هر شکدر بودر ۱۰ ۲ ۱ و صورت نیم
 کیلجه که اکه شکدر بودر ۲ ۵ و صورت
 ربع کیلجه که اوج شکدر بودر ۱۰ ۷ ۳
 و صورت کیلجه تا م که درت شکدر بودر

۱۰. اما بودکر اولن صورتلر که عمل اتمک
 هسما ن شول وقت جائز اولر که قیمت امدادی
 مع کیلجایت بر ضرر بله اشترای اتمک
 لازم کله اولن وقت بواشکا لله عمل جائز
 اولوز والا بوسورتلرک محل غیر شمولتی
 یوقدر لیس امدی هر مذ که یکم کیلجه در
 و بیکم کیلدن مادون اولر که بونلر
 کسور ایتدیر بونلر در که علی الترتیب ذکر
 اولندی اما بونلرک دخی جمعندن غافل
 اولیاسین که بودخی مابقا ذکر اولنلر
 که کرکدر یعنی بونلر دخی گاسه سنی گاسه
 تحینه وجهه سنی دخی حَکَمَه تحینه یازوب
 اکدن جمع اتمک کرکدر که صحیح اوله

پيش مژدن كيلجه وكاسه وجهه نه جهله
 افراز اولب گجا بت اولور مش انلري بلدك
 و كيلك ائدن دخی مژنه وجهه اشخراخ
 اولور انی دخی بلمك گرگین امیدی كه یوز
 یك مطرطن بیک ططن یوز الی كيلجه قاج
 مژ اولور بلمك دلك گرگه كه یوز ك
 اولكن اعدادی یك میه تقسیم ایده من زكاج
 قسمت نرواقع اولسه اول اعدا اولقد
 مژ اولور مثال تقسیم كاد
 ۱۱ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰
 دخی اشخراخ اولور كه تقسیم بلمیله اول
 یوزدن اسان سزدن مثلا اول سورلن قیلمه
 اولورسه انی یازده سن بعده انی تنصیف ایده سن

اما خاند اچار دخی تنصیف ایتمیه سن مثال
 تنصیف ۱۱ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰
 معلوم اولدی كه یوقدر كيلك اوتیه
 بیک درت یوز ططن بیک یوز مژ
 اولور مش پش بکوزات امژا ددن دخی بو
 قدر صورت و یوقدر بیان بیدر زیر ایا قی
 دخی بیکه استدلال ایدوبه علی هذا قیاس
 اتمك آهوندزه **الفصل العاشر**
 بیان ضرب الامداد بالکسور یعنی مع الکیلا
 اوشخی مضل امژا دك بالکسور اولن ضربلن
 بیان ایدر كه با کیلکات اوله و بونك دخی
 بعضی صغیر زایدله اشخراخ اولور و بعضی
 صغیر زایدله مختاخ اولیوب بلا صغیر اشخراخ

اولر آنلری دخی بکازاید. لور. وانلرک دخی
 تذکرخی آهتر اولت. استفادیه قریب اولجیلر
 بزقیح صورت تصویر ایدوب تعبیر ایدیه لور.
 امدی بلیکل که بزمند کند فریکر اچیکه
 اولسه بزمند و بزرکیجه کند فریکر بزرکیله
 بلمک دیکل امدی اول بونلری حالت تکابنده
 بجه یازمتر گر کدور. و بونلر بیچور ایلر یازلور.
 آنلری بکازایدیه لور. پس اول بزمندی یازه سن
 و بکیندن طرفینه بزر صغیر زاید وضع ایدیه سن
 که بوکسور است امدادک خانه، ماتی خالی اولمیه
 نیر بزرکیجه الی گاسه دوز و بوالی عده د
 اکه خانه دوز و بونلر خانه، ماتی بزر صغیر زاید
 وضع اتمک لابد دوز که اول صغیر زاید لک خانه ماتی

مسملو اولت اوچ خانه اوله. پس بوندت
 معلوم اولدی که بوکسور است امداد دخی
 اوچ خانه بیشر بزرکیجه الی گاسه اولی
 اکه کیجه یوز گاسه اوله. و اوچ کیجه یوز
 الی گاسه اوله. و درت کیجه دخی اکه یوز
 گاسه اوله. بهر حال اعداد گاسه و کیجه
 تا مدتی تا مده و اریجه تقدیر زبایدیه اولورسه
 خانه، ماتی زاید و ناقص اولور. پس اول
 سببدن دوز که کسور است امداد دخی خانه
 ماتی خالی و بزر محکمل کرده بزر صغیر زایدیه
 خانه، ماتی مسملو ایدر لور. پس امدی
 بولش مدی یازوبت صغیر زاید وضع ایدکدن
 صکره بزرکیجه که الی گاسه دوز اول صغیر

ما زاده نك پيچندن طرفته شويله يازه سن
 كه خاينه مات كوز اول صيفر ما زاده يله علو
 اوله : ۱۰۰ هـ و بويي يكر ميه ضربا يده سن
 بو خا صيل اولر ۱۰۰۰ ۱۰۱ و بو خا صيل
 صر نك دخی اوچ خا نين لاجل الكوز طرح
 اين سن كه اكه خا نك كوز الی گاه در
 و بر خا نك كوز دخی اول صيفر ما زاده در كه
 خا نك مات كوز خالی اولسون ليون
 وضع اولمش در پس معلوم اولدي كه بو قدر غله
 بحسا به يوز بر افچه ايلر مش و اگر بش مد
 و اكه كينجه كند مر كه هر مدي يكر مشر افچه
 اولسه بحسا به نيلر الی دخی نيلك ديلك
 گر كد زكه اول بش مدي يازه سن و اكه كينجه

يوز گاهه در اول بش مدك پيچندن طرفته
 الی دخی يازه سن و لو كه صيفر زاید وضع
 انتميه سن زير بونده خا نك مات خالی
 دك كد ز شكل واحد له مسلودر اول
 سبيدن بو صيفر زاید محتاج دكلر : ۱۰۰ هـ
 و بويي دخی يكر ميه ضربا يده سن بو خا صيل
 اولر ۱۰۰۰ ۱۰۲ و بو خا صيل ضربا
 دخی اوچ خا نين لاجل الكوز طرح اين سن
 پس بو دخی معلوم اولدي كه بو قدر غله
 دخی بحسا به يوز اكه افچه ايلر مش اما
 بونك بو كو غندن نيه بعضي صور تلي اولر
 خا نك مات خالی يكر نيه صيفر زاید
 محتاج اولر الی دخی بياز ایده لم مشلا

اگر آلت مُد و اوز را که کیلجه کند مُرکه
 هر مدی قرق بشر در همه و ربع در همه
 اولسه بحسابه نیکو را به دخی بلمک دکنک
 کرکه ذکره اول آلت مدی یازده سن
 و اوز را که کیلجه دخی تنصیف یک سن که
 آلت عدد اولوز و این دخی اول آلت مدک
 میبندت طرفه شویله یازده سن ^{۴۸} ۲۹۸
 و نوکه صفر را بد و صنع امتیه سن و بونی دخی
 قرق بشر آفته ربعه ضربایده سن بوحاصل
 اولوز ^{۴۸} ۲۹۸ و بوحاصل ضربان دخی
 اوج خالسن لاجل الکوز طرح ایده سن
 پس بود دخی معلوم اولدیکه بوقدر غله دخی
 بحسابه اکه یوز طمشن سکر در همه و پنج عشر

۱۴۹
 در در همه و عشر ربع در همه ایلر مش و اگر بود
 آلت کال مطر و حدن پنج عشر در همه
 و عشر ربع در همه نرو و حمله ماء خود دز
 این دخی بلمک در سیک بلیکل که بود
 طرح اولن آلتش بش عددک آلتین اکه
 عددی و نصف عددی پنج عشر در همه
 اولوز و بانی قلز اکه عدد و نصف عدد
 دخی عشر ربع در همه اولوز زیرا ربع در همه
 یکر مر بشر عدد دز و بویکر مر بشر عددک
 دخی عشری اکه عدد و نصف عدد اولوز
 و اگر اوز مد و بشر کیلجه کند مُرکه
 هر مدی اوز بشر در همه و ربع در همه
 اولسه بحسابه نیکو را به دخی بلمک دکنک

كَكَ دُرْ كِه اَوَّل اَوْن مُدِي يَارِه سَن
 وَ مَز بَعْد نَش كِيلْجِه يَنَه تَنْصِيف اِيْدُو ب
 اِنِي دَخِي مُدْكَ يَمِينْدَن طَرْفَنه شُو يَلْ يَارِه
 ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰
 اَتْمِيَه سَن وَ بُو بِي دَخِي اَوْتُر بَش لَفْجَه رُبْعَه
 ضَرْب اِيْدَه سَن بُو حَا صَل اَوْر ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰
 وَ بُو حَا صَل ضَرْبْكَ دَخِي دَرْت خَا نَش لَاجِل
 اَلْكُور طَرْخ اِيْدَه سَن پِي بُو دَخِي مَعْلُوم
 اَوْلَدِيكِه بُو قَدَر غَلَه دَخِي بِحْسَابِه اَوچ بُوْر
 اَلْمَش بَر دَرِهْم وَ رُبْع دَرِهْم وَ نَصِيف نَش
 دَرِهْم اَيَلَر مَش وَ اَكْر اَلْت كِيلْجِه كَنْدُرْ كِه
 هَر مُدِي يَكْر مَرِيْد شَر اَفْجِيَه اَوْلَسَه بِحْسَابِه
 بِيَلَر اِنِي دَخِي بِلْمَك دَلِيك بُو نَك دَخِي قَاعِدِي

بُو دُرْ كِه اَوَّل اَلْت كِيلْجِه دَخِي تَنْصِيف اِيْدَه سَن
 كِه اَوچ عَدَد اَوْلُور وَ اَوَّل اَوچ عَدَدِي شُو يَلْ
 يَارِه سَن ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰
 اِيْدَه سَن بُو حَا صَل اَوْر ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰
 ضَرْبْكَ دَخِي بَر خَا نَش لَاجِل اَلْكُور طَرْخ
 اِيْدَه سَن پِي بُو دَخِي مَعْلُوم اَوْلَدِيكِه
 بُو قَدَر غَلَه دَخِي بِحْسَابِه سَكْر دَرِهْم وَ عَشْر
 دَرِهْم اَيَلَر مَش وَ اَكْر بُو ضَرْبَه خُو دَخَانِه
 كُور بُو قَدَر پِي بُو حَا صَل ضَرْبْكَ بَر خَا نَش
 بِيچُون طَرْخ اَوْلُور اِنِي دَخِي بِلْمَك دَلِيك
 بِلْمَك كِل كِه بُو اَلْت كِيلْجِه كِه وَ رُدُرْ كِه
 كُور اَتْنِدَن دُرْ اَوْن اَجَلْدَن بُو نَك بَر خَا نَش
 طَرْخ اَوْلُور لَاجِل بُو دُرْ دَرِهْم هَر شِي كِه اَكْر كِيلْجِه

وَإِذَا شِئْنَاكَ دُرُودًا تَامِدُنْ مَا دُونَ أُولِهِ
أَوَّلُ كُوزَاتِ مَدَّ أُولُوزْ وَأَنْدَنْ صُنْكَرَمْ بُو
عُشْرِ دُرُ هَمْ دَخِي أَوْنْ عَدَدُ أُولُوزْ دِي
زِيرِ بَرِ دُرُ هَمْ بُو زِ بَشِيرِ أُولُوزْ أَنْكَ عُشْرِ
أَوْنْ بَشِيرِ أُولُوزْ لَازِمْ كَلُوزْ أَمْدِي بُو بَرِ
عَدَدُ نَدَنْ عُشْرِ دُرُ هَمْ أُولُوزْ أَلْخِي دَخِي
بَلِمَكْ دِرْ كَرِ نَكْ بَلِ كُلْ كِهْ بُو زِ عَدَدُ
أَوْنِ خَانَهْ أُولُوزْ أَلْخُونْ عُشْرِ دَخِي خَانَهْ
عُشْرِ نَدَنْ دَاخِلْ أُولُوزْ أَوْنْ عَدَدُ أُولُوزْ بَلِ
أَمْدِي بَرِ كِبْلَجَهْ تَامِرْ كِهْ أَلْخِي عَدَدُ دُرُوزْ بُو أَلْخِي
عَدَدُ كِهْ خَانَهْ دُرُوزْ أَوَّلْ أَجَلْدَنْ بُو نَكْ عُشْرِ
أَخَاذْ أَوْنَدَهْ أُولُوزْ لَازِمْ كَلُوزْ مَكْلَا سَكَنْ بَرِ
أَلْخَنَكْ عُشْرِ قِي أُولُوزْ دِيرْ خَانَهْ أَخَاذِي

طَرَحْ أَيْدِيكَ مَعْلُومْ أُولُوزْ كِهْ سَكْرْ دُرُ هَمْ
وَعُشْرِ دُرُ هَمْ أُولُوزْ زِيرِ أَوَّلْ مَطْرُوحْ أَوَّلْ
بَرِ عَدَدُ بَرِ دُرُ هَمْ أَوْنْ جَزُونْدَنْ بَرِ خُزْ دُرُ
وَإِذَا رُبْعْ كِبْلَجَهْ كَنْدَمْ كِهْ بَرِ شِكْرْ دُرُ هَمْ دِي
بَكْرَمْ سَكْرْ زَاخْتِيَهْ أُولُوزْ بِحَسَابِ بَرِ نِيلَهْ أَلْخِي دَخِي
بَلِمَكْ دِيرْ نَكْ كِهْ كَدْرْ كِهْ أَوَّلْ رُبْعْ كِبْلَجَهْ
حَالِتْ نَحَابِي أُولُوزْ شَوْنِلَهْ بَرِ سِنْ ۱۰۲۰
وَصَفِيرْ زَايِدِي بُو نَكْ لِيَارِ نَدَنْ طَرَفَهْ وَضَعْ
أَيْدِي سِنْ كِهْ أَوَّلْ صَفِيرْ مَارَا دَهْ نَكْ يَمِينْدَهْ وَاقِعْ
أَوَّلْ أَشْكَا لَبَا فِي كُوزْ مَدَّ أُولُوزْ دِي
أَنْدَنْ مَعْلُومْ أُولُوزْ بُو بَرِ دَخِي بَكْرَمْ سَكْرْ دُرُ
أَيْدِي سِنْ بُو حَاصِلْ أُولُوزْ ۱۰۳۰ وَبُو حَاصِلْ
صُرْبَكْ دَخِي بَتَامَهْ دُرُوشْ خَانَهْ بَلِهْ لِأَجَلْ

الكسور طرح ایدہ سن پس بود دخی معلوم
 اولدی کہ لو قدرجه غله دخی بحساب ربع در
 وعشر در هفت ایلر مش واکر بویکجات کہ تصیف
 اولوز نیچون هر کیلجه سابقا ذکر اولن
 یکی ایله کاسه فرض اولنوب آشکالی کتابت
 اولمزن انی دخی بیلماک در سکت بلکل کہ
 بونک اکسی دخی بر دز زیر اگر بونلری بری
 بر نیه تطبیق ایدز اولسک همان اکسی دخی
 بز وضع اولوز مثلا بر کیلجه تصیف ایدز
 اولسک اول نصف کیلجه ینہ الی شکلیه
 کتابت اولو پس اول الی شکلن در سکت
 الی کاسه فرض ایله کہ بر کیلجه دز و در سکت
 نصف کیلجه فرض ایله کہ شکلی نصف شکلیه

۱۵۲
 اکسی دخی جایز دز واکر اکه کیلجه تصیف
 ایدز اولسک بر کیلجه اولز و بوز بر کیلجه
 دخی بحساب کاسه یوز کاسه دز و بوز
 صفر لرن کیدر جک بر عدد قلو ز زیر اول
 صفر لرن دخی هر ضربک نهایتندہ لاجل
 الکسور البتدہ طرح اولشہ کر کدز امید
 اول بر عددی دخی کر کسہ یوز کاسه فرض
 ایله و کر کسہ کیلجا نک نصف فرض ایله
 اکسی دخی جایز دز اما سکا هر قنقی آسان
 تر اولوز سہ انو کله عمل انک اولی دز
 و بوز ضرب امدا دده دخی کلجات چوقدز
 زیر بونک بعضی اموری احتساب بر متعلو
 اموره داخلدر انلری بومحل کسور اتده ذکر

اقلک مناسبت دکلدز اما بور ساکنک شوت
 تالشده مسایل شتاده اندر دخی بقیامه ذکر
 اولمشدز پس بو محله بو قدر اشکال و
 بو قدر نصیریمج کفایت ایدز و باقی بوندلک
 امثال کتله هر چند که واقع اوله علی
 هنداقیاس اولنه **الفصل الحادی عشر**
 فی بیان ترتیب کسورات القطار ازون برنجی
 فصل کسورات قطارک ترتیب احوال
 بیان ایدز و بو احوال قطاری دخی کماله
 بلمک محاسبینه واجدز زیر بو دخی قسم
 موردوناندندز پس امیدی اول بوندلک
 ترتیب بیان ایده لکه کمر باقی دخی ساز اوله
 امیدی بلکل که بر قطار فرق درت و قیه اولوز

وهر وقیه سی درت لدره اولوز وهر لدری
 دخی یوز دره اولوز و من بعد لدره و قطار
 بو وقیه ایله لدره دن استخراج اولوز و
 بو ذکر اولتکردن لدره و قطار وجه استخراج
 اولوز ای دخی بلمک دلک کرکدز که قطار
 مذکورک وقیه سنک عدد دینه بر وقیه سنک
 لدره سنک عدد در ضرب ایده سن و حاصل ضرب
 نر واقع اولزه اول لدره واحدک دره سنک
 عددی اولوز مثلا بر قطارک وقیه سنک
 عددی که فرق درت عدد دز و بر وقیه سنک
 لدره سنک عددی دخی که درت عدد دز
 بوندلری شویله یازوبت بری برنیکه ضرب
 ایده سن **و** و بو حاصل ضرب اولوز

يُتَمَشَّرُ الْكُتْبُ ذِرْهَمًا بِرُلُودَرَةٍ ذِرْزَةٍ وَبِوَحَابِ
لُودَرَةٍ يَلَهُ يَوْمُ لُودَرَةٍ بِرُقُطَارٍ أُولُورٍ وَكَرْبُورٍ
تَقْدِيرُ حَبِّهِ بِرُقُطَارٍ ثَمَنُ ذِرْهَمٍ أُولُورٍ أَيْ دَخِي بِلْمَلِكِ
ذَلِكَ كَرْدُ زَكَةِ بُولُورٍ لُودَرَةٍ يَوْمُ يَتَمَشَّرُ الْكُتْبُ
عَدَدُهُ ضَرْبُ أَيْدِي سِنِّ كَرْدِ بُولُورٍ دَخِي مَعْلُومٌ أُولُورٍ
أَمَّا بُولُودَرَةُ بِرُطَرِيقِ دَخِي وَرُودَرَةُ
بُولُودَرَةٍ قُطَارِي لُودَرَةٍ دَنِّ وَلُودَرَةٍ دَنِّ
أَسْخَرَجَ أَيْدِي سِنِّ أُولُودَرَةٍ بِحَبِّهِ أَسْخَرَجَ
أُولُورٍ أَيْ دَخِي بِيَانِ أَيْدِي لُورٍ بِلْمَلِكِ أَنْكَدِي
قَاعِدُهُ بِرُلُودَرَةٍ بِرُلُودَرَةٍ نَكِّ وَرُودَرَةٍ كِهْ يَوْمُ
ذِرْهَمًا ذِرْزَةٍ بِرُلُودَرَةٍ نَكِّ ذِرْهَمًا نَكِّ
عَدَدُهُ ضَرْبُ أَيْدِي سِنِّ كِهْ يَوْمُ يَتَمَشَّرُ الْكُتْبُ ذِرْهَمًا
وَلِخَا صِلَ ضَرْبُ نَبِّ وَقَعِ أُولُورٍ أُولُودَرَةٍ بِرُلُودَرَةٍ

قَطَارُكَ دَرْهَمُكَ عَدَدِي أُولُو بَيْتِي بُو
دَحْجِ مَعْلُومِ أُولَدِي كِه بَرِ قَطَارِ بِحْسَابِ
وَقْتِه قُرُودَرُش وَقْتِه وَبِحْسَابِ لَذَرِه بُو
بَيْتِشَاكْتِ لَذَرِه وَبِحْسَابِ لُودَرِه بُو لُودَرِه
وَبِحْسَابِ دَرْهَمِشَاوَن بِي دِي بَيْتِشَاكْتِ بُو دَرِه
أُولُو مَشْن. وَأَكْرَبُ نَجِيحِه بَيْتِشَاكْتِ لُودَرِه لَرِي
جَمْعِ اِيْدُوْبِ قَطَارِ صَحِيحِ اَيْمَلِكِ دَلِيلِكِ
اَنْدِه دَحْجِ قَاعِدَه كُلُّ بُو دَرِه كِه بِقَامِه اُولُو
لُودَرِه لَرِي بُو زَعَدَدِه تَقْسِيمِ اِيْدِه سِت
وَحَارِجِ قِسْمَتِ نَه وَاَقَعِ اُولُوسَه اُولَقَدَرِ
قَطَارِ اُولُو زَه وَمَقْسُومِنْدِه يَحْ عَدَدُ بِلَاغِ
قَلُوبِنْدِه اُولُو بَيْنِه لُودَرِه اُولُو مَشَالِ تَقْسِيمِ
لُودَرِه ۱۴۰۲ ۳ سَه ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶

مَعْلُومٌ أَوْلَدَ بِيكِهِ بُوَقْدَرُ لَوْدَرَهُ بَنِيكَ الَّتِي بُوَزْ
اِكِه قَنْطَارُ وَآوُتَرُ اُوجُ لَوْدَرَهُ أَوْلُورُشْ
وَبُونُكَ بَرَقَاعِدَه بِحِي دَخِي وَزْدَرُكَ تَقْسِيْمُ
بِكَلِيَّتْ كَرَمِ اَوْنِ اَمَانْدَرُ مَثَلًا بَرَقْدَارُ لَوْدَرَهُ بَنِيكَ
يَمِينْدَن طَرْفِدَن اِكِه خَانِشَن كِه خَانِيَه
لَوْدَرَهُ دُرُ لَاجِبِلِ الْكُورُ طَرْخِ اِيْدَه سَن
وَبَاقِي نَرَقَلُوزَسَه اَوْلَدِخِي اَوْلَقْدَرُ قَنْطَارُ
اَوْلَرَهُ وَآوُلُ مَطْرُوحِ اَوْلَن خَانِيَه كُورَدَه
اَوْلَن اَشْكَالِ دَخِي لَوْدَرَهُ اَوْلَرَهُ مَشْكَالِ
بَنِيكَ ۱۳۳۱ ۱۶۰۲ ۱۶۰۳ ۱۶۰۴ ۱۶۰۵
اَجَلِي اِيچُون اِكِه خَانِيَه طَرْخِ اَوْلَبِ اُوجِ
خَانِيَه وَبَايْخُودِ دُرُتْ خَانِيَه طَرْخِ اَوْلَدُ وَغَنِيَه
وَسِيَه نَرُ دُرُ اِنِي دَخِي بِلْمَكِ دُرُ سَن بِلْمَكِ

۱۵۵
بَرَقَنْطَارُ بُوَزْ لَوْدَرَهُ اَوْلَدُ وَغَنِيَه اَجَلْدَن
اِكِه خَانِيَه طَرْخِ اَوْلُورُ كِه خَانِيَه مَانِشْ
خَانِيَه الْحَاذَرَه مَوْجُودِ اَوْلَبِ بُوَلُودَرَهُ
هَسَرُ بُوَزِي بَرَقَنْطَارُ اَوْلَرَهُ بِنِي اَوْلُ تَقْدِيرُ
بُوَدِخِي بَنِيكَ الَّتِي بُوَزْ اِكِه قَنْطَارُ وَآوُتَرُ
اُوجِ لَوْدَرَهُ اَوْلُورُ وَبُوَصْحَلَدَه دَخِي كَلِمَاتْ
جُوَقْدَرُ زِيَرِ الْخَانِيَه الْحَاذَرُ طَرْخِ اَوْلُورُ
بِيچَه اَوْلَرَهُ وَخَانِيَه عَشْرَاتْ طَرْخِ اَوْلُورُ بِيچَه
اَوْلَرَهُ وَخَانِيَه مَانِشْ وَآوُفْ دَخِي اِلَى غَيْرِ
بَنِيكَ اِيچُون اَوْلُورُ بِيچَه اَوْلَرَهُ اَنْلَرِي
تَقْصِيرُ بِيچَه اَتْمَكِ بَرَقَنْطَارُ مَنَابِ اَوْلَدُ وَغَنِيَه
اَجَلْدَن تَاوُخِيَرِ اَوْلَدِي اَمَّا بُوَلَرَهُ وَبِيچَه
بُونُكَ اَمَّا اِلَى نَسَبِ لَرُ شَوْتَالْتَدَه سَابِلِ

شتی ده بکازان و لم شد ز آما آنا طولیده
 واقع اولن قنطار قرق و قیه دز و بونگدخی
 لذره سی یوزن در همدز و اگر بونگدخی
 لذره شدن لودره و لودره شدن قنطار
 استخراج اتمک دیک فو قیده ذکر اولن
 اسلوب از ده ایده سن پیر اولن تقدیر چه
 بودخی معلوم اولدیکه بونگدخی بر قنطاری
 قرق و قیه و لذره سی یوزن ال تمثیل لذره
 و بحساب بر لودره لودخی یوزن لودره و در همدی
 دخی اولن الکت بیک در همدی اولر مش پین
 بوشر پین قنطار پین دخی بر قدر پینا نلر عیان
 اولندی و بافتی دخی علی هکذا قیاس اولسه
الفصل الثانی عشر فی بیان ضرب القنطار

با کسور القنطار یعنی مع لذره و لودره
 و در همدی اولن بکخی فصل ضرب قنطاری
 بیان ایدز که مع الکسور اوله یعنی لذره
 و لودره یله و در همدی معاً ضرب واحدله
 مراد اولن بها استخراج اولنه آما بونگدخی
 بعضی صغیر زایدله استخراج اولوز و بعضی
 دخی صغیر زایدله محتاج اولوز بک صغیر
 استخراج اولوز پیر اول بونلر صغیر زایدله
 پنچون محتاج اولوز و پنچون محتاج اولر
 اندری بکاز ایده لودر بافتنه قیاس اوله
 اندی بک کمال که بر قنطار مرتبه مائده
 و بر لودره مرتبه الحاده یار لرب و لو اکینک
 ما بلیته بر صغیر زاید وضع اتمک کرکیز که

اسْتَحْضِرْ اَجَلَكَ صَحْبَتِ اَزْرَوْ اَوَّلَهُ وَاَكْرَعَ عَدَدَ
 لَوْ ذَرَهُ بُوَ مَحَلَّةَ خَانَةِ عَشْرَاتِهِ بِلَهُ تَدَاخُلِ
 اَيْدِ اَوَّلَسَهُ اَوَّلِ وَقْتِ صَنِيفِ زَايِدَةٍ مُخْتَلَجِ
 اَوَّلَمَزَةٍ مَثَلًا بِرَقِطَارِ وَلَيْشِ لَوْ ذَرَهُ يَازَمُو
 دَلِسْكَ شُوَيْلَهُ يَازَهُ سِنْ ۱۰ / ۱۱ وَاَوَّلِ قِطَارِ
 بَشِ لَوْ ذَرَهُ نَكْ مَا يَنْبَنِي بُوَ صَنِيفِ زَايِدَةٍ اَلْجَوْنِ
 وَضَعِ اَوَّلَمَزَةٍ اَوَّلِ مَا زَادَهُ اَوَّلَنْ صَنِيفِ عَدَدِ
 قِطَارِ صَحْبِ خَانَةِ مَائَتَةِ اَيْلَدَةٍ وَاَكْرَعَ اِكْ
 قِطَارِ وَاَوَّلَنْ بَشِ لَوْ ذَرَهُ يَازَمُو دَلِسْكَ اِنِ
 دَخِي شُوَيْلَهُ يَازَهُ سِنْ ۱۰ / ۱۲ وَبُوَ كَهْ صَنِيفِ
 زَايِدَةٍ وَضَعِ اَنْتَمِي سِنْ زِيَرِ بُوَنِكَ اَعْدَادِ لَوْ ذَرَهُ
 خَانَةِ عَشْرَاتِهِ تَدَاخُلِ اَيْدِ وَبُوَ عَدَدِ قِطَارِ صَحْبِ
 خَانَةِ مَائَتَةِ دُوْشَمَشْدِ اَوَّلِ اَجَلِ اَنْ بُوَ صَنِيفِ زَايِدَةٍ

مُخْتَلَجِ دَكْ كَلْدَرِ وَاَكْرَعَ اَوَّلَنْ قِطَارِ اَوَّلَنْ
 بَشِ لَوْ ذَرَهُ يَازَمُو دَلِسْكَ اِنِ دَخِي شُوَيْلَهُ
 يَازَهُ سِنْ ۱۰ / ۱۱ وَصَنِيفِ زَايِدَةٍ بُوَ دَخِي مُخْتَلَجِ
 دَكْ كَلْدَرِ وَاَكْرَعَ بُوَ عَدَدِ قِطَارِ صَحْبِ
 صَنِيفِ زَايِدَةٍ خَانَةِ مَائَتَةِ اَيْلَدِ وَبُوَ عَدَدِ
 لَوْ ذَرَهُ كَسُوْرِي دَخِي خَانَةِ اَلْحَادَةِ وَضَعِ اَعْلَهُ
 خِلْمَتِ نَدَرِ اِنِ دَخِي بَلْعَمَكِ دَلِسْكَ اَلْجَوْنِ
 بُوَ قِطَارِ كَهْ لَوْ ذَرَهُ نَكْ مَا يَنْبَنِي وَاقِعِ اَوَّلَنْ
 صَنِيفِ مَا زَادَهُ طَاهِرِ اَكْرَعَ زَايِدَةٍ اَكْمَامَعَا
 قِطَارِ لَوْ ذَرَهُ يَلَهُ مُجْتَمِعِ اَيْدِ وَبُوَ صَنِيفِ اَلْجَوْنِ
 مَوْضُوْعُهُ زِيَرِ هَرِ قِطَارِ بُوَ لَوْ ذَرَهُ دُرِ اَوَّلِ
 اَجَلِ اَنْ عَدَدِ قِطَارِ صَحْبِ خَانَةِ مَائَتَةِ اَيْلَدَرِ
 بَشِ شُوَلِ مَحَلَّةَ كَهْ عَدَدِ قِطَارِ صَحْبِ خَانَةِ مَائَتِ

بُولَمَشْدَرَانْدَن صَفَر زَايْد لَازِمِ كَلَمَر و سُول
 مَحَلَّة كه عَدَد قَنْطَارِ صَحِيح خانَه مَاتِي بُولَمَشْدَر
 اِنِي بِرِ صَفَر زَايْد لَه مَحْشَر اِيْدُون يَعْنِي عَدَد
 قَنْطَارِي خانَه مَاتَر اِيْلِدُون اَنْدَن صَرْف
 اَتَمَك كَر كَسَن لِي بُولَمَشْدَرِي دَخِي يِلْدَكَن صَلَم
 بُولَمَشْدَرِي صَرْف بُولَمَشْدَرِي تَذَكْرِي اَهْمَر اُولُجْه كَر نَدَن
 تَرْفِيح صُورَتِ نَصُورِ اِيْدُون بَيَان اِيْدَه لَر
 اَمْدِي بَلِكَل كِه بُولَمَشْدَرِي وَاَلِت لَوْدَر
 عَسَلَك هَر قَنْطَارِي اَوْجَر بُولَمَشْدَرِي دَر هَمَه
 وَرْبَع دَر هَمَه اُولَسَه بِحَسَابِ بَر نِيلَه بَلِمَك دَلِك
 كَر كَر دَر كِه بُولَمَشْدَرِي وَاَلِت لَوْدَر شُولَه
 بَايَز سَن ۹۰۴ / ۳۱۰ و عَشْرَتِ لَوْدَر
 مَحَلَّة بِرِ صَفَر زَايْد وَضْع اِيْدَه سَن وَ بُولَمَشْدَرِي

بُولَمَشْدَرِي دَر هَمَه وَرْبَع دَر هَمَه صَرْف اِيْدَه سَن
 بُولَمَشْدَرِي اُولَمَشْدَر ۹۰۴ / ۳۱۰ و بُولَمَشْدَر
 صَرْف بُولَمَشْدَرِي دَر هَمَه خانَه مَاتَر اِيْلِدُون
 طَرْح اِيْدَه سَن بُولَمَشْدَرِي مَعْلُوم اُولَمَشْدَرِي
 بِحَسَابِ بُولَمَشْدَرِي بُولَمَشْدَرِي طَرْح دَر هَمَه
 وَرْبَع دَر هَمَه و عَشْرَتِ دَر هَمَه و عَشْرَتِ
 دَر هَمَه وَ بُولَمَشْدَرِي دَر هَمَه اِيلَمَشْدَرِي
 وَاَكْر اِكِه قَنْطَار وَاُون بُولَمَشْدَرِي نِيلَك
 دَخِي قَنْطَارِي بُولَمَشْدَرِي اَكْشَر دَر هَمَه و سَه
 وَرْبَع دَر هَمَه اُولَسَه بِحَسَابِ بَر نِيلَه اِنِي دَخِي
 بَلِمَك دَر كِه كَر كَر دَر كِه اِكِه قَنْطَارِي
 وَاُون بُولَمَشْدَرِي دَر هَمَه شُولَه بَايَز سَن
 ۹۰۴ / ۳۱۰ و بُولَمَشْدَرِي وَضْع

اَمِّيَكِه سَن زِير اَبُونَك حَانَه عَشْرَاتِ عَشْرَاتِ
 لَوْدَرَه يَلَه مَسْمُودَر وَ بُونِي دَخِي بُونِ الْقَتَنِ
 اَكِه دَرِهْمَه وَ سَه رُبْع دَرِهْمَه ضَرْب اَيْدِه سَن
 بُونِ حَاصِل اُولُ ^{۱۲۸} ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵
 حَاصِل ضَرْبَك دَخِي دَرْت حَانَتَن لَاجِل
 الْكُسُور طَرَح اَيْدِه سَن پِن بُونِ دَخِي
 مَعْلُوم اُولَدِيكِه بِحَسَابِه اَوُج يُونِ قَرَف
 طَقَر دَرِهْم وَ هَفْت مِثْر دَرِهْم وَ عَشْر سَه
 مِثْر دَرِهْم اَيْلَر مِثْر وَ اَكْر بَر قَطَار مَوِين
 اَللّٰ اَكِه اَفْتِيَه اُولَسَه بَر نِيچَه بِيك لَوْدَرَه
 قَنَطَار صَحِيح اَعْدَن اُول لَوْدَرَه لَرْدَن
 بَهَاي قَنَطَارِي شَحْرَاج اَتَمَك دِلِك كَر كَزَكِه
 اُول عَكَد لَوْدَرَه شَوِيلَه يَنَف سَن ^{۱۴۰۲۳۳} ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰

وَ بُونِي اَللّٰ اَكِه ضَرْب اَيْدِه سَن بُونِ حَاصِل اُول
^{۱۴۱} ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ وَ بُونِ حَاصِل ضَرْبَك دَخِي
 اَكِه حَالَتَن لَاجِل الْكُسُور طَرَح اَيْدِه سَن زِير
 حَانَه عَشْرَاتِ طَرَح اُولَب حَانَه مَات مَوْجُود
 اُولَجَق هَر لَوْدَرَه سِي لَعْنُو هَر قَنَطَارِي
 اَللّٰ اَكِه اُولُور پِن بُونِ دَخِي مَعْلُوم اُولَدِيكِه
 بِحَسَابِه سَكَن اَوُج بِيك اَوُج يُونِ يَكِر مِ
 بَر دَرِهْم وَ ثَمَن دَرِهْم وَ خَمِش مِثْر دَرِهْم
 وَ عَشْر عَشْر دَرِهْم اَيْلَر مِثْر وَ اَكْر يَكِر مِثْر لَوْدَرَه
 زَنِيك دَخِي هَر قَنَطَارِي اَكْشَر يُونِ سَكَن
 دَرِهْمَه وَ سَه رُبْع دَرِهْمَه اُولَسَه بِحَسَابِه
 نِيلَه اِنِي دَخِي يَلَمَك دِلِك كَر كَزَكِه يَكِر مِ
 بَر لَوْدَرَه دَخِي شَوِيلَه يَارَه سَن ^{۱۵۰} ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰

مَنْ دَرِ رَهْمَهٗ اُولَئِكَ بِجَاهِهِمْ شَرُّ اِنِّی دَخِی
بِلِمَاكَ دَلِیْكَ كَرَكْدَزْكَ سَكِرْ لُوْدَرِ دَخِی
شَوْبِلَهٗ نَرَهٗ سِن ۱۲۰ [۴۸] ۱۲۰ وَ بُو سَكِرْ
لُوْدَرِهٖ نَكْ یَا زَنْدَتْ طَرْفَنَهٗ بَر صَفَرِ زَا یَدِ
وَضَع اَیْدِهٖ سِن ۱۲۰ كِهٖ بُو سَكِرْ لُوْدَرِهٖ نَكْ جَا ی
عَشْرَا تَهٗ خَا ی اَوَّلِیْدِهٖ وَ هَمَز بُو سَكِرْ عَكْدَدِ
دَخِی تَحْلِ حَسَا نَرَهٗ لُحَا ذَرِهٖ وَ اَقَع اَوَّلِیْتِ
كُورِ قَنْطَارِ اَوَّلِیْنِ اَنْدَن مَعْلُومِ اَوَّلِهٖ وَ بُو
دَخِی یُوَزْ یَكِرْمِ دَرِ رَهْمَهٗ وَ یَنْجِ عُن دَرِ رَهْمَهٗ
ضَرْبِ اَیْدِهٖ سِن ۱۲۰ بُو حَاصِلِ اَوَّلِیْتِ ۱۲۰ [۴۸] ۱۲۰
وَ بُو حَاصِلِ ضَرْبِ دَخِی لَشْ خَا نَسِن لَاجِلِ
الْكُورِ طَرْحِ اَیْدِهٖ سِن ۱۲۰ بُو دَخِی مَعْلُومِ
اَوَّلِیْتِ كِهٖ بِجَاهِهِ طَقْرُ دَرِ رَهْمَهٗ وَ یَنْجِ عُن دَرِ رَهْمَهٗ

وَحُشِبَ شَرْ ذِرْهَمِ اَيْلَرِ مَشْ. وَاكَرْ شَرْ قَنْطَارْ
وَدَرْتْ وَقِيَهْ وَاوْجْ لَذَرَهْ وَاكَلْ لَوْ ذَرَهْ
وَيَكْرَمِشْ ذِرْهَمِ مَصْطَلِكِي دَخِي اَلْتَبِيكْ
اَكَلْ يُونْ قَرْقْ بَشْ اَفْتِيَهْ اُولْسَهْ اَنَكْ دَخِي
دَرْتْ قَنْطَارِي وَاوْجْ وَقِيَهْ سِي وَاكَلْ لَذَرَهْ
وَبَرْ لَوْ ذَرَهْ سِي وَاوْنْ سَكْرْ ذِرْهَمِي بِحْسَابِرْ
يَكْرَمِشْ اِنِي دَخِي بَلِمَكْ دَلِكْ كَرَكْ ذَرَهْ
بُونَلَرِي بِتَمَامِهْ مُجْمَعْ اَيْدَهْ سِنَا چِنْدَهْ ذِرْهَمْلَرْ
اُولَدِي اَجَلْدَنْ لِيَعْنِي بُو قَنْطَارْ اَوَّلَكْ وَ
قَنْطَارْ تَلَا نِيْنَا كَنْدُ وَلَرِي وَوَقِيَهْ لَرِي
وَلَذَرَهْ لَرِي وَلَوْ ذَرَهْ لَرِي بِتَمَامِ ذِرْهَمِ اَيْدُونْ
يَنِي كَنْدُ وَلَذَرَهْ اُولَرْنْ ذِرْهَمْلَرْنِ صَمِ اَيْدَهْ سِنَا
وَاَنْدَنْ اَشْخَرْ اَجْ اَيْدَهْ سِنَا كِهْ صَحْتْ اَزَرَهْ

161
اُولَدُ وَاوْنُكْ بُو نَوْعْ اَشْخَرْ اَجِي اَرْبَعَهْ
مَتْنَا سَبِيلَهْ اُولَرَهْ كِهْ اَوَّلْ اَرْبَعَهْ مَتْنَا سَبِيلَكْ
قَوَاعِدِي وَاَصْحْ وَرُوشْنْ سَابِقَا مَشْرُوعْ
زِيرْ اَبُو قَدَرْ ذِرْهَمِ بُو قَدَرْ بَهَايَهْ اُولْسَهْ
بِحْسَابِرْ تَلَا دَمَكْدَرْ لِيَسْ بُو صَرْبْ قَنْطَارْ
دَخِي مَعَ اَلْكُورْ اُولَرْنْ صَرْبَلَرْنَكْ قَابِلْ نَعْبِرْ
اُولُجْ كَرْتَنْدَنْ بَر اَلْجَهْ صُورْتْ لَقْوِيرْ
اُولُونُوبْ نَصْرِيحْ اُولَنْدِي وَاَقْتِي دَخِي عَلِي
هَذَا قِيَاسْ وَلَنِي **الفصل الثالث عشر**
فِي بَيَانِ كُورَاتِ لَذَرَهْ اَلْحَرِيرِ اَوْتْ
اَوْجُوحِي فَضْلْ لَذَرَهْ حَرِيرْ طَرِيقْ مُخَاسِنِ
اَزَرَهْ كُورَاتْنِ بَيَانِ اَيْدُونْ بُو كُورَاتْ
لَذَرَهْ دَخِي بَلِمَكْ مُخَا سَبِيلَهْ لَا يَدُورْ زِيرَا

مَسَالِكُ عَشْمَانْدَه بُودِخِي كِشَرُ الاسْتَعْمَالْدَرَه
 اِنْدِي بِلِكَل كِه سُؤْل حَرِيَرِي كِه مِيزَان شَاهِدَه
 وَزَن اُولُرَه اَنَك بَر وَزَن سِي اَوْشَن لِدَرَه
 اُولُرَه وَبُو اَوْشَن لِدَرَه بَا عِتْبَار دَرِهْمَر اَوْج
 ثَبَك اَلْت يُوَز دَرِهْمَر اُولُرَه نِزَا هَر لِدَرَه
 يُوَز يَكْر مَر دَرِهْمَر اُولُرَه وَبُو يُوَز يَكْر مَر دَرِهْمَر
 دَخِي اَلْمَش دَرِهْمَر بَصِف لِدَرَه اُولُرَه وَفَرْق
 دَرِهْمَر دَخِي ثَلْث لِدَرَه اُولُرَه وَادِشَن دَرِهْمَر
 دَخِي چَارِيك لِدَرَه اُولُرَه پَس بُو نَلَرِي دَخِي
 نَبْل كَدَن صُنْكَر بُو ذِكْر اُولُسَلَر صُورَت
 كَمَا بَتَدَه بِنَجَه يَا زِلْوَ كَر كَدَر كِه صُرْبَر وَجْعَه
 قَابِل اُولُرَه اِنِي دَخِي بَيَان اِيْدَه لُرَه اَمْدِي
 بِلِكَل كِه بَر دَرِهْمَر يُوَز پَشِير فَرْصَن اُولْدَغِي خُود

سَابِقًا مَذْكُور دُرَه پَس بُو دَخِي اُول اُسْلُوب
 اَزَرَه بُو زَبِج اَتْمَك كَر كَدَر كِه بُو دَخِي جَمْعَه
 وَصُرْبَر مَحْتَسَاخ اُولِجَق اَشْتَر اِجِي اَسَاث
 اُولَه پَس بَر دَرِهْمَر كِه يُوَز پَشِير دُرَه بَر لِدَرَه
 دَخِي يُوَز پَشِير فَرْصَن اِيْدَه وَبُو كُؤُرَاتَن بُو
 طَرِيق اَزَرَه وَضَع اِيْدَه بِن مَثَلَا صُورَت
 لِدَرَه وَاحِد بُو دُرَه ۱۰۰ وَصُورَت بَصِف
 لِدَرَه بُو دُرَه ۵۰ وَصُورَت چَارِيك لِدَرَه
 بُو دُرَه ۴۰ وَصُورَت بَصِف چَارِيك لِدَرَه
 بُو دُرَه ۱۰۰ پَس بُو بَصِف لِدَرَه كِه اَلْمَش
 دَرِهْمَر بُو نَدَه نِجُون اَلِي شَكْلَنْدَه وَضَع
 اُولْدَغِي اِنِي دَخِي بِلِكَل دَكْرِيك اُول دَرِهْمَر
 اَعْتَبَارِي اَزَرَه دُرَه وَبُو كَمَا بَت مُقْتَضَا سِي

اُزَرَه دُزْكَه جَمْعَه وَضَرْبَه بُونُكَلَه تَدَاخُلْ اُولَه
 وَبُونُ فَحْلَه اَشْكَالِ ثَلَاثِ لَذَرَه قَيْدَا وَلَمْ يَدَا
 اَنْكُوزَه كِه ثَلَاثِ لَذَرَه يَرَكَا بِنْدَه اَشْكَالِ فَخْصُون
 بُونُ قَدْرَه وَآكَرَ بَهْرَجَالِ مُخَاسِبَه دَه ثَلَاثِ لَذَرَه
 وَاقِعْ اُولَسَه اِنِي بِحَجَه اَتَمَكْ كَرَكْدَزَانِي دَحِي
 بِلَمَكْ دَلِ رَسَكْ اُولَ وَقْتِ اُولَ تَلْشَدَن بَاقِي
 اُولَه لَذَرَه دَحِي تَمَامْ مُجَنَّتْ اَتَمَكْ كَرَكْدَزَه
 وَآكَرَ ثَلَاثِ لَذَرَه دَه اُولَسَه بَقَا يَرَكَا لَذَرَه مُجَنَّتْ
 اَتَمَكْ كَرَكْدَه وَآكَرَ ثَلَاثِ بَهَادَه اُولَسَه
 اِنِي دَحِي بَهْتَا مَهْ مُجَنَّتْ اَتَمَكْ كَرَكْدَه
 مَثَلَا يَرَكَا لَذَرَه حَرِيرَه اُولَسَه اُولَسَه اُولَ
 لَذَرَه وَثَلَاثِ لَذَرَه حَرِيرَه بِحَجَا بَزِيلَه بِلَمَكْ
 دَكِسَكْ كَرَكْدَزَه كِه بُونُ اُولَ لَذَرَه بَقَا يَرَكَا ثَلَاثِ

اَيِدَه سِن كِه اُولَسَه ثَلَاثِ اُولَه وَآوَلِ بَرِ ثَلَاثِي دَحِي
 بُونُ كِه صَمَرَا يِدَه سِن كِه اُولَسَه ثَلَاثِ اُولَه وَبُونُ
 اُولَسَه بَرِ ثَلَاثِي شَوِيلَه يَارَه سِن ۱۳۱ ۳۱ وَبُونُ
 اُولَسَه صَرْبِ اَيِدَه سِن بُونُ حَاصِلِ اُولَه ۳۱ ۳۱
 وَبُونُ حَاصِلِ صَرْبِ دَحِي ثَلَاثِ اَيِدَه سِن وَحَاصِلِ
 ثَلَاثِ نَه اُولَسَه اُنْكَ بَهَا سَا اُولَ لَذَرَه بُونُ
 دَحِي مَعْلُومْ اُولَ يَكِه بِحَجَا يَرَكَا اُولَ
 اَلْجَه اَيَلَرَش ۳۱ وَآكَرَ ثَلَاثِ بَهَادَه اُولَسَه كَذَلِكَ
 اُولَ بَهَا يَرَكَا يَتَمَامْ ثَلَاثِ اَيِدَه سِن اُنْكَ
 صَرْبِ اَيِدَه سِن بَعْدَه حَاصِلِ صَرْبِ اُولَ اَشْكَالِي
 سِنه ثَلَاثِ اَيِدَه سِن وَحَاصِلِ ثَلَاثِ نَه اُولَسَه
 اُنْكَ دَحِي يَرَكَا اُولَ اَتَمَا بُونُ لَذَرَه جَمْعَدَن
 دَحِي عَاقِلِ اُولَيَا سِن كِه بُونُ دَحِي سَا بَقَا جَمْعِ كُوزَه

ذكر اول كن قوا عدا زره كركد ز يعنى بونكد حى
 پشيز فرض اولان پشيز تحينه وشعير فرض
 اولان دحى شعير تحينه بازوب اندن جمع
 اغتك كركسن كه جمعك وضرك صحت از زره
 اوله مثلا سكر بچو لدره و بچو چرك حريره
 ياز ملو اولك بچو لدره يله بچو چرك
 جمع ايدوب سويله ياز سن ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱
 نصف لدره درت شدره و بچو چرك برتندره
 پس بونكر اكسي پشج عمن اوله امدي اولك
 سكر لدره نك پيشندن طرفته بو اغدا دپنج
 مثنى ياز مق كركد ز پش بركسورات لدره حريره
 دحى بوقدر بصريح كما فيد ز زيرا اكثر ناسك
 بركه و فوق و زرد ز پش بين الناس متعارف

164
 اولدوغى اجلدن بوقدر زده اختصار اولندي
 و باقى دحى على هذا قياس اولنه **الفصل**
الشرع عشر في بيان ضرب اللدره مع كسورات
 اللدره اولدوغى فصول ضرب لدره بيان
 ايدركه مع الكسور اولدوغى بونكد حى بعضى
 اولوزكه كسور لدره شنده اولوز بهاى صحيح
 اولوز و بعضى اولوزكه كسور بها شنده اولوز
 لدره سى صحيح اولوز و بعضى اولوزكه كسور
 هم لدره ده و هم بها ده اولوز امدي انلك
 بكيلك محل اشباهه واقع اولاجلندن
 برر صورت تصوير ايدوب بقدر الوسع
 تعبيرا ايديه لمر امدي بلكل كه يوز يكر برش
 لدره و بچو چرك حريره هر لدره سى فرق كشر

دَرِهْمٌ وَهَمَّتْ بِشْنِ دَرِهْمٍ وَبُضِيفَتْ بِشْنِ دَرِهْمٍ
 أَتْلَرِ مِشْنِ وَأَكْرَ دَرُتْ لَدِرَهْ وَبِجْنِ جَرَكْ حَرَكْ
 دَخِي هَر لَدِرَهْ سِي مَرْقَ بَشَرِ دَرِهْمَهْ وَرُبْعِ دَرِهْمَهْ
 أَوَّلَهْ بِحَسَابِ بَرِيكَلَرِ اِنِي دَخِي بِلَمَكْ دَكِلَكْ
 كَرَكْدَزَكِهْ بُو دَرُتْ لَدِرَهْ وَبِجْنِ جَرَكْ دَخِي
 شَوْلِيَهْ يَارَهْ سِنِ ۴ ۲ ۱ ۸ ۶ ۴ ۲ ۱ ۸ ۶ ۴ ۲ ۱
 بِشْنِ دَرِهْمَهْ وَرُبْعِ دَرِهْمَهْ ضَرْبِ اَيْدِهْ سِنِ
 بُو حَاصِلِ اُولُ ۴ ۲ ۱ ۸ ۶ ۴ ۲ ۱ ۸ ۶ ۴ ۲ ۱
 ضَرْبَكْ دَخِي بِشْنِ خَانَهْ سِنِ لَا جَلَّ الْكُورُ طَرَحِ اَيْدِهْ سِنِ
 پِنِ بُو دَخِي مَعْلُومْ اُولَدِيكِهْ بِحَسَابِ بَرِيكَلَرِ سَكْسَنِ
 اَكْتِ دَرِهْمٌ وَبِشْنِ دَرِهْمٍ وَرُبْعِ مِشْنِ دَرِهْمٍ
 أَتْلَرِ مِشْنِ پِنِ بُو كُورَاتِ لَدِرَهْ دَخِي بُو قَدَرِ
 كَلِمَاتِ بَسْدَزَوَا بِقَوْدِ حِي عَلَى هَذَا قِيَّاسِ

اُولَيَهْ **الفصل ۹** **الخامس عشر** فِي بَيَانِ
 رَسْمِ الْمِيزَانِ مِنَ الصِّحَاحِ وَالْكُورِ اَوَّلِ
 بِشْنِ جِي فَضْلِ مِيزَانِ شَاهِيْنَكْ اِسْتِخْرَاجِ رَسْمِ
 يَانِيْنْدَهْ دُرْ پِنِ بُو رَسْمِ مِيزَانِ دَخِي وَزْنِ
 صَحِيْحِدْنِ بِجَهْ اِسْتِخْرَاجِ اُولُوْرَ اَنْدَرِ دَخِي
 بَيَانِ اَيْدِهْ لَمَّا مَدِي بِلَكْلِ كِهْ بُو اِسْتِخْرَاجِ
 رَسْمِ دَخِي بِرِ بِنَجَهْ لَوْعَدُ زَبَرِ نَوْعِي بُو دَرُكَمِ
 بِرِ مَقْدَارِ لَدِرَهْ حَالَتِ كُورَهْ قَوْمِيُوْبِ
 بَتَمَامِهْ وَزْنِ صَحِيْحِ اَيْدِهْ سِنِ مِّنْ بَعْدِ رَسْمِ
 مِيزَانِ دَخِي اَكْرَهْ يَكْ سِنِ وَأَكْرَ دُوسَرِ دُرْ
 اَوَّلِ وَزْنِ صَحِيْحِدْنِ اِسْتِخْرَاجِ اَيْدِهْ سِنِ
 وَبِرِ نَوْعِي دَخِي بُو دَرُكَمِ لَدِرَهْ وَزْنِ صَحِيْحِ
 اَتَعَدْنِ حَالَتِ كُورِي اُرْزَهْ اِسْتِخْرَاجِ رَسْمِ

ایدہ سن وانڈن صکرہ رسم یکسر ورسم
 دوسر دخی نہ وجہله استخراج اولوز
 اندی دخی علی وجه التفصیل بیان
 ایدہ لم اندی بلکل کہ برنجہ عدد
 لذره حالت کسوزدن وزنه صحیح اٹک
 دیک کرکدز کہ اول لذره لک اغدادی
 اوثره تقسیم ایدہ سن وخارج قسمت نہ
 واقع اولر نہ اولقدر لذره اولقدر وزنه
 اولر مثال تقسیم وزنه ۱۰ : ۳ : ۲ : ۱
 بودخی معلوم اولدی کہ اوچ بوز لذره حریر
 بحایر اوت وزنه اولوز من وانڈن صکرہ
 هر وزنه الکی آچہ باعندن والی آچہ
 مشریدین رسم میزان وضع ایشلر دواول

۱۶۷
 تقدیرجه بواوز وزنک رسم دخی یکسر
 ودوسر نیلر الی دخی بلمک دکنک بلکل
 اگر بواون وزنک رسمیکسر اولر نہ بواون
 عددی الی به ضرب ایدہ سن مثال ضرب
 ۱۰ : ۳ : ۲ : ۱ وخواصل ضرب اولن لیش بوز
 آچہ رسمیکسر دز واکر بواون وزنک رسم
 دوسر اولر نہ بواون عددی بوز ضرب
 ایدہ سن مثال ضرب ۱۰ : ۳ : ۲ : ۱ وخواصل
 ضرب اولن بیک آچہ رسم دوسر دز واکر
 لذره وزنه ائندن حالت کسوری ازره
 یعنی لذره یکن رسمیکسر استخراج اولوز
 الی دخی بلمک دکنک بلکل کہ بودخی نہ
 بجه توعدز بر نوعی بودر کہ بواوچ بوز

وَاكْرَبُورْشَمِ بَكْسَرْدَه وَدُوشَرْدَه دَخِي اُولْ صِفَرِ
 زَايْدِي عَدَدِ لَذَرِيه وَضَعِ اَتَمُوتِ بَعْدِ
 التَّقْسِيمِ خَارِجِ قِسْمَتِه وَضَعِ اَتَمُوتِ بَعْدِ
 مَحَلَّةِ اُولَدِ خِي جَايَزْدَن وََاكْرَبُورْشَمِ
 دُوشَرْدَن دَخِي رَشْمِ بَكْسَرْدَه اِشْخَرَاخِ اَتَمُوتِ
 دَرِ سَكِّ بُورْشَمِ دُوشَرْدَن خَارِجِ قِسْمَتِ
 تَنْصِيفِ اَيِدِه سِنِ كِه اُولَدِ خِي رَشْمِ بَكْسَرْدَه
 اُولُ وَ بُولِ اِشْخَرَاخِ رَشْمِ بَكْسَرْدَه دَخِي
 وَرْدَن كِه بُوْخُصُوصَةً وَفُوقِ اُولُوتِ
 صَرَبَدَن وَتَقْسِيمِ دَن عَارِي اُولُ كِه مَسْلَمَه
 اُولُ طَرِيقِ بُونَدَن اَلْمَا نَدَرَايِي دَخِي بَيَانِ
 اَيِدِه لَمِ اَمْدِي بَلْجَلِ كِه بَرِ مَقْدَارِ لَذَرِيه نَكْ
 اَعْدَادِي يَزِيدِ سِنِ اَكْرَبُورْشَمِ رَشْمِ بَكْسَرْدَه

اَيِسَه اُولُ لَذَرِيه نَكْ اَعْدَادِي تَشْدِيْسِ اَيِدِه سِنِ
 وَشُدُسِ لَذَرِيه نَكْ وَاقِعِ اُولُوتِ سِنِ اَنَكْ يَمِينِدَن
 طَرَفِنِه بَرِ صِفَرِ زَايْدِي وَضَعِ اَيِدِه سِنِ وَ اَعْدَادِ
 اَشْكَالِ تَشْدِيْسِ اُولُ صِفَرِ مَا زَادَه يَلِه نَقْدَرِ
 اُولُوتِ سِنِ اَنَكْ رَشْمِ بَكْسَرْدَه اُولُوتِ وَ اَيَاخُودِ
 اُولُ ثَلَاثِ لَذَرِيه يَرِ اُولُوتِ صِفَرِ زَايْدِي اَعْدَادِ لَذَرِيه
 وَضَعِ اَيِدِي بَوْبَانَدَن تَشْدِيْسِ اَيِدِه سِنِ اَكْسِي دَخِي
 حَسَابِ شَرْدَن وََاكْرَبُورْشَمِ رَشْمِ دُوشَرْدَه حَاجَتِ
 اَيِسَه اُولُ لَذَرِيه نَكْ اَعْدَادِي ثَلَاثِ اَيِدِي بَوْبِ
 كَذَلِكَ اَنَكْ دَخِي يَمِينِدَن طَرَفِنِه بَرِ صِفَرِ زَايْدِ
 وَضَعِ اَيِدِه سِنِ وَ اَعْدَادِ اَشْكَالِ ثَلَاثِ
 دَخِي اُولُ صِفَرِ مَا زَادَه يَلِه نَقْدَرِ اُولُوتِ سِنِ
 اَنَكْ دَخِي رَشْمِ دُوشَرْدَه اُولُوتِ وَ اَيَاخُودِ

اَوَّلُ ثَلَاثِ لَدَرَةٍ يَرُوضُ وَضَعُ اَوْ لِحَى ضِفْرِ زَايِدِي
 اَعْدَادِ لَدَرَةٍ يَرُوضُ اَيْدِي وَبِأَنْدَنَ ثَلَاثِ
 اَيْدِي سَنَ كِهْ بُودِ دَخِي جَايَزُ دَرِ مِثَالِ رِسْمِ يَكْسِرِ
 تَدْيِيكِهْ اَوَّلُهُ **شَابِ** **سَدِيشِ** وَمِثَالِ
 رَسْمِ دُوسَرِ كِهْ تَشْلِيْلَهْ اَوَّلُوزَهْ تَشْلِيْلَهْ **شَابِ**
 وَاَكْرَ اَوْتَرِ لَدَرَةٍ حَزِيْرَهْ رِسْمِ يَكْسِرِ اَلَّتِي لِحَى
 وَضَعُ اَوَّلُوزِي تَقْدِيْرَجَهْ لَدَرَةٍ وَاحِدَك
 رِسْمِي دَخِي بِجَسَا بِرِ يَكْسِرِ ثَلَاثِي وَدُوسَرِيكِهْ
 اِنِي دَخِي بِلِمَاكِ دَلِيْمَاكِ بُونَاكِ وَبُونَاكِ
 بِكَلْمَاكِ قَوَاعِدِي سَابِقَا اَرْبَعَهْ مُتَسَابِقَهْ
 مَذْكُورَ وَمَقْهُومُ مَذْرَا مَا بُوَصَلَ اَجْمَالَا يَكْسِرِ
 تَكَرَّارَ اَوَّلِيْمَنَ اِقْتِضَا اَيْدِي پَسِ اَمْدِي اَكْرَ
 بِرِ لَدَرَةٍ يَرُوضُ يَكْسِرِ حَاجَتَا اَوَّلِيْمَنَ بُوَاكِنِ

170
 اَلْحَقُّ اَوْتَرِ لَدَرَةٍ يَرُوضُ تَقْسِيْمَا اَيْدِي سَنَ وَخَارِجِ
 قِسْمَتِ نَرِ وَاَقْعُ اَوَّلُوزَهْ لَدَرَةٍ وَاحِدَك
 يَكْسِرِ رِسْمِي وَلَدَرِ مِثَالِ تَقْسِيْمِ **شَابِ** **سَدِيشِ**
 پَسِ بُودِ دَخِي مَعْلُومًا اَوَّلِيكِهْ لَدَرَةٍ وَاحِدَك
 رَسْمِ يَكْسِرِ عِبْرَتِ دَرِ هَمْدِ وَنُصْفِ دَرِ هَمْدِ
 دَرِ هَمْدِ اَيْلَرِ مِثَالِ وَاَكْرَ لَدَرَةٍ وَاحِدَهْ رِسْمِ دُوسَرِ
 حَاجَتَا اَوَّلِيْمَنَ اَوَّلِ وَقْتِ يُوَزَلِ لِحَى اَوْتَرِ
 لَدَرَةٍ يَرُوضُ تَقْسِيْمَا اَيْدِي سَنَ وَخَارِجِ قِسْمَتِ
 وَاَقْعُ اَوَّلِيْمَنَ لَدَرَةٍ وَاحِدَك دُوسَرِ رِسْمِي
 اَوَّلِيْمَنَ مِثَالِ تَقْسِيْمِ **شَابِ** **سَدِيشِ** **شَابِ** **سَدِيشِ**
 دَخِي مَعْلُومًا اَوَّلِيكِهْ لَدَرَةٍ وَاحِدَك رَسْمِ
 دُوسَرِي دَخِي اَوْجِ دَرِ هَمْدِ وَثَلَاثِي دَرِ هَمْدِ
 پَسِ بُودِ رَسْمِ مِثَالِ دَخِي بُودِ رَسْمِ مِثَالِ

بیان بسدرو و بنا فی علی هذا قیاسا و لیس
الفصل **السادس عشر** فی بیان جمع
الکسور مع الکسور اوزن الشیخی فصل جمع
کسوری بیان ایدز که اول ینہ مع الکسور
اولد و بوجع کسور دخی کر چه سابقا مذکور
اما انلک بونلکم هیچ وجهله شمولیتی
یوقد زیزا بونلک انلک یکی دکلر بونلک
بیر نوع دخی دز و هم بونلک انلر دن عیشق و
عیشر دن و بوی دخی بونلک محاسبیه گری کی
یکی اهما دز زیزا بچه دقت محل لر دوشر که
قاعدہ غیر له تلخیص او لغویب بونلک عیشق
تام اوللر امدی بلکل که بوردخی بونلک بونلک
و بعضی اولر که مخارجی بری برینه تخلف اولر

171
یدیلک بش کی و بعضی اولر که مخارجی بری
برینه متفق اولر دزدلک درش کی و بعضی
دخی اولر که هم مخارجی تخلف اولر و هم
مقسومی کمتر و مقسوم علیهمیشتر اولر
قابل تقسیم دخی اوللر یدیل و ن اکیه
تقسیم انلک کی بونلک اول وقت بونلک
بکلر اخر ایلک تغییر اوللر امدی بونلک
بکلر دخی لیسر الفهم اوللر بونلک
بیر اکثر صورت تصویر ایدوب بقدر الوع
تغییر ایدلر امدی بلکل که سه سبع و چهار
خمس یعنی یدیدن اوج سهم و بشدن دز
سهم بونلر عدد ده فتح اولر جمع ایدوب
بونلک دللک اگر کدز که اول سعل مخارجی

يازنه سن که بیدر بگذره آنک فوقیده سه
 سبعم یازنه سن و آندن صکر حشک مخرج
 دخی یازنه سن که بشدز و آنک فوقیده دخی
 چهار خستن یازنه سن مثال جمع کور
 و بواوچ عدد که درت عددک فوقیده دخی
 حسانه صحاح ایچون بر صفر زاید وضع
 ایده سن زیر اول صفر زاید دن مراد خانه
 صحاح خالیدز و آنک تختنده واقع اول
 اشکال کور دزد مک اولوز پس بواوچ
 عدد کوری نیه کند و مخا لفنده اول مخرج
 خمس اولر بش عدد ضرب ایده سن بواوچ
 اولر **۱۸** و بوندن صکر بودرت عدد
 کوری دخی نیه کند و مخا لفنده اول مخرج

۱۷۲
 سبع اولنیدی عدد ضرب ایده سن بواوچ
 اولوز **۲۵** و بواوچ ضربی دخی جمع
 ایده سن بواوچ اولوز **۳۳** و بواوچ
 ضربی یک جمعند حاصل اولن مرقع
 عدد مقسوموز و آندن صکر بواوچ مخارج
 مخالیفی دخی که مخرج سبع و مخرج خندز
 یعنی بدیه بشدز بری بر نیه ضرب ایده سن
 بواوچ اولوز **۳۵** و بواوچ بر نیه عدد
 اول مقسوم اولن مرقع عدد مقسوم
 علیک ایدوب تقسیم ایده سن و خارج قیمت
 نه واقع اولر نه جمله سی و قدر اولوز مثال
 تقسیم **۱۸** پس بودخی معلوم اولد
 سه سبعم چهار خستن دخی جمله بر دهم

وَبِرْ ذِرْهَمَكَ دَخِي اَوْ تَرْ بَشْ جَرُونْدَن سَكِرْ
 جَرُوا اُولُرْمَشْ يَعْنِي بَرِ ذِرْهَمِ وَخَمِشْ ذِرْهَمِ
 وَبُسْجِ خَمِشْ ذِرْهَمِ اُولُرْ وَبُرْ ذِكْرْ اُولُنْ خُصُوصِ
 بَرِ نَوْعِلَهْ دَخِي اَشْخَرِاجِ اُولُوزْ مَثَلًا جَرْنَلَهْ
 بُو مَحْكَدَهْ بُسْجِ وَخَمِشْ بَاذْ اُولْدِي سَنَدَخِي بَرِ
 مَخْرَجِ بُولُوقْ كَرْتَسِنْ كِهْ اَنْدَهْ دَخِي هَمَرْ بُسْجِ
 وَهَمَرْ خَمِشْ اُولَهْ بَسْ اَمْدِي بُسْجِي خَمِشَهْ
 ضَرْبِ اَيْدَهْ سِنْ بُو حَاصِلِ اُولُرْ **و ۳** وَبُو اُولُرْ
 بَشْ عَدَدْ بُو كِهْ مَخْرَجْ زِيرِ اُولُرْ بَشْ عَدَدَهْ
 هَمَرْ بُسْجِ وَرْدُورْ وَهَمَرْ خَمِشْ وَرْدُورْ اَمْدِي بُو اُولُرْ
 بَشْ بَشْ بَشْ دَرْدِي كِهْ اَكَا بَخَارِ خَمِشْ دَرْدِي
 يَكْمِ سَكِرْ اُولُرْ وَبِيدِيَهْ اُولُجِي دَخِي كِهْ اَكَا سَهْ
 بُسْجِ دَرْدِي اُولُنْ بَشْ اُولُرْ وَبُونَلَرِي جَمْعِ

173
 اَيْدَهْ سِنْ بُو حَاصِلِ اُولُرْ **و ۳** وَبُو اَعْدَادْ
 مَقْشُومْدُرْ وَبُونْدَن صُنْكَمَ بُو كِهْ مَخْرَجِ اُولُنْ
 اُولُرْ بَشْ عَدَدِي بُو مَقْشُومْ اُولُنْ فَرْقِ اُولُجِ
 عَدَدَهْ مَقْشُومْ عَلِيَهْ اَيْدُوبْ تَقْشِيمِ اَيْدَهْ سِنْ
 وَبُونَلْ خَارِجِ قِسْمَتِي دَخِي قَوْقَنْدَهْ ذِكْرْ اُولُنْ
 حَسَا رِجِ قِسْمَتِ كِبِي اُولُرْ كَسْ بُو دَخِي مَعْلُومْ
 اُولْدِي كِهْ بُونَلْ دَخِي جَمْلَهْ سِي بِنَهْ فَرْقَنْدَهْ
 ذِكْرْ اُولُنْ يَكِي بَرِ ذِرْهَمِ وَخَمِشْ ذِرْهَمِ وَبُسْجِ
 خَمِشْ ذِرْهَمِ اُولُرْمَشْ وَاَكَا مَخَارِجِي مُتَّفِقِ
 اُولُنْ لَرْدَنْ دَخِي سَهْ رُبْعِ وَدُورْ رُبْعِ كِبِي يَعْنِي دَرْدَنْ
 اُولُجِ سَهْمِ وَبِنَهْ دَرْدَنْ اَكَا سَهْمِ بُونَلْ دَخِي
 بَخْ اُولُرْ بَلِيكْ دَرْدَنْ كَرْدَزْ كِهْ بُونَلَرِي
 دَخِي مَخْرَجِ بَلِيكْ شُونَلَهْ يَارَهْ سِنْ **و ۴** وَبُو

اَوْحِ عَدَدِلَه اِكِه عَدَدَك فَرْقَه دَخِي خَانِه
 صَحَاحِ اِيچُونِ يِنِه بَرِ صِفَرِ زَايِدِ وَصَنعِ اِيدهِ سِنِ
 وَبُوكُوزِ اُولُنِ اَوْحِ عَدَدِلَه اِكِه عَدَدِي جَمْعِ
 اِيدهِ سِنِ بُوَحَا صِلِ اُولُ **هـ** وَبُوشِ عَدَدِ
 مَقْشُومْدَزِ وَمِنْ بَعْدِ بُوَحَرَجِ رُبْعَه اُولُنِ
 دَرُتِ عَدَدِي بُوَمَقْشُومِ اُولُنِ بَشِ عَدَدَه
 مَقْشُومِ عَلَيْهِ اِيْدُبِ تَقْسِيْمِ اِيدهِ سِنِ
 وَخَارِجِ قِسْمَتِ نَرْوَاقِعِ اُولُزَسَه بُونَكْدَخِي
 حَبْمَلَه سِي اُولَقْدَرِ اُولُزَسَه اُولُزَسَه **ا** **هـ** بِنِ
 بُوَدَخِي مَعْلُومِ اُولَدِيكِه سِه رُبْعَه دُو رُبْعِ دَخِي
 جَمْلَه بَرِ دَرَهزِ وَرُبْعِ دَرَهزِ اُولُزَسَه وَاَكْرَنِيَه
 مَحَارِجِي مَقْشُومِ اُولُزَسَه دَخِي سِه خَمْسِ
 چَهَارِ خَمْسِ لَعْنِي لَشِدَنِ اَوْحِ سَهْمِ وَنِيَه لَشِدَنِ

۱۷۴
 دَرُتِ سَهْمِ بُونَكْدَخِي فَتَاحِ اُولُزَسَه
 دَرُتِ سَكِ كَرَكْدَزَكِه بُوَسِي دَخِي مَحْرَجَلِ نِلَه سَوِيَه
 كِلَزَه سِنِ **هـ** **هـ** وَبُو اَوْحِ عَدَدِلَه دَرُتِ
 عَدَدَك فَرْقَه دَخِي خَانِه صَحَاحِ اِيچُونِ بَرِ
 صِفَرِ زَايِدِ وَصَنعِ اِيدهِ سِنِ وَبُوكُوزِ اُولُنِ
 اَوْحِ عَدَدِلَه دَرُتِ عَدَدِي دَخِي جَمْعِ اِيدهِ سِنِ
 بُوَحَا صِلِ اُولُ **و** وَبُويِدِي عَدَدِ دَخِي
 مَقْشُومْدَزِ وَمِنْ بَعْدِ بُوَحَرَجِ خَمْسَه
 اُولُنِ بَشِ عَدَدِي دَخِي بُوَمَقْشُومِ اُولُنِ بِي
 عَدَدَه مَقْشُومِ عَلَيْهِ اِيْدُوبِ تَقْسِيْمِ اِيدهِ سِنِ
 وَخَارِجِ قِسْمَتِ نَرْوَاقِعِ اُولُزَسَه بُونَكْدَخِي
 حَبْمَلَه سِي اُولَقْدَرِ اُولُزَسَه اُولُزَسَه **ا** **هـ** بِنِ
 كِبِي بُوَدَخِي مَعْلُومِ اُولَدِيكِه سِه خَمْسَه چَهَارِ

خمس دخی حمله بر دهر و دهر و دهر و دهر و دهر
 و دخی بد کل که بو مخارجی مستحق اولنگردن
 اکه صورت بیان اولندی بوندن استی ذکر
 اولن مخارج مختلف اشکالک طریق ای از ره
 بوندن دخی استخراج اولن جایز دز مثلا بوندن
 دخی کسور لرن نیه کند و مخرجلرن ضرب ایدیه سن
 در سن کسور ک حذا سنده اولن مخرجه ضرب
 ایدیه سن و در لرن ک کسور ک مخالفنده اولن
 مخرجه ضرب ایدیه سن که اکی دخی جایز دز
 و بو ضرب بنیک حاصلنی دخی نه اولرنه جمع ایدیه سن
 که اولدخی مقسوم اولن و اندن صکر اکه مخارج
 نیه بری بر نیه ضرب ایدیه سن و بوندن دخی
 حاصل ضرب نه واقع اولرنه اول مقسوم اولن

حاصل ضرب نیه بو حاصل ضرب بنی مقسوم علیه
 ایدیه سن تقسیم ایدیه سن و بوندن دخی خارج
 قسمتک جمله سی اولقد ز اولن امسا
 مخارج مختلف اولنگر حل ضربده بوندن
 معاینه دز ریرا مخارج مختلف اولنگر
 کسورن تحته اولن مخرجه ضرب ایدیه سن
 البتده تحته مخالفنده اولن مخرجه ضرب
 ایدیه سن که کسور که عملک صحیح اوله سن
 بوندن صکر مخارج مختلف اولن و مقسوم
 دخی کمتر اولن و مقسوم علیه لری بیشتر
 اولدخی جلدن قابل تقسیم اولیوب اجزایه
 تقیر اولنگردن دخی بعضی بیان ایدیه سن
 مثلا بعدن بر جزو و ثلثدن دخی بر جزو

اُولَئِكَ وَتَوَنَّلُوا دَخِي فَتَاجِ اُولَئِكَ تَلَمَّكَ
 دِلَّاسِكَ كَرَكْدَنَكْ بَوَنَلَرِي دَخِي فَتَاجِ نَحْرَجَلَنِيْلَه
 شَوْنِيْلَه اِيَا زَه سِن ١٠ وَتَوَنَّلَكَ دَخِي
 فَوَقْنِيْلَه خَانِيْلَه صَحْبَاخِ اِيچُون نِيَه بَرَزْ
 زَا اِيْدِ وَضَعْ اِيْدَه سِن وَتَوَكُّسُزْ اُولُن بَرَزْ
 نِيَه مُخَا لِفْنِدَه مَخْرَجْ ثَلَاثُ اُولُن اُوْجْ عَدَدَه
 ضَرْبْ اِيْدَه سِن بُوْحَا صِلْ اُولُ ٢ وَنِيَه اُولُ
 كُسُوزْ اُولُن بَرَزْ عَدَدِي دَخِي نِيَه مُخَا لِفْنِدَه مَخْرَجْ
 رُبْعُ اُولُن دَرْتْ عَدَدَه ضَرْبْ اِيْدَه سِن بُوْحَا
 اُولُ ٣ وَبُوْحَا صِلْ ضَرْبِي دَخِي جَمْعْ اِيْدَه سِن
 بُوْحَا صِلْ اُولُ ٤ وَبُوْدِي عَدَدَه مَقْسُومْدَرْ
 وَنِيَه بَعْدْ بُوْحَا مَخْرَجْ وَاقِعْ اُولُن مَخْرَجْ ثَلَاثُ وَ
 مَخْرَجْ رُبْعِي دَخِي بَرِي بَرِي ضَرْبْ اِيْدَه سِن

بُوْحَا صِلْ اُولُ ٥ وَبُوْحَا صِلْ ضَرْبْ
 اُولُن اُولُن اِكْه عَدَدِي دَخِي اُولُ مَقْسُومْ
 اُولُن يَدِي عَدَدَه مَقْسُومْ عَلَيْهِ اِيْدُوْجْ تَقْسِيْمْ
 اِيْدَه سِن وَخَارِجْ قِسْمَتْ نَه وَاقِعْ اُولُ رُسَه
 بُوْنَكْ دَخِي جَمْلَه ي اُولُ قَدَرْ اُولُ مَثَالِ تَقْسِيْمْ
 ١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ ١٠ اَمْدِي بُوْحَا شَكَالِ مَوْضُوعْ مَقْسُومْ
 كَمْتَرْ اُولُ ١١ وَمَقْسُومْ عَلَيْهِ يَشِيْرْ اُولُ دَعِي
 اَجَلْدَنْ قَابِلِ تَقْسِيْمْ اُولُ يُوْجْ اَجْرَا يَلَه تَقْسِيْمْ
 مَخْرَجْ اُولُن لَرْدَنْ لِيْسْ اُولُ تَقْدِيْرْ جَه
 بُوْدِي مَعْلُومْ اُولُ دِيكْ جَمْلَه بَرَزْ هَمَّكَ
 اُولُن اِكْه جُزْ وَنِدَنْ يَدِي جُزْ اُولُ رُشْ
 لِيْسْ بُوْحَا كُسُوزْ اَنْدَه دَخِي كَلِمَاتْ جُوْقَدَرْ
 اَمَّا بُوْحَا عَلِي سَبِيْلِ الْاِحْمَالِ ذِكْرْ اُولُ مَسْن

اِقْتِضَا اِيْدُرْ زِيْرَا دَوِي الْعُقُولِ اُولُو قُرْبَدِ اسْلَمَ
 بُو قَدَرْ بَكِيَانْ وَافِي وَكَافِيْدُرْ وَبَاقِي دَخِي عَلَا
 هَذَا قِيَاسْ اُولُنَهْ . بِيْنْ بُوْرِي سَالَكِ مَجْمَعِ
 اَلْقَوَا عِدْكَ دَخِي شَقِ ثَلَاثِي سِي كِهْ بَيَانِ كُورَانْدِ
 بُوْر دَخِي اَوْزِ اَلْبِتْ وَضَلَاةِ عَوْنِ قَدِيْعِلَهْ اَتْمَامَهْ
 بِيْتَشْدِي اَمَّا بُوْر كُورَاتِ حِسَابِ دَخِي هَمَانْ
 بُوْر قَدَرْهْ مُنْخَصِرْ دَكْلَهْ هَزَارْ بُوْر نَكْ بَكِيَرِ دَخِي
 وَرْدَرْ پَسْ اَمْدِي بُوْر كُورَانْدِ دَخِي بُوْر حَلَلَهْ
 مُبْتَدِيَلَرْ فَهْمِ اِيْدِي اِسْتِفَادَهْ اِيْدَهْ جَكَلِي
 دَرْجَدَهْ اُولُ شَكَرْ نَدَنْ . سَوَلَكِي مَا يَخْتَا جَدِي
 مُحَاسِبِيْنَ سَلَفْ وَخَلْفَ طَرِيْقِيْجَهْ اَنْدَرْ تَقْضِيْلِ
 اُولُنُوْبْ لَعْبِيْرْ اُولُمُشْدُرْ بِيْنْ بُوْر نَدَنْ صُكْرَهْ
 شَقِ ثَلَاثَهْ اِيْتِدَا اِيْدُوْبْ اَنْدَهْ مَسَائِلِ شَقِ

ي

بَيَانِ اِيْدَهْ لَمُزْ كَرِهْ اَنْدَرْكَ دَخِي هَمِيْرِي كُتِبْ
 مُتَقَدِّرْ مِيْنْ دَهْ نَادِرْ اَلْوَقُوْعُدَرْ وَبُوْر مَسَائِلِ
 شَقِ دَخِي بِلْمَانْ مُحَاسِبِيْجَهْ لَا زَمِيْدَرْ زِيْرَا
 بُوْر نَدَهْ بِيْجَهْ مَسَائِلِ وَافِي اُولُمُشْدُرْ كِهْ اَنْجَهْ
 اَمُوْر مُشْكِلَاتِي فَالْمُحْدَرْ اَمْدِي بُوْر مَسَائِلِ شَقِ
 دَخِي كَرِ سَائِرِي كِيْ بَابِ فَضْلِلَهْ عَلَا التَّرْتِيْبِ
 بَيَانِ اُولُمُشْدُرْ اُولُرْ سَهْ كَثْرَتِ كِتَابَتِ اُولُو اَوَّلِ
 كَثْرَتْدَنْ اِجْتِنَابِ اِيْدُوْبْ وَطَرِيْقِ مَسَائِلِلَهْ
 اِخْتِيصَارْ اُولُنُوْبْ اِجْمَالَهْ تَقْضِيْلِ اُولُنْدِي
 وَدَخِي بُوْر مَسَائِلِ شَقِ دَهْ بِيْجَهْ مَسَائِلِ وَرْدَرْ كِهْ
 اَنْدَرْكَ تَذَكَّرِي سَابِقَا مَعْمُوْرْدَرْ وَبِيْجَهْ مَسَائِلِ
 دَخِي وَرْدَرْ كِهْ طَاهِرْ تَقْضِيْلِ مُعَايِرِ بَكِيْدَرْ
 اَمَّا مَعْنِيْ نِيْهْ قَوَاعِدِ مَسْئُوْرَا زَرْهْ اِسْتِخْرَاجِ اُولُنْدِي

کمر کی بحساب سکر یوز او تر اوج دزه
 و نصف دزه و عشر عشر دزه ایلریش و بو
 یوزده بزا اولن کمرک بر طریقی دخی بودر که
 بر اشکالی شکل آخره ضرب اعددن همانا که
 خاتین طرح اید من که اولدخی همانا الیه
 اولر و اگر بیکیش یوز یکمیش اخلق قماش
 دخی هر یوزده درت افجه کمرک النور اوله
 بونکدخی بحساب کمر کی نیلر بون دخی بلمک
 دکر سکن کر کدر که بولش یوز یکمیش دخی
 شویله یازده سن ۱۵۲۵ و بودخی مضروب
 و بو که دخی اول درت عددی مضروب فیه
 اید و ب ضرب اید من بوحاصل اولر ۶۱۰
 و بوحاصل ضرب دخی که خاتین نه طرح اید من

که بونکدخی هر یوزی درت دزه اوله
 پس بودخی معلوم اولدی که بودر قماش
 کمر کی دخی بحساب اکتش بر افجه ایلریش
 و اگر بونیکیش یوز یکمیش اخلق اسباندن
 هر یوزده اولر که افجه کمرک النور اوله
 بونکدخی بحساب کمر کی نیلر بلمک در سکن
 کر کدر که بونی دخی نه شویله یازده سن ۱۵۲۵
 و بودخی مضروب و بو که دخی اول اولر که
 عددی مضروب فیه اید ب ضرب اید من
 بوحاصل اولر ۱۸۳۰ و بوحاصل
 ضرب دخی که خاتین طرح اید من که بونکدخی
 هر یوزی اون اکیه اوله پس بودخی معلوم
 اولدی که بودر اسباندن کمر کی دخی بحساب

يُوزَنُ سَكَنُ اَوْجِ اَنْجَه اَيْلَرِ عِشْ وَ اَكْرُ بُو بِيك بِي
يُوزَنُ يَكْرِمِ بِي اَنْجَدَن هَرْ سَكَلَه اَوْن بِي اَنْجَه
كَمَرِكِ اَلْوَزَا اُولَسَه بُونَكْدِي بِجَا بِرِ كَمَرِكِي
بِي لَرِ بِي لَمَكِ دَلِرِ سَكْ كَرْدَزَكِه بُو بِي دَخِي بِي
شَوِيلَه اِيَا زَه سِن ۱۵۲۵ وَ بُو دَخِي مَضْرُوبُ
وَبُو كَه دَخِي اَوْل بِي عَدَدِي مَضْرُوبُ فِيهِ اِيْدُون
ضَرْبُ اِيْدَه سِن بُو حَاصِلُ اُولُوز ۲۲۸۷
وَبُو حَاصِلُ ضَرْبُكِ دَخِي بُو دَفْعَه اَوْجِ خَانَسِن
طَرَحِ اِيْدَه سِن كِه بُونَك هَرْ سَكِي اَوْن بِي اُولَه
بِي بُو دَخِي مَعْلُومِ اُولَدِيكِه بُو قَدَرُ مَبْلَغُك
كَمَرِكِي دَخِي يَكْرِمِ اَكِه دَرِ هَرْ وَ هَفْتِ بِي زَهْمِ
اَيْلَرِ عِشْ **مَسْئَلَه** وَ اَكْرُ سَوَالِ اَتَلَرِ كِه
بِيك بِي يُوَزِ اَلْوَزَا اُولَسَه بُونَكْدِي هَرْ يُوَزِ دَرِ هَمِي

اَوْجَرِ يُوَزِ سَكَسَرِ اَنْجَه اُولَسَه بِجَا بِرِ جَلَه
بِي هَا سِي بِي لَرِ دِي سَلَرِ كَرْدَزَكِه بُو بِيك بِي يُوَزِ
اَلْوَزَا اُولَسَه بُونَكْدِي بِجَا بِرِ كَمَرِكِي
وَبُو دَخِي مَضْرُوبُ يُوَزِ وَ بُو كَه دَخِي اَوْل بِي
اَوْلَن اَوْجِ يُوَزِ سَكَنِ عَدَدِي مَضْرُوبُ فِيهِ
اِيْدُون ضَرْبُ اِيْدَه سِن بُو حَاصِلُ اُولُوز
۱۰۸۹۰۵ وَ بُو حَاصِلُ ضَرْبُكِ دَخِي اَكِه خَانَسِن
طَرَحِ اِيْدَه سِن كِه بُونَكْدِي هَرْ يُوَزِ دَرِ هَمِي
اَوْجِ يُوَزِ سَكَسَه اُولَه بِي بُو دَخِي مَعْلُومِ
اُولَدِيكِه بُو قَدَرُ نَقَرِ بِجَا بِرِ بِيك
سَكَرِ يُوَزِ طَقْسِن اَنْجَه اَيْلَرِ عِشْ وَ بُو مَحَلَه دَخِي
كَلِمَاتِ چُو قَدَرِ زِيَارِ بُو حَاصِلِ سَبَه دَارِ اَلْوَزَا
مَتَعَلُوقِ مَحَاصِلِ دَرِ دَارِ اَلْوَزَا مَتَعَلُوقِ

اُولَئِكَ اُمُورٌ دَرِخِ چُو قَدُرْ. مَثَلًا بِرِ بَخْشِ بِيك دَرِخِ
 نَقَرِ اَفْجِه كَسْرَا وُلَسَا. عَادَتِ كُلِّ اَزْرَه اُولَ
 مَقْدَارِ نَقَرِ نَكْ عَقْدَارِي حَرُوقِ الشَّارِدُنْ كَسْرَا
 اِيْدَن وَنَقْدَارِي اجْرَتِ اَسْكَازَانْ اُولُورْ.
 وَنَقْدَارِي خُورْدَه اُولُورْ وَنَقْدَارِي مَشْكُوكْ
 اُولُورْ. بُونَدِي بُو مَحَلْدَه بَيَا زَانِغَكْ بَحْوِي
 اُولَمَدِي زِيْرَا هَمَرِ كَثَرَتِ كَلَامْ وَاقِعْ اُولَ
 وَهَمَرِ بُو خُصُوصْ بَيْنِ النَّاسِ بِرِ مَتَعَارِفْ
 قَضِيَّتَه دُرْ پَسِ اَكْثَرِ اَشْخَا صُنْك بُو كَه وَفُو
 اُولَدِي سَيِّدَن نَضْرِيحْ اُولَمَدِي **سَمِيْلَه**
 وَاَكْر سَوَالِ اَنْتِلَرَكْ اَللّٰهُ سَكْرَتِكْ يَدِي يُوْرْ
 اَللّٰهُ عَدَدِ لَسَنَه نَكْ هَمَرِ عَدَدِي بِرِ اَفْجِه اُولَسَه
 نِيْلَرْ وَاَكْر هَرَا وُنْ عَدَدِي بِرِ اَفْجِه اُولَسَه

اُولَدِي بِحْسَا بِه نِيْلَرْ. وَاَكْر هَرَا وُنْ عَدَدِي
 بِرِ اَفْجِه اُولَسَه اُولَدِي بِحْسَا بِه نِيْلَرْ. وَاَكْر
 هَمَرِ بِيكْ عَدَدِي بِرِ اَفْجِه اُولَسَه اُولَدِي
 بِحْسَا بِه نِيْلَرْ. وَاَكْر هَرَا وُنْ بِيكْ عَدَدِي بِرِ
 اَفْجِه اُولَسَه اُولَدِي بِحْسَا بِه نِيْلَرْ. اَمَّا
 لَشَرْطِ اَنِكَه بُونَدِي كْ جَمِيْعِي بِرِ قَلَمْلَه اَشْخَا
 اُولُورْ. وَجَمِيْعِي ضَرْبِ وَاحِدْ لَه جَوَابْ
 وِسِيْرَلَه دَسِلَرْ. كَرَكْ دُرْ كَه بُو اَللّٰهُ سَكْرَتِكْ يَدِي
 يُوْرْ اَللّٰهُ عَدَدِي شُونْلَه يَا زَانِ سِي ۵۸۷
 وَبُو بِي بِرِ عَدَدَه ضَرْبِ اِيْدَه سِنْ نِيَه بُو شَكْلْ خَاصِلْ
 اُولُورْ. ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ پَسِ اَمَدِي بُو خَاصِلْ
 ضَرْبِكْ اَكْر جَمِيْعِي خَا تَرِي بِلَا طَرِيحْ مَوْجُودْ
 اُولَه اُولْ وَفَرْتِ. بُونَكْ هَمَرِ عَدَدِي بِرِ اَفْجِه

اُولُوْزْ وَاكْر بُونَكْ خَانِهْ اَحَا دِنْ طَرَحْ اَدِرْ
 كِهْ خَانِهْ عَشْرَاتْ مَوْجُوْدْ اَوَّلَهْ اَوَّلْ وَقْتِشْ
 بُونَكْ هَرَاوُنْ عَدِيْ بَرِ اَفْتِيَهْ اُولُوْزْ وَاكْر بُونَكْ
 خَانِهْ عَشْرَاتِشْ دِيْ طَرَحْ اِيْدِرْشَكْ كِهْ خَانِهْ
 بَاقِيْ مَوْجُوْدْ اَوَّلَهْ اَوَّلْ وَقْتِشْ بُونَكْ هَرَاوُنْ
 عَدِيْ بَرِ اَفْتِيَهْ اُولُوْزْ وَاكْر بُونَكْ خَانِهْ بَاقِيْ
 دِيْ طَرَحْ اِيْدِرْشَكْ كِهْ خَانِهْ اَلُوْ فِيْ مَوْجُوْدْ اَوَّلَهْ
 اُولْ وَقْتِشْ بُونَكْ هَرَاوُنْ عَدِيْ بَرِ اَفْتِيَهْ اُولُوْزْ
 وَاكْر بُونَكْ خَانِهْ اَلُوْ فِيْ طَرَحْ اِيْدِرْشَكْ كِهْ خَانِهْ
 عَشْرَاتِ اَلُوْ فِيْ مَوْجُوْدْ اَوَّلَهْ اَوَّلْ وَقْتِشْ بُونَكْ
 هَرَاوُنْ بِيَكْ عَدِيْ بَرِ اَفْتِيَهْ اُولُوْزْ بَرِ بُونَلَرِيْ
 دِيْ نِيْلِدْ كَدَنْ صُنْكَمْ بُوْ تَقْدِيْرَجَهْ بُوْ مَقْدَارْ
 لَنَهْ نَكْ هَر شَكْلِيْ طَرَحْ اُولُوْ تَجَهْ تَبَاهِيْ دِيْ

نَرَاوُلُوْ اِنِيْ دِيْ بِيْلَمَكْ لَا بَدُوْزْ اَمْدِيْ بِيْلَمَكْ
 هَر عَدِيْ بَرِ اَفْتِيَهْ اُولُوْزْ بُوْ مَعْلُوْمْدُوْزْ كِهْ
 بِيْلَهْ اَلُوْ سَكْرْ بِيَكْ يَدِيْ بُوْزْ اَلُوْ اَفْتِيَهْ اِيلَرْ
 وَاكْر هَرَاوُنْ عَدِيْ بَرِ اَفْتِيَهْ اُولُوْزْ بَرِ بِيْلَمَكْ
 سَكْرْ بُوْزْ بِيْلَمَكْ بَرِ اَفْتِيَهْ اِيلَرْ وَاكْر هَر بُوْزْ عَدِيْ
 بَرِ اَفْتِيَهْ اُولُوْزْ بَرِ بِيْلَمَكْ بَرِ بِيْلَمَكْ يَدِيْ دِرْهَمْ
 وَنَصِيْفْ دِرْهَمْ اِيلَرْ وَاكْر هَر بِيَكْ عَدِيْ بَرِ
 اَفْتِيَهْ اُولُوْزْ بَرِ اَلُوْ سَكْرْ دِرْهَمْ وَسَهْ رُبْعْ دِرْهَمْ
 اِيلَرْ وَاكْر هَرَاوُنْ بِيَكْ عَدِيْ بَرِ اَفْتِيَهْ اُولُوْزْ
 بَرِ دِرْهَمْ وَهَفْتْ بِيْلَمَكْ دِرْهَمْ اِيلَرْ وَاكْر بُوْزْ
 بِيَكْ يَدِيْ بُوْزْ اَلُوْ عَدِيْ دَنْ هَفْتْ بِيْلَمَكْ
 دِرْهَمْ اُولُوْ هَفْتْ بِيْلَمَكْ دِرْهَمْ خُوْزْ بُوْزْ بِيْلَمَكْ
 بَرِ اَفْتِيَهْ فَرَضْ اُولُوْ دِيْ اَغْتِيَارْ اَزْ رَهْ سَكْرْ يَدِيْ

بِحَقِّ عَدَدٍ كَرْدِي دِيرِي بِلِكَلِ كِه بُونَكَدِي
 قَاعِدَه سِي بُودَنِي كِه بُونَك بِي مَحَلِ لَوْدَه خَانِه
 احسان دِه نِه عَدَدِ بَرِ اِلْفَه اُولِه وَخَانِه
 عَشْرَانِه وَارِجِي اُولِ عَدَدِ بَرِ اِلْفَه اُولِه وَخَانِه
 مِائَتِه وَارِجِي يُولِ عَدَدِ بَرِ اِلْفَه اُولِه وَخَانِه
 اَلْوَفِه وَارِجِي بِيك عَدَدِ بَرِ اِلْفَه اُولِه وَخَانِه
 عَشْرَاتِ اَلْوَفِه وَارِجِي اُولِ بِيك عَدَدِ بَرِ اِلْفَه
 اُولِه مِثْلَاهِ شَت مِثْنِ دِرِهْم كِه بَرِ اِلْفَه دُرِه اَكْر
 اَنَك مِثْنِ وَاجِدِي حَالِتِ كِه بَتِي اَز رَه سَكِرِ عَدَدِه
 ضَرَبِ اِيْدِي دِرِهْمِ صَحِيحِ اَتَمَكِ دِلِكِ شَوِيلَه اُولِ
 مِثَالِ ضَرَبِ $\frac{12}{100}$ وَبُرِ حَاصِلِ ضَرَبِ
 اُولُنِ اُولِ بِيك عَدَدِ دِرِخِي بِنِه بَرِ اِلْفَه دُرِه
 وَنِصْفِ دِرِهْمِ دِرِخِي بُرِ وَجْهَلَه دُرِه مِثْلَاهِ نِصْفِ

دِرِهْم كِه كِه بَتَدِه بِشِ شَكْلِنْدَه وَضَعِ اُولِ نَوَزِ
 خَانِه احسان دِه اُولِه نِصْفِ دِرِهْم دُرِه
 وَ اَكْرِ خَانِه عَشْرَانِه حُلُولِ اِيْدِي اَلِ عَدَدِ
 اُولِ شَه نِيَه نِصْفِ دِرِهْمِ اُولِه وَ اَكْرِ خَانِه
 مِائَتِه حُلُولِ اِيْدِي بِشِ يُولِ عَدَدِ اُولِ شَه
 نِيَه نِصْفِ دِرِهْمِ اُولِه وَ اَكْرِ خَانِه اَلْوَفِه
 حُلُولِ اِيْدِي بِشِ بِيك عَدَدِ اُولِ شَه
 نِيَه نِصْفِ دِرِهْمِ اُولِه وَ اَكْرِ بَوْمِذِ كُورَانِه
 يَغْتَرِ تَامِ حَاصِلِ اُولِ سُونِ دِيرِ شَت مِثْنِ
 دِرِهْمِ سِه مِثْنِ دِرِهْمِ شَوِيلَه يَارِ وَبِ
 جَمْعِ اِيْدِي سِنِ مِثَالِ جَمْعِ $\frac{12}{100}$ وَبُرِ حَاصِلِ
 جَمْعِ اُولِ بِيك عَدَدِ دِرِخِي بِنِه نِصْفِ دِرِهْمِ
 وَبُرِ طَرِيقِ حَاصِلَه بَرِ مَحَلِ دُوشَرِ كِه نِصْفِ دِرِهْمِ

اللَّهُ بِيكَ عَدَدُ بَلْ كِهْ لَشْرِ يَوْزِيكَ عَدَدُ وَاَقَعِ
 اُولُو زِيَرِ بُو كِهْ نِهْ اَيْتِ يُو قَدَرُ مَا بُو نَدَرُ
 اَمَّا لِي نَسَلِ هَرْ جِدْ كِهْ وَاَقَعِ اُولُو بُو
 لَقَصِيْلِ اُولُو دَعْنِ اَزَرُو مُقْتَضَايِ حَلْجُو
 يَعْنِي اُولُو حَلْ هَرْ نَرُو وَجْهَلُو بَعِيْرُ اِقْتَضَا
 اِيْدَرِ سَهْ اُولُو وَجْهَلُو بَعِيْرُ اِيْدَرِ بِنِ **مَسِيْلُ**
 وَاَكْرُ سُوَاكُ اِتْ شَكْرُو كِهْ بَرِ عَامِلُو بَرِ اَيْشِرْ مَقَاطِعُو
 وِيْرُ سَكْرُو اُوِيْحِ يِلْدُو يُو زِ سَكْرُو بِيكَ اَفْجِيُو
 وَاُولُو عَامِلِ دِيْخِ اُولُو اَيْشُو دَرِ تِلَايِ اَوْنِ
 كُنْ مُتَصَرِّفِ اُولُو قَدَرِ صُكْرُو اُولُو اَيْشُو بِيْمَارُو
 وِيْرُ سَكْرُو بِيْرُ اُولُو تَقْدِيْرُ جِهْ دِيْنِ عَامِلِ بِيْجَابُو
 تَقْدَارُ اُولُو دِيْ سَكْرُو كَرْدَرُ كِهْ تَصَرِّفِ عَامِلُو
 كُنْ اُولُو دَعْنِ اَجَلْدَرِ سَنَدِيْخِ اُولُو اُوِيْحِ يِلْدُو بِيْمَارُو

184
 كُوْنِ اِيْدُو سِنِ كِهْ بُو كِهْ لَشْرِ يَوْزِيكَ عَدَدُ وَاَقَعِ
 دَمَلْ دِيْخِ هَرْ كُنْزِ سَحْرَجِيْنِ بِلْمَكُو دَرِ لَدُنْكَ
 اُوِيْحِ يِلْدُو اُوِيْحِ يَوْزِ اَلْمَشِ كُوْنُو ضَرْبِ اِيْدُو بِنِ
 بُو قَدَرُ كُنْ حَاصِلِ اُولُو ١٠٨٠ وِيْرُ بِيْكَ
 سَكْسِنِ كُوْنِ مَقْسُوْمُ عَلِيْهِ دُو وَبُوْنَدَرُ
 صُكْرُو اُولُو تَصَرِّفِ عَامِلُو مَوْجُوْدُ اُولُو زِدَرُ
 اَيُّ وَاَوْنِ كُوْنِ دِيْخِ مَحْشَرِ اِيْدُو بِيْمَارُو
 كُوْنِ اِيْدُو سِنِ اُولُو دِيْخِ بُو قَدَرُ كُوْنِ اُولُو
 ١٣٠ وِيْرُ يُو زِ اُولُو كُوْنِ اُولُو مَسَالِ
 مَقَاطِعُو اُولُو يُو زِ سَكْرُو بِيْكَ اَفْجِيُو ضَرْبِ
 اِيْدُو سِنِ اَنَدَرُ دِيْخِ بُو حَاصِلِ اُولُو ١٠٠٠٠
 وَاَبُو حَاصِلِ ضَرْبِ مَقْسُوْمُ دُو اُولُو مَقْسُوْمُ
 عَلِيْهِ اُولُو بِيْكَ سَكْسِنِ كُوْنُو بُو مَقْسُوْمُ اُولُو

حاصل صبري تقسيم ايد سن و خارج قسمت
 نه واقع اولسه ديز عامل بحساب اولقدار
 اول مثال تقسيم ۱۳۰۰۰ | ۱۰۰۰۰
 پن بودخي معلوم اولديك ديز عامل
 بحساب اولون اوج نيك اجه اولون **س**
 و اگر سوال انشكر كه زنده عمروه بكره
 بواوچ نفرم بر مشرك تيار و بر سكر كه
 حاصل ساليانتي اولون نيك اجه ياز تيار
 اولسه اما بونلك حصلي بري برييه
 مختلف اولسه مثلا حصه زنديش بليك
 حصه عمرو اوج بليك بش يوز و حصه
 بكر بليك بش يوز اولسه و بوي تيار بيل
 كسر ايدوب حاصل تيار اول توزيعا

وفا عيوب سكر بليك بش يوز اجه واقع
 اولسه بوي محمولدن بونلك حصه لري
 بحساب بيلر ديلر گر كدر كه بوسكر بليك
 بش يوز عددی زنديك و عمروك و بكر
 هر بونلك حصله على الانفر ايد سن
 و بونلك دن حاصل ضرب هر نه واقع اولسه
 انلر مقسوم اولر و بوي مقسومله دخی اول
 حاصل اول اولون بليك عددی مقسوم
 عليه ايدوب اكا بونلري دخی على الانفر
 تقسيم ايد سن و بونلك هر بونلك خارج
 قسمت نه واقع اولسه هر شخصك حصلي
 اول اول مثال ضرب اولر ۲۰۰۰۰
 و مثال ضرب ثانی ۲۰۰۰۰ و مثال ضرب ثالث

$\frac{1}{8} \frac{9}{12} \frac{8}{12} \frac{8}{12}$ وَتَوَدَّ أَنْ تُنْقِصَ مِنْكُمْ بَعْضَ حَاصِلِ
ضَرْبِ أُولَئِكَ أَشْكَالٍ دَخِي ذِكْرُ أُولَئِكَ طَرِيقُ أَرْزِ
أُولَئِكَ عَدَدَهُ تَقْسِيمُ أَيْدِيهِ مِنْ مِثَالِ تَقْسِيمِ أُولَئِكَ
 $\frac{1}{8} \frac{9}{12} \frac{8}{12} \frac{8}{12}$ وَمِثَالِ تَقْسِيمِ ثَانِي
 $\frac{1}{8} \frac{9}{12} \frac{8}{12} \frac{8}{12}$ وَمِثَالِ تَقْسِيمِ
ثَالِثِ $\frac{1}{8} \frac{9}{12} \frac{8}{12} \frac{8}{12}$
بَيْنَ بَرَدِخِي مَعْلُومًا أَوْلَدِيكَ
حِصَّةُ زَيْدٍ بِحَسَابِ بَرَدِثِ بَيْتِكَ أَلَمْ يُؤْزَلِ الْكَلْبُ
الْجَنَّةَ وَحِصَّةُ عَمْرِو دَخِي بِحَسَابِ بَرَدِثِ بَيْتِكَ
طَقُّنُ يَوْمَ يَمُوتُ بَشِ الْجَنَّةَ وَحِصَّةُ بَكْرِ دَخِي
بِحَسَابِ بَيْتِكَ أَلَمْ يُؤْزَلِ يَمُوتُ بَشِ الْجَنَّةَ أَوْلَدِثِ
وَإِنْ بَرَدِثِ مَرَّحِجٍ مَدْرُ سَقِيمٍ مَدْرُ بَلَمِكَ دَرَكِ

كَرَكَدُزِكَ بَرَدِثِ حَاصِلِ جَمْعِ أَيْدِيهِ مِنْ أَلَمْ يُؤْزَلِ دَرَكِ
بَيْتِهِ أُولَئِكَ حَاصِلِ ثَانِي أُولَئِكَ سَكْرُ بَيْتِكَ لَيْثِ يَوْمَ
حَاصِلِ أُولَئِكَ صَحِيحُ دَرَكِ وَالْأَيْدِيهِ اسْتِثْنَاءُ
أَيْدِيهِ تَقْصَا فِي هَرَنْزِ مَحَلَّةِ بَيْتِهِ بُولُوبِ نَقْصِ
أَيْدِيهِ مِنْ **سَبِيلِهِ** وَإِنْ سَوَّالِ اسْتِثْنَاءُ
أُولَئِكَ طَقُّنُ بَيْتِكَ سَكْرُ يَوْمَ الْكَلْبِ طَقُّنُ يَوْمَ
فَمَا شَكَّ هَرَنْزِ يَوْمَ سَيِ أُولَئِكَ الْكَلْبِ دَنِيَارِ
وَنَصِيفِ دَنِيَارِ أُولَئِكَ جَمْلَهُ سَيِ بِحَسَابِ بَرَدِثِ
دَنِيَارِ وَنَقْدِ دَرَكِ هَمْرٍ وَنَقْدِ قُلُوشِ أَيْلِهِ
دَسَكْرِ كَرَكَدُزِكَ أُولَئِكَ فَمَا شَكَّ عَدَدِثِ بَيْتِهِ
تَسْوِيلَهُ بِرَدِثِ $\frac{1}{8} \frac{9}{12} \frac{8}{12} \frac{8}{12}$ وَتَوَدَّ أَنْ تُنْقِصَ مِنْكُمْ
وَأَنْدَرِثِ حُكْمِ أُولَئِكَ بَهَا أُولَئِكَ أُولَئِكَ دَنِيَارِ
وَنَصِيفِ دَنِيَارِ إِجْدَهُ نَصِيفِ أَوْلَدِثِ أَجْلَدِثِ

الحى دخی مجتبی ایدہ سن یعنی آنکدخی جیعین
 تنصیف ایدہ سن کہ یکم مریش نصف اولوز
 ویکم مریش اول قماشک مضروب اولوز
 اعداد نہ مضروب فیہ ادوب ضرب ایدہ سن
 بوحاصل اولوز **۱۴۷۹** ویکم اعداد
 هر بری شدی نصف دنیار دوزین بوحاصل
 ضربک دخی الی خائین طرح ایدہ سن کہ قماشک
 هر یوز عددی اول قدر دنیار اوله واندن
 منکم بوحاصل ضرب دخی بعد الطرح تنصیف
 ایدہ سن نیز مضروب فیہ اولوز یکم مریش
 عدد اولده نصف آنکه یکم مریش عدد اولشد
 پس بوحاصل ضربک تنصیفدن دخی بوحاصل
 اولوز **۱۳۸۴** ویکم بعد التنصیف

اولوز اعداد دنیار تامدز و بوندن صکر
 اول حاصل ضربده مطروح اولوز الی خائین
 یکم مریش عدد دوز اول کسور دنیار دوز و اول
 کسور دنیار دن دخی دز همز و قلوب حاصل
 اولوز مثلاً اگر دنیار الی اقیه اولسه
 اول کسوری دخی الی یه ضرب ایدہ سن بو
 حاصل اولوز **۱۴۷۹** ویکم حاصل ضربک
 دخی الی خائین کجیل الکسور طرح ایدہ سن
 پس امیدی بواون الی عدد اولوز الی دز عدد
 و مطروح اولوز الی عدد دخی نصف دز عدد
 و بوندنک دخی نصف مراد دوز نیز بوندنک دخی
 اصله را بعد از امیدی اول تقدیرجه بوندن
 دخی الت دز همز و ربع دز همز حاصل اولوز

پَسْ بُو دَخِي مَعْلُومٌ اَوْلَدِيكُم بُو قَدَرُ قَمَاشِ
 بُو قَدَرُ بَهَا يَرَا كِه بِيك دَرْت بُو ز سَكْسَن اَوُج
 دَنِيَار وَنَصِيف دَنِيَار وَالت دِهَر وَرُبْع
 دِهَر اَيْلَرِيش **سِيَال** وَاگر سَوَال
 اَتَكِر كِه ۱۹۸۶۹ بُو قَدَرُ قَمَاشِك
 دَخِي هَر بُو ز پَارَه سِي اَوُن اِكِه دَنِيَار وَنَصِيف
 دَنِيَار وَرُبْع دَنِيَار اَوْلَسَه بُو نَكْدَخِي جَمَلَه ي
 بِجَلَا بِرَقَدَر دَنِيَار وَنَقَدَر دِهَر وَنَقَدَر
 قَلُوس اَيْلَر دَسِلَر كِر كَدَر كِه اَوُن قَمَاشِك
 عَدَدُن شَوْبَلَه يَر سَن ۱۹۸۶۹ وُيُو
 دَخِي مَضْرُوب دَرْت وَانَدَن صُكْر اَوُن بَهَا
 اَوُن اَوُن اِكِه دَنِيَار ك وَنَصِيف دَنِيَار ك
 وَرُبْع دَنِيَار ك اِچْدَه رُبْعِي اَوْلَد غِي اَجَلَدَن

بُو نِي دَخِي مَحَبَس اَيْدَه سَن لَعْنِي بُو نَكْدَخِي جَمْع سَن
 تَر بِيغ اَيْدَه سَن كِه اَلَلِي تَر رُبْع اَوُلَر وَبُو اَلَلِي
 بَرِي اَوُن قَمَاشِك مَضْرُوب اَوُن اَعْدَا دَنِي
 مَضْرُوب فِيه اَيْدُو ب ضَرْب اَيْدَه سَن بُو حَا
 اَوُلُو ۱۹۸۶۹ ۱۰۱ وُيُو اَعْدَا دَك هَر
 بَرِي شَمْدِي رُبْع دَنِيَار دَر پَس بُو حَا صِلَه ي
 دَخِي اِكِه خَالِسَن طَرَح اَيْدَه سَن كِه قَمَاشِك
 هَر بُو ز عَدَدِي وُيُو قَدَر دَنِيَار اَوْلَد وَبُو ن
 صُكْر بُو حَا صِلَه ي دَخِي لَعْنَه الطَرَح تَر بِيغ
 اَيْدَه سَن وَايَا خُو دَرْت عَدَدَه نَقَسِيْم
 اَيْدَه سَن زِيَر اَبُو مَضْرُوب فِيه اَوُن اَلَلِي تَر
 عَدَد اَوُلَد تَر بِيغ اَعْتَكَلَه اَلَلِي تَر عَدَد اَوُلَشْد
 مَثَال تَر بِيغ ۱۰۱ ۲۰۲ ۳۰۳ ۴۰۴ وُيُو اَعْتَقِيْم

۲۵ | ۳ ۳ ۳ ۳ | ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵
 ضربك تر بیعندن و تقسیمندن دخی بو حاصل
 اولر ۲۵ | ۳ ۳ ۳ ۳ و بوعدا التریع
 و التقسیم اولر اعداد دنیار تا مدز و آندن
 صکره اول حاصل ضربده مطروح اولر ایلخانه
 اوز طفر عدد دز اولدخی کسور دنیار دز اولر
 کسور دنیار دن دخی دره و فلوس حاصل
 اولر مثلا دنیار الی اچیه اولدوغی تقدیر
 اول کسور دخی الی بر ضربیده سن بو حاصل
 اولر ۹ و بو حاصل ضربك دخی ایلخانه
 لاجل الکسور طرح ایده سن پنا مدی بو طفر
 عدد طفر دره مدز و مطروح اولر الی عدد
 دخی نصف دره مدز و بوعدا دك دخی ربعی

مراد دز زیر بونکر دخی اصله راجع امدی
 اول تقدیرجه بو طفر لقیه نك ربعی اکه دره
 و ربع دره هر اولر و نصف دره همك ربعی
 دخی ثمر دره هر اولر پس بر دخی معلوم اولد
 بو قدر قناش بو قدر بها بیر اکه بیک بش یوز
 اوتز اوج دنیار و ربع دنیار و اکه دره هر
 و سه عشر دره هر ایلریش **سیله**
 و اگر سوال اتسکر که بیک بش یوز یکر اکه
 بچو پاره قماشك هر یوز پاره سی و ن اکر
 دنیاره و ربع دنیاره اولسه بونکدخی جمله سی
 بجا به نقد دنیار و نقد دره هر و نقد فلوس
 ایلر دیسکر که کدز که بوعدا دقماشك دخی
 اچنده نصف اولدوغی اچلدن بونی دخی محسن

ایدہ سن یعنی بواعدا د قماش تنصیف ایدہ سن
 کہ اوچ بیک طرفیش بصف اولر بونی شولیه
 یاز سن ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ و بون دخی مضر و بدو
 و آندن صکره اول بها اولن دینارک دخی
 اچندہ ربعی ولدی اجلدن بونی دخی بخت
 ایدہ سن یعنی بونهای قماش دخی تمامه ربع
 ایدہ سن کہ فرق طفر ربع اولر و قماش
 اول مضر و ب اولن اعدا دن بون فرق طفر عددی
 مضر و ب فیه ایدو ب ضرب ایدہ سن ب حاصل
 اولور ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ و ب حاصل ضربک دخی
 اکه خائش طرح ایدہ سن کہ بونک دخی کهریزی
 اولقدردیناره اوله و بوندن صکره ب حاصل
 ضرب دخی بعد الطرح تنصیف ایدہ سن زیرا

اصلده بواعدا د قماش بصف اولشد و پس بون
 حاصل ضربک تنصیفندن دخی ب حاصل اولر
 ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ و ب حاصل ضربک تنصیفنک دخی
 ربعی مزار دوز زیرا اولده بواعدا د بهای
 قماش دخی ربع اولشد و بونک تر بیخندن
 دخی ب حاصل اولر ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ و ب بعد
 التنصیف و التریع اولن اعدا د دینار نامدر
 و آندن صکره اول حاصل ضربده مضر و ب اولن
 اکه خائند دخی کسور دینار دوز و اول کسور دینار
 دخی در همن و فلوس حاصل اولر پس انی دخی
 الی عددده ضرب ایدہ سن ب حاصل اولر ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱
 و ب حاصل ضربک دخی اکه خائش لاجل الکسور
 طرح ایدہ سن پس ندی بواکه عدد اکه در همن

وَمَطْرُوحِ اُولَى اَللّٰهُ عَدَدُ دَخِي نَصِيفِ دَرِهْدَرِ
 اَمْدِي بُرْدَرِ دَخِي اُولَى اَمْرِدَن نَصِيفِ مَرادِدَرِ
 وَلَعَبَدِ النَصِيفِ رُبْعِ مَرادِدَرِ زِيرِ اُولَى دَخِي
 اَصْلَه راجِعِدَرِ لِيْزِ اُولَى تَقْدِيرِ حَبِ بُرَاكِه دَرِهْدَرِ
 وَنَصِيفِ دَرِهْمَكِ نَصِيفِ دَخِي ثَوْنِلَه اُولُوْرِ
 ۱۲۵ یعنی بُرْدَرِهْمَرِ وَرُبْعِ دَرِهْمَرِ اُولُوْرِ وَبُرْ
 بُرْدَرِهْمَكِ وَرُبْعِ دَرِهْمَكِ رُبْعِ دَخِي رُبْعِ
 دَرِهْمَرِ وَنَصِيفِ مَرادِدَرِ دَرِهْمَرِ اُولَى بِسِ بُرْدَرِ
 مَعْلُوْمَرِ اُولَى لِيْكَ بُرْقَدَرِ قُمَاشِ بُرْقَدَرِ نِهَابِه
 يُوْزِ سَكَنِ اَلَكِ دَنِيَارِ وَنَصِيفِ دَنِيَارِ وَرُبْعِ
 دَرِهْمَرِ وَنَصِيفِ مَرادِدَرِ دَرِهْمَرِ اَيْلَرِ مَشِ **سَيِلَه**
 وَاَكْرِ سُوْاَلِ اَنْتَلَرِكِه بُرْ كَمَنَه تَجَنِّيسِ نَدَرِ لِيْكَ
 تَنْصِيفِ وَتَرْبِيعِ نَدَرِ اِنِي دَخِي بِلْمَسَه اَمَّا بُرْدَرِ

اُولَى سُوْاَلِيْ اُولَدَخِي طَرِيقِ الْخَيْرِلَه اَنْتَجِرَاجِ
 اَنْتَلَرِكِ دَلِيْه اُولَى نَحْه اَنْتَلَرِكِ كَرَكْدَرِ دَلِيْكَ
 اَمْدِي كَرَكْدَرِكِه بُرْ سِيْكَ بِشِ يُوْزِ يَكْرِمَرِ اَكِه نَحْجِ
 پَارَه قُمَاشِ ثَوْنِلَه يَارَه سِنِ ۱۲۵
 وَبُرْدَرِ مَضْرُوْبِدَرِ وَبُرْدَرِ صَنْكَرِ اُولَى
 اُولَى اُولَى اَكِه دَنِيَارِ وَرُبْعِ دَنِيَارِ دَخِي
 اَلَكِ شَرْمِ ضَرْبِ اَيْدَه سِنِ كِه اُولَى اَلَكِ عَجَدَرِ
 نِهَابِ دَنِيَارِ دَرْدَرِ وَبُرْ سِيْكَ حَاصِلِ ضَرْبِ بُرْ اُولَى
 ۱۲۵ وَبُرْ حَاصِلِ ضَرْبِ اُولَى اَلَكِ يُوْزِ
 اُولَى اَكِه بِحَقِّ عَدَدِيْ وَلِ مَضْرُوْبِ اُولَى سِيْكَ
 بِشِ يُوْزِ يَكْرِمَرِ اَكِه بِحَقِّ عَدَدَه مَضْرُوْبِ فِيْه
 اَيْدُوْبِ ضَرْبِ اَيْدَه سِنِ بُرْ حَاصِلِ اُولَى
 ۱۲۵ ۱۲۵ ۱۲۵ ۱۲۵ وَبُرْ مَقْشُوْمَدَرِ

اوله بونکده خي جمله سي بحسب بقدر دنياز
 و نقد در هر و نقد فلوس و نه قدر اجزا
 ايلر ديسلر گر کله اول قماشك عددن
 سويله ياره سن ۱۲۲۲ و بوني دني
 مجتسن ايد سن يعني لرا عداد قماش دني
 بتمامه تنصيف ايد سن که بوقدر نصف اوله
 و بود دني مضروب و بدز و بوندين
 صکر اول بها اولن اون اکر دنيا ري نصف
 دنيا ري دني مجتسن ايد سن که اولد دني بکر مريش
 نصف اوله و بکر مريش نصف اول مضروب
 اولن اکر بیک درشت يوز و فرقت بش عده مضروب
 فيه ايد و ب ضرب ايد سن بوحاصل اوله
 و بوحاصل ضرب مقسوم قدر ۶۱۱۲۵

و اندن صکر اول قماشك عدد دیکر که يوز اوله
 عدد دني دني دني تنصيف ايد سن که اکر يوز بکر
 عدد اوله بونده دني اصله مراجعت
 بولنه زير بوحاله کلنجيه دکر اعداد اشكال
 قماش و اعداد اشكال بها دني تنصيف
 اوله کلشد دني يعني مجتسن اوله کلشد
 پس بومجتن اتمکده دني حالت تنصيف
 موجود دز زير هر حله نصف اجل چون
 مجتسن ايد ز اولسک طاهر اگر چه مجتسن بکيد
 اما معنی باعتبار اشكال تنصيف دز مثلا
 اون در همی و نصف در همی مجتسن ايد و
 بکر مريش شکل اوله و تنصيف ايد ز اولسک
 دني بکر مريش شکل اوله غایت مافی الباب

بُوَجَّهَتْ اُولُو اَعْدَادُ بَعْدَ الصَّرَبِ وَبَعْدَ
 التَّقْسِيمِ اُولُو حَالَتِ اَزْرَه قَالَهُوْبُ اُولُو حَالَتِ
 مُقْتَضَا سِي اَزْرَه تَنْصِيفُ اِمْتِكَلَه وَبَاخِرُ دَرْجِ
 اِمْتِكَلَه لَقَبِ بِي اُولُو رِي اَمْدِي بُو اِكِه يُو زِي كِر
 عَدَدِي دَخِي اُولُو حَاصِلِ صَرْبِ مَقْسُومِ اُولُو
 اَلْمَشْرِ بِي اِكِه يُو زِي كِر مِثْلِ اَعْدَادِ نَه مَقْسُومِ
 عَلَيْهِ اَيْدُوْبُ تَقْسِيمِ اَيْدِي سِنْ مِثَالِ تَقْسِيمِ
 فَا ۷ ۸ ۹ | ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ وَبُو خَارِجِ
 كَارِجِ قَسَمِ دَخِي بِي تَنْصِيفِ اَيْدِي سِنْ كِه
 اُولُو بَصِيفِ دِيَارِ تَامَدَر وَبُو نَدَن صَكْرَم بُو
 دَاخِلِ تَقْسِيمِ اُولُو بَايَ كِه يُو زِي سَكْسَ بِي
 عَدَدِ دَر اُولُو دَخِي كُورِ دِيَارِ دَر وَبُو كُورِ
 دِيَارِ دَر دَخِي دَر هَمَز وَفُلُوسِ وَبَاخِرِ اَحَا صِلِ

اُولُو كِسْ اِي دَخِي اَلْمِ عَدَدَه صَرْبِ اَيْدِي سِنْ
 بُو حَاصِلِ اُولُو ۹ ۲ ۵ ۰ وَبُو دَخِي مَقْسُومِ
 وَ اُولُو اِكِه يُو زِي كِر مَر عَدَدِ كِه بُو نَكِ فَوْقَدَه
 وَاقِعِ اُولُو تَقْسِيمِ مَقْسُومِ عَلَيْهِ اَيْدِي اِي
 كَذَلِكَ بُو حَاصِلِ صَرْبِ دَخِي مَقْسُومِ عَلَيْهِ
 اَيْدِي تَقْسِيمِ اَيْدِي سِنْ زِي اُولُو اَحَا صِلِ تَقْسِيمِ
 بَايَ اُولُو يُو زِي سَكْسَ بِي عَدَدِ اِكِه يُو زِي كِر
 عَدَدِي بَر اَفْجِه جَزْوَرَه اُولُو سَبْدَن بُو اِكِه
 يُو زِي كِر مَر عَدَدَه تَقْسِيمِ اُولُو مِثَالِ تَقْسِيمِ
 فَا ۲ ۳ ۴ | ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ وَبُو خَارِجِ مَشَقِ
 دَخِي بِي تَنْصِيفِ
 اَيْدِي سِنْ وَ دَاخِلِ تَقْسِيمِ اُولُو اُولُو عَدَدِي
 دَخِي تَنْصِيفِ اَيْدِي سِنْ لِي بُو خَارِجِ قَسَمِ

واقع اولون بکرم بر عدد بکرم بر در همد و اول
 تقسیمده باقی اولون **بش** عدد دخی
 بر در همک اکه یوز بکرم بر جز و ندن بش جزو
 پس بوردخی معلوم اولدیله بو قدر قماش
 بو قدر بهایر یوز او شکر دینار و
 نصف دینار و بکرم بر در همد و دخی بر در همد
 اکه یوز بکرم بر جز و ندن بش جزو ایلریش
مسئله و اگر سوال ایشلر که
 زیدک بیک اکت یوز اچته سی اولت تجارت
 ابتدا ایش و ابتدا و تجارت ندن قرق بش
 کن صکره عمر و دخی کلوت اکه بیک اوج
 یوز اچته کتورت بیکه شریک اولسکرمین بعد
 بکرم دخی بود کرا اولن قرق بش کوندن دخی

اون بش کون صکره کلوت اولدخی اکه بیک
 اوج یوز اکتش اچته کتورت و بومالی
 بری برینه الحاق ایدت بر وجه اشتراک
 مدت سال تجارت ایشلر و بوملعدن
 سکر یوز قرق اچته ربع طاهر اولسه
 و بوملعدن بونلرک هر شهر بیک بحسابه
 حصت لری نیلر دیلر کرک کز که اول
 بوملعدن لک عدد بوملعدن بولسین
 مثلا زیدک عدد بومی بود ۳۶۰
 و عمروک عدد بومی دخی بود ۳۱۵ و بیک
 عدد بومی دخی بود ۳۰۰ زیر الحاق ایشلر
 بونلرک عدد بوملعدن متفا و تدن پس
 بونلرک هر شهر بیک عدد بوملعدن بیه کندو

رَأَيْسَ مَا لَكَ عَلَى الْإِنْفِرَادِ ضَرْبًا يَدِي مِنْ
 وَبُؤْتِكَ حَاصِلِ ضَرْبِي فِي هَرْنَةِ وَاقِعِ أُولُنِي
 جَمْعُ أَيْدِي مِنْ كِهْ أُولُ جَمْعُ مَقْسُومٍ عَلَيْهِ أُولَهُ
 كَرَكِي دُرْ مِثَالِ ضَرْبِ أُولَانِ $\frac{1}{2} \frac{3}{4} \frac{5}{6} \frac{7}{8}$
 $\frac{9}{10} \frac{11}{12} \frac{13}{14} \frac{15}{16}$. وَبُؤْتِكَ
 تَلَا تَنَكَ دَخِي جَمْعِي دَن بُو حَاصِلِ أُولُونِ
 ٢ ٠ ٠ ٨ ٩ ٠ ٠ . وَبُؤْتِكَ مَقْسُومٍ عَلَيْهِ دُرْ
 كَيْسَ بُو تَدَن صُنْكَم بُو حَاصِلِ ضَرْبِكَ دَخِي
 هَرْنِي عَلَى الْإِنْفِرَادِ بُو ذِكْرٍ أُولُنِ مِثْلُكَ
 زِيحَنَهُ ضَرْبِ أَيْدِي مِنْ مِثَالِ ضَرْبِ تَا نِيَانِ
 $\frac{1}{2} \frac{3}{4} \frac{5}{6} \frac{7}{8} \frac{9}{10} \frac{11}{12} \frac{13}{14} \frac{15}{16}$ $\frac{17}{18} \frac{19}{20} \frac{21}{22} \frac{23}{24}$
 وَبُو حَاصِلِ ضَرْبِ مَقْسُومٍ دُرْ كَيْسَ بُو تَدَن صُنْكَم
 بُو ضَرْبِ تَا نِيدَن حَاصِلِ أُولُنِي مَقْسُومٍ أَيْدِي

وَجَمْعُ حَاصِلِ ضَرْبِ أُولِكَ أَغْدَادِي بُو تَدَن
 مَقْسُومٍ عَلَيْهِ أَيْدِي بُو دَخِي عَلَى الْإِنْفِرَادِ
 نَقْشِي أَيْدِي مِنْ وَهَرِ نَقْشِي مَنْدَه حَارِجِ قِسْتِ
 نَرِ وَاقِعِ أُولُنِي هَرْنِي حَاصِلِ أُولُونِ
 مِثَالِ نَقْشِي $\frac{1}{2} \frac{3}{4} \frac{5}{6} \frac{7}{8} \frac{9}{10} \frac{11}{12} \frac{13}{14} \frac{15}{16}$
 وَهَرْنِي $\frac{17}{18} \frac{19}{20} \frac{21}{22} \frac{23}{24}$
 حَاصِلِ $\frac{25}{26} \frac{27}{28} \frac{29}{30} \frac{31}{32} \frac{33}{34} \frac{35}{36} \frac{37}{38} \frac{39}{40}$
 وَبُو تَدَن صُنْكَم أكر بُو تَدَن دَخِي وَهَرْنِي
 بِلْمِكَ دَرِ سَكْ كَرَكِي بُو سَهَائِي جَمْعُ
 أَيْدِي مِنْ أكر بُو تَدَن جَمْعِي دَن أُولِ زِيحِ أُولُنِ
 سَكْرِي بُو زِيحِ عَدَدِ حَاصِلِ أُولُونِ مَحْجُودِ
 وَالْأَفْلَاقِ مِثَالِ جَمْعِ سَهَامِ $\frac{1}{2} \frac{3}{4} \frac{5}{6} \frac{7}{8} \frac{9}{10} \frac{11}{12} \frac{13}{14} \frac{15}{16}$
 $\frac{17}{18} \frac{19}{20} \frac{21}{22} \frac{23}{24}$

پس اندی بوجمعه بمن دیگر دخی کر کدز که
 اصل رنج بولند اندی نوندن صکره بود اهل
 نفسی مانند اولن باقیانی دخی جمع ایدیه
 واکر لوجع دخی اول جمع حاصل ضربها و لک
 شکله نشنه اویرسه صحیح دزدن والا اگر
 ناید و یا ناقص کلوزسه عدم صحیح دلدن
 پس تفکر و تأمل ایدیت سقا موهره
 محله اولدوغن بولت نصیح ایدیه سن مثال
 جمع برادیه داخل تقیم
 پس بوجمله براقیدت
 دخی نذر درهم حاصل اولدی پس اندی بود
 معلوم اولدیکه بوجردن حساب برزیده اکه
 یوز قر و درهم و هفت نذر درهم و عمره دخی

ایچ یوز اویخ اچده و بکر دخی اکه یوز طقس
 اکت اچده دکوب لوجله دن باقی نمن درهم
 قلو ریش **سبیه** واکر سوال ایشلر که
 زید مقام اسفله تنها تفا عدا عشر اولسه
 و عمر و دخی مقام اعلی ده برنجیه اشخاصه
 متقا عدا اولسکر بعد ده عمر و زید مقام
 اعلی دن سوال ایدوب دسه که برنجیه قاج
 نفر زید دسه و زید دخی عمر و زید یوز
 نفر زید دسه و عمر و دخی دسه که برنجیه نفر
 دکلوز و زید یوز نفر اولغه بر قدر دخی کر کدز
 و زید نصف قدر دخی کر کدز و زید زید
 قدر دخی کر کدز که بر بعد سنکله یوز نفر اوله
 و زید بوجده اول مقام اعلی ده عمر له

۹۹ و بوطقتن طققتن عدد دخی مضروبند و بیه
 اول مخبرج اولن درشت عددی بوی که دخی کذلک
 مضروب فیله ایدب ضرب اید سن بر حاصل اولن
 ۳۹۶ و بوطقتن طققتن عدد دخی مضروبند و بیه
 صکم بواشیای مجملک ضربند حاصل اولن
 اون بر عددی بوی که مقسوم علیه ایدب تقسیم
 اید سن و خارج قسمت نر واقع اولر سن اول مقای
 اعلی ده عمر و له ممکن اولن نفر لک اعدادی
 اولقدر در مثال تقسیم ۳۶ | ۳۶ | ۳۶ | ۳۶
 بود دخی معلوم اولدی که جماعت علوی مع العرو
 اوثر الیک نفر ایش زیر اوثر الیک عدد
 بر اولقدر و نصف اولقدر و ربع اولقدر عدد
 دخی صمرا تیک نفر زیدله تمام یوز اولوز

مسر **بیکله** و اگر سوال ایشلر که بر حوض
 اولسه که اول حوضه اوچ لوله دن صوحاری
 اولوز اولسه لوله اول جاری و لچق اول حوض
 بکر مرد درشت ساعده فملوا ایدر اولسه و لوله ثانیه
 جاری و لچق و قرق سکن ساعده فملوا ایدر
 اولسه و لوله ثالث جاری و لچق و قرق سکن
 ساعده فملوا ایدر اولسه پس بر لوله اول و چ
 دخی معا جاری و لکله اول حوض مذکور قاج
 ساعده فملوا اولوز دیلر اندی بلکل که
 بکر مرد درشت ساعته سوال اولد و قرق سکن
 ساعته دخی سوال ثانیدر و قسمت اولد ساعته
 دخی سوال ثالثدر پس کر که لوله بوسه لایق
 درهم جمع اید سن یعنی بر لوله اوچ اولوز

وَنِيهِ بَرَاوِيحِ عَدَدِ يَأْتِدَعِي اَوْجِ عَدَدِ لَهُ الْتِ
 اُولُو زُ وَاِيَا خُو زُ بُو سُو اَلَا قِي بَرِي بَرِيهِ ضَرْبِ
 اَيِدِه سِنِ كِه اُولَدِي جَا يَزِ دُ زُ زِيَرِ بُو دِي خِي نَزِ رُو عَه
 طَرِيقِ دُ زُ مَثَلَا بَرِ كَرَمِ اِكِه نِيهِ اِكِه اُولُ وَاِكِه كَرَمِ
 اَوْجِ اَلِ اُولُ وَاِيَا خُو زُ بُو سُو اَلَا قِي بَرِي بَرِيهِ ضَرْبِ
 كُو زُ مَنَكِ كَرِ كَسِنِ كِه نَقْدَرِ شَيْكِ مَخْرَجِي اُولُ زُ
 اَمْدِي بَلَكَلِ كِه بُو اَلِ اُولُ وَاِيَا خُو زُ بُو سُو اَلَا قِي
 وَتَا يِنَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا
 دِي مَخْرَجِي بَرِي بُو حَلَلِه سَدَسِدِنِ مَرَادِ اَلِ اُولُ
 عَدَدِ دُ زُ وَنَلَكَلِه ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا ثَلَا
 وَنَقْدِنِ مَرَادِ دِي اِكِه عَدَدِ دُ زُ زِيَرِ اَهْرِ حَلَلِه
 كِه طَرِيقِ مَخْرَجِي اَزِ رُو بَصِفِ كَا بَتِ اُولُ زُ اُولُ
 اِكِه عَدَدِ وَضَعِ اَيِدِ رُلُ اَمَّا بُو اِكِه عَدَدِ هَسَا نِ

لَقَطِ بَصِفِه وَضَعِ اُولُ زُ بَصِفِ دُ زُ هَسَا نِ اَشْكَالِ
 عِيَرِ وَضَعِ اُولُ زُ اُولُ سَا بَقَا مَطُو زُ دُ زُ بَرِي اَمْدِي
 بُو اَعْدَا دِي جَمْعِ اَيِدِه سِنِ لَيْعِي بُو سُدِي وَثَلَاثِي وَ
 بَصِفِ جَمْعِ اَيِدِه سِنِ كِه بُو حَا صِلِ اُولُ زُ ۱۱
 وَبُو اُولُ زُ عَدَدِ مَقْسُومِ عَلِيَه دُ زُ وَبُو دِنِ مَقْصُومِ
 بُو سَا عَا قِي دِي جَمْعِ اَيِدِه سِنِ كِه بُو حَا صِلِ اُولُ زُ
 ۱۲ وَبُو يُو زُ قَرِ قَرِ دُ زُ عَدَدِ سَا عَا قِي
 اُولُ مَقْسُومِ عَلِيَه اُولُ زُ اُولُ زُ عَدَدِ مَقْسُومِ
 اَيِدِي تَقْسِيمِ اَيِدِه سِنِ وَخَارِجِ قِسْمِ نَه وَاقِعِ
 اُولُ سَهْ اُولُ حَوْضِ اُولُ قَدَرِ سَا عَدَدِ طُولِ مَثَلِ
 تَقْسِيمِ سَاعَاتِ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰
 مَعْلُومِ اُولُ دِي كِه اُولُ حَوْضِ اُولُ اَوْجِ سَا عَدَدِ
 وَدِي مَرَا عَتِكِ اُولُ زُ وَبُو دِنِ بَرِ جُزْ وَنَدِه طُولِ مَثَلِ

مسألة واگر سوال اینست که باز آرد
 برجامه مراد اولی و اولی زید و عمر و اول
 محله حاضر اولی و اول جامه مشتری
 اولی که آتا زید عشر و ده دینه که اگر سن
 مالک ثلث با که ویر شک بتم مال و تمام
 همز جامه قدر اول زدی دینه و عمر و دخی
 زیده دینه که اگر سند دخی مالک ربع با که
 ویر شک بید دخی مال و تمام همز جامه قدر
 اول زدی دینه پس بید شک هر هر شک مالی
 بجا به نقد در و بهای جامه دخی نقد در
 دین که اگر کد که سند دخی بر مخرج بولسن که الله
 دخی همز ثلث و همز ربع اولی اوون که بوی
 و بواون که عد دیک بر عد دن خط اید سن

سایلان زوچ اول دخی جلدن زیر ابونک
 امشالی نشکرده قاعده کلی بود زک
 سایلان زوچ اولی مخرج بر عد دن بقش
 ایدر که و سایلان مراد اولی مخرج بر عد
 دخی ضم ایدر که بوند سوز چقدر امتا
 بومحل ای اقتضا اتمز بر اصل مرادی
 بیکار اید لمر پس بواون که عد مخرج
 بر عد دی خط اولی اوون بر عد دقلوز
 و بواون بر عد دبهای جامه در و دخی
 بیکر که بواون که مخرج ثلث در
 عد اولی و بواون که در در عد کیدجک
 سکر عد دقلوز و بوسکر عد مال زید و دینه
 بواون که مخرج ربع دخی اوچ عد اولی

وَبِأَوْنِ الْكَدْنِ أُوجِ عَدَدُ كَيْدِ جَلْ طُقُزْ عَدَدُ
وَسَكْرُ وَبِطُقُزْ عَدَدُ مَالِ عَمْرٍ وَدَرْ زِيَارِ
طُقُزْ نَلْتِي اَوْخِذَرْ بُوْنِي مَالِ زِيَدِك سَكْرَن
صَمْرَا يَدْجِيك اَوْنِ بَرِ عَدَدِ اُولُزْ وَسَكْرُك دِي
رُيْجِي اَلِه دَرْ وَبُوْنِي دِي مَالِ عَمْرٍ وَك طُقُزْ ن
صَمْرَا يَدْجِيك اُولُزْ دِي بَرِ عَدَدِ اُولُزْ بِيْنِ بُوْدِي
مَعْلُومَرَا اُولُزْ يَكِه بَهَا وَجَامَه اَوْنِ بَرِ اُجَه بِيْنِ
وَمَالِ زِيَدِ بَحْسَا بِه سَكْرَا اُجَه وَمَالِ عَمْرٍ وَدِي
بَحْسَا بِه طُقُزْ اُجَه بِيْنِ **مَسِيح** **اَلِه** وَاَلْكَرُوَال
اَتَسَكْرُكِه بَرِ يَكِ بَرِ بَرْدَن بَرِ بَرِ سَقْرَا يَدْز
اُولُسَه وَآلَه دِي سَكْرُكِه بُوْنَدَن اُولُزْ كِيْدَرْ كَن
هَرَكُن اُولُزْ اَلِه فَرَسَخ يَكِيْدَه سِن وَچُون يَه بَرُو
طَرَفَه مُتَوَجِه اُولُسِن هَر كُون سَكْرُ فَرَسَخ يَكِيْدَه سِن

202
دَسَكْرُ بَرِ اُولُزْ يَكِ دِي بَحْسَا بِه بُوْرِيْتِ اُولُزْ
بَرِ اَوْنِ كُوْنَدَه وَارِبْتِ يَه كَلَسَه نَقْدَرْ وَ
وَارِدِي وَنَقْدَرْ وَنَقْدَه كَلَدِي دَسَكْرُ كَرَكْدَرْ كِه
وَارِجِي يَكِه كَلَه جَكِي فَرَا بَحْسَا اَعْدَادِن جَمْع
اَيِدَه سِن بُوْرَا وَلُزْ ۲۰ زِيَارِ اَوْنِ اَلِه
فَرَسَخ وَارِبْتِ وَسَكْرُ فَرَسَخ كَلَسَه كَرَكْدَرْ وَبُو
يَكِرِمَرِ عَدَدِ كِه جَمْع فَرَا بَحْسَا مَقْسُومَرِ عَلِيَه دَن
وَبُوْنَدَن صَنَكْرَمَرِ بُوْرَا اَلِه فَرَسَخِي كِه كِتَه
كَرَكْدَرْ اُولُزْ وَارِبْتِ كَلَدِي اَوْنِ كُونُك عَدَدِ
صَنَكْرُ بَرِ اَيِدَه سِن بُوْرَا صِلِ اُولُزْ بِيْنِ وَبُو
صَا صِلِ صَنَكْرُ بَرِ اُولُزْ يَكِرِمَرِ عَدَدِي اُولُزْ مَقْسُومَرِ
عَلِيَه اُولُزْ يَكِرِمَرِ عَدَدَه مَقْسُومَرِ اَيِدُوبْتِ تَقْتِيْم
اَيِدَه سِن وَخَارِجِ قِسْمَتِ نَرَوَاقِعِ اُولُسَه اُولُزْ

کلد وکی کونک عددی ولفدز اولز مثال تقسیم
 ۶ : ۱ و بوندن صکر اول کله جکی سکر
 فرسخی دخی بنه اول واربت کلد وکی اون کونک
 عدد نه ضرب ایدیه سن بو حاصل اولز
 و بو حاصل ضرب اولز سکن عددی دخی
 اول مقسوم علیه اولن یکر عدده مقسوم
 ایدیت تقسیم ایدیه سن و خارج قسمت نه
 واقع اولر سکه اول بوندن کدی کونک عددی
 اولفدز اولوز مثال تقسیم ۴ : ۱ پس بو
 اما راندن بودخی معلوم اولدیکه آنده درت
 کونده واربت و بوندن الی کونده کلشن
مسئله واکر سوال ایشلر که الکریک
 بر شهر دن بر ساعت معا جقسکر مثلا بری

حکمکن شامه کیدز اولسه واکا دیلر که سن
 اوج کونده البتده شامه وار دسلر و بری دخی
 شامدن حکبه کیدز اولسه و نوکه دخی دسلر که
 سن دخی درت کونده البتده حکبه وار دسلر
 پس امیدی بونلر بری برله نقد و قنده بولشیر
 دسلر که کدز که سندخی برخرج بولشیر که آنده
 هر ثلث و هر ربع اوله اولز الیه که پس بواون
 اکلک نلی درت اوله و ربعی دخی اوج اوله
 بونلر کجهله سییدی اوله و بویدی عدد
 مقسوم علیه درت و من بعد اول اولز الیه عدد
 منخرجی بو حاصل منخرج اولن ییدی عدده مقسوم
 ایدیت تقسیم ایدیه سن و خارج قسمت نه واقع
 اولر سکه آنلر اولفدز و قنده بولشیر مثال تقسیم

۱۱۱ پېن بودخی معلوم اولدی که آنلری
 بریلله برکونده و برکونک پیدی جز و نندن
 جز و ننده بولش لر مش و اول اجزای خسیه
 دخی پنج شبع دراز **مسئله** و اگر سوال
 اتس لکه بر مبلغ مجهولک ثلث مجهول
 و ربع مجهول اچیندن اخراج اتس لکه اول
 مبلغ مجهولدن اویخ در همت باقی قلک اول
 مبلغ مجهول اصلده نمقدار در دیکه پس بو
 و برنک امثالی لست لکه جبر مقابله اخراج
 اولوز امدی کر کدر که شدخی بر اخراج بولس که
 آنده همت ثلث و همت ربع اوله ینه اون اکه بی
 و ینه بواوز اچنک دخی ثلث درت و ربعی
 اویخ اولوز و بونک دخی جمله سی پیدی اولوز و بوی

۲۵۴
 عددی نخر جدن طرح ایدوت کیدره ست
 پین بواوز اچنک پیدی کید چک بش قلو
 و بولش عدد مقسوم علیه در و بوندن
 اول باقی و شلخی اویخ عددی بر اخراج اولن
 اون اکه عدد ده ضرب ایده سن بر حاصل اولن
 ۲۱۶ و بواوز اچنک اتس عددی اول مقسوم
 علیه اولن بش عدد مقسوم ایدت تقسیم
 ایده سن و خارج قسمت نرواقع اولن
 اون سورلن مبلغ مجهول اصلده اول قدر در
 مشال تقسیم ۷/۱۲ پین بودخی معلوم
 اولدی که اول مبلغ مجهول اصلده پیدی در همت
 و خمس در همت ایش یعنی بر اچنک بش جز و نندن
 بر جز و ایش و اگر بر بر اچنک بش جز و نندن

جزوی دخی بحسابه نقد را اولوزانی دخی بلیک
 در سبک بلیک که بود دخی ربع در هفتک بش جزوند
 درشت جزوا اولوز را بود اخل تقسیمده باقی اولوز
 بر عدد جزو در همد روز و بر در همت جزو اصلده
 یوز بشیز روز و یوز بشیزی یوز بشیز عددده تقسیم
 اید را اولسک بونک هر هر روز بوندن یکم بشیز بشیز
 ذکر بشیز امدی ربع در همت که یکم بشیز روز و بونک
 یکم بشیزی دخی ربع بشیز جزوندن درشت جزو
 اولوز امدی اگر بود ذکر اولسک ثلثین و ربع
 الخراج اید را اولسک باقی اوچ در همت و کلوز
 اما اگر بود ذکر اوکر ثلثله ربعی بودیدی عدد دل
 خمس در همتدن یعنی یکم بشیز دن لغیر وضع
 امدن یعنی محبت امدن اخراج اتمک دلیک

بومبیر دکلدر روز را بوندن استخراج اتمک
 اهل کماله اهورندر اما مبتدی اولسک بوند
 استخراج مستعد زحدا پس امدی بونکه
 دخی بر قاعده بسط ایدیه لوز کر مبتدی اولسک
 دخی بونی اذ ذاک ایدوب بقیر حاصل ایدیه
 امدی کر کدر که بونی دخی قانک سیانوز
 محبت ایدیه سن ایدیه کسور در همت اولوز
 یعنی یکم بشیز اولدی اخلدن پس بودیدی
 عددی دخی که بدی در همت روز عدد بشیز
 ضرب ایدیه سن یعنی بواعدا ذک هر هر روز
 بشیز ایدیه سن و اوک یکم بشیزی دخی اکا
 صفر ایدیه سن که جمله سندن بود در بشیز حاصل
 اولوز ۷۲۰ و بودیدی یوز یکم بشیز ثلثی

اكه يوز قرق پيشن اولور و ربعي دخی یوز سن
 پشیر اولور و یوزلر جمله درت یوز یکر پشیر
 اولور و یوز درت یوز یکر پشیری پدی یوز
 یکر پشیر دن تفهون اتسک اوج یوز پشیر
 یاتیه قلو ز که اول اوج یوز پشیر اوج اچدن
 زیر پشیرک هر یوز عده دی بر اچه اولور
 و اگر بونی مجستر ایدجک بیچون هر دزه می
 یوز پشیر فرمن اولور زیاده و نقصان اولور
 در سنک بلک کل که هر اشکالی مجستر اید
 اولسک اول اعدا دده کوز ندر جمله واقع آیه
 آنک از ندر مجتبی ایدرسن مثلا اگر کوزده ربع
 اولور سه تبریع ایدرسن و اگر نصف اولور سه
 تنصیف ایدرسن و اگر ثمن اولور سه ثمن ایدرسن

امیدی بونکدخی اعدا دنده اولن کوزی پشیر دز
 اول اچلدن لا بد در که بودخی یوز پشیر اوزره
 مجتبی اولنه و یوز مسایل شق دخی اکثر
 مسایل بونک از ندر در که اندر بسط اولن
 قوا عده مفرد کند و لره مخصوص دکلر بلک
 اول قوا عدله بچه مسایل شکل دخی حل اولنه
 اولور مثلا بر خرمک دخی ثلث و ربع اخرج
 اتسک اوج کیله باقی قلعه اول خرم من اصله
 قباچ کیلدردمک کی و یا خرد بر جیفک ثلثی اچده
 و ربع دخی صوا جده اولب طشکه اولانی اوج
 ذراع اولسه اول جیفک جمله طولی بحساب ذراع
 بمقدار دزدیمک کیدر پس امیدی بونک امثالی
 سنله هر چقد که واقع اوله بو طریقه اشخارج

اولوز اما بونلرك بكي لروك جميعي هر محله
 تذكر اتمك حد اختصار دن بجا ورتا اول اجله
 بعضي محل لردنه تاخير اولوز **سبب** الله واركوا
 اتسلكه بر مبلغ مجهولك ثلث مجهولن وربع
 مجهولن جمع ايدب نيه كندوير ضم اتسلك اول
 مبلغ مجهول بوضم اولانله اوز عدد اولسه
 اول مبلغ مجهول اصلده بلاضم يعني ثلث مجهول الله
 ربع مجهول ضم اولمز سرت عقدا دزد سلك كركدره
 سندخي بر مخرج بولس كه انده همت ثلث وهم ربع
 اوله نيه اوز ايكه بي وبراون ايكه دخی بلی
 درت اولوز وربعی دخی اوچ اولوز و بونلر دخی
 حمله ידי اولوز امدی بیدی عدکی اول اول
 اكه مخرج ضم ایدیه سن اوزن طغر اولر وواون طغر

عدد مقسوم علیه دزد و بوندن صکر اول
 باقیه اوکچن اوزن عددی دخی نیه اول مخرج
 اولن اوز اكه عدده ضرب ایدیه سن بواصل
 اولوز بیا و بواصل ضرب اولوز
 یکر مرعدی اول مقسوم علیه اولن اوزن طغر
 عدده مقسوم ایدب تقسیم ایدیه سن و خارج
 قسمت نرواقع اولر نه اولن صورت مبلغ مجهول
 اصلده اولقدرا اولوز مثال تقسیم ۶ | ۱۶
 پس بودخی معلوم اولدیکه اول مبلغ مجهول
 اصلده اکت درهم و دخی بر درهمك اوزن طغر
 جزوندن اکت جزوا پیش پس امدی بوقدر
 مبلغك دخی ثلث وربع بولت نیه كندوير ضم
 ایدرا اولسك حمله اوز عدد اولر اما

بُونَكْدَخِي ثَلَاثِينَ وَرُبْعِينَ بُولُوتِ حَيْلِي مَشْكُولَا
وَمُشْتَبِهَةً دُرِّ اَمْدِي دَفْعَ شَكَا اِيْجُونِ كَابِتْد
اَوَّلْدِي كِه بُونِي دَخِي بِيَا زَايِدَه وَزَنَّا كِه
مُبْتَدِي وَلَزَقَرَنِيَا شَلَمَ يَقْنِي نَامَر حَاصِلِ اَوَّلَه
اَمْدِي بَلَكِيل كِه بُو خَارِج قِسْمَتَدَه وَاقِع
اَوَّلَن اَلْت دَرِهْمَاك تَلْتِي اِكِه دَرِهْمَا اَوَّلُون
وَرُبْعِي دَخِي بَر دَرِهْمَا وَنُصْفِ دَرِهْمَا اَوَّلُون وَبُر
اَوِيْج دَرِهْمِي وَنُصْفِ دَرِهْمِي بُو اَلْت دَرِهْمَه ضَمَم
اِيْزِيك طَقْرُ بِيْجُون دَرِهْمَا اَوَّلُون وَبُو كِه نُصْفِ دَرِهْمَا
دَخِي كَرَكْ كَز كِه بُو اَوَّلُون عَدَدَا اَوَّلَه اِيْس بُونَد
صَلَمَ بُو دَاخِل تَقْسِيْمَدَه بَا قِي اَوَّلَن اَلْت عَدَدَك
دَخِي ثَلَاثِي اِكِه عَدَدَا وَرُبْعِي بَر بِيْجُون عَدَدَا اَوَّلُون اَمْدِي
بُو دَاخِل تَقْسِيْمَدَه اَوَّلَن اَلْت عَدَدَه دَخِي بَر اَوِيْج

بِيْجُون عَدَدِي صَمَرَايْدِ جَاك اَوَّلَا دَخِي طَقْرُ بِيْجُون
عَدَدَا اَوَّلَن نُصْفِ دَرِهْمَا اَوَّلُون زِيْرَا مَقْصُور
عَلَيْهَدَه اَوَّلَن اَوَّلَن طَقْرُ عَدَدَك نُصْفِي
طَقْرُ بِيْجُون عَدَدَا اَوَّلُون اِيْس مَا حَصَلِ خَارِج
قِسْمَتَدَه وَاقِع اَوَّلَن اَلْت عَدَدَك طَقْرُ بِيْجُون
عَدَدَا اَوَّلَن طَقْرُ دَرِهْمَا وَدَاخِل تَقْسِيْمَدَه
بَا قِي اَوَّلَن اَلْت عَدَدَك طَقْرُ بِيْجُون عَدَدَا اَوَّلَن
نُصْفِ دَرِهْمَا وَبُونَكْدَك اِيْكُون دَخِي صَمَم
اِيْدَرَا وَلَسَك اَوَّلَن اِيْجَه اَوَّلُون **سِي**
وَ اَكْر سُوْاَل اَلْت كَز كِه صَحْرَا رَدَه ذِرَاعَت
اِيْجُون وَضَع اَوَّلَن اَرَصْنَك مَرْتَق اِدْمَطُوِي
وَمَرْتَق اِدْمَرَعِي اَوَّلَن اَوَّلَن شَاهِدَه بَر
دُونَم دِيْرَك اِيْس بُو تَقْدِيْر جِه بَر دُونَم بَرَك رُبْعِي

طولی وبعی ضعی قایح آدم اولی دسکرا امیدی
 ظاهرا گرچه فرق آدم ملک ربی اولی آدم یکی
 کورینرا اما ایله دکر کلدن بوعوله محتاجند
 زیرا بوجهل اندر چهلند و بوايله کر کلدن که
 بونک طویلی عرضند یعنی فرق عددی هر قعدو
 ضرب ایده سن بر حاصل اولی بوايله و بونک
 امثال اعداده اعداد متوالیات در کتب
 و بر حاصل ضرب اولی بیک آلث یوز عددی
 بر پنج ایده سن بر حاصل اولی بر پنج
 پس بودی معلوم اولدی که بر دو نم یرک ربیع
 یکم آدم طویلی و یکم آدم عرضی اولی و
 زیرا بونک دخی طویلی عرضند یعنی بر یکم
 یکم بر ضرب ایده سن بر حاصل اولی بر

و بودی دسکرا آدم اولی بیک آلث یوز آدم
 ربیع دسکرا و بوايله دخی مثال دیگر
 مسیله و اگر سوال
 ائسکر که برمد کند بر یوز
 یکم بر شش چهله اولی یعنی
 تا آن آلث یوز در هر اولی بر بعد مد کند
 یوز آللی افجیه چفته بحسب بر شش بر آن قدر
 کر کند دسکرا کر کلدن که بونک بر یکم
 افجیه که بهای مد کند بر اولی آلث یوز
 و در نانه ضرب ایده سن بر حاصل اولی
 و بر حاصل ضرب مقسومند و بر بعد بونک
 آللی افجیه دخی که بهای مد کند بر ثانیه و آللی
 حاصل ضرب مقسوم علیه ایدوب تقیم ایده سن

ربیع	۴
۴	۴

و خارج قسمت نه واقع اولر نه اولقدر دره
 بر اچیه کرک مثال تقسیم ۱۰۰ | ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰
 پس بود دخی معلوم اولدیله بحساب بیرون
 بش یوز دره هر گره کش و اگر بودند صکره مد
 گذرم یوز یکم ریشه اینه کذلک بولش یوز
 در حسی دخی یوز اللیه ضرب ایدیه سن نه بواعدا
 حاصل اولر ۷۰۰ | ۷۰۰ ۷۰۰ ۷۰۰ و بوحا صیل ضربی
 دخی اولر بهای اول اولن یوز یکم ریشه تقسیم
 ایدیه سن و آندن دخی خارج قسمت نه واقع
 اولر نه بیه اولقدر دره هر بر اچیه کرک مثال
 تقسیم ۱۰۰ | ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰
 اولدیله اول ذکر اولن یکی نه الت یوز دره
 بر اچیه کرک کش **سینه** و اگر سوال اتیلر که

و قنطار مویز اللی بش اچیه اولجوش شعر مویز
 اویح یوز دره هر اولر نه بعد قنطار مویز
 التیش اچیه حقیقه بحساب بر مویز بقدر
 کرک دره هر کرک دره که بر اللی بش اچیه که
 بهای قنطار اولدر اویح یوز دره هر وزن
 مویز ضرب ایدیه سن بوحا صیل اولر ۷۰۰ | ۷۰۰ ۷۰۰ ۷۰۰
 و بوحا صیل ضرب مقسومند و بوالقی اچیه
 دخی که بهای قنطار ثانی بید بوحا صیل ضرب مقسوم
 علیه ایدیه تقسیم ایدیه سن و بودند دخی
 خارج قسمت نه واقع اولر نه اولقدر دره هر
 بر اچیه کرک دره مثال تقسیم ۱۰۰ | ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰
 پس بود دخی معلوم اولدیله بحساب بر مویز
 الیه یوز بتمش بش دره هر کرک کش و کونک مثالی

دخی هتمان کند مرثالی کیدز. و هر چند که بونک
 امثالی نسلر واقع اوله. اگر قنطار و اگر وقیر
 و اگر ذره همدز جمیع بی بونک از رنق قاین
 ایده سن. و اگر من بعد قنطار مویر نیه الی
 اینه بونی دخی نیه فوقند مذکور اولن کندز
 طریقی از ره ایده سن که بنجه اولجی اشد
 مشروخذز. **مسئله** و اگر سوال ایتلر که
 بر شخص اکه نفر از غاذ دوشه بر نه ایده اون
 اچیه و بر نه دخی ایده الی اچیه قول ایشه
 و بونلر اکی برای ایشلر و اول شخص دخی
 بونلر بحساب اجر تدرین و بر سه. اما بونلر
 اشلر کلری کونلری متقاوت اولب اجر تدرین
 اعدادی مساوی اولسه پس اول تقدیر چه ایده اذ

اچیه دوتلر نفر و ساج کن ایشلر اولر و بحسابه
 اجر نیه ندر و ایده الی اچیه دوتلر نفر
 دخی قاج کون ایشلر اولر. و انک دخی بحسابه
 اجر نیه ندر دسلر کرک کدر که بونلر اولر
 اجر تدرین بولسن بعده اول اجر تدرین نیه
 اشلر کلری کونی بولسن امیدی بلکل که
 بونلر اول اشلر کلری برایک کونی اعدادی
 که اوتر کوندر اول اوتر کون مقسوم
 اولسه گرکدز پس امیدی برینک قولی الیک
 ثلث قدر دز که اون ذره همدز و برینک
 قولی دخی الیک خسی قدر دز که الی ذره همدز
 پس بوا ما زائدن کورندی که بومحله ثلث
 و خمس کرکیش امیدی ثلث اوچدر و خمس لشدز

جُمْلَه سِي سَكِرَاوُلُوْر وَبُوَسَكِرَاوُلُوْر
 مَقْسُوْمَاوُلُوْر اَوْتَر كُوْنَر مَقْسُوْمَر عَلِيْه اِيْدَن
 تَقْسِيْم اِيْدَه سِن وَخَارِيْج قِسْمَت نَه وَاَقْع اَوَلَر
 بِرِيْتِك اَجَرَتِي اَوَلَقْدَر دُرُوشَا ل تَقْسِيْم
 ۱۷ | ۲۸ | ۳۰ پَس بُوْنَدَن مَعْلُوْم اَوَلَدِيْكَ
 هَر نَفَرَك اَجَرَتِي اُوْچ دَرِهْم وَسَه رُبْع دَرِهْم
 اَوَلُوْر مِشَن نِيْرا بُوْدا خِل تَقْسِيْم دَه وَاَقْع اَوَلُوْر
 اَلْت عَدَد سِيه رُبْع دَرِهْم دُرُوشَا ل اَجَرَتِي
 بِلَد كَدَن حَكْم اَكْر هَر نَفَر مِشَر كُوْن اَشَلَد كَدَن
 دَخِي بِلْمَك دَر سَك كَر كَدَر كِه بُوَا عَدَد اَجَرَتِي
 يَعْنِي بُوَا اُوْچ دَرِهْم وَسَه رُبْع دَرِهْم اُوْچ عَدَد
 ضَرْب اِيْدَه سِن كِه ثَلَاث دُرُوشَا ل اَوْنَر دُوْتَلَر
 اَز غَاذَك قُوْلِي اِيْلَك ثَلَاثِي قَدَر دُرُوشَا ل اَوْنَر

ضَرْب اَوَلُوْر وَحَا صِل ضَرْب بُوَاوُلُوْر ۱۱ | ۲
 وَبُوَا حَا صِل ضَرْبَك اَكْر خَالِسَن لَاجِل اَلَكْسُوْر
 طَرَح اِيْدَه سِن پَس مَعْلُوْم اَوَلَدِيْكَ اِيْدَه اَوْنَر
 دُوْتَلَر اَز غَاذ اَوْنَر بَر كُوْن وَرُبْع كُوْن اَشَلَش
 وَاَكْر اِيْدَه اَلِيْتَه دُوْتَلَر اَز غَاذَك دَخِي قَتَاج
 كُوْن اَشَلَد كُوْن بِلْمَك دَر سَك كَر كَدَر كِه بُوَاوْن
 بِرِي كُوْنِي وَرُبْع كُوْنِي اِيْلَك اَوْتَر كُوْنَدَن تَفَرِيْق
 اِيْدَه سِن وَحَا صِل تَفَرِيْق نَر اَوَلُوْر سَه اَكْر خَالِسَن
 لَاجِل اَلَكْسُوْر طَرَح اِيْدَه سِن وَبَا لِي نَر قَلَر سَه
 اَوَلَدِيْ اَوَلَقْدَر كُوْن اَشَلَش اَوَلُوْر مِشَا ل تَفَرِيْق
 ۱۸ | ۲۹ | ۳۱ پَس اَمْدِي بُوْدَخِي بُوْنَدَن مَعْلُوْم
 اَوَلَدِيْكَ اَوَلَدِيْ اَوْنَر سَكِرَاوُلُوْر وَسَه رُبْع كُوْن
 اَشَلَش اَمَّا بُوْنِي دَخِي قَلْمَلَه بِلْمَك دَر سَك

گر کند ز که بونی دخی فو قند ز کرا اولن کی ایده
 یعنی اول اغداد اجرت اولن اوچ درهمی سه
 ربع درهمی بود فغه بش عدد ضرب ایده سن که
 خمس در زیر آلیه دوتلن از غادک قولی آیک
 خمس قدر دز آنچون بشه ضرب اولوز و بو
 نکدی حاصل ضرب بر اولوز ۱۸۷ و بو حاصل
 ضرب دخی که خاسن لاجل الکوز طرح ایده
 پس بود دخی معلوم اولدی که ایده آلیه دوتلن
 از غاد او ن سکن یومر و سه ربع یومر اشلن
 و بو عمل اولن کونلری دخی جمع ایده اولسک
 نیه او تر کون اولر **مسئله** و اگر سوال
 ایشلر که بر چاهک درت ذراع طولی و درت
 ذراع عرضی و درت ذراع عمقی اولسه و بونی

قازمغه یوز آنچه اجرت قول اولسه و اول
 کتی دخی که ذراع طول واکه ذراع عرض
 واکه ذراع عمق قازسه دخی فکرا غشایدت
 بود قدر عملک بحسابه اجرتن طلب اشته
 امیدی بود قدر عملک اجرتی بحسابه نیلر دسلر
 بود دخی عمده مختاج در لیس امیدی کر کند ز که
 اول قول اولن درت ذراع طولی درت
 ذراع عرض ضرب ایده سن بو حاصل اولر
 و بو حاصل ضرب دخی نیه درت ذراع عمقه
 ضرب ایده سن بو حاصل اولر **مسئله** و بو
 حاصل ضرب واقع اولن القش درت ذراع
 اول قول اولند ز و بوندن صکره اول شخصک
 دخی ایشلر و کت بونله اتمک کر کسن که انکدی

بسیار اولمنه باقی فسخ اولمز زیر که سال
اولده نیرخانه طرح اولوز و سال ناینده که
حسانه طرح اولوز و سال نالنده اوج خانه
طرح اولوز پس بوندل کد حالی سنه نکا شیکه
واریجه تیمار مده معلوم اولوز من بعد باقی
تقصیلنه احتیاج قلمز بوانلر مقیاس اولر
پس اندی کر کدز که سندخی بویک یدی نوز
یکرم بشی شویله نایزه سن ۱۷۲۹ و بونی
اویزه عده ضرب ایده سن بوخا صیل اولوز
۱۸۹۷ و بوخا صیل ضربک ترخان سن طرح
ایده سن که هر اون عددی اون بره اولر بون
یللق دز واکرا که یللقن دخی بولوق دیر سکت
نیه بویک سکر یوز طقس یدی بچی شویله نایزه سن

۱۸۹۷ و بونی دخی کد لک نیه اون نیر عده
ضرب ایده سن بوندن دخی بوخا صیل اولوز
۲۰۸۷ و بوخا صیل ضربک دخی که
خان سن لاجل الکوز طرح ایده سن که نیرخانه
اصل مبلغه اولر نصف درهم اچوندوز و
خانسی دخی نیه هر اون عددی اون بره اولر
اچوندوز و بوندخی که یللقدز واکرا اوج یللقن
دخی بولوق دیر سکت نیه بوا که بیک سکن یدی
دره سی وربع دره سی دخی شویله نایزه سن
۲۰۸۷ و بونی دخی نیه اون بره
ضرب ایده سن بوخا صیل اولر ۲۲۹
و بوخا صیل ضربک دخی اوج خان سن لاجل
الکوز طرح ایده سن که بوندخی که خانسی

اصل مبلغده اولن ربيع درهمن اچوندوز و نيز حاني
 دخی يينه هر اوون عدری و نيزه اولون اچوندوز
 پس بوردخی معلوم اولدي که بیک يدي يوز
 يکرم ريش اچغه اوونی اوون بره معامله شرعی اولوز
 اولسه سال اولده بیک سکر يوز طقس يدي
 درهمن و نصف درهمن اولر ريش و سال ثانیده
 اکه بیک سکن يدي درهمن و ربيع درهمن اولر ريش
 و سال ثالثه دخی اکه بیک اکه يوز طقس يدي
 درهمن و هفت يثن درهمن و عشر درهمن اولر ريش
 و اگر بر دکر اولن مبلغک اوونی اوون بر اچغه
 معامله اولسه و يا خود اوونی اوون اکیه معامله
 اولسه کر کدر که سندخی اول مبلغی اوون بر
 بچغه ضرب ایده سن و يا خود اوون اکیه اولسه

اوون اکیه ضرب ایده سن اما بونک کسوز انک
 اسخرا جده سهودن ناییت احتیاط ایده
 که بونک بیک محکم لک مشکول و مشبته اولر
 زیر بونده بعضی وقت اولر که کسوز بر خانر
 اولر و بعضی وقت اولر که کسوز اکه خانر
 اولوز و بعضی وقت اولر که کسوز اوچ خانر
 و یا درشت خانر اولر پس سندخی قواعد بسط
 ارره اسخرا ج ایدوب تعبیر ایده سن که
 غلطدن مستغنی اولر سن و بونک هر نوع طر
 دخی و زدوز که ضرب تلمیلم اولر بوندن
 اساندر مشکلا بوبیک يدي يوز يکرم ريش يينه
 شویله یازده سن ۱۵ ۱۶ ۱۷ و بونک يدي
 يوز يکرم ريش تحتنه يينه کند و شکل بونک

عَشْرًا فِي مَحْتَدَنِ ابْتِدَاءِ دُوبِ بَابَةِ سِنِ بَعْدَهُ
بُولِي جَعِ اَيِدِه سِنِ بُو حَاصِلِ اُولُ **هـ** ١٨ ٩ ٧
وَبُونَدَن صُكْرَه اُولُ مُعَامَلَه اُولُ اَصْلِ مَالِ
قَاجِ خَانِيَسَه بُو جَمْعَكِ كِيَا رَتَدَن طَرَفَنَدَن
دَحِ اُولُ مِقْدَارِ خَالِسَرِ عَدَا اَيِدَتِ اَيْتَا
اَيِدُو بَبَا قِشَن طَرَحِ اَيِدِه سِنِ پَسِ اُولُ تَقْدِيرَه
بُونَكِ دَرُتِ خَالِسِنِ اَيْتَا اَيِدَتِ هَرِ خَالِسِنِ
طَرَحِ اَيِدِه سِنِ اَمْدِي بِلَكِلِ كِه بُو طَرِيقِ
اِلِ اَعْيُنِهَا يَتَرُ هِمَا نِ اُونِي اَوْتِ بَرِ اُولَانِي
اِسْتِخْرَاجِ اَيِدَرِ اَمَّا اُونِي اَوْتِ بَرِ بَجُغَه اُولَه
وَلَا يَخْرُجُ اُونِي اَوْتِ اَكِيَه اُولَسَه اُولُ بُو طَرِيقَه
اِسْتِخْرَاجِ اُولُو مُنْتَعِدَرِ اَمَّا اَكَا دَحِي طَرِيقِ
وَاضَحِ بُو دَرَكِه اُولُ اَصْلِ مَالِ كِه بِيَكِ يَدِي يُوَز

بِكِرِ مَرِشِدَرِ گَرِ كَذَرَكِه بُو حَاصِلِ جَعِ اُولُ
بِيَكِ سَكِرِ بُو زَطَقَا زِيْدِي دَرِ هَمْدَن وَنَصِيفِ
دَرِ هَمْدَن اِنِ تَفَرِيقِ اَيِدِه سِنِ وَاِثَاقِي قَلَا نِي كِه
اُولُ رَجَدَرِ اِنِ تَنْصِيفِ اَيِدِه سِنِ وَاُولُ
نَصِيفِ رِيحِ اَكِرِ بُو جَمْعَه ضَمِ اَيِدَرِ سَكِ بُونَكِ
اُونِي اَوْتِ بَرِ بَجُغَه اُولُ وَاَكِرِ اُولُ رِيحِ نَا
تَنْصِيفِ اَتَمَدَن بُو جَمْعَه تَمَامِ ضَمِ اَيِدَرِ سَكِ
اُولُ وَقْتِ بُونَكِ اُونِي اَوْتِ اَكِيَه اُولُو
مَسْئَلَه وَاَكِرِ سَوَالِ اِتِّشَلَرِ كِه دُنْيَا رِ
مَرُوقِ طَقَرِ دَرِ هَمَه وَرُبْعِ دَرِ هَمَه اُولَسَه بِكِرِ
اَلَتِ بِيَكِ دَرُتِ يُوَزِ بِكِرِ مَرِ اَوْخِ اَفْتِيَه بِجَابِرِ
قَاجِ دُنْيَا زِ كَلُوَزِ دِلِيَلَرِ كِرِ كَذَرَكِه بُو مَبْلَغِ
مَذْكُورَه كِه مَقْشُومَدَرِ اَكِرِ صَفِيرِ زَايِدِ وَضَعِ اَيِدِه

سِنِ

١٠٠١ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ**
 اُولَدُ عَنْ دَخِي يَلْمُكَ دَلِيلُكَ اِلَى دَخِي بُو وَجْهِكَ
 يَارَهُ شَنِ ١٠٠١ **وَبُؤْنُكَ بَاقِي اَحْوَالِ بُو**
 بَسْطُ اُولُنْ قَوَاعِدِ اَزْرَه قِيَا سُرَايْدَنِ اِسْتِخْرَاجِ
 اَيْدَه شَنِ كِسْ اَمْدِي بُو خُصُوصْ دَخِي ظَاهِر اَكْرَمِ
 شَي قَلِيلُ دَن زِيَر بُو نَدَه حَصْدَه اِسْتِفَادَه مَوْجُودِ
 دَكْ كَل بَكِيدُ زَا اَمَّا مَعُو اِسْتِقَادَه مَحْصُورِ
 زِيَر اِيْجَه خُصُوصْ لَر وَارْدُ زَكِه بُو قَاعِدَه بَسِطَه
 مَحْتِ اَجْدَر بَسْ بُو سَايِل شَنِ نَكْ شَرِ اِيْجَه
 نَسْكَرَه دَخِي شُؤْلِي اُولَدِي سَابِقَا مِرَا
 ذَكْر اُولْتَشْدُ زَا اَمَّا بُو مَحْكَدَه دَفْع شَنِ اِيْجُونْ
 نِيَه اَنَلَرُكَ بِيْجَلُكَ لِعُضْر نَقْصِيل اَتَمَك لَازِمِ
 كَلْدِي بَسْ بُو نَك سَمَاعَه لِحَاج بَر حَكَايِ
 وَرْدُ زَكِه صَحَابَه كِرَامَتِ مَانْدَه وَاقِع اُولْتَشْدُ زَا

١٠٠٢ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ**
 اُولَدُ عَنْ دَخِي يَلْمُكَ دَلِيلُكَ اِلَى دَخِي بُو وَجْهِكَ
 يَارَهُ شَنِ ١٠٠٢ **وَبُؤْنُكَ بَاقِي اَحْوَالِ بُو**
 بَسْطُ اُولُنْ قَوَاعِدِ اَزْرَه قِيَا سُرَايْدَنِ اِسْتِخْرَاجِ
 اَيْدَه شَنِ كِسْ اَمْدِي بُو خُصُوصْ دَخِي ظَاهِر اَكْرَمِ
 شَي قَلِيلُ دَن زِيَر بُو نَدَه حَصْدَه اِسْتِفَادَه مَوْجُودِ
 دَكْ كَل بَكِيدُ زَا اَمَّا مَعُو اِسْتِقَادَه مَحْصُورِ
 زِيَر اِيْجَه خُصُوصْ لَر وَارْدُ زَكِه بُو قَاعِدَه بَسِطَه
 مَحْتِ اَجْدَر بَسْ بُو سَايِل شَنِ نَكْ شَرِ اِيْجَه
 نَسْكَرَه دَخِي شُؤْلِي اُولَدِي سَابِقَا مِرَا
 ذَكْر اُولْتَشْدُ زَا اَمَّا بُو مَحْكَدَه دَفْع شَنِ اِيْجُونْ
 نِيَه اَنَلَرُكَ بِيْجَلُكَ لِعُضْر نَقْصِيل اَتَمَك لَازِمِ
 كَلْدِي بَسْ بُو نَك سَمَاعَه لِحَاج بَر حَكَايِ
 وَرْدُ زَكِه صَحَابَه كِرَامَتِ مَانْدَه وَاقِع اُولْتَشْدُ زَا

اَمْدِي تَبْرًا كَا تَيْمَنًا. اَوَّلُ اِنِّي بَيَانًا يَدُوتِ اَنْدَن
 قَوَاعِدِن بَيَانًا يَدُوتِ اَمْدِي بِلْجَلْ كِه حَضَرَتِ
 عَلِيٌّ نَك كَرَمَ اللّٰه وَجْهَهُ خِلَافَتِ زَمَانِ
 بَرِ شَخْصِ ضَعِيفِ بَرِ طَرَفِ يَمْرُودَةِ قُرْبِ الْوَبِ
 كِيدَرِ كَن بَرِ كَمِيَنَدِ شِدْتِلَه بُو كِه طَرَقَتِ جَمِيعِ
 يَمْرُودَةِ سِرِّ هَلَاكِ اَمَشِ بِيَن صَاحِبِ بِيضَادِي
 بُو كَمِيَنَدِ حَضَرَتِ عَلِيٍّ بَرِ كُتُورِ مَشِ وَحَضَرَتِ
 عَلِيٍّ دَخِي قَضِيَّتِه وَاقِفِ اَوَّلِيٍّ ضَايِعِه بِمُوجِبِ
 شَرِيعِ شَرِيفِ تَضَمِينِ اَمْرِ اَمَشِ بَرِ قَابِلِ تَضَمِينِ
 اَوَّلِيٍّ خُورِ يَمْرُودَةِ فَمِ عَدَدِ اَوَّلِدِ بِلْمَكِ مُرَادِ
 اَوَّلِيٍّ وَاَوَّلِ كَمِيَنَدِ دَن اِسْتِفْهَارِ اِيْدِيْكَ
 جَمْلَه قَاجِ عَدَدِ دُرْ بَلَمَزِ مَدِيشِ اَمَّا يَا اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 بُو قَدَرِ وَرْدِ زَكِه اَكْثَرِ چَكْدُ مَرْ قَلْدِي وَ اَوْجَرِ

اَوْجَرِ دَخِي چَكْدُ مَرْ بِنَه بَرِ قَلْدِي وَ دُرْ دُرْ دُرْ
 دَخِي چَكْدُ مَرْ بِنَه بَرِ قَلْدِي وَ بَشَرِ بَشَرِ دَخِي
 چَكْدُ مَرْ بِنَه بَرِ قَالْدِي وَ اَلْتَشْرِ اَلْتَشْرِ دَخِي چَكْدُ مَرْ
 بِنَه بَرِ قَالْدِي وَ بَشَرِ بَشَرِ دَخِي چَكْدُ مَرْ
 كَلْدِي دُرْ دُرْ كِي كِي هِمَانِ حَضَرَتِ عَلِيٍّ نُوْرِ وِلَايَتِ
 بَلُوْبِ اَوْجِ يُوْرِ بَرِ يَمْرُودَةِ بِيَشِ وَ اَزْ بَهَاشِ وَ بَرِ
 دِيُوْ بُوْرِ مَشِ بِيَشِ بُوْ خُصُوْصِ وَ دَخِي بُوْنَكِ اَمْتَالِي
 نَسَكِرِ وَاقِعِ اَوَّلِ زَكِه زَكِي الطَّلَعِ اَوَّلِ كَمِيَنَدِ
 نَقَكِرِ وَ تَا مَلِ اِيْدِيْكَ بُوْلُوْرِ لَه اَمَّا بُوْنَدَن
 مُرَادِ اَوَّلِ زَكِه بُوْنَكِ بِيَشِ نَسَكِرِ خَاسِبِ
 سَلَفِ وَ خَلَفِ طَرِيقِ خِيَه قَلْبِلَه بِيَجَهِ اِسْتِخْرَاجِ
 اَوَّلِ زَكِي بِلَه سَن اَمْدِي بِلْجَلْ كِه بُوْ دَخِي قَوْدِ
 بَسْطِ اَوَّلِ طَرِيقِ اَزْ زَكِه اِسْتِخْرَاجِ اَوَّلِ زَكِي

امیدی چونکه بد شرده عدد برا بر کلدی بوی
 عدد مضروب فیله اولی و بوندن صکر بر دت
 الیه و ارنجه فتح عدد اولوز ارنی بولس
 پس کر کدز که بون دخی ثوبله نایزه سن ۴
 و بوالی عدد له بر عدد بیدی اولی و بوی
 عدد مضروب دز و بوندن صکر بوالی عددی
 تنصیف ایده سن که بو حاصل اولوز ۳
 و بواوچ عددی بینه فرقند الیه بر دت جمع
 اولی مضروب اولی بیدی عدد مضروب فیله
 ایست ضرب ایده سن بو حاصل اولوز ۴
 و بو حاصل ضرب اولی بیکر بر عددی تصنیف
 ایده سن که فرق اکه اولی و بوندن صکر اکه عدد ک
 از رند بر عدد دیگر ضم ایده سن که فرق اوچ اولی

و اگر عدد غیر بیچون ضم اولوز دیر تک سایلان
 فرنا اولدو بیچون ضم اولوز و اگر سایلان زوج
 اولیدی اول وقت عدد اصلک بر خط اولوزی
 بو خصوص سابقا مذکور دز پس امیدی بوقر
 اوچ عددی اول مضروب فیله اولی بیدی عدد که
 میرده نلک اعداد اخری سیده واقع اولی بیدی عدد
 مضروب ایست ضرب ایده سن و حاصل ضرب
 واقع اولی میرده دخی اول قدر اولوز مثال ضرب
 ۱۲۲ پس بون دخی معلوم اولدی که میرده اوچ
 یوز بر عدد ایست و دخی بلکل که بونوعلک
 اکثر سهوی الحاد دت عشر نر و ارنجه اولوز اندن
 غافل اولییه سن بر ارنه دت اوچ و ارنجه و بر دت
 دزده و ارنجه بهر حال تا طفر و ارنجه احادیته

الحاذق فوقيه يازمش گر کسین صکره اول خانرا حاده
 واقع اولر. آشکالی جمع ایده سن که بوجع اولن
 مضروب اولر. و من بعد بر الحاذق دخی بنده
 کند و فرقنده اولن عددی تنصیف ایده سن
 و نصفی اولن مضروب اولر. حاصل جمعه مضروب
 فيه ایده و ضرب ایده سن. و حاصل ضرب نواقع
 اولر سه اندن مراد اولر. اولدز کس اول تقدیر
 بردن اکیه واریجه شویله یازلو ۲ و بر
 اوچه واریجه دخی شویله یازلو ۳ و بر
 دزده واریجه دخی شویله یازلو ۴ پس
 اول وضع اولن ایکله بری جمع ایشاک اوج عدد
 اولر. و بواکیک نصفی بر اولر و بر کتر اوج بنده
 اوج اولر. پس بردن اکیه واریجه اوج اولر

و علی هذا یبردن تا طقم واریجه بو طر نوازره
 ایده سن و بونز بوقدر تطویل اند کتر دن مراد
 مبتدی اولر تعلیم غیر محتاج اولما نوا چوند
میه **له** و اگر سوال ایشاک که بر حوض
 بش ذراع طوی ویش ذراع عرضی و سکر ذراع
 دخی غنمی اولسه و بوحوضک ایچی صویله قتلو
 اولسه و آنک قرینده بر حوض دخی بنا ایشاک
 که آنک طوی اویچ ذراع و عرضی که ذراع
 اولسه پس آنک غنمی نه مقدار اولمق
 گر کدر که حوض اولک صوین بقامه اله دیکر
 گر کدر که اول بوحوض کیرک طولن عرضیه
 ضرب ایده سن که بش کرم بشدز بوحاصل اولور
 و بویکرم بریش عددی دخی بنده بوحوض

كبرك عمنه ضرب ايديه سن كه سكر كرم يكرم
 بشدز بوندن دخی بوخا صیل اولر **ج**
 و لواغدا دمقشومدز و بوندن صكره اولعش
 صغیرك دخی كذاك طولی عرضنه ضرب ایدیه سن
 كه افج كرم اكه دز بوخا صیل اولر **پ**
 و بوخا صیل ضرب اولر **الت** عددی اول
 مقسوم اولر اكه یوز عدد مقسوم علیه
 ایدب نقشی ایدیه سن و خارج قسمت لواقع
 اولوز سه حوضر کما نینك عتی اولقدر كگذر كه
 حوضر اولك صوی یكه بتمامه عملو اوله مثال
 نقسیم **۳۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰**
 اولدیه حوضر کما نینك عتی بحسابر او تراوچ
 ذراع و دخی بر ذراعك الش جز و ندن اكه

جز و كرمش و اولدخی ثلث ذراع او لوز
س **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰**
 بچو در همد ابر شمر بر افجیه اولسه بیک اكه
 یوز انوز افج در همد حریر بحسابر نیلز
 دیکر گر گذر كه بونیک اكه یوز انوز افج
 در همد شویله یازو سن **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰**
 لاجال الكور **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰**
 مقسوم ایدیه سن و اول در بحو عددی بركه
 مقسوم علیه ایدوبت نقشی ایدیه سن
 و خارج قسمت نه واقع اولسه اول مقدار
 حریر اولقدر بها ایلر **مثال** نقسیم
۸۰۰ **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰** **۱۰۰**
 اولدیه بر بچو در همد حریر بر افجیه اولسه بیک

اكه يوز او شزا او شخ در همر حري در حى بحايه
 سكر يوز يكر مر اكه لفته انير مش و يا خود
 اول بيل اكه يوز او شزا او شخ در همر شوي
 بايزه سن ۱۲۳۳ بعد بواغداد
 تشليش ايد سن بو حاصيل اولوز ۱۱۱۱
 و بو اخراج اتد كل ثلثي بضعيف ايد سن
 نقدرا اولوز سه اول صور لك بهاسي اول اولوز
 و يا خود اول ثلثي بضعيف انيوت همان
 بواغداد ثلثي اصلي اغداد در همر حري در
 تفریق ايد سن و حاصيل تفریق نرا اولوز سه
 انك بهاسي اولوز ثلثي تفریق ۱۱۱۱
 و يا خود بوسيل اكه يوز او شزا او شخ در همر اكه
 عدده ضرب ايد سن بو حاصيل اولوز ۱۲۳۳

و بو حاصيل ضرب دخی او شخ عدده تشليش ايد سن
 و خارج قسمت نه واقع اولوز سه انك بهاسي
 اولوز ثلثي تشليش ۱۲۳۳ ۱۱۱۱ ۱۱۱۱ ۱۱۱۱
 بود حى معلوم اولوز يكه هر بواغداد طرقي كرخه
 بر هر يره مغاير در اقامت جيعي عيشده مال ملوك
 على التويتر اولوز مش **ميسله** و اگر سوال
 التكر كه زيد حبيله مالين يا راننه تصدق
 ايدرا اولوز سه مثلا شخص اوله بر اچه و شخص
 ثانيه اكه اچه و شخص ثانيه او شخ اچه و على
 هندا بو ترتيب از ره و نير سه من بعد معطى
 بشيماز اولوب دلسكه كه بو مبلغ مذكور ثلثه
 على التويتر بخش اولينه پس اول مالي جمع اليت
 على التويتر تشليش التكر هر نفر يكر مش لفته

دکته اصل تصدق اولن مال زید نقد زر
و فرتر قدر مال مذکور دخی و ساج نفر زر
دسلر کر کد زر که بویکر مر آنجه که نصیب یک
شخص زر تصنیف ایده سن فرق اولوز
و بوقر قک بر عددن حظ ایده سن که سایل
ز و جدن پس اول تقدیر چه بوا و تر طفر عدد
و سلوز و بوا و تر طفر عدد دخی عدد
مرد ماندن و اگر مال زیدی دخی قاج ایدو غن
بلمک در سک کر کد زر که شخص واحد حصه
که بیکر مرد و او تر طفر عدد ضرب ایده سن بوا
حاصل اولوز **فصل** پس بود دخی معلوم
اولدیکه مال زید دخی بوی یوز سکس لفته
میش و فرتر قدر مال مذکور دخی او تر طفر

نفر میش **مسئله** و اگر سوال اتلر که
زیدک بشر عدد و عمر و ک دخی اویج عدد
تانی اولسه و بکر بونلر یک شب مهمان
واقع اولسه و بونانتهای مذکور بونلر علی
الستویه اکلا اتلر بعد بکر سافر
اولج بونلر سکر اچته عطا ایدوب کتته
بونلرک هر هر نر بحساب حصه نه ذکر دسلر
کر کد زر که اول بونانتهای مذکور قاج
پاره اولدی ایله بله سن و ثانی بولشخص
هر نری اندن نقدرا کل اندی ای بله سن
تا که بوا مبلغن بونلرک حصلی نر دز
انی استخراج اتکه و سادرا اولی بله سن پس
امدی بوسکر عدد تانی اویج عدد ضرب ایده سن

۱۹۱ | ۱۹۲ | ۱۹۳ | ۱۹۴ | ۱۹۵ | ۱۹۶ | ۱۹۷ | ۱۹۸ | ۱۹۹ | ۲۰۰
 اولدیکه بوسکه دخی یوز طقس بر ذراع
 ودخی بر ذراع اکه یوز الی الت جزوندن
 یکر مر سکر جزو گرکش و بویکر مر سکر جزو دخی
 بحساب ذراع هفت عنن یوز ذراع اوله واکر
 بونک هفت عنن یوز ذراع اولدوغی ندن مأخوذ
 انی دخی بلیمک دیر سکر بلر کیل که بومقصور
 علیه اولن اکه یوز الی الت عدد بومحکده
 بر ذراع دونلوز و بونک عنن او شرا اکه عدد
 اولر و بوا و شرا اکه عددی سکر عدد و تقسیم
 اتسک هر بره دزد عدد ذکر پیا مدی سکر
 بخشک پدی بخشی دخی دزد عدد از ره خا
 اتسک یکر مر سکر عدد اولر امدی بود اخل تقیه

واقع اولن یکر مر سکر عدد دخی بونقذیه هفت
 عنن عنن ذراع عدد مسیه **له** واکر سوال
 اتسک که او ز الت خرنیلو بر خمینک بهاسی
 الت یوز الی الت اچه اولسه و اون سکر خرنیلو
 خمینک بهاسی بحسابه نقدر ایلر دسکر
 کر کدز که خیمه اولک خرنیلی عددن
 بنده بنفیه ضرب ایده سن بوحاصل اولر
 و بوحاصل ضرب اولر اکه یوز الی الت عدد
 مقصور علیه دزد و بونک عنن صکر خیمه ثانینک
 دخی خرنیلی عدد کذلک بنفیه ضرب ایده سن
 بوحاصل اولر **له** و بوحاصل ضرب اولن
 اوچ یوز یکر مر دزد عدد دخی خیمه اولک
 بهاسک عدد نه ضرب ایده سن بوحاصل اولر

دَسَلَر کَر کَدَز کِه دَکَر اَو کَر قَر اَعْدَا زَرِه سَنَدَخِ
 بَر مَخْرَج بُولَسَن کِه اَنَدَه هَمَز بَصِف و هَمَز ثَلث
 اَو لَه اَلِث کِی و بَر اَلِثَنک بَصِفِی اَو جِ اَو لَوَن
 و تَلکِی اِکِه حَب مَلَه بَر اَو لَدِی و بُولِش مَقْصُور
 عَلَیْکِه دُر و بُونَدَن ضَمکَم اَو ل مَال مَز دَه اَو لَن
 یُوز سَکَسَن اَچَه دَخِی اَو ل مَخْرَج اَو لَن اَلِث عَدَدَه
 ضَرْب اَیْدَه سَن بُو حَاصِل اَو لَن بِنَه اَو لَن
 حَاصِل ضَرْب اَو لَن مَقْصُور عَلَیْکِه اَو لَن بَر عَدَدَه
 مَقْصُور اَیْدَه بَر تَقْسِیم اَیْدَه سَن و خَارِج قِسْمَت
 نَه وَاثِع اَو لَن سَه اَو لَن اَعْدَا دَک تَصْفِی صَاحِب
 تَصْفَه و تَلَن دَخِی صَاحِب ثَلثَه و بَر سَن مِثَال
 تَقْسِیم ۲۱۴ | ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰ پَس بَر دَخِی مَعْلُوم
 اَو لَدِی کِه سَبَلَع مَذْکُور دَن صَاحِب تَصْفَه یُوز سَکَسَن

دَر هَمَز و صَاحِب ثَلثَه بَقِش اِکِه دَر هَمَز دَکَرِش
 مَسَلَه وَاکَر سَوَال اَتِیَلَر کِه زَیْد
 وَفَات اَیْدَه بَر اَو غَلَر و بَر قَرَن قُوسَه و زَیْد
 دَخِی تَوَعَدَن و جَنَسَدَن هَمَا ز اِکِه قِطْعَه بَاغِی
 قَلَسَه بَر بَاغِیَنک قَرَق اَد مَر طُولِی و قَرَق اَد مَر
 عَر صِی اَو لَسَه و بَر بَاغِیَنک دَخِی یَکَر مَر اَد مَر طُولِی
 و یَکَر مَر اَد مَر عَر صِی اَو لَسَه و بُونَلَر کِه حَاصِل لَرِی
 دَخِی اِکِه لَی بَر لَی اَو لَسَه بُو و ز تَلَم بُونَلَر مَر
 مَحَبَه تَقْسِیم اَتَمَک کَر کَدَز کِه بِحَسَب الشَّرْع بُونَلَر
 حَفِی لَرِی اَو اَصِل اَو لَه دَسَلَر پَس اَمْدِی بُو
 مَعْنِی کَر جَر طَاهِر اَشُو بِلَه اَقْتِصَا اَیْدَه کِه بَاغِی کَبِی
 اَو غَلَنَه و بَر و بَت و بَاغِی صِغَرِی دَخِی فِیْنَه و سَر مَر لَو
 اَمَّا بَر بِلَه دَکَلَدَز زَیْر اَبُو دَخِی عَوْلَه مَحْتَا جَدَز

اندی کر گدز که بوناغ کیرک قرقا در طولی قرق
 آدر غرضینه ضرب ایده سن بو حاصل اولر ۱۰۰۰
 و من بعد باغ صغیرک دخی یکر مراد طولی یکر
 آدر غرضینه ضرب ایده سن بو حاصل اولر ۱۰۰۰
 اکه حاصل ضرب جمع ایده سن بو حاصل اولر
 ۲۰۰۰ و بر اکه بنیک عددی للذکر مثل خط
 الانشین لدره تقسیم ایده سن که شرعا خطی
 اولدز امدی بواعدا در ضرب بنی اوج عدده تقسیم
 ایده سن و خارج قسمت نه واقع اولورسه اکه
 اولقدر عددین ابنه ویر عددین بنیه ویر سن مثال
 تقسیم ۱۰۰۰ | ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ پس بودخی معلوم
 اولدیکه ابنه بنیک اوج یوز او سن اوج عدد و دخی
 نصف عددک ثلثانی ذکر مش و بنیه دخی الکت یوز

القشر عدد و نصف عدد و دخی نصف عددک
 ثلثی ذکر مش و اگر بواعدا در دخی
 ادر سیک جایز و آنچه فرض ادر سیک دخی جائز
 اگر اولقدر بهایر مختل اولورسه بهر حال
 بونک طریق بر وجهله اولر دیک اولور
مسئله و اگر سوال انتلر که یوز یکوم
 در هر حریز که بر لدره در القشر لقیه اوله
 بنیک سکر یوز در هر حریز لدره اولدن مجزا
 سکر دیکر کر گدز که بونیک سکر یوز در هر حریز
 ضرب ایده سن بو حاصل اولر ۱۰۰۰۰ و بو حاصل
 ضرب اول لدره اولر یوز یکر عدده تقسیم ایده
 و خارج قسمت نه واقع اولورسه اولقدر در هر
 اولقدر آنچه الکر مثال تقسیم ۱۰۰۰ | ۱۰۰۰ ۱۰۰۰

قَلْبُ پَسَنُ لَوْ تَقْدِرُ رَجَبِ اَوْنِ دَفْعِ اَوْرَجِ هَرَبِ
 عَدَدِ اِكْبَه اَو لَوْ زَكِي بِكْرٍ اِحْتِجَ اَيْلَ وَ اَوَّلُ
 بَلِيَّةِ اَوَّلِ اَوْنِ عَدَدِ دَخِي اِكْبِ اِحْتِجَلِ قَدَرِ
 اَبَقِدْ زَاوَلِ دَخِي بِلِ اِحْتِجَ اَيْلَ جُمْلَه بِنَه بِكْرٍ
 بِلِ اَوَّلِ وَ بُولِ اَمْتَالِي جُورِ نَسْلِ دَخِي
 وَ زَدِ زَكِي اَكَا اَبَا بِنْدِ اَحْمَقَانِ دِيرِ لَرِ
 زِيرِ اَو اَصْغَرِ بُولِ نَلِ اِكْبِ نَسْلِي مُتَدِيلِ
 تَعْلِيْطِ اِچُونِ وَضْعِ اَمْتَالِ دُرِ اَمْدِي اَنَلِ
 جُمْلَه سِدَنِ بَرِي دَخِي بُولِ زَكِي وَ قَرِ دِيَارِي
 اَوْنِ سَهْمِ اَبَدِ سِنِ هَرِ كَسِ كِه اَنَلِ بِلِ سَهْمِنِ
 اَفْرَا زَا اَيْلِوْبِ بِكْرٍ عَدَدِ اَيْلِيَه اَوَّلِ بَصِفِ
 اَوَّلِ بِكْرٍ عَدَدِ دِيَارِ اَنَلِ اَوَّلَه اَمَّا
 بَشَرِ اَنَلَه هَرِ سَهْمِ بُولِ تَرْتِيْبِ زَرَه اَوَّلَه مِثَالِ

تَرْتِيْبِ سَهَامِ
 پَسَنُ بُولِ بُولِ تَرْتِيْبِ
 وَ اَضْعِ اَزْ رَوْبِلِ كُورِ
 تَنْصِيْفِ اَمَلِ لَمْتَعَدِ
 جَدِ اَمْدِي بُولِ اَمْتَالِي سِنِ سَلِ هَرِ خِدِ كِه
 وَ اَقْعِ اَوَّلَه مُدَرِ اَوَّلِ قَرْنِ اَشْلَرِ دَفْعِي فِكْرِ اَدِ
 جَوَابِ وَ بَرِ زَكِي **مَسْئَلَه** وَ اَكْرِ سَوَالِ
 اَنَسْلَرِ كِه زَنْدِ بَرِ نَفَرِ اَرْغَاذِ دَوْنِ اَبَدِ قَرِ
 اِحْتِجَ وَ بَرِ اَنَكْشَرِيَه قَوْلِ اَنَسْلَرِ اَمَّا اَوَّلِ
 اَنَكْشَرِيَكِ بَهَا سِي جَهْمُولِ اَوَّلِ سَهْمِ وَ اَوَّلِ اَرْغَاذِ
 بِلِ كُونِ خِدْمَتِ اَمْتَالِ اَوَّلِ جَهْمُولِ اَلْبَهَا اَوَّلِ
 اَنَكْشَرِيَه مَسْحَرِ اَوَّلِ سَهْمِ اَوَّلِ اَنَكْشَرِيَكِ بَهَا سِي
 اَمْتَالِ دُرِ دَسْلَرِ كِه زَكِي اَوَّلِ اَرْغَاذِ اَوَّلِ

خَدَمْتَ اِمْرًا مَكْلَهٗ اَوَّلَ جَهْلٍ اِلَيْهَا اَوَّلَ حَاجَةٍ مَسْتَحْتِ
 اَوَّلَ سَنَةِ نَهَائِ اَنكَشَرِي نَقْدَرُ دَرْوَنَهَائِ جَامَهٗ
 دَخِي نَرَقْدَرُ دَرْوَنِي دَخِي بَلْعَكَ دَرْسَكَ كَرَلْدَرْكَهٗ
 بَوْنِي دَخِي فَرْقَنْدَهٗ دَرْ اَوَّلِ كِي اِيْدَهٗ سَنَ يَعْنِي بَوْنَكَ دَخِي
 اَوَّلِ اَجْرَتِ يَوْمِيَهٗ سَنَ بَوْنِي بَعْدَهٗ اَوَّلِ اَجْرَتِ
 يَوْمِيَهٗ نَكِ اَوْجِ كُونِ لَكِنْ جَمْعِ اِيْدَهٗ سَنَ جَمْلَهٗ نَقْدَرُ اَوَّلِ
 بَهَائِ اَنكَشَرِي اَوَّلْدَرْ وَمِنْ بَعْدِ اَوَّلِ اَجْرَتِ يَوْمِيَهٗ
 اَلَّتْ كُونَلَكِنْ دَخِي جَمْعِ اِيْدَهٗ سَنَ اَوَّلْدَخِي جَمْلَهٗ نَقْدَرُ
 اَوَّلْسَهٗ بَهَائِ جَامَهٗ دَخِي اَوَّلْدَرْ بَسْ اَمْدِي بُوْنَدَهٗ دَخِي
 اَمَّا اَوْجِ كُونِ لَكِنْ اَنكَشَرِي وَاَلَّتْ كُونِ دَخِي لَاجِلِ
 لَلْجَامَهٗ اَفَرَا اِيْدَهٗ سَنَ بَسْ بَعْدِ اَفَرَا زَعْدِ مَادَخِي
 يَكْرِمِ بَرَكُونِ قَلْوَزْ وَاَوَّلِ قَوْلِ اَوَّلِ فَرْقِ اَلْحَقِّ دَخِي
 بَوْنِي بَرَكُونِ نَقْدَرُ اِيْدَهٗ سَنَ وَخَارِجِ قِسْمَتِ نَر

وَاَقْعِ اَوَّلُورْسَهٗ بَرَكُونِ اَجْرَتِ اَوَّلْدَرْ اَوَّلِ مَسَالِ
 نَقْدَرُ اَوَّلِ بَسْ بَوْنِي بَعْدِ اَوَّلِ مَسَالِ اَوَّلْدِيكِهٗ
 بَرَكُونْدَهٗ بَرَا حَقِّهٗ وَدَخِي بَرَا حَقِّكَ يَكْرِمِ بَرَكُونْدَنْ
 اَوَّلِ طَقْرُ جَزْوِ اَوَّلُورْمَشِ بَسْ بَوْنِي بَعْدِ اَوَّلِ اَوْجِ كُونِ
 اَجْرَتِ بِحَسَابِهٗ قَمِ اَلْحَقِّهٗ اَوَّلُورْسَهٗ بَهَائِ اَنكَشَرِي
 اَوَّلْدَرْ وَاَلَّتْ كُونَلَكِنْ اَجْرَتِ دَخِي بِحَسَابِهٗ قَمِ اَلْحَقِّهٗ
 اَوَّلْسَهٗ بَهَائِ جَامَهٗ دَخِي اَوَّلْدَرْ وَاَيَا حُرْدِ بَهَائِ
 اَنكَشَرِي بَعْدِ اَلْاِسْتِخْرَاجِ تَضْعِيفِ اِيْلَهٗ كِهٗ اَوَّلْدَخِي
 بَهَائِ جَامَهٗ اَوَّلُورْ بَسْ بَلْعَكَ كِهٗ بَرَكُونْدَهٗ بَرَا حَقِّهٗ
 اَجْرَتِ اَوَّلِ اَوْجِ كُونْدَهٗ اَوْجِ اَلْحَقِّهٗ اَوَّلُورْ وَاَوَّلِ
 طَقْرُ جَزْوِ دَخِي كِهٗ اَوَّلِ دَخِي اَوْجِ كُونْدَهٗ اَلَّتِي يَدِي
 جَزْوِ اَوَّلُورْ وَاَوَّلِ اَلَّتِي يَدِي جَزْوِي دَخِي اَلْحَقِّهٗ اَيْلَاكَ
 دَلِكْ يَكْرِمِ بَرَكُونِ نَقْدَرُ اِيْدَهٗ سَنَ زِيَرَا بَوْنِ اَوَّلِ

اجزائک یکم بر عددی بر آنچه اولین مقصدا
 ایدز مثال تقسیم ۱۰ ۷ ۱ و نو خارج
 قسبت اولن لکه آنچه دخی اول اوچ کونلک
 آخرت اولن اوچ آنچه صمراید چک بش آنچه
 اولر و نو داخل تقسیمده واقع اولن اون بش
 عدد دخی پنج سبع در هنر اولوز یعنی بر آنچه
 یدی جزوندن کیش جزوا اولر زیرا بو اون
 بش اجزادن بو مقصور علیکد اولن یکم برک
 هرندی عدد دینر بش عدد ذکر بش بدخی معلوم
 اولدیکه بنهای انگشتی بش آنچه و پنج سبع در
 امیش و بنهای جامه دخی بونلک ضعیفی اولجی
 اولدخی اون بر آنچه اوچ سبع اولر یعنی
 بودخی بر آنچه یدی جزوندن اوچ جزوا اولوز

سید **و** اگر سوال انشکر که یکم بر هنر
 و الت بجز قیراط ذهبدن و او هنر در هنر اون
 بش قیراط نفسم دن و اون در هنر یدی بچون
 قیراط مسدن که بونلر جمله التمش که بچون
 در هنر و بر دانک و بر قیراط اولوز و بونلر
 جمله سندن بر تیسو پیدا انشکر و بونلر
 بر طرفنه خسارت پیش بونلک دراهم اصلیه... سندن
 اون بش در هنر و اون بر قیراط و ربع قیراطی
 ضایع اولسه بونلر که هر نو غدن ضایعات
 مقدار دزد سکر و نیه سوال ثانی دخی انشکر که
 بر ذکر اولشکر دن ضایعات مقدار اولدو عن
 بلد کدن سکر نیه هر هنر دن بالفعل موجود اولندر
 دخی مقدار دزد سکر پس بو تقدیر چه بو سوال

اَلْكَ سُؤَالَ كَبِدُ زَا مَّا بَرِي بِرِي ضَمْتِدَه مُنْدَرَجِدُ
 زِيَرِ سُؤَالَ اَوَّلِ بُوْدُ زَكِه بُوْنَك هَر نَوَعْنِكَ ضَايِعًا
 نَقْدَرُ دُرَا نِي بِلَه سِن وَسُؤَالَ ثَانِي دُخِي بُوْدُ زَكِه
 ضَايِعًا تَدُنْ بَا قِي هَر نَوَعْنِدُنْ مَوْجُوْد اَوَّلِنْ
 نَقْدَرُ دُرَا نِي بِلَه سِن پَسِ اَمْدِي كَر كَزَكِه بُوْمَشِ
 اَلْكَ بِجُوْ دُرَهْم وَبِرَه اَنَك وَبِرَه قِيْرَا طِي بَتْمَا مِه
 مَحْنَش اَيِدَه سِن لَيْعِي بُوْنَلَك جُمْلَه سِن قِيْرَا طِ
 اَيِدَه سِن كُورِي قِيْرَا طِ اَوَّلْدَغِي اَجَلْدُنْ وَاَكْرَه
 بُوْنَك كُورِي قِيْرَا طِدُنْ دُخِي مَادُوْن اَوَّلْسَه لَيْعِي
 شَعِيْر كِي اَوَّل وَفَت مَحْنَش اَتَمَلُوْ اَوَّلْجُوْ بَقَا مِه
 شَعِيْر اَتَمَلَك لَازِم كَلُوْر وَبُوْمَحِث سَابِقَا
 مُسْتَهِي دُر پَسِ بُوْدُ دُخِي جُمْلَه بُوْقْدَرُ قِيْرَا طِ اَوَّلُوْر
 وَمِنْ بَعْدِ اَوَّل ضَايِع اَوَّلِن اَوْنِ بَشِ

237
 دُرَهْم وَاَوْنِ بَرِ قِيْرَا طِ وَرُبْع قِيْرَا طِي دُخِي مَحْنَش
 اَيِدَه سِن لَيْعِي اَنِي دُخِي بَتْمَا مِه قِيْرَا طِ اَيِدَه سِن
 جُمْلَه بُوْقْدَرُ قِيْرَا طِ اَوَّلُوْر ^{۱ ۵ ۲} اَمْدِي
 بُوْلَا كِه يُوْرُز اَلْكَ بَرِ قِيْرَا طِي وَرُبْع قِيْرَا طِي بُوْنَلَك
 بَشِ عَدَدُ قِيْرَا طِدُنْ تَغْيِرُتُوْ اَيِدَه سِن مِثَالِ تَغْيِرُتُوْ
^{۳ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲} وَبُوْحَا صِلِ تَغْيِرُتُوْ كِه
 يَدِي يُوْرُز اَلْكَ اَوْنِ قِيْرَا طِ وَاَوْنِ شَعِيْر دُرَهْم
 بُوْنِي دُرَهْم تَا مِ اَيِدَه سِن لَيْعِي بُوْحَا صِلِ تَغْيِرُتُوْ
 اَوْنِ اَلْبِ عَدَدَه نَقْشِيْمُ اَيِدَه سِن كِه بَرِ دُرَهْمَك
 قِيْرَا طِنَك عَدَدِيْدُز مِثَالِ تَقْسِيْمِ ^{۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲}
 اَمْدِي بُوْحَا رَج قِسْمَتِدُنْ بُوْمَعْلُوْر اَوَّلْدِي كِه بُوْ
 قَدَرُ دُرَهْمَك بُوْقْدَرِي مَائِيْع اَوَّلْجُوْ بَرِ دُرَهْم وَرَق
 يَدِي دُرَهْم وَبِرَه قِيْرَا طِ وَاَوْنِ شَعِيْر قَلُوْر مَشِ لِسِ بُوْ

ضایع اولن در اهی اول در اهر صلیبه
 نسبت ایدر اولسک بونک اگا نشی رنعلیه
 اولر امدی بوندن دخی بوا در اگا اولندیکه
 بر ضایعات بونک ربی بیش پس بندخی هر
 نوعدن ربین کیده سن مثلا دهبند
 کیدن بودر در هر قیراط شعیر و لغز
 دخی کیدن بودر در هر قیراط شعیر و مسدن
 دخی کیدن بودر در هر قیراط شعیر و دخی
 بلکل که ابتداء کوراندن تا بر محله کلجه
 هر نصف بیش شکلنده کما بت اولعشدر اما بو
 محله نم شکلنده کما بت اولندی امدی انلره
 اول وجهله کما بت بیان قواعد چوندز و هر
 ضربده و تقسیمده و تفریقده هر نصف بیش شکلنده

کما بت اولن لا بد در اما ضربدن و تقسیمدن
 و تفریقدن افرار اولجی که ضرب و تقسیم و تفریق
 احتیاج اولیه اول وقت نم شکلنده کما بت
 اولن اقتضا ایدر زیر بود دخی قاعده کلید
 پس امدی بر وجهله ضایعات دخی اولن بیش
 در هر و اولن بر قیراط و ربع قیراط اولر و اگر
 بو عملک صحت از ره مدر سقا است از ره
 بلیمک در کسک بر وجهله ضایعاتی اول حاصل
 تفریق که مقسوم اولندی آنک خارج قسمنده
 و داخل قسمنده واقع اولن مرقیدی در هر
 و بر قیراط و اوج شعیر ضمرایده سن اگر اول
 اولن الکشی که بجز در هر و بر دانک و بر قیراط
 حاصل اولور سه صحیحدر و الا فلا پس چونکه

بِرَضَائِكَ هَر تَوَعَّدَن نَمَقْدَارِ ضَائِعِ اَوْلَدِ
بِلَدِكَ لَا بَدْدَرُ كِه سِرْزَنْدِه مَوْجُودِ اَوْلَدِ اَرِي دَخِي
بَلِه سِرْزَنْدِه اَمْدِي بَلِكِ كِل كِه ذَهَبْدَن بَاقِي قَلَن
بُورْدَرُ دِرْهَمِرِ شَعِيرِ . وَنَقَرَم دَن بَاقِي قَلَن دَخِي
بُورْدَرُ . دِرْهَمِرِ . قِرَاطِ . شَعِيرِ . وَنَمِیدَن
بَاقِي قَلَن دَخِي بُورْدَرُ دِرْهَمِرِ . قِرَاطِ . شَعِيرِ
وَكَزْ بُوَابَةِ اَوَّلِ سَلَرِ دَخِي جَمْعِ ایدَرِ اَوَّلِ سَلَرِ
بِتِه وَتَرَقِ پِدِی دِرْهَمِرِ وَبِرِ قِرَاطِ . وَاَوُجِ شَعِيرِ
حَا صِلِ اَوَّلُورُ كِه بُونَك فَوْقَنْدِه اَوَّلَن حَارِجِ قَشِیدِ
مَوْجُودِ دُرُورُ بُونَك اَحْوَالِ دِرْهَمِی . وَاَحْوَالِ قِرَاطِ
وَاَحْوَالِ شَعیری . بَتَمَامِه كُورَاتِ مِثْقَالِدِه مُرَادِ
وَاضِحِ وَرُوشَنِ تَفْصِيلِ وَتَغْیِرِ اَوَّلِ قَشِیدِ اَوَّلِ
اَجَلِدَن بُو حَكْمِدِه عَلٰی سَبِيلِ اَلْاِخْتِصَارِ اِذَا اَوَّلْدِی

مَسْئَلَه وَكَزْ سَوَالِ اَتَسَلَرُ كِه زَبْدِكَ
لَعَلَدَن وَمُرُوَارِیدِ دَن وَزَرْدَن سَبْدِ اَوَّلِش
بِرِ كُوشُواری اَوَّلِ سَه وَبِرِ جَمْعِ كِه كُوشُواری دَخِي
وَزَنْدِه بِرِ مِثْقَالِ اَوَّلِ سَه وَنَمِیدِه دَخِي اَوَّلِ
كُوشُوَارِكَ لَعَلَنِكَ مِثْقَالِی اَوَّلِ دِنْيَارِ دَكْه
وَمُرُوَارِیدِ نِكَ مِثْقَالِی دَخِي اَوَّلِ سَكْرِ دِنْيَارِ
دَكْه وَذَهَبِ نِكَ مِثْقَالِی دَخِي دُرُورِ دِنْيَارِ دَكْه
وَعَمَرُورِ دَخِي بُو كُوشُواری زَبْدِ دَن بِكُورِ دِنْيَارِ
بَسِیْعِ ایدِی اَلْهَ بَسِیْعِ بُو تَقْدِیرِ جِه اَوَّلِ كُوشُوَارِ
اَوَّلِن لَعَلَن وَزَنِی بِحِسَابِ مِثْقَالِ نَمَقْدَارِ دُرُورِ
وَاَوَّلِ مَقْدَارِ لَعَلَن دَخِي بِحِسَابِ بَرِ تَهَاسِی نَدُرُورِ
وَمُرُوَارِیدِ دَخِي وَزَنِی بِحِسَابِ مِثْقَالِ نَمَقْدَارِ دُرُورِ
وَاَوَّلِ مَقْدَارِ مُرُوَارِیدِ دَخِي بِحِسَابِ بَرِ تَهَاسِی نَدُرُورِ

وَذَهَبُكَ دَخِي وَزَنِي بِحِسَابِ مِثْقَالٍ مَقْدَارُ دُرٍّ
 وَأَوَّلُ مَقْدَارِ ذَهَبِكَ دَخِي بِحِسَابِهِ بَهَائِي نَدُرٍّ
 أَمَّا بَشَرُ طَرِيقِ أَنْ كِهْ بُونُكَ بُوَ اسْتِخْرَاجِ أَوَّلِنِ
 جُمْلَةٍ وَزَنِي بِنَهْ بِرِ مِثْقَالِ أَوَّلِهِ وَبُونُكَ
 جُمْلَةٍ بَهَائِي دَخِي بِنَهْ يَكْرِمِ دُنْيَا أَوَّلِدِ
 كَيْنِ امْدِي تَوِيلَهُ كَرَكْدُ كِهْ أَوَّلِ هَرِ قِيرِاطِ الْحِجَابِ
 نَهْ بَهَائِيهِ أَوَّلِنِ اِنِي بِلَهْ سِنِ بَعْدَهُ أَنْ لَدُنْ هَرِ
 بَرِ نَكِ بَهَائِي سِنِ أَوَّلِ حِسَابِ اَزَرِ اسْتِخْرَاجِ اَيِدِهْ
 امْدِي بُونُكَ هَرِ قِيرِاطِ نَهْ بَهَائِيهِ أَوَّلِدِ وَغِيْلَمُكَ
 تَقْسِيمِلَهْ أَوَّلِنِ كَيْنِ كَرَكْدُ كِهْ بَهَائِي مِثْقَالِ لَعَلِ
 أَوَّلِنِ اَوَّلِنِ دُنْيَا كِهْ عَدَدِنِ اَكِهْ صَغِيرِ زَايِدِ وَضَعِ
 اَيِدِ وَبِ اِنِي يَكْرِمِ دُرَّتِ قِيرِاطَهْ تَقْسِيمِ اَيِدِهْ سِنِ
 كِهْ قِيرِاطِ مِثْقَالِ دُرٍّ مِثْقَالِ تَقْسِيمِ

وَبُوَ خَارِجِ قِسْمَتِكَ اَكِهْ خَائِنِ لَاجِلِ الْكُفْرِ
 طَرَحِ اَيِدِهْ سِنِ وَهَرِ نَهْ اَوَّلِنِ لَعَلِكَ بِرِ قِيرِاطِ
 أَوَّلِ بَهَائِيهِ أَوَّلِنِ وَبُونُكَ صُنْكَرَمِ أَوَّلِ بَهَائِي
 مِثْقَالِ مَرُوارِدِ اَوَّلِنِ اَوَّلِنِ سَكْرِ دُنْيَا دَخِي
 كَذَلِكَ اَكِهْ صَغِيرِ زَايِدِ وَضَعِ اَيِدِ وَبِ اِنِي دَخِي كَرِمِ
 دُرِّ دَهْ تَقْسِيمِ اَيِدِهْ سِنِ مِثْقَالِ تَقْسِيمِ
 وَبُوَ خَارِجِ قِسْمَتِكَ اَكِهْ خَائِنِ بِلَهْ طَرَحِ اَيِدِهْ سِنِ
 كِهْ بُونُكَ اَكِهْ خَائِنِ بِلَهْ كُفْرِ دُرٍّ وَبُونُكَ دَخِي
 هَرِ نَهْ اَوَّلِنِ مَرُوارِدِ اَكِهْ دَخِي بِرِ قِيرِاطِ أَوَّلِ
 بَهَائِيهِ أَوَّلِنِ وَبُونُكَ صُنْكَرَمِ بِلَكَلِ كِهْ أَوَّلِ بَهَائِي
 مِثْقَالِ ذَهَبِ اَوَّلِنِ دُرَّتِ دُنْيَا كِهْ خَائِنِ
 اَحْتِجَابِ بُوَ قَدَرِ زَايِدِ اَبُو مَعْلُومِ وَطَا هَرِ دُرِّ كِهْ
 بَرِ حِلَّةِ مِثْقَالِ هَرِ اَلْتِ قِيرِاطِ نَهْ دُنْيَا اَوَّلِنِ

پښان مدي بون تقسيم مانند معلوم اولدي كنه
 مشقالي اولتر دنياره اولر لعلك هر قيراطي بر
 دنياره و دخی ربع دنياره اولور مشق و مشقالي اون
 سكر دنياره اولر مزاريدك دخی هر قيراطي سه
 ربع دنياره اولور مشق و مشقالي درت دنياره
 اولر دهبك دخی هر لک قيراطي بر دنياره اولر
 پښان بونلر قيراطلر ك دخی بهاري بحسابه
 بيلدوكن بيلدك د نكتم بونلر هر بهري قير
 قيراط اولور زاني دخی بيلمك گر كنن امدي
 بلكل كه بولعل كوشوار بحسابه اون بر
 قيراط ايستر كه لك دانك و اوچ قيراط اولر و
 مزاريدي دخی بدي قيراط ايستر كه اولور دانك
 و اوچ قيراط اولر و دهبك دخی لک قيراط ايستر

كه اولدخی بر دانك و لك قيراط اولر و بونلر
 دخی معلوم اولدقدن صكره بون قيراطلري جمع
 ايدوب كوره سن اكر بونلر ك جمله سي بر مشكال
 اولور سه و زن جواهر صحيح اولر و بونلر
 صكره اكر بونلر ك بحسابه بهاري دخی بيلد
 بيلمك دلكل گر كنن كه بونلر خارج قسملري
 كه هر بهري بهاي قيراط و اخذ دن لعلك و مزاريد
 قيراطلر نه فرا اذا ضرب ايديه سن و هر بونلر حاصل
 ضرب نه واقع اولور سه اكر بونلر بهاري دخی اولر
 اولور مثال جمع قيراط $\frac{1}{2}$ و مثال ضرب خارج
 قسمة اولر $\frac{1}{2}$ و مثال ضرب خارج
 قسمة ثلثي بود $\frac{1}{3}$ و دهبك دخی
 لک قيراطي بر دنياره اولور اكر بونلر بهاري دخی نه

بَرْدِ نِيَا ز اُولُو دِ پَس بُودِ دِخِ مَعْلُومِ اُولُو دِ بِلَهْ لَعْلَك
بِهَا سِي بِجَا بَدِ اُونِ اَوْجِ دِ نِيَا ز وَ سِهْ رُبْعِ دِ نِيَا
اُولُو دِ مَشْرِ و مَرُو اَرِيْدَكْ بَهَا سِي دِخِ بِجَا بَدِ بَشِ
دِ نِيَا ز وَ رُبْعِ دِ نِيَا ز اُولُو دِ مَشْرِ وَ ذَهَبْ بَكْ بَهَا سِي دِخِ
بِجَا بَدِ بَرْدِ نِيَا ز اُولُو دِ مَشْرِ اَمْدِي بُودِ نَا نِدِي دِخِ
حَبْمَعِ اِيْدِهْ سِنِ اَكْرِ بُودِ دِخِ يَكْرِمِ دِ نِيَا ز اُولُو دِ سِهْ
صَحِيْحْدَرِ وَا لَا فَلَ اَمَّا لَجَمْعِ دِ نَا نِدِي ۹۰۰
وَبُوجَمْعِ دِ نَا نِيْرَكْ دِخِ اَكْ خَا سِنِ لَاجِلِ الْكُتُوْرَطَحِ
اِيْدِهْ سِنِ كِهْ يَكْرِمِ دِ نِيَا ز بَا قِي قَلُوْبِ صَحِيْحِ اُولُو
وَبُورِ سَا لِهْ اَجْمَعِ الْقَوَاعِدْ دِخِ شَقِ نَا لِي كِهْ
مَسَا يَلِ شَقِ بِيَا شُدِهْ دُرْ مَسِيْكَ اَرَبْعِيْنِكِهْ بُودِ دِخِ اَنَامِهْ
بِتَشْدِيْدِ مَا بُوْمَسَا يَلِ شَقِ نَا اِخْتِيَا يْ مَسِيْكَ
كُوْشُوَارِكِهْ وَا قَعِ اُولُو دِ غَنَكِ سِرِيْ اُولُو دِ زَكِهْ شُوْنِ

242
مُبْتَدِي قَرْنِ دَا شَلَرِكِهْ بُوْرِ سَا لِهْ اَجْمَعِ الْقَوَاعِدْ
بَجَرِ زَا خِرُنْكَ دِرِ يَمِيْنِ اَلِهْ كُتُوْرَهْ لَهْ اِنِيْ اَلْمَا سِرِ اَفْكَارِ
حَلْكَ اِيْدِيْبِ عَقْلِ كُوْشْتِهْ كُوْشُوَارِ اِيْدِهْ لَهْ نَا كِهْ اَنَلَرِ
دِخِ قِيْنِ مُخَا سَبَدِهْ لِيْعِيْ جِسَانِهَا يْ عَجَا يْبَدِهْ وَ مَرُوْبِ
غَرَا يْبَدِهْ وَ تَقْسِيْمَاتِ مُشْكَلاَنَدِهْ وَ كُوْرَاتِ مُغْضَلَاَنَدِهْ
مَاهِيْرِ وَ زَا خِرِ اُولُو دِ لَهْ زِيْرَا هِرْ عَقْلِ كَا مِلِ وَ طَبِيْعِ مُسْتَقِيْمِ
كَمِيْتَلَرِكِهْ فِ الْجُمْلَهْ قَرْنِ مُخَا سِيْهْ وَ قُوْفَلَرِ اُولُو
سُوْبَلَهْ كِهْ بُوْرِ سَا لِهْ نَا اِجْدِهْ اُولُو دِ مَرُوْرَاتِي
اَزْ عَا نِ اِيْدِيْبِ بُوْكَهْ اِطْلَاعِ كُلِّي حَا ضِلِ اِيْدِهْ لَهْ لَا بَدَرِ
اَنَلَرِ دِخِ نَوْعِ مُخَا سَبَدِهْ اِخْتِيَا جِ غَيْرِ دِنِ مُسْتَغْنِي
اُولُو دِ لَهْ وَ اَنْدَنِ صُلُوْمِ بَلْ كِلْ كِهْ بُوْمَسَا يَلِ شَقِ دِخِ
هَمَا زِ بُوْقَدَرِهْ مُنْخَصِرِ دَكْلَرِ وَ بُوْعِلِرِ حَا بَدِهْ
هَمَا زِ بُوْنُكْ كِيْ مَسَا يَلِ دِخِ وَ زِدْ دِ پَسِ بُوْنَدِهْ ذَكْرِ

اُولَئِكَ اُولَ مَا يَلِك مُتَدَلِّو فَهْمَا اِيْدِي جَلِي
 دَرَجَدَه اُولَئِكَ لَنْدُرْدُرْ وَاَنَلَك دَحِي بُوَحَلَدَه
 مَا يَحْتَاخ اُولَئِكَ لَنْدُرْدُرْ زُبْدَه اُولُوْبُ نَقْصِيل
 اُولُفْشَدُرْ وَاِيْفَتِي دَحِي بُوَلْدُرْدُنْ قِيَاْسُ اُولُفْشَه
 اُولُوْرْ زَنْبِرْ اُولُفْشَدَه ذِكْرُ اُولُوْرْ مَا يَلِك نَحْجَه كُنْدَه
 بِحِي مَا يَلِك مُشْكَلَاتِه سُعُوْلِيْقِي وَاَزْدُرْدَاوَلْ اَجَلْدُنْ
 بُوَلْدُرْ بَاقِيَه مَقْيَاْسُ اُولُفْشَه بَرَاَزْ وَاَلَاكُرْ بُوَلْدُرْ
 جَمِيْعِي بُوَحَلَدَه عَلَيَّ اَلَا نَفَرَاذْ نَقْصِيل اُولُفْشَدَه
 اُولُفْشَه تَطْوِيلْ كَلَامُ اُولُوْرْ اُولُفْشَدُنْ بُوَقْدُرْدَه
 اَخْتِصَاْرَاوَلْدِي وَبُوْرِسَالَه لَطِيْف دَحِي اَمْرَاوَقَانْدَه
 وَاَشْرُفْ مَاعَاتِدَه وَفَتْ مَحَاذَه وَاِيُوْرْ جَمْعَدَه كُرْ
 عِيْدَا صَحْحِي يَدِي تَمَامَه يَشْدِي وَبُوْرِسَالَه دَحِي
 زَمَانِ اَخْرَدَه ظُهُوْرْ بُوَلْدِي اَجَلْدُنْ يَنْه بُوَلْه اَحْسَن

تَارِيخِ اَحْسَن زَمَانْ وَاَقْع اُولْدِي وَاَلَلَه
 الْمَوْفِقِ وَالْمُسْتَعَانِ وَالِيَه اَلْتَكْلَاْتِ
 تَمَّتِ الْكِتَابُ بِعَوْنِ اَللّٰهِ الْمَلِكِ
 الرَّحْمٰنِ قَدْ وَقَعَ الْفَرَاغَةُ مِنْ كِتَابَتِ
 نُسْخَه الْجَدِيْدَةِ فِي يَوْمِ النُّوْرُوْنِ
 بِيَدِ كَاتِبِ الْفَقِيْرِ وَالْمَذْنُبِ
 الْحَقِيْرِ الرَّاجِي اِلَى رَحْمَةِ اَللّٰهِ
 الْمَلِكِ الْعَلِيِّ الْكَبِيْرِ
 وَفِي الثَّانِيْعِ شَهْرِ
 رَجَبِ الْاَوَّلِ
 سَنَةِ حُسْرَه
 عَشْرِيْنَ
 سِتْمِائِيْنَ

اسماء شهور	خدمه	مولى	سلطان	ملك	ناصر	صلاح الدين	يوسف
محرم الحرام	اخذ	اثني	ثلاثا	اربعا	خمس	جمعه	سبت
عاشوراء	ثلاثا	اربعا	خمس	جمعه	سبت	احد	اثني
صفر المظفر	سبت	اربعا	خمس	جمعه	سبت	احد	اثني
ربيع الاول	اربعا	خمس	جمعه	سبت	احد	اثني	ثلاثا
ربيع الآخر	جمعه	سبت	احد	اثني	ثلاثا	اربعا	خمس
جمادى الاولى	سبت	احد	اثني	ثلاثا	اربعا	خمس	جمعه
جمادى الاخرى	اثني	ثلاثا	اربعا	خمس	جمعه	سبت	احد
رجب المحب	ثلاثا	اربعا	خمس	جمعه	سبت	احد	اثني
شعب الثماني	خمس	جمعه	سبت	احد	اثني	ثلاثا	اربعا
رمضان المبارك	جمعه	سبت	احد	اثني	ثلاثا	اربعا	خمس
شوال المكرم	احد	اثني	ثلاثا	اربعا	خمس	جمعه	سبت
ذو القعدة	اثني	ثلاثا	اربعا	خمس	جمعه	سبت	احد
ذو الحجة	اربعا	خمس	جمعه	سبت	احد	اثني	ثلاثا
الوقوفه	خمس	جمعه	سبت	احد	اثني	ثلاثا	اربعا
عيد الاضحى	جمعه	سبت	احد	اثني	ثلاثا	اربعا	خمس

هر يك اولئك بلكر كه قاعده بود هر هجده نبيد الله عليه السلام كجى بلدر ايجند
 اولدو عك بلدر كن حنا ايلك كن بلكر كن باطرح ايلك كن كود كن باطرح هر قلعه
 ناصر در ايلك قلعه سلطان در اوج قلعه يوسف در دوت قلعه ملك
 بر قلعه مولى در ايلك قلعه
 والله اعلم بالصواب

شب قدر ۲۶
 ب ۲۹
 ج ۳۰
 د ۳۱
 هـ ۳۲
 و ۳۳
 ز ۳۴

صلاح الدين
 يوسف
 ملك
 ناصر
 مولى
 سلطان

عك
 ايلك
 بلكر
 كود
 باطرح